

***Statenstuk* 2012-528**

Jaarstukken 2011

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Bestuur en Financiën op 30 mei 2012
- provinciale staten op 6 juni 2012
- fatale beslisdatum: 6 juni 2012

Behandeld door de heer G.C. van Geffen, telefoonnummer (0592) 36 55 80, e-mail
g.geffen@drenthe.nl

Portefeuillehouder: de heer A. van der Tuuk

Inleiding

Hierbij bieden wij u de jaarstukken over het dienstjaar 2011 aan. De Jaarstukken 2011 bestaan uit het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) en de jaarrekening (programmarekening en balans). Ook de goedkeurende controleverklaring van de accountant is opgenomen. Voor de indeling is de opzet van de Begroting 2012 gevolgd, waarbij van 6 programma's naar 10 programma's is overgegaan, zodat een goede herkenbare vergelijking mogelijk is.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat alleen begrote mutaties met reserves direct verwerkt worden in het rekeningresultaat. Afwijkingen met betrekking tot reserves ten opzichte van de begroting dienen door uw staten expliciet te worden goedgekeurd bij de vaststelling van de bestemming van het rekeningssaldo. Daarom is net als vorig jaar in de programmaverantwoording per programma opgenomen van welke bedragen wordt voorgesteld deze vanuit het rekeningresultaat aan de achterliggende reserves toe te voegen. Hierdoor is beter inzichtelijk gemaakt welke gelden binnen de programma's met reserves worden verrekend en welke bedragen tot de voor- en nadelen van het rekeningssaldo behoren. Een nadere specificatie van de verschillen tussen begrote en gerealiseerde saldi groter dan € 50.000,-- is te vinden in paragraaf II.2.

Het vrij besteedbare resultaat over 2011 bedraagt € 3.999.060,--. Dit is het resultaat na verwerking van mutaties aan reserves. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden.

Om de begroting 2011 sluitend te maken was een onttrekking uit de reserve voor algemene doeleinden geraamd van € 20.448.370,--. Door de toevoeging van het rekeningresultaat van € 3.999.060,-- wordt er per saldo € 16.449.310,-- aan de algemene reserve onttrokken en hoeft er minder beroep gedaan te worden op de algemene reserve dan waarmee bij de 3^e bestuursrapportage 2011 nog rekening mee werd gehouden.

Het rekeningssaldo van de provincie is het verschil tussen de bedragen in de begroting (na wijzigingen) en de realisatie. Het rekeningssaldo 2011, vóór verwerking van niet-begrote mutaties in reserves, bedraagt € 19.631.359,-- positief. De verklaring van dit bedrag is met name te vinden in de meerjarige investeringsprogramma's als het Regio Specifiek Pakket (RSP) en het provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied (pMJP) en het Provinciefonds. Binnen het Provinciefonds is nog op de valreep van 2011 een bedrag van € 3 miljoen extra ontvangen ten behoeve van de "Green Deal" tussen de Energy Valley-regio Noord-Nederland en rijksoverheid. Daarnaast heeft het rijk eind 2011 extra voorschotten vanuit het Regionaal MobiliteitsFonds (RMF), onderdeel van het RSP programma, toegezegd. Het betreft een vooruitbetaling van de jaartranches 2019-2020. Totaal is een bedrag van € 7.545.600,-- extra ontvangen van het Rijk. De begroting 2011 kon op dit punt niet meer tijdig aangepast worden.

Er wordt in deze programma's gestuurd op meerjarige doelen en net als vorig jaar wordt ook nu voorgesteld niet bestede gelden aan voor het investeringsbudget landelijk gebied (pMJP) te reserveren voor de gevolgen van het deelakkoord natuur. Het jaar 2011 heeft in het teken gestaan van de onderhandelingen over het deelakkoord natuur. Al in oktober 2010 had het Rijk aangegeven de financiering van nieuwe verplichtingen niet langer meer te garanderen. Vanaf dat moment zijn in Drenthe alleen die projecten in uitvoering gegaan die in oktober 2010 al waren verplicht. Met als gevolg een forse temporisering en afzwakking van de uitvoering en het niet besteden van alle begrote middelen. Omdat deze middelen wél zijn verplicht wordt € 1.934.000,-- aan de Reserve provinciaal aandeel ILG toegevoegd.

Per saldo wordt voorgesteld € 11.807.000,-- (afgerond) aan bestemmingsreserves toe te voegen. De stand van zaken wordt in de desbetreffende programma's toegelicht. Het bedrag van € 11.807.000,--

kan als volgt worden gespecificeerd.

Mutaties reserves	Begroting	Realisatie	Voordeel / Verschil	Nadeel
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	222.000	613.000	N	-391.000
Bijdrage aan Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	0	196.000	N	-196.000
Bijdrage aan RSP reserve	11.916.000	20.345.000	N	-8.429.000
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG	1.738.000	3.673.000	N	-1.935.000
Bijdrage aan reserve grondwaterheffing	0	407.000	N	-407.000
Bijdrage aan reserve versterking economisch structuur	2.044.000	1.868.000	V	176.000
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	-2.000.000	-1.324.000	N	-676.000
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	0	-51.000	V	51.000
				<u>-11.807.000</u>

Wij stellen u voor bovenstaande niet-begrote mutaties op reserves te effectueren. Na verrekening van de niet-begrote mutaties met reserves bedraagt het rekeningsresultaat € 7.825.000,--.

Wij willen voor de uitvoering van projecten een bedrag van € 825.538,-- overhevelen van 2011 naar 2012. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd.

Omschrijving

Historische plek Kamp Westerbork (reeds voorgesteld bij 3e berap 2011)	280.000
Onderwijskansen	42.000
Middelen voor dienstverleningsprojecten	60.000
BTW-middelen ten behoeve van Drents Plateau	147.538
Gebiedsontwikkeling Veenhuizen- Frederiksoord	200.000
Middelen Impuls duurzame kwaliteit leefomgeving	96.000
Totaal	<u>825.538</u>

Daarnaast willen wij vanuit het rekeningsaldo een bedrag € 3.000.000,-- bestemmen voor ‘Green Deal’. Het betreft het resultaat op de decentralisatie-uitkering die is ontvangen. Deze decentralisatie-uitkering kon niet meer in een begrotingswijziging worden meegenomen en uitgaven hebben in 2011 niet meer kunnen plaatsvinden. In de decembercirculaire 2011 is een decentralisatie-uitkering voor een Green Deal tussen de Energy Valley-regio Noord-Nederland en rijksoverheid opgenomen. Het kabinet heeft met de noordelijke provincies en gemeenten een Green Deal gesloten die bijdraagt aan verduurzaming van de maatschappij op korte en langere termijn en die lonend is voor overheid en maatschappij. Daarom stellen wij voor het bedrag van € 3 miljoen als onderdeel van de bestemming van het resultaat over te hevelen naar 2012.

De overhevelingsvoorstellen worden toegelicht in het jaarverslag in de desbetreffende programma’s.

Van het geheel vrij besteedbaar resultaat van € 3.999.060,-- dat nu nog resteert, stellen wij voor dit toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Dit voordeel is het resultaat van vele verschillende voor- en nadelen. In de jaarrekening is getracht eenvoudig in één overzicht aan te geven wat de oorzaken van de grotere onder- en overschrijdingen zijn. Dit alles conform motie 14 aangenomen in de vergadering van provinciale staten van 25/26 juni 2008 en de uitwerking daarvan. Deze motie gaat in op de vraag hoe de verantwoording van onderbesteding (het verschil in begroot resultaat en werkelijk resultaat vóór mutaties in de reserves) en de verantwoording van de doelrealisatie toegelicht moet worden. Getracht is duidelijk aan te geven wat de oorzaak van onder- en overschrijding is, of dit een interne of externe oorzaak heeft en of het beïnvloedbaar was. Daarnaast is aangegeven of, ondanks de eventuele financiële afwijking, de doelen zijn behaald. Deze zaken zijn tekstueel opgenomen bij de financiële analyses bij de onderdelen financiële analyses prioriteiten en aan het eind van elke programma bij het onderdeel ‘Wat heeft het gekost?’. In een totaaltabel, die in de Jaarstukken

2011 op bladzijde 8 is opgenomen is dit weergegeven. Een nadere financiële specificatie van de verschillen is te vinden in paragraaf II.2. Toelichting op de saldi van de programmarekening (bladzijde 228).

Controleverklaring accountant

De jaarrekening is voorzien van een controleverklaring van Ernst & Young Accountants LLP met daarin een goedkeurend oordeel over de getrouwheid en een goedkeurend oordeel over de rechtmatigheid. Het accountantsverslag over 2011 is u rechtstreeks door de accountant toegezonden. Wij ontvangen hiervan een afschrift. In dit statenstuk geven wij een korte reactie op het verslag van bevindingen van de accountant.

Advies

1. De Jaarstukken 2011 vaststellen en hiermee de aangegeven overschrijdingen van de begroting te autoriseren.
2. Kennisnemen van het resultaat van € 19.631.359,-- over 2011 (voor verwerking van niet-begrote mutaties in reserves).
3. Instemmen met de afzonderlijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die afwijken van de begroting voor een totaal bedrag van € 11.806.761,--.
4. Een bedrag van € 825.538,-- storten in de saldireserve ten behoeve van de overheveling budgetten van 2011 naar 2012.
5. Instemmen met de bestemming van het rekeningresultaat voor een bedrag van € 3.000.000,-- ten behoeve van de uitvoering van de "Green Deal".
6. Een bedrag van € 3.999.060,-- toevoegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Dit vrij besteedbaar bedrag verwerken in de 1e financiële actualisatie.
7. Kennisnemen van de reactie op het controleverslag van de accountant.

Beoogd effect

Verantwoording van ons college aan uw staten zoals voorgeschreven in de Provinciewet en uitgewerkt in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Argumenten

- 1.1. *Het vaststellen van de jaarstukken is een vast onderdeel van de jaarcyclus en is voorgeschreven in de Provinciewet.* De jaarstukken voldoen aan de voorschriften voor de opzet en de inrichting van de jaarstukken voor gemeenten en provincies. Deze voorschriften zijn opgenomen in het BBV.

Uitvoering

Tijdsplanning

Inzending door ons college van de jaarstukken aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties moet binnen de uiterlijke wettelijke termijn van 15 juli 2012.

Reactie op het accountantsverslag

De accountant Ernst & Young Accountants LLP heeft een accountantsverslag voor de provinciale staten van de provincie Drenthe 2011 uitgebracht over de uitkomsten van de controle op de jaarrekening 2011. Ernst & Young accountants is vanaf 2011 de nieuwe huisaccountant en heeft met een frisse blik de controles uitgevoerd om zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid te kunnen beoordelen conform artikel 217 van de Provinciewet.

Bij de jaarrekening 2011 is een goedkeurende controleverklaring door de accountant afgegeven met daarin een goedkeurend oordeel over de getrouwheid en een goedkeurend oordeel over de rechtmatigheid. Dat betekent dat de jaarrekening met een redelijke mate van zekerheid geen fouten of onzekerheden bevat die in totaliteit de voor de jaarrekeningcontrole gehanteerde goedkeuringstolerantie overschrijden. Wij zijn verheugd dat er wederom een goedkeurende verklaring is afgegeven. Mede hierdoor blijft de provincie Drenthe onder repressief toezicht.

De accountant maakt in het verslag een beperkt aantal opmerkingen die uw staten kunnen helpen hun controlerende taak uit te voeren. Wij willen kort op een aantal zaken, vooruitlopend op de bespreking met u, een reactie geven.

In paragraaf 4.3.2 Bevindingen en aanbevelingen- getrouwheid geeft de accountant een aantal zaken aan. Hieronder onze reacties.

Stand voorzieningen Provinciehuis en Drents Museum.

De accountant geeft aan dat geen directe relatie gelegd kan worden met de stand van de voorzieningen grootonderhoud en het verwachte verloop hiervan gedurende de looptijd van het meerjarenonderhoudsplan. Bovendien geeft de accountant aan dat de standen voorzieningen hoger zijn dan de benodigde middelen voor onderhoud volgens het nieuwe meerjarenonderhoudsplan. De relatie tussen de voorzieningen en het meerjarenonderhoudsplan is volgens ons wel aanwezig. Het meerjarenonderhoudsplan is door een externe partij opgesteld, waarin het noodzakelijke onderhoud is opgenomen en een gemiddeld jaarbedrag is opgenomen voor de opbouw van de voorzieningen. De daadwerkelijke uitvoering van het onderhoud kan afwijken, doordat in de praktijk onderhoud naar voren of naar achter geschoven kan worden afhankelijk van de daadwerkelijke noodzaak om op dat moment het onderhoud uit te voeren. Wij constateren samen met de accountant dat de stand van de voorzieningen voor een beperkt bedrag hoger is, dan strikt volgens het onderhoudsplan noodzakelijk is. Dat komt vooral door de overgang naar een nieuwe onderhoudsperiode, waarbij onderhoud volgens het oude plan nog niet geheel is uitgevoerd is (onder andere uitstel van onderhoud doordat beide gebouwen zijn verbouwd) en het nieuwe onderhoudsplan nog niet van start is gegaan. In 2012 gaan wij een nieuwe nota Reserves en voorzieningen opstellen. Daarbij zullen wij de onderhoudsplannen betrekken en zullen wij eventuele overschotten afkomen en jaarlijkse dotaties herzien.

Stand Voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (Appa).

De accountant constateert dat deze voorziening mogelijk niet toereikend is om toekomstige verplichtingen te dekken. Als gevolg van een wettelijke verplichting is in IPO-verband in 2011 een aanbesteding geweest om de gehele uitvoering van de Wet APPA onder te brengen bij een externe uitvoeringsorganisatie. Daarom is de voorziening in 2011 niet herijkt. Wij zijn van plan om in 2012 een nieuwe berekening op te laten stellen.

In paragraaf 4.3.3 Bevindingen en aanbevelingen – Rechtmatigheid algemeen geeft de accountant een aantal zaken aan. Hierna onze reactie.

Met Ernst & Young accountants is afgesproken om de interne controle werkprogramma's in 2012 te actualiseren. Hierbij worden ook de ervaringen en bevindingen van 2011 meegenomen en verwerkt in de interne controle werkprogramma's.

In paragraaf 4.3.4 Rechtmatigheid - Personeel geeft de accountant een aantal zaken aan. Hierna onze reactie.

Eén declaratie die niet geautoriseerd was voor uitbetaling is alsnog door de desbetreffende teamleider geautoriseerd. Wij zullen binnen de invoerprocessen rond de salarisadministratie strikter op deugdelijke autorisatie van declaraties gaan letten. De salarisadministratie zal nauwkeuriger paraferen voor door hen uitgevoerde controles. De bevindingen van de interne controle hebben ertoe geleid dat de deelwaarnemingen op het proces personeel zijn uitgebreid.

In paragraaf 4.3.5 Rechtmatigheid - Treasury geeft de accountant een aantal zaken aan. Hieronder onze reactie.

De formulering zoals opgenomen in het treasurystatuut heeft betrekking op individueel niveau om de risico's van grote bedragen in één uitzetting te beperken. Een uitzetting is uniek op grond van rente, looptijd en tegenpartij. Dat was ook het geval bij elk van de zeven deposito's die op één dag in februari 2011 zijn uitgezet. Het is mogelijk dat op één dag, in één week of in één maand meerdere unieke uitzettingen zijn. Wij lopen het grootste risico bij een unieke uitzetting groter dan € 20 miljoen. Immers, door het grote bedrag kunnen het tegenpartij- en renterisico relatief hoog zijn. In dat geval autoriseert de directie te allen tijde. Vanuit deze optiek is gekozen voor de huidige formulering in het treasurystatuut. In de eerstvolgende treasurycommissie zullen wij deze zienswijze nog eens benadrukken om verwarring te voorkomen. Tevens zullen wij in afstemming met de accountant het treasurystatuut aanpassen, zodat er geen onduidelijkheid meer kan ontstaan over de interpretatie van het statuut.

Wat betreft de uitzetting die te lang heeft uitgestaan kunnen wij aangeven dat de gelden zijn uitgezet conform de statuuteisen qua rating, maar dat de daarbij geldende termijnen zijn overschreden (8 dagen langer dan toegestaan). Om in de toekomst onrechtmatigheden in het treasuryproces te voorkomen, zijn de controles uitgebreid en aangepast.

In paragraaf 4.3.5 Rechtmatigheid - Inkopen geeft de accountant een aantal zaken aan. Hierna onze reactie.

Er is sprake van een geringe rechtmatigheidstekortkoming van € 338.000,-- doordat in drie gevallen onterecht niet is aanbesteed. Het betreft het inkopen van verzekeringen, drukwerk en afvalverwerking. Deze onrechtmatigheden, die niet meer te corrigeren zijn, zijn door onze eigen interne auditors geconstateerd. Wij zullen in de toekomst indien nodig deze zaken wel gaan aanbesteden. Wij blijven continue aandacht schenken aan de interne beheersing van de organisatie om te zorgen dat rechtmatigheid gewaarborgd blijft en passen indien nodig processen en procedures aan om de interne beheersing up-to-date te houden en verder te verbeteren.

In paragraaf 5.2.2 Waardering gronden ILG geeft de accountant een aantal zaken aan. Hierna onze reactie.

De accountant raadt aan om periodiek te bezien of de (ruil)grondvoorraad in de balans zou moeten worden opgenomen. Afhankelijk van de ontwikkelingen met betrekking tot het economisch en juridisch eigendom en het grond-voor-grondprincipe zou het opvoeren van de (ruil)grondvoorraad als "bezit met een waarde" op onze balans aan de orde kunnen zijn. Er zijn echter nog veel onzekerheden. Wij blijven de ontwikkelingen en gevolgen van het deelakkoord natuur op de voet volgen.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 12 april 2012, kenmerk 14/3.8/2012002339;

BESLUITEN:

- I. de Jaarstukken 2011 vast te stellen en hiermee de aangegeven overschrijdingen van de begroting te autoriseren;
- II. kennis te nemen van het resultaat van € 19.631.359,-- over 2011 (voor verwerking van niet-begrote mutaties in reserves);
- III. in te stemmen met de afzonderlijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die afwijken van de begroting voor een totaal bedrag van € 11.806.761,--;
- IV. een bedrag van € 825.538,-- te storten in de saldireserve ten behoeve van de overheveling budgetten van 2011 naar 2012;
- V. in te stemmen met de bestemming van het rekeningresultaat voor een bedrag van € 3.000.000,-- ten behoeve van de uitvoering van de "Green deal";
- VI. een bedrag van € 3.999.060,-- toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Dit vrij besteedbaar bedrag verwerken in de 1e financiële actualisatie;
- VII. kennis te nemen van de reactie op het controleverslag van de accountant.

Assen, 6 juni 2012

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

jk/coll.

Jaarstukken 2011

provincie Drenthe

Jaarstukken 2011

Gedeputeerde staten van Drenthe
April 2012

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Inhoud

	Voorwoord	5
	Inleiding	6
	Kerngegevens	10
	Rapportage Drentse versnellingsagenda	11
I	Jaarverslag	
	Programma 1 Samenwerkend Drenthe: Bestuur	17
	Programma 2 Vitaal Drenthe: Mobiliteit	32
	Programma 3 Vitaal Drenthe: RSP	46
	Programma 4 Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	53
	Programma 5 Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	74
	Programma 6 Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	89
	Programma 7 Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	116
	Programma 8 Groen Drenthe: Klimaat en Energie	127
	Programma 9 Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	135
	Programma 10 Middelen en bedrijfsvoering	153
I.2	Paragrafen	
I.2.1	Lokale heffingen	173
I.2.2	Weerstandsvermogen	176
I.2.3	Onderhoud kapitaalgoederen	196
I.2.4	Financiering	200
I.2.5	Bedrijfsvoering	205
I.2.6	Verbonden partijen	211
I.2.7	Grondbeleid	221
II	Jaarrekening	
II.1	Programmarekening 2011	224
II.2	Toelichting op de saldi van de programmarekening 2011	226
II.3	Balans per 31 december 2011	234
II.4	Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen	235
II.5	Toelichting op de balans per 31 december 2011	237
II.6	Incidentele baten en lasten	245
III	Overige gegevens	
III.1.1	Investerings	251
III.1.2	Stand en verloop van reserve en voorzieningen	262
III.1.3	Overzicht personeelssterkte (fte)	289
III.1.4	Arbeidskostengerelateerde verplichtingen	290
III.1.5	Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens	291
III.1.6	Rapportage Verordening Dwangsom	292
III.1.7	Rapportage single information single audit (sisa)	297
III.1.8	Portefeuilleverdeling GS-leden	299
III.1.9	Zetelverdeling	300
III.1.10	Afkortingenwijzer	301
III.2	Controleverklaring accountant	304
III.3	Bestemming van het resultaat	306

Voorwoord

Het Jaarverslag 2011 is een verslag van transitie, van de ambities van het Collegeprogramma “Kiezen voor de kracht van Drenthe” naar die van het nieuwe Collegeprogramma “Focus en verbinding in Drenthe”, maar ook van een situatie waarin Drenthe binnen de eigen kaders ambities kon nastreven naar een situatie waarin dat onder steeds grotere druk van Rijksbezuinigingen moet gebeuren. In het Jaarverslag 2011 zult u daarom tegelijk een verslag van gerealiseerde ambities als een verslag van doorgevoerde bezuinigingen aantreffen. Een verslag van succes onder spanning.

De Jaarstukken 2011 sluiten aan bij de opzet van de Begroting 2012. U vindt dan ook in de Jaarstukken 2011 de indeling van programma's terug die wij hebben gekozen op basis van ons nieuwe collegeprogramma “Focus en verbinding in Drenthe”. Met het nieuwe collegeprogramma zetten we een koers uit en laten we volop ruimte aan provinciale staten om in te spelen op tussentijdse ontwikkelingen die op de provincie afkomen. De komende periode blijven wij ons inzetten om onze ambities verder te realiseren. Deze Jaarstukken gaan echter vooral in op de realisatie van de doelen van de vorige bestuursperiode.

De Jaarstukken 2011 laten een positief rekeningresultaat zien. Dat resultaat bestaat echter voor een belangrijk deel uit een extra decentralisatie-uitkering voor een green deal tussen de Energy Valley-regio Noord-Nederland en rijksoverheid en een vooruitbetaling door het Rijk van het regionaal mobiliteitsfonds (RMF) voor de inzet van Regiospecifiek Pakket RSP). Uiteindelijk blijft - deze incidentele opbrengsten uitgezonderd - een zeer beperkt positief resultaat over. De financiële verantwoording vindt u in de programmaverantwoording per product en tevens in de jaarrekening, het tweede onderdeel van de jaarstukken. Bij het onderdeel bestemming van het resultaat vindt u een knoep overzicht van de financiële afwijkingen die hebben geresulteerd in het rekeningssaldo. Wij gaan ook kort in op de vraag, of de hieraan gerelateerde doelen wel of niet zijn behaald.

Wij vertrouwen erop dat wij u met de Jaarstukken 2011 op een goede wijze inzicht bieden in de resultaten van onze inzet.

Assen, 3 april 2012

College van gedeputeerde staten van Drenthe

Inleiding

De Jaarstukken 2011 bestaan uit het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) en de jaarrekening (programmarekening en balans). Voor de indeling is de opzet van de Begroting 2012 gevolgd, waarbij van 6 programma's naar 10 programma's is overgegaan, zodat een goede herkenbare vergelijking mogelijk is.

Het vrij besteedbare resultaat 2011 bedraagt € 3.999.000,--. Dit is het resultaat na verwerking van mutaties aan reserves. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Een nadere specificatie van de verschillen tussen begrote en gerealiseerde saldi groter dan € 50.000,-- is te vinden in paragraaf II.2.

Om de begroting 2011 sluitend te maken was een onttrekking uit de reserve voor algemene doeleinden geraamd van € 20.448.000,--. Door de toevoeging van het rekeningresultaat van € 3.999.000,-- wordt er per saldo € 16.449.000,-- aan de algemene reserve onttrokken en hoeft er minder beroep gedaan te worden op de algemene reserve dan waarmee bij de 3e bestuursrapportage nog rekening mee werd gehouden.

Het rekeningsaldo 2011, vóór verwerking van niet-begrote mutaties in reserves, bedraagt € 19.631.000,-- positief. In de volgende tabel wordt dit bedrag per programma uitgesplitst. De verklaring van dit bedrag is met name te vinden in de meerjarige investeringsprogramma's als het Regio Specifiek Pakket (RSP), provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied (pMJP), en het Provinciefonds. Binnen het Provinciefonds is nog op de valreep van 2011 een bedrag van € 3 miljoen extra ontvangen ten behoeve van de "Green Deal" tussen de Energy Valley-regio Noord-Nederland en rijksoverheid. Daarnaast heeft het rijk eind 2011 extra voorschotten vanuit het regionaal mobiliteitsfonds (RMF) toegezegd. Het betreft een vooruitbetaling van de jaartranches 2019-2020. Totaal is een bedrag van € 7.545.600,-- extra ontvangen van het Rijk. De begroting 2011 kon op dit punt niet meer tijdig aangepast worden.

Er wordt in deze programma's gestuurd op meerjarige doelen en net als vorig jaar wordt ook nu voorgesteld niet bestede gelden aan voor het investeringsbudget landelijk gebied (pMJP) te reserveren voor de gevolgen van het deelakkoord natuur. Het jaar 2011 heeft in het teken gestaan van de onderhandelingen over het deelakkoord natuur. Al in oktober 2010 had het Rijk aangegeven de financiering van nieuwe verplichtingen niet langer meer te garanderen. Vanaf dat moment zijn in Drenthe alleen die projecten in uitvoering gegaan die in oktober 2010 al waren verplicht. Met als gevolg een forse temporisering en afzwakking van de uitvoering en het niet besteden van alle begrote middelen. Omdat deze middelen wél zijn verplicht wordt € 1.934.000,-- aan de Reserve provinciaal aandeel ILG toegevoegd. Per saldo wordt voorgesteld € 11.807.000,-- aan bestemmingsreserves toe te voegen (zie voor de specificatie III.12 Bestemming van het resultaat). De stand van zaken wordt in de desbetreffende programma's toegelicht.

In de programmaverantwoording is per programma opgenomen welke bedragen worden toegevoegd aan de achterliggende reserves. Hierdoor is beter inzichtelijk gemaakt welke bedragen binnen de programma's met reserves worden verrekend en welke bedragen tot de voor- en nadelen van het rekeningsaldo behoren.

De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening. Beide documenten geven provinciale staten de mogelijkheden om invulling te geven aan hun controlerende rol. Gedeputeerde staten leggen door middel van de Jaarstukken 2011 verantwoording af over de Begroting 2011

Het jaarverslag bestaat uit:

- de programmaverantwoording
- de paragrafen zoals voorgeschreven volgens het Besluit begroting en verantwoording

De jaarrekening bestaat uit:

- de programmarekening en de toelichting
- de balans en de toelichting

Verder worden nog de “overige gegevens” verstrekt, waaronder de goedkeurende controleverklaring van de accountant.

Hierna beschrijven wij kort de onderdelen van de Jaarstukken 2011

De programmaverantwoording

De programmaverantwoording is opgebouwd uit de programma's en de programma's zijn onderverdeeld in producten. In de programmaverantwoording wordt per programma/product ingegaan op de realisatie van doelen die in de Begroting van 2011 zijn opgenomen. Deze doelen zijn volgens de nieuwe indeling hergegroepeerd over de programma's, zodat een goede vergelijking te maken is met de programma indeling van de begroting van 2012. In het blauw zijn de zaken vanuit de begroting opgenomen, dit onder het kopje: Wat waren onze doelen en wat hebben wij gerealiseerd? Daarnaast wordt, indien van toepassing, ingegaan op ontwikkelingen met betrekking tot de producten. Het onderdeel prioriteiten is beperkt ten opzicht van eerdere jaren, omdat deze niet meer in de nieuwe begrotingsindeling opgenomen zijn. Wel is in het blauw opgenomen: Wat zijn de prioriteiten? en wat gaan we er aan doen? en er is aangegeven wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt. Ten slotte wordt aan het eind van elk programma aangegeven wat het gekost heeft en wordt op grotere verschillen een toelichting gegeven. Dit alles conform motie 14 in de vergadering van provinciale staten van 25/26 juni 2008 en de uitwerking daarvan. Deze motie gaat in op de vraag hoe de verantwoording van onderbesteding (het verschil in begroot resultaat en werkelijk resultaat vóór mutaties in de reserves) en de verantwoording van de doelrealisatie toegelicht moet worden. Beschreven moet worden waardoor de onderbesteding is veroorzaakt, in welke mate de provincie onderbesteding heeft kunnen beïnvloeden en in welke mate doelen gehaald zijn. Het gaat dus niet alleen om de omvang van de onderbesteding. Voor de volledigheid geven we niet alleen bij onderbestedingen een toelichting, maar ook bij overschrijdingen.

Getracht is duidelijk aan te geven wat de oorzaak van onder- en overschrijding is, of dit een interne of externe oorzaak heeft en of het beïnvloedbaar was. Daarnaast is aangegeven of, ondanks de eventuele financiële afwijking, de doelen zijn behaald. Hierna staan de afwijkingen conform motie 14 in tabelvorm, waarbij aangegeven is waar de tekstuele toelichting opgenomen is.

Resultaat toegelicht volgens motie 14

Omschrijving	Saldo programma	toelichting nodig?	Bedrag	voordeel / nadeel	Resultaat behaald (ja/nee)	Oorzaak overwegend (intern/extern)	hoogte bedrag beïnvloedbaar (ja/nee)
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	326.621	nee					
Totaal kleinere verschillende binnen programma			326.621	V			
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	2.299.029	ja					
Onderhoud en verbeteringswerken N34			676.146	V	ja	extern	ja
Afwikkeling voorgaand jaar wegen onderhoud			350.429	V	ja	intern	ja
Zuidoost-Drentse vaarwegen			272.245	V	ja	intern	ja
Bijdrage van waterschappen in voedingsgemalen			276.407	V	ja	intern	nee
Vaarweg Meppel-De Punt			391.415	V	ja	intern	ja
Totaal kleinere verschillende binnen programma			332.388	V			
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	8.429.319	ja					
Uitgaven Regio Specifiek Pakket (RSP)			559.577	V	ja	extern	nee
Bijdrage van regionaal Mobiliteitsfonds RSP			7.545.600	V	ja	extern	nee
Overige opbrengsten			324.142	V	ja	intern	nee
Totaal kleinere verschillende binnen programma			0	V			
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	1.383.280	ja					
Versterken culturele infrastructuur Drenthe			252.000	V	nee	intern	ja
Gebiedsontwikkeling (Veenhuizen/Frederiksoord)			200.000	V	nee	intern	ja
Totaal kleinere verschillende binnen programma			931.280	V			
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	66.209	nee					
Totaal kleinere verschillende binnen programma			66.209	V			
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	1.042.025	ja					
Kosten uitvoering Grondwaterwet			406.563	V	ja	intern	ja
Impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving			210.906	V	ja	extern	nee
Totaal kleinere verschillende binnen programma			424.556	V			
Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	2.278.706	nee					
Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP			2.173.916	V	nee	extern	nee
Totaal kleinere verschillende binnen programma			104.790	V			
Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	36.806	nee					
Totaal kleinere verschillende binnen programma			36.806	V			
Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	-655.507	ja					
Afwikkeling EPD Groningen-Drenthe 1997-1999 (SNN project)			-453.230	N	ja	extern	nee
Totaal kleinere verschillende binnen programma			-202.276	N			
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	4.424.870	ja					
Rente van belegd kasgeld			367.185	V	ja	extern	nee
Uitkering uit het Provinciefonds			3.205.670	V	ja	extern	nee
Opbrengst opcenten op hoofdsom motorrijtuigenbelasting			-373.287	N	ja	extern	nee
Friciekosten LSM, IGM middelen en middelen Flankerend beleid			252.485	V	ja	intern	ja
Toegerekende apparaatskosten			744.897	V	ja	intern	ja
Totaal kleinere verschillende binnen programma			227.919	V			
Totaal rekeningssaldo voor verrekeningen met reserves			19.631.359				

Balloërveld

De paragrafen

In de paragrafen die zijn voorgeschreven worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de provincie. De paragrafen bevatten een verslag van de realisatie van beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten en lokale heffingen.

De programmarekening

Via vaststelling van de begroting autoriseren de staten het college tot het doen van uitgaven. Over de realisatie daarvan wordt in het overzicht van baten en lasten in de programmarekening per programma verslag gedaan. Gezien het belang van een goed inzicht in de baten en lasten, worden de baten en lasten per programma weergegeven in een afzonderlijk overzicht. Dit overzicht is integraal; dat wil zeggen dat het alle baten en lasten bevat, zoals opgenomen in het programmaplan bij de Begroting 2011. Daarnaast wordt een overzicht verstrekt van de saldi per programma. In een beknopt overzicht is per programma een specificatie opgesteld.

De balans met toelichting en de overige gegevens

Inzicht in de financiële positie is van belang, mede met het oog op de continuïteit van de provincie. Daarom besteden wij afzonderlijk aandacht aan de financiële positie, zoals deze te bepalen is op basis van de balans. Speciale aandacht geven wij aan de investeringen, reserves en voorzieningen, personeelssterkte, de Verordening dwangsom en de voorgeschreven verantwoording Single information en single audit (Sisa).

Vanuit het Besluit begroting en verantwoording zijn dit jaar geen nieuwe eisen naar voren gekomen die van invloed zijn op de indeling van jaarstukken.

Kerngegevens

A Sociale structuur

Aantal inwoners (per 1 januari 2012)	490.698
Aantal huishoudens (per 1 januari 2011)	210.866

B Economische structuur

Netto arbeidsparticipatie (3e kwartaal 2011)	65,6%
Beroepsbevolking (3e kwartaal 2011; x 1.000)	217
Werkzaam (3e kwartaal 2011; x 1.000)	204
Werkloos (3e kwartaal 2011; x 1.000)	13 (5,8%)

Bedrijvigheid (in aantallen per 1 april 2011)

Landbouw	3.939
Industrie	1.779
Bouw	3.386
Handel	7.385
Vervoer en opslag	759
Horeca	1.483
Zakelijke diensten	8.311
Overige diensten	7.662

C Fysieke structuur

Oppervlakte (2012; in km ²)	2.680
Oppervlakte cultuurgrond (2011, voorlopig cijfer; in ha)	148.231
Woningvoorraad (aantal per 1 januari 2011)	208.683

Wegenbeheer

Wegen (in km)	490
Fietspaden (in km)	270
Vaarwegen (in km)	170

Bronnen

- Centraal Bureau voor de Statistiek
- Provinciaal werkgelegenheidsregister

Rapportage Drentse versnellingsagenda

Inleiding

In juni 2009 hebben wij met de instemming van Provinciale Staten de Drentse Versnellingsagenda gelanceerd: een pakket maatregelen om de negatieve gevolgen van de economische crisis te bestrijden. Het gaat daarbij enerzijds om het naar voren halen van projecten (versnelling) en anderzijds om inzet van nieuwe middelen (intensivering). Passend bij onze rol en taak wilden wij ons in deze economisch moeilijke periode maximaal inzetten voor de bedrijvigheid en werkgelegenheid in Drenthe.

Gedurende de looptijd van het programma (2009 - 2011) hebben wij twee expertmeetings georganiseerd om Provinciale Staten actief te informeren over voortgang en resultaten. De tenuer uit deze bijeenkomsten was telkens dat de provincie Drenthe werd geprezen voor het feit dat zij haar nek durfde uitsteken met als breed gedeelde conclusie dat de Versnellingsagenda een positieve werking heeft gehad doordat vertrouwen is gegeven aan de markt.

De projecten uit de Versnellingsagenda zijn gerealiseerd of zullen binnenkort worden gerealiseerd. Daarmee is de Versnellingsagenda formeel afgerond.

Verbetering bereikbaarheid en verkeersveiligheid

Afstandsbediening provinciale vaarwegen begroting 2011

Wij hebben de toepassing van afstandbediening op vaarwegen onderzocht. Het traject Verlengde Hoogeveensche Vaart en Stieltjeskanaal en omgeving hebben wij als gevolg van het openstellen van de vaarweg Erica – Ter Apel, als kansrijk beoordeeld. In 2012 en 2013 geven wij uitvoering aan dit project. Op 1 mei 2013 bij de openstelling van vaarweg Erica-Ter Apel moet de afstandbediening operationeel zijn.

Incidentmanagement provinciale wegen begroting 2011

In december 2011 heeft de Stuurgroep Noordelijke Samenwerking zich positief uitgesproken over het actieplan Incident Management (IM). Dit betekent dat IM wordt ingevoerd in de drie noordelijk provincies.

Klimaat & Energie

Innovatieve verlichting begroting 2011

Sanering Openbare verlichting

In overeenstemming met het Openbare Verlichtingsplan hebben wij voor 30% van de openbare verlichting de lichtmasten verwijderd.(ten opzichte van 2009), zonder afbreuk te doen aan de verkeersveiligheid.

We blijven kritisch omgaan met de openbare verlichting langs onze wegen, ook met het oog op verkeersveiligheid en sociale veiligheid.

LED markering rotonde Bunne begroting 2011

De actieve wegmarkering ter plaatse van de rotonde Bunne in de N386 functioneert. Nadat de resultaten van het verkeersveiligheidsonderzoek door TNO bekend zijn zal, afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek, Led-markering op deze rotonde in gebruik worden genomen. Na een periode van één jaar vindt er een evaluatie plaats. De oorspronkelijke verlichting is tijdelijk buiten gebruik gesteld ten behoeve van deze proef.

Dynamische openbare verlichting Zuidlaren - De Groeve begroting 2011

Het verlichtingsplan voor het traject (fietspad) tussen Zuidlaren-De Groeve (N386) is gerealiseerd. Op dit traject is een dynamisch verlichtingssysteem geïnstalleerd. Het systeem wordt in 2012 gemonitord en geëvalueerd.

Provinciale steunpunten

Energiezuinig steunpunt begroting 2011

Op basis van een Energieprestatieadvies hebben wij het steunpunt Rogat energetisch flink verbeterd door het aanpassen van de dakisolatie, vervanging van de verwarming en aanbrengen van energiezuinige verlichting. .

100.000 voertuigenplan begroting 2011

In 2011 zijn er drie groengas vulpunten gerealiseerd op basis van de in 2010 afgegeven subsidiebeschikkingen.

Stadsvernieuwing en woningbouw

Stagnerende woningbouw

Met de Stimuleringsmaatregel Drentse Woningmarkt hebben wij in totaal 13 projecten ondersteund waarin 488 woningen worden gerealiseerd (441 woningen in bestaand bebouwd gebied en 47 in uitleggegebied). Deze projecten worden gerealiseerd in de gemeenten Assen (3x), Borger-Odoorn (2x), Meppel (2x), Emmen (2x), Hoogeveen (2x), Aa en Hunze en Coevorden. In totaal is hier € 3.140.840,- aan toegekend (gemiddeld € 6.450,- per woning).

De maatregel beoogde naast het behoud van werkgelegenheid ook de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen en extra duurzaamheidsmaatregelen te stimuleren. Daarnaast is voor alle projecten afgesproken dat leerlingbouwplaatsen beschikbaar worden gesteld. Voorwaarde voor een provinciale bijdrage was dat de betrokken partijen ook een extra bijdrage hebben moeten leveren om het financiële tekort te dichten.

Om de werkgelegenheid in de bouw- en installatiesector te stimuleren, is vanuit het 100.000 woningenplan een noordelijk "Stimuleringsfonds energiebesparing bestaande bouw" opgezet. De noordelijke regio, het Rijk en Europa (EFRO) leveren voor dit fonds ieder een evenredige bijdrage (6,75 mln. euro). Vanuit dit fonds zijn regelingen voor particulieren en woningcorporaties in de markt gezet. De regelingen voor particulieren en woningcorporaties (SEBB 2011-2013 resp. SIEBB 2010-2013) hebben tot op heden geresulteerd in meer dan 1.000 aanvragen van particuliere woningeigenaren en projecten gericht op de energierenovatie van meer dan 1.500 sociale huurwoningen. In de gemeenten Meppel en Assen zijn pilots opgezet voor revolverende fondsen bedoeld voor particuliere woningeigenaren, die hun woning in die gemeenten energetisch willen verbeteren. De verwachting is, dat in 2012 nog enkele Drentse gemeenten van start zullen gaan met dergelijke 'duurzaamheidsleningen'. De regelingen die

vanuit het Stimuleringsfonds zijn opgezet, dragen niet alleen bij aan de energierenovatie van enkele duizenden Drentse koop- en sociale huurwoningen, maar lokken tevens investeringen uit van € 30-40 mln., leidend tot extra werkgelegenheid (vele tientallen fte's). Positief is, dat het MKB (aannemers, installateurs, banken, makelaars, energieadviseurs, hypotheekadviseurs e.d.) de consument steeds beter weet te bereiken en (ook zonder subsidies) transacties weet te genereren. Er is duidelijk een 'energiebesparingsmarkt' ontstaan. Tenslotte leveren de investeringen enkele tientallen tonnen aan CO₂-reductie op.

Stadsvernieuwing Hoogeveen

Met de toekenning van € 4,0 mln uit het Stimuleringsfonds Drentse Projecten heeft de gemeente de uitvoering van het project Herontwikkeling stadscentrum Hoogeveen zuidoosthoek voortvarend opgepakt. De verwachting is dat begin 2012 het onderdeel Kaapplein in uitvoering wordt genomen. De gemeente ligt nog redelijk op schema met de werkzaamheden.

Herinrichting landschap

Tussenwater

Door de Versnellingsagenda is een belangrijke stap gezet in de realisatie van het project Tussenwater. Een project dat door de berging van water in de toekomst een belangrijke functie zal vervullen in het voorkomen van wateroverlast in benedenstrooms gelegen gebieden van de Hunze.

De MER ligt nu ter inzage en de commissie MER geeft in februari 2012 haar advies. Hierna vindt de keuze plaats voor het inrichtingsplan en de vertaling in het bestemmingsplan. Gelet op het belang dat wordt gehecht aan de uitvoering van het project heeft GS voor de uitvoering € 2,4 milj. beschikbaar gesteld. De uitvoering van het project biedt ruim een jaar werkgelegenheid aan 10 fte. Daarnaast wordt het gebied aantrekkelijk voor de recreatie. De structurele werkgelegenheid is op basis van onderzoek geschat op 4 fte en 6fte seizoensgebonden.

Versnelde inrichting EHS begroting 2011

Het jaar 2011 kenmerkte zich rond de onzekerheden die zijn ontstaan bij het aantreden van het kabinet Rutte rond de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur. Op 20 oktober 2010 stuurde Staatssecretaris Bleker alle provincies een brief waarin hij aangaf dat het Rijk zich niet langer verantwoordelijk voelde voor de financiering voor nieuwe verplichtingen in het kader van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Aangezien de financiering van de inrichting van het beekdal van het Grote Diep en de Langeloeer- en Eenerstukken ook voor een deel wordt betaald uit het ILG bleef lang onduidelijk of dit geld nu wel of niet beschikbaar zou komen. Om de voortgang van het project niet afhankelijk van te maken van de Rijksbijdrage hebben wij in september 2011 besloten om hier zelf garant voor te staan. Het streven is er nog steeds op gericht dat het beekherstel eind 2013 volledig is gerealiseerd. Dan heeft het volledige beekdal van het Grote Diep tussen het Fochteloeerveen en het Leekstermeer haar natuurlijk verloop teruggekregen. Het beekdal heeft dan naast haar ecologische betekenis dan ook een belangrijke functie in het vasthouden en bergen van water in tijden van veel neerslag, zoals recent in januari 2012 weer het geval was.

De voorbereiding van de plannen, het maken van de inrichtingsplannen en de bestekken hebben voor de Dienst Landelijk Gebied en Arcadis een extra werkgelegenheid opgeleverd van 15 fte (12.000 uur). De uitvoering start op korte termijn en duurt 2 jaar. Wij schatten in, dat dit een extra werkgelegenheid oplevert van 25 fte (30.000 uur).

Led verlichting rotonde
Bunne

Kennis werkt

Revitalisering bedrijventerrein De Wieken

De uitvoering van de revitalisering van bedrijventerrein De Wieken fase 2B te Hoogeveen is eind 2011 afgerond. Deze fase, onderdeel van het totale revitaliseringsproject De Wieken, bestond uit de aanleg van een extra weg op het bedrijventerrein aan de zuidzijde van het vliegveld en de aanleg van een verkeersknooppunt.

Ondersteuning MKB

Begin 2011 hebben wij de derde en laatste tranche (ten bedrage van €500.000,--) aan NV NOM beschikbaar gesteld t.b.v. het MKB Fonds. Via het MKB fonds is ultimo 2011 in totaal € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld aan 15 Drentse MKB ondernemingen.

Scholing

Het Drents arbeidsmarktonderzoek (maart 2011) toont aan dat we van een relatief ruime arbeidsmarkt met een oplopende werkloosheid, de komende periode juist te kampen krijgen met tekorten aan goed geschoolde werknemers. De komende jaren gaat het dan ook voor een belangrijk deel richten op het zoveel mogelijk voorkómen van die tekorten. Hiertoe werkt de provincie Drenthe samen met gemeenten, UWV, ondernemers en onderwijsinstellingen in de Regiegroep Kennis en Arbeidsmarkt. Wij hebben tot en met einde 2011 geparticipeerd in de Stuurgroep Jeugdwerkloosheid. De activiteiten in het kader van 'Arbeidsmobiliteit Drenthe', een door de provincie geïnitieerd project, zijn inmiddels geïntegreerd in de reguliere bedrijfsvoering van de Drentse Werkpleinen. Daarmee is onze directe betrokkenheid beëindigd

Monumentenzorg

Het project Leegstand en Herbestemming, is succesvol en snel uitgevoerd, een echte 'best practice'. Het heeft geleid tot vijftien herbestemde monumentale panden in de categorieën kerken, agrarisch en industrieel erfgoed, en monumenten in Veenhuizen. De ingezette maatregelen hebben geleid tot een bouwinvestering van bijna 10 miljoen euro, en vele restauratie-opleidingsprojecten in Drenthe. Het meldpunt voor leegstand die partijen bijeenbrengt om tot een uitvoerbare herbestemming te komen is officieel herstart in september 2011.

In de nieuwe beleidsperiode wordt herbestemming programmatisch onder meer gekoppeld aan de rijksrestauratiegelden die in de eerste helft van 2012 naar de provincie zullen worden gedecentraliseerd.

I

Jaarverslag

Programma 1

Samenwerkend Drenthe: Bestuur

Missie

Drenthe is een bestuurskrachtige, zichtbare provincie, met een integer bestuur, goede bestuurlijke verhoudingen en samenwerking tussen de verschillende overheden (en maatschappelijke partners), die staat voor haar inwoners en opkomt voor haar belangen in nationaal en internationaal verband.

Behaalde successen

- Eind 2010 en begin 2011 hebben wij samen met zes andere provincies een Klanttevredenheidsonderzoek (KTO) en een bijbehorende benchmark laten uitvoeren. In de benchmark scoort Drenthe met een 7,35 het hoogst op klanttevredenheid.
- Met een opkomstpercentage van 58,8 % kunnen wij tevreden terugkijken op de verkiezingen van Provinciale Staten.
- Kieskompas ging live op 3 februari. Tot aan de laatste dag werd Kieskompas veelvuldig geraadpleegd, in totaal 24.064 keer (vergelijk 2007: 21.000 keer). Kieskompas werd ondersteund met een radiospot die 78 keer is uitgezonden op radio Drenthe.
- De speciale verkiezingswebsite was een belangrijke informatiebron in het eerste kwartaal van 2011. Deze website is door 37.220 unieke bezoekers bezocht.
- Eind mei 2011 zijn gemeenten en provincie het eens geworden over de vorming van een RUD per 1 januari 2013. Deze bestaat uit drie districten en een expertisecentrum.
- Het onderzoeksbureau Sira heeft de ontwikkeling van onze administratieve lasten / uitvoeringslasten geanalyseerd. Het blijkt dat wij onze doelstelling van 25% vermindering hebben gehaald. Dit conform afspraak bestuursakkoord met het rijk. Verder wordt een grote reductie van administratieve lasten (46%) en uitvoeringslasten (49%) verwacht door invoering van het Rijksbrede SubsidieKader (RBSK) in de nieuwe Algemene Subsidie Verordening (ASV) in 2012.
- In 2011 hebben wij in SNN verband onze agenda t.a.v. de Europese 2020 strategie bepaald, vastgelegd in het dynamische Position Paper Noord Nederland en EU 2020. Die agenda is met gemeenten, sociale partners, kennisinstellingen, LTO, KvK, NOM en SER tot stand gekomen.
- Op 21 juni 2011 presenteerde Noord Nederland zich gezamenlijk in Brussel om de economische potentie van het Noorden uit te dragen en de bijdrage van Noord-Nederland aan de Europese innovatieagenda en aan de maatschappelijke uitdagingen in Europa. Europa neemt in 2013 een besluit over de inzet van Europees geld voor een economisch krachtig Europa.

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Programma 1.1. Drenthe goed bestuurd

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Provinciale staten (PS)

Een grotere zichtbaarheid van Provinciale Staten en een grotere herkenbaarheid van het belang van het provinciale bestuur voor de inwoners van Drenthe.

Indicatoren

- Opkomst verkiezingen (minimaal gelijkblijvend ten opzichte van 2007, d.i. een opkomstpercentage van 56 procent);
- Het aantal werkbezoeken en discussiebijeenkomsten op locatie in de provincie door leden van de Staten en statencommissies (gewenst minimum aantal bezoeken/bijeenkomsten: 15);
 - Raadplegingen van de videoverslaglegging van de Staten en statencommissies op internet (streefcijfer: gemiddeld 300 per vergadering);
 - Het aantal groepsbezoeken aan het provinciehuis (na afronding van de verbouwing bij voorkeur maandelijks te organiseren);
 - De vooraankondiging van de vergaderingen van Provinciale Staten en statencommissies in de regionale kranten (maandelijks) en op de website;
 - Persberichten: gemiddeld tien per jaar.

Bestuurlijke aangelegenheden (rechtsbescherming)

- Een goede en adequate rechtsbescherming bieden aan belanghebbenden die betrokken zijn bij provinciale besluitvorming.

Met een opkomstpercentage van 58,8 % kunnen wij tevreden terugkijken op de verkiezingen van Provinciale Staten. Er zijn door de griffie zeven werkbezoeken en discussiebijeenkomsten op locatie in de provincie georganiseerd voor leden van de Staten en Statencommissies.

De videoverslaglegging van de Staten en Statencommissies op internet is 16.076 keer geraadpleegd en had 4.501 unieke bezoekers. Er zijn zeven vooraankondiging van de vergaderingen van Provinciale Staten en Statencommissies in de regionale kranten (maandelijks) en op de website geweest. Er zijn 19 persberichten en 15 persuitnodigingen verstuurd. De website is in 2011, 104.480 keer geraadpleegd en had 74.397 unieke bezoekers. De verkiezingenwebsite had 37.220 unieke bezoekers.

In verband met de verbouwing zijn er geen groepsbezoeken in het Provinciehuis geweest. In plaats daarvan is PS on tour gegaan, met als doel om zichtbaar te zijn in de provincie. Er hebben 10 commissievergaderingen en 15 Statenvergaderingen plaatsgevonden op locaties in de provincie.

In 2011 zijn 37 beslissingen op bezwaar genomen. De beslissing op bezwaar is in 26 gevallen tijdig en in 11 gevallen buiten de termijn genomen. Daarmee hebben we de doelstelling van minder dan 15% termijnoverschrijding niet gehaald.

De oorzaken van de termijnoverschrijdingen onderzoeken we in het tweede kwartaal van 2012.

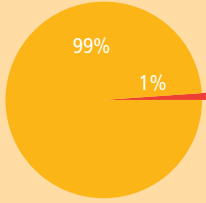
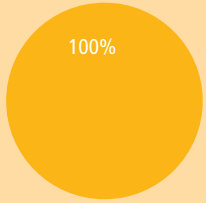
Programma 1.2. Zichtbaar Drenthe

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct).

n.v.t.

Eind 2011 is een corporate communicatieplan vastgesteld om in te spelen op het veranderende medialandschap. Dit betekent meer (social) media, minder massa en meer maatwerk.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	2.871.539 	173.442
Overige programma's	328.807.260	336.631.876

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2010	Primitieve begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Realisatie 2011	Vershil
Totaal lasten	3.424.443	2.777.037	3.278.858	2.871.539	407.319
Totaal baten	9.649	12.000	254.140	173.442	80.698
Saldo	3.414.794	2.765.037	3.024.718	2.698.097	326.621

Ontwikkelingen

Programma 1.1. Drenthe goed bestuurd

Ontwikkelingen jaarstukken.

Op 21 april 2011 hebben Rijk, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Inter Provinciaal Overleg (IPO) en Unie van Waterschappen (UvW) het bestuursakkoord 2011-2015 gesloten. Doel van het bestuursakkoord is om gezamenlijk tot een krachtige, kleine en dienstverlenende overheid te komen. Voor de provincies gaat het om verdere concentratie op de kerntaken economie (regionaal economisch beleid), natuur, ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer (aanleg nieuwe infrastructuur en exploitatie openbaar vervoer).

Programma 1.2. Zichtbaar Drenthe

Ontwikkelingen jaarstukken.

Zijn er ontwikkelingen (vooral externe) die genoemd zijn in de begroting en/of bestuursrapportages, waarover toelichting is vereist. Indien er nieuwe ontwikkelingen zijn dan deze ook hier melden.

Programma 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe

Ontwikkelingen jaarstukken.

De IPO structuur is aangepast door een stroomlijning naar een beperkte agenda en adviesstructuur.

Het SNN hebben wij in de adviesstructuur eveneens aangepast.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Programma 1.1. Drenthe goed bestuurd

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
1.1 Uitvoering bestuursakkoord	<ul style="list-style-type: none"> - Provincie Drenthe is gebiedsregisseur in het fysiek economisch domein en op het gebied van cultuur. - Concentratie op kerntaken en regievoering in plaats van uitvoering. - Regierol uitgewerkt op basis van inhoudelijke gebiedsopgaven in OGB. - Provincie Drenthe voert haar wettelijke toezichtstaken uit en ziet toe op de kwaliteit van het lokaal bestuur. - Kwaliteit van bestuur en dienstverlening van de provincie is aantoonbaar verbeterd. - Mate van regeldruk en administratieve lasten in beeld. - Een ASV die voldoet aan het Rijksbrede subsidiekader. - De provincie werkt samen met lokale overheden en andere partners in robuuste uitvoeringsorganisatie (RUD). - Handhaving uitvoering vergunningverlening op huidige (ISO-gecertificeerde) niveau, zowel kwantitatief als kwalitatief. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeringsprogramma Bestuursakkoord, inclusief kwaliteitsverbetering door samenwerking. - Vervolg kerntakendiscussie. - In gesprek met Drentse medeoverheden en partners over decentralisatie van (uitvoerende) taken. - Ontwikkelen sourcingstrategie voor beschikbaarheid kennis en beleidsinformatie om regierol vorm te geven. - Herhaling IPO-meting over 2010 voor regeldruk en administratieve lasten - Algemene subsidieverordening aanpassen aan rijksbreed subsidiekader In aansluiting op het Rijksbrede subsidiekader een nieuwe basisystematiek invoeren voor subsidieverlening uitgaande van minder regels en lasten voor zowel burger als provincie. - Verdere invulling en ontwikkeling van robuuste uitvoeringsorganisatie (RUD) met lokale overheden, in noordelijk verband en mogelijk in aansluiting op Shared Service Centra.
1.2 Beter bestuurlijke samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> - Strategische agenda voor de toekomst. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen en uitvoeren van de Strategische agenda voor de toekomst VDG en provincie Drenthe. - Samen met gemeenten ontwikkelen van een gemeenschappelijke beleidsvisie op een drietal voorzieningen in Drenthe: bibliotheekwerk, welzijnswerk en welstandsadviezen.
	<ul style="list-style-type: none"> - Voorzitterschap nieuwe SNN bestuurscommissie Europa. - Rapporteurschap over demografische ontwikkelingen binnen het Comité van de Regio's. - Verdere kennisontwikkeling rondom Europa bij gemeenten. - De Drentse overheden en partners zijn (beter) wegwijs met Europese subsidies, kennis en netwerken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evalueren nota Europastrategie Drenthe, en in afstemming met het SNN nieuwe, specifiek Drentse inzetten formuleren en aan PS voorleggen. - In samenwerking met UMCG en HANNN streven naar uitvoering pilot Healthy Agein, en deze dorootwikkelen naar een Europees Centre of Excellence. - Verder ontwikkelen Europaservicepunt, in samenwerking met Drentse gemeenten, en afgestemd met VNG internationaal.

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
1.3 Beter(e) beleid(sprocessen)	Toerusting organisatie op interactieve en integrale beleids- / regievoering die past binnen de werkwijze van PNS.	<ul style="list-style-type: none"> - Organisatie en afronding van themasessies en een minileergang rondom gebiedsgericht werken. Dit leidt tot verdere uitwerking en operationalisering van gebiedsregie en het biedt een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring hierover. - In samenwerking met de beleidsafdelingen ontwikkelen en opleveren van een instrumentenbox rondom interactief werken en gebiedsregie. Dit leidt tot concrete (proces)handleidingen om interactief te werken vanuit de regierol van de provincie. - Ontwikkelen en opleveren van een organisatiebrede visie op interactief werken, uitgaand van de kaders van PNS. - Uitvoeren en afronden van procesondersteuning bij drie complexe, interactieve en integrale dossiers. Deze dienen als pilotprojecten, op aanvraag wordt ondersteuning uitgebreid naar andere dossiers.
1.4 (Inter)actiever informeren en beter profileren	<ul style="list-style-type: none"> - Actief werken aan beeldvorming, positie en status PS en GS en werkzaamheden provincie. - Drenthe vermarkten als unieke en veilige omgeving voor wonen, werken en recreëren. - Een duidelijk gezicht van de provincie Drenthe met een goede beeldvorming over de taken. - Aandacht voor provinciaal beleid in de media. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verdere uitbouw Drentheportaal. - Provinciaal beleid in media. - Arbeidsmarktcommunicatie: opzetten van een eenduidig (personeels)advertentiebeleid. - Bundeling en optimaal vormgeven bekendmakingen.
Kwaliteitshandvest / kwaliteit van dienstverlening	Transparante (lees: zichtbare, te volgen diensten) en klantgerichte dienstverlening.	<p>Voortgang geven aan de uitvoering van ons kwaliteitshandvest voor dienstverlening. Onder meer door:</p> <p>Monitoren of wij voldoen aan onze dienstverleningsnormen (beantwoorden wij onze brieven op tijd? Betalen wij onze facturen op tijd? Enz.);</p> <p>Indien nodig: maatregelen nemen ter verbetering van onze dienstverlening.</p>

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Met zicht op Drenthe

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
1.1 Uitvoering bestuursakkoord	Status: groen	<p>Uitvoeringsprogramma Bestuursakkoord: activiteit afgerond, hierover hebben wij gerapporteerd in de derde bestuursrapportage.</p> <p>Vervolg kerntakendiscussie/ontwikkelen sourcingstrategie voor beschikbaarheid kennis en beleidsinformatie om regierol vorm te geven: beide activiteiten hebben wij ondergebracht bij de opgave rondom Kennismanagement. In het derde en vierde kwartaal van 2011 hebben wij in kaart gebracht welke kennis aanwezig en benodigd is in onze organisatie voor het invullen van de provinciale kerntaken / regierol.</p> <p>IPO-meting uit 2010 voor regeldruk en administratieve lasten is herhaald.</p> <p>De Algemene subsidieverordening is aangepast aan rijksbreed subsidiekader In aansluiting op het Rijksbrede subsidiekader een nieuwe basissystematiek invoeren voor subsidieverlening uitgaande van minder regels en lasten voor zowel burger als provincie.</p>
1.2 Betere bestuurlijke samenwerking	Status: groen	<p>Drenthe heeft vanaf 1 juli 2011 het voorzitterschap van SNN. Er zijn nieuwe afspraken gemaakt over de bestuurlijke organisatie van het SNN. Onderdeel daarvan is dat de taakvelden van de bestuurscommissie Europa ondergebracht zijn bij de bestuurscommissie EZ.</p> <p>Het opstellen van de Position Paper Noord Nederland en EU 2020 als gezamenlijk document van provincies/ gemeenten en stakeholders om uitvoering te geven aan het bereiken van doelstellingen t.a.v. de toekomstige Europese agenda 2020. Organisatie en uitvoering van een tweetal werkconferenties met stakeholders rondom deze agenda 2020.</p> <p>In het najaar zijn de Europese verordeningen verschenen over de structuurfondsen en het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Op basis van deze verordeningen zijn voorbereidingen getroffen voor de opstelling van de nieuwe Europese Programma's na 2014. Onder meer m.b.t. de ontwikkeling van een Smart Specialization Strategy voor Noord Nederland.</p> <p>Het Europaservicepunt ondersteunde in 2011 gemeenten en andere organisaties bij het ontwikkelen en aanvragen van Europese bijdragen aan beleidsdoelen.</p>

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
		SNN BC Europa met ingang van nieuwe bestuursperiode opgeheven, Europa is ondergebracht bij BC EZ. Het rapporteurschap Comité van de Regio's is afgerond. Gedeputeerde Brink is in december lid geworden van het Comité van de Regio's. Binnen dit Comité is hij lid van de Commissie Economie en Sociaal Beleid (ECOS).
1.3 Beter(e) beleid(sprocessen)	Status: groen	Activiteiten zijn afgerond.
1.4 (Inter)actiever informeren en beter profileren	Status: Groen	<p>Ten aanzien van arbeidsmarktcommunicatie hebben wij het afgelopen jaar een nieuwe lijn neergezet, waarbij wij naast een aangepaste vormgeving ook nadrukkelijk gebruik maken van social media. De eerste ervaringen zijn zeer positief, zowel naar kosten als naar effectiviteit. Ook zijn wij afgelopen jaar gestart met een nieuwe werkwijze rondom adverteren. Dit betreft een andere mediakeuze, andere vorm van advertenties en een nieuw proces voor de totstandkoming ervan. Dit leidt tot aanzienlijke kostenreductie en een hogere kwaliteit van adverteren, waarbij nadrukkelijker gebruik wordt gemaakt van de website.</p> <p>Dienstverlening.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Telefonische bereikbaarheid: in 2010 hebben wij nieuwe systemen ingevoerd. Wij willen eerst ervaringen met deze systemen op doen voordat wij een meting (laten) uitvoeren. - Met de Drentse gemeenten starten wij een pilot "meldingen openbare ruimte". - Wij hebben prioritering in onze dienstverleningsopgave aangebracht. De drie projecten die de komende jaren prioriteit hebben zijn: het inrichten van een KlantContactCentrum, het opstellen van een Kanalenstrategie en de implementatie van de aanbevelingen uit het eind 2010 / begin 2011 gehouden organisatiebrede klanttevredenheidsonderzoek.

Wat doen wij nog meer?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
1.0. Provinciale staten	De inwoners van Drenthe weten dat er op 2 maart 2011 verkiezingen zijn, dat zij weten op wie zij hun stem kunnen uitbrengen en dat zij zich ervan bewust zijn dat hun individuele stem er toe doet.	<p>Opstellen communicatieplan</p> <p>Voor de nieuwe statenleden wordt een introductieprogramma samengesteld. In dit programma zal aandacht worden besteed aan lopende majeure provinciale projecten en beleidsdossiers (kennisoverdracht), zullen diverse workshops en trainingen voor de statenleden worden aangeboden (o.a. op het terrein van wet en regelgeving, debatvaardigheden, internetmogelijkheden) en zullen onderlinge kennismaking en kennismaking met de (ambtelijke) organisatie een plaats krijgen.</p> <p>Het communicatieplan 2007-2011 zal in het najaar van 2010 worden geëvalueerd. Ten behoeve van de nieuwe staten zal op basis hiervan een nieuw en actueel plan worden ontwikkeld. Hierin zal onder andere rekening worden gehouden met de ontwikkelingen op het gebied van nieuwe media.</p>
1.1. Bestuurlijke aangelegenheden	<p>Goede bestuurlijke verhoudingen</p> <p>Vanwege de verkiezing van Provinciale staten in 2011 willen wij in 2010 en begin 2011 een drietal resultaten realiseren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Goede afsluiting en overdracht van het collegeprogramma 2007 – 2011; - Goede voorbereiding van de statenverkiezingen, resulterend in de een de relatief hoogste opkomstpercentages van alle provincies. - Een goede en tijdige rechtbescherming bieden aan belanghebbenden die betrokken zijn bij provinciale besluitvorming. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijke overleggen met gemeenten, provincies, Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG) en waterschappen. - Aansluiten bij IPO benchmark regeldruk en administratieve lasten. - Opstellen van een end term review. - Opstellen van overdrachtsdossiers. - Ondersteunen collegevorming. - Het behandelen van klachten en bezwaren, inclusief de personele adviescommissie, verzoeken ex artikel 81 Wet werk en bijstand en ombudsvragen.
	- Handhaving/verbetering kwaliteit en integriteit van bestuur (rijkstaken Commissaris van de Koningin).	<ul style="list-style-type: none"> - Werkbezoeken uitvoeren in het kader van zorg voor kwaliteit van bestuur. - Vinger aan de pols houden over bestuurlijke integriteit, functioneren politieke overheidsdienaren. - Uitbrengen digitaal Burgerjaarverslag en jaarverslag. - Zorg voor burgemeesters. - Adviseren ministeries over diverse zaken (onder andere Koninklijke onderscheidingen). - Voorzitterschap en secretariaat/uitvoering van het Prins Bernhard Cultuurfonds (jaarbudget ca.€ 270.000,-).

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
	<ul style="list-style-type: none"> - Door onderzoek is een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op het terrein van cultuur, welzijn en zorg (waaronder de sociale en culturele agenda). 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van onderzoeken naar het beleid op het terrein van cultuur, welzijn en zorg.
	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoeksprogramma 2010-2011. - Eén à twee onderzoeken uitgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Op grond van de Verordening (217a) doelmatigheid en doeltreffendheid provincie Drenthe stellen wij een onderzoeksprogramma op voor de komende twee jaar. Hierin beschrijven wij enkele uit te voeren onderzoeken.
	<ul style="list-style-type: none"> - Geen van de Drentse gemeenten hoeft als gevolg van een financieel uitzichtloze situatie een beroep op de collectieve middelen te doen (artikel 12 gemeenten). - PS, minister van BZK, Drentse gemeenten en provincies zijn geïnformeerd over de financiële positie van de Drentse gemeenten in 2011. 	<ul style="list-style-type: none"> - Monitoren van de financiële positie van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. - Opstellen rapport Financiële verkenningen 2011.
1.2. Interprovinciale samenwerking	Een efficiënte en effectieve overheid.	Bekijken kostenvoordelen door het oprichten van Shared Service Centra (zie ook de paragraaf Bedrijfsvoering).
1.3. Openbare orde en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> - Goed functionerende en actuele risicokaart. - In stand gehouden netwerk veiligheid. - Ingevulde liaisonfunctie provincie bij crisisorganisatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Beheer en actualisering van risicokaart Drenthe, inclusief auditing. - Toezicht op politieorganisatie/veiligheidsregio en instandhouding netwerken.
1.5 Communicatie	Goed verlopen statenverkiezingen.	<p>In 2011 vinden de verkiezingen plaats voor Provinciale Staten. Bijdragen aan de voorbereiding en uitvoering van de communicatie rond de verkiezingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Communicatieadvisering in alle fasen van het beleidsproces. - Communicatieadvisering GS. - Interne communicatie: advisering directie en afdelingshoofden; daarnaast uitvoeringsactiviteiten: onder andere berichtgeving Huisnet en samenstelling /eindredactie personeelsblad. - Nieuwe media: verantwoordelijk voor actualisatie en eindredactie website. - Relatiemanagement: activiteiten representatie en evenementen.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
1.0. Provinciale staten	<p>Kieskompas werd 24.064 geraadpleegd (2007: 21.000 keer)</p> <p>De speciale verkiezingenwebsite is door 37.220 bezoekers geraadpleegd.</p> <p>Opkomstpercentage verkiezingen Provinciale Staten: 58,8 %</p>	<p>Er is een communicatieplan opgesteld voor de verkiezingen. Dit communicatieplan is uitgevoerd</p> <p>Er is voor de nieuwe Statenleden een introductieprogramma samengesteld en uitgevoerd. In dit programma is aandacht besteed aan lopende majeure provinciale projecten en beleidsdossiers (kennisoverdracht), Verder zijn er diverse workshops en trainingen voor de statenleden aangeboden (o.a. op het terrein van wet en regelgeving, internetmogelijkheden) en is kennis gemaakt met de (ambtelijke) organisatie.</p> <p>Het communicatieplan 2007-2011 is geëvalueerd met de fractievoorzitters waarvan de fracties deelnamen in Provinciale Staten en de klankbordgroep communicatie van de Staten. De bevindingen uit deze evaluatie worden meegenomen in het communicatiebeleid voor de Statenperiode 2011 – 2015. Dit nieuwe communicatiebeleid is in december in eerste concept besproken met het Presidium en wordt begin 2012 uitgewerkt in een definitief communicatiebeleid voor de periode 2011 – 2015.</p> <p>Nieuwe media krijgen aandacht in dit communicatiebeleid. Sinds september 2011 wordt twitter (via Provincie Drenthe account) ingezet in de communicatie rondom vergaderingen van Provinciale Staten door voor, tijdens en na de vergaderingen procesinformatie en actuele besluiten te communiceren</p> <p>In het tweede kwartaal is een nieuw intranetsysteem in gebruik genomen. De ervaringen die wij hiermee op hebben gedaan gebruiken wij voor een vernieuwde opzet van de provinciale website. Die website wordt meer vraaggestuurd ingericht</p> <p>Het advertentiebeleid is aangepast, er is rekening gehouden met meer uniformiteit, lagere kosten, verhoging van de kwaliteit en een sterkere koppeling met de provinciale website.</p>

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
1.1. Bestuurlijke aangelegenheden	<p>Goede bestuurlijke verhoudingen</p> <p>Goede afsluiting en overdracht collegeperiode 2007-2011</p> <p>Goede en tijdige rechtsbescherming geboden aan belanghebbenden die betrokken zijn bij provinciale besluitvorming.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Via meerdere bestuurlijk overleggen met colleges van burgemeester en wethouders is besloten te komen tot een Drentse Alliantie. - Op basis van de IPO benchmark regeldruk en administratieve lasten gaan wij in 2012 over tot het invoeren van verbeteringen. <p>De collegewisseling in 2011 is gefaciliteerd door een end term review over het vorige collegeprogramma, een overdrachtdossier voor GS en PS en de ondersteuning bij de collegevorming.</p> <p>Behandelen van klachten en bezwaren, inclusief de personele adviescommissie, verzoeken ex artikel 81 Wet werk en bijstand en ombudsvragen.</p>
	Handhaving/verbetering kwaliteit en integraliteit van bestuur (rijkstaken Commissaris van de Koningin).	<ul style="list-style-type: none"> - In het kader van zorg voor kwaliteit van bestuur zijn er werkbezoeken uitgevoerd.. - In een netwerkbijeenkomst en in de contacten is er systematisch aandacht besteed aan bestuurlijke integriteit. Daar hebben wij BZK positief over kunnen rapporteren. - Het Burgerjaarverslag en jaarverslag zijn digitaal beschikbaar gesteld. - Adviseren ministeries over diverse zaken (onder andere Koninklijke onderscheidingen) - Voorzitterschap en secretariaat/uitvoering van het Prins Bernhard Cultuurfonds (jaarbudget ca.€ 270.000,-).
	<p>Geen van de Drentse gemeenten heeft een beroep hoeven doen op de collectieve middelen (artikel 12 gemeenten).</p> <p>PS, minister van BZK, Drentse gemeenten en provincies zijn geïnformeerd over de financiële positie van de Drentse gemeenten in 2011.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De financiële positie van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen hebben wij gemonitord. Eind 2011 hebben wij vastgesteld dat de toezichtstatus van alle gemeenten repressief blijkt. - GS heeft PS, de minister van BZK en de Drentse gemeenten geïnformeerd over de financiële positie van de gemeenten via het Rapport Financiële verkenningen 2011. GS heeft besloten om het rapport Financiële Verkenningen in het vervolg niet langer op te stellen.
1.2 Interprovinciale samenwerking	Een efficiënte en effectieve overheid.	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek gedaan naar kostenvoordelen door het oprichten van Shared Service Centra (zie ook de paragraaf Bedrijfsvoering en programma 10). - Een eerste visie is opgesteld over noordelijke samenwerking in brede zin (uitwerking motie 2011-5)
1.3 Openbare orde en veiligheid	<p>Risicokaart is actueel en functioneert goed</p> <p>Netwerk veiligheid is verstevigd en uitgebreid</p> <p>Liaisonfunctie bij crisismanagementorganisatie is verankerd</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Beheer en actualisering van risicokaart Drenthe - Toezicht op politieorganisatie/veiligheidsregio en instandhouding en uitbreiding netwerken.

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
1.5 Communicatie	Opkomstpercentage verkiezingen Provinciale Staten: 58,8 %	Bijdragen aan de voorbereiding en uitvoering van de communicatie rond de verkiezingen. Communicatieadvisering in alle fasen van het beleidsproces. Communicatieadvisering GS. Interne communicatie: onder andere berichtgeving Huisnet en samenstelling /eindredactie personeelsblad. Nieuwe media: verantwoordelijk voor actualisatie en eindredactie website. Relatiemanagement: activiteiten representatie en evenementen.

Geactualiseerde Agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd?
Geactualiseerde versie van het informatieplan "Welkom in Digitaal Drenthe", inclusief het bijbehorende uitvoeringsprogramma		Ja
End term review	1e kwartaal 2011	Ja
Jaarverslag Commissie Rechtsbescherming	2e kwartaal 2011	3e kwartaal 2011: brief is 30-06-2011 aan provinciale staten verstuurd.
Collegewerkprogramma	3e kwartaal 2011	3e kwartaal
Rapport Financiële Verkenningen 2011	3e kwartaal 2011	3e kwartaal
Eventueel: Aan Rijksbreed subsidiekader aangepaste Algemene SubsidieVerordening	2e kwartaal 2011	1e kwartaal
Aanpassing subsidieregeling aan ASV 2012	4e kwartaal 2011	1e kwartaal 2012 de aanpassing van de regelgeving vergde meer onderzoek dan verwacht gelet op het niet actuele regelingen bestand
Aanpassing regelgeving op grond van Dienstenwet	4e kwartaal 2011	2e kwartaal 2012, De aanpassing regelgeving op grond van de Dienstenwet zal bij de eerst volgende wijziging van de POV worden meegenomen. de inventarisatie is wel afgerond, was alleen te laat om nog mee te nemen bij de laatste wijziging van de POV in 2011.

Wat heeft het gekost?

Product	1 Realisatie 2010*	2 Primitieve begroting 2011*	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten					
Product 1.1. Drenthe goed bestuurd	2.109.003	1.626.777	1.620.403	1.362.649	257.754
Product 1.2. Zichtbaar Drenthe	0	0	425.695	387.600	38.095
Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe	1.315.440	1.150.260	1.232.760	1.121.290	111.470
Totaal	3.424.443	2.777.037	3.278.858	2.871.539	407.319

	Product	1 Realisatie 2010*	2 Primitieve begroting 2011*	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Baten						
	Product 1.1. Drenthe goed bestuurd	9.649	12.000	152.000	154.296	-2.296
	Product 1.2. Zichtbaar Drenthe	0	0	19.640	19.146	494
	Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe	0	0	82.500	0	82.500
	Totaal	9.949	12.000	254.140	173.442	80.698
Saldo		3.414.794	2.765.037	3.024.718	2.698.097	326.621

* Bedragen zijn aangepast i.v.m. nieuwe programma-indeling

Toelichting

Saldo Programma	326.621
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Totaal verrekend met reserves	0
Resultaat programma na bestemming reserves	326.621

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

Product 1.1. Drenthe goed bestuurd

De totale afwijking betreft een voordeel van € 257.754,-- De voornaamste afwijkingen betreffen:

De provincie doet er toe

Wij hebben ruim € 67.000,-- over gehouden. Dit heeft twee oorzaken. Wij hebben meer werkzaamheden zelf gedaan, en daardoor minder extern advies ingehuurd dan wij van tevoren hadden gepland (projecten Kanalenstrategie en implementatie KTO). En wij hebben een deel van de voor 2011 geplande werkzaamheden niet in 2011 kunnen uitvoeren. Wij hebben een projectplan voor een KlantContactCentrum opgesteld, maar de feitelijke pilot begint in 2012. Omdat wij hiervoor wel middelen nodig hebben stellen wij voor € 60.000,-- van de middelen van 2011 over te hevelen naar 2012.

Provincie Nieuwe Stijl

De opgaven in het programma kosten minder dan verwacht en worden in veel gevallen met de inzet van de interne organisatie gerealiseerd. Dit komt overeen met het uitgangspunt dat de organisatie zelf de doelen moet realiseren. Daardoor wordt ruim € 21.000,-- overgehouden in 2011.

Een nulmeting van de RUD-taken wordt in 2012 in plaats van in 2011 uitgevoerd. Daardoor blijft ruim € 47.000,-- over op de middelen voor de RUD in 2011.

Bestuurlijk onderzoek

Er resteert ruim € 25.000,-- op het budget voor onderzoeken ex artikel 217a van de Provinciewet. Er was rekening gehouden met een onderzoek naar de staat van ICT bij de provincie. Omdat het vooronderzoek (ten dienste van de definitieve onderzoeksopzet) meer tijd kostte dan verwacht wordt het daadwerkelijke onderzoek in het eerste kwartaal van 2012 uitge-

voerd. Andere onderzoeken zijn in 2011 door intern personeel uitgevoerd. Omdat hier geen (in te huren) specialistische kennis voor nodig bleek is bespaard op de uitgaven.

Jeugdmonitor

Behalve voor onderhoud en uitbreiding van het systeem zijn hiervoor in 2011 geen kosten gemaakt. Er blijft daarom € 20.000,- over van dit budget.

Risicokaart Drenthe

Het geraamde bedrag was bestemd voor de bijdrage van Drenthe aan het IPO dat landelijk de zaken betreffende de risicokaart regelt. De Drentse bijdrage is begrepen in de IPO-bijdrage. Het hier geraamde budget van ruim € 23.000,- blijft daarom over in 2011.

Het restant van de onderschrijding op dit product is het resultaat van een aantal kleinere onder- en overschrijdingen.

Product 1.2. Zichtbaar Drenthe

De totale afwijking betreft een nadeel/voordeel van € 38.095,-.

Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe

De totale afwijking betreft een voordeel van € 111.470,-. De voornaamste afwijking betreft:

Bijdrage IPO.

De geraamde bijdrage is met ruim € 92.000,- onderschreden. De raming was inclusief een bedrag van € 82.500,- voor bijdragen die via de kassiersfunctie zouden worden verrekend. Daartegenover stond een geraamde inkomst van hetzelfde bedrag. Die verrekeningen zijn echter niet noodzakelijk gebleken.

Baten

Product 1.1. Drenthe goed bestuurd

De totale afwijking betreft een voordeel van € 2.296,-.

Product 1.2. Zichtbaar Drenthe

De totale afwijking betreft een nadeel van € 494,-.

Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe

Bijdrage IPO

De totale afwijking betreft een nadeel van € 82.500,- vanwege niet gerealiseerde bijdragen voor IPO. Omdat de verrekeningen via de kassiersfunctie niet noodzakelijk bleken te zijn, is ook de geraamde inkomst niet gerealiseerd.

Programma 2

Vitaal Drenthe: Mobiliteit

Missie

De goede bereikbaarheid van Drenthe is een belangrijke concurrentiekracht. De infrastructuur voor de auto is grotendeels op orde. De uitdaging voor de komende periode ligt vooral in de verdere verbetering van het openbaar vervoer. Het hoofdnetwerk van het openbaar vervoer moet snel en doelmatig kunnen opereren. Het onderliggende openbaarvervoersnetwerk in het landelijk gebied heeft een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie. Deze moet goed op de hoofdstructuur zijn aangetakt en op maat worden ingevuld. Wij geven voor de periode tot 2015 uitvoering aan de investeringen, zoals vastgelegd in het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2020.

Behaalde successen

- Het verkeersplein bij Gieten is in gebruik genomen.
- Wij hebben het Strategisch Plan Verkeersveiligheid vastgesteld.
- Het Transferium Peizermade is in gebruik genomen.
- Wij hebben de Beleidsvisie Binnenhavens en Vaarwegen vastgesteld.
- De N48 is weer opengesteld voor verkeer en de ecoducten zijn opgeleverd.
- Wij hebben het Verdeelbesluit BDU 2012 in overleg met onze partners in het Verkeers- en VervoersBeraad Drenthe met een totaalbudget van 26 miljoen vastgesteld.
- Het Luchthavenbesluit Hoogeveen, het eerste in Nederland is vastgesteld.
- In het kader van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is met succes een zienswijze ingediend over het opnemen van de achterlandverbinding E233 in dit SVIR.
- Het eerste traject van de vaarweg Erica – Ter Apel is opengesteld voor vaartuigen
- Bij Ees hebben wij onder de N34 een tunnelverbinding aangelegd voor lokaal verkeer voor de realisatie van de stroomweg in 2013.
- De provinciale steunpunten in Assen, Rogat en Schoonebeek zijn energiezuinig gemaakt.
- Wij hebben het initiatief genomen en financiële dekking gevonden om gezamenlijk met Rijkswaterstaat en de gemeente Assen een zoutloods te bouwen op de locatie Kloosterveen.
- Op al het gezamenlijk ingekochte gladheidsbestrijdingsmaterieel met de Provincie Groningen wordt het gladheidsmanagementsysteem (GMS) toegepast.

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Product 2.1 Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Verkeer en vervoer

In juli 2007 is het Provinciaal verkeers- en vervoersplan Drenthe tot 2020 vastgesteld. De centrale doelstelling van het PVVP is de bereikbaarheid goed te organiseren. Zodat de verschillende modaliteiten in combinatie gebruikt worden en elkaar maximaal versterken. Voor sociale ontplooiing moeten mensen zich veilig en tegen acceptabele reistijden kunnen verplaatsen tussen wonen en werken. Hierbij hebben wij binnen de deur-tot-deur-benadering extra aandacht voor het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets.

In het PVVP zijn de doelen tot 2020 aan de hand van 6 thema's beschreven:

1. Thema Ruimtelijk-economische ontwikkeling

Het versterken van de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de stedelijke netwerken Groningen - Assen en Zuid Drenthe door de optimalisatie van de (inter)nationale bereikbaarheid en het creëren van voorwaarden voor duurzame mobiliteitsontwikkeling.

2. Thema Bereikbaarheid

De realisatie van duurzame bereikbaarheid op maat, waarbij de kracht van de verschillende modaliteiten wordt benut.

3. Thema Veiligheid

Het waarborgen van de verkeersveiligheid, de externe veiligheid en de sociale veiligheid in het openbaar vervoer.

4. Thema Leefomgeving

Het beperken van de negatieve invloed van verkeer en vervoer op de omgeving met betrekking tot milieu, natuur en leefbaarheid.

5. Thema Innovatie

Stimuleren van ontwikkeling en toepassing van innovatieve maatregelen ten behoeve van de realisatie van de mobiliteitsdoelstellingen.

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Verkeer en vervoer

6. Thema Samenwerking

De organisatie van (gebiedsgerichte) samenwerking tussen overheden, overheidssectoren, marktpartijen en belangengroepen ten behoeve van de realisatie van de mobiliteitsdoelstellingen.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2010 is ook het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer tot 2020 betrokken. Dit meerjarig investeringsprogramma geeft de financiële uitwerking van de beleidsambities van het PVVP weer. Op grond van de discussie over de kerntaken, het provinciaal belang en de financiële situatie van de provincie is een nadere prioritering in de investeringen aangebracht. Dit, gecombineerd met het temporiseren van het programma, betekent ook het bijstellen van de beleidsambities uit het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP). De beschikbare middelen worden met prioriteit ingezet op een duurzaam veilige regionale bereikbaarheid, regionaal openbaar vervoer en ondersteunend aan de RSP opgaaf. Binnen de context van de provinciale Begroting 2011 gaan wij hier nader op in in de hoofdstukken Ontwikkeling en Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij daaraan doen? In paragraaf 4.2 Investerings naar nut zijn de studies en projecten voor 2011 opgenomen. Meer in detail zijn onze activiteiten, naast die van onze verkeers- en vervoerspartners, weergegeven in het PUP 2011.

De basis voor de realiseren van het verkeers- en vervoersbeleid voor de komende jaren is het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer en de Brede Doeluitkering (BDU) van het rijk. Met de vaststelling van de Begroting 2011 is het programma getemporiseerd. In 2011 is voor circa 5 miljoen euro aan projecten uitgevoerd dan wel opgestart.

Duitsland is een studie gestart naar de opwaardering van de E233. Een belangrijke achterlandverbinding voor Nederland en Drenthe richting het oosten. Samen met het rijk draagt de provincie bij aan de planstudie.

Bij Zwartsluis is gestart met de ombouw van de keersluis naar een volwaardige schutsluis. Een belangrijke ontwikkeling voor de mogelijkheden voor Meppel. In het kader van de rijksbegroting is een lobby gevoerd de aanpassingen aan de Vaarweg IJsselmeer – Meppel niet uit te stellen.

Na een voortvarende reconstructie is in het voorjaar het nieuwe Verkeersplein Gieten in gebruik genomen. Na een zorgvuldige voorbereiding met ondermeer de omgeving is ook de reconstructie van de aansluiting van Ees een feit. Met de gemeente Coevorden en de provincie Overijssel werken wij plannen uit voor de ontsluiting ten zuiden van Coevorden. Ook startten wij het onderzoek naar een mogelijk transferium bij de Punt.

De OTB/MER voor de N33 is vastgesteld. Het tracébesluit is in voorbereiding. De start van de uitvoering staat gepland voor 2012.

De N48 is aangepast aan de Essentiële Herkenbaarheidskenmerken en de ecoducten zijn in gebruik genomen. Op Drents initiatief is de sanering van de overblijvende gelijkvloerse oversteken inde N48 opgepakt en worden ter vervanging vier tunnels aangelegd.

De aanpassingen in en rond Peizermade zijn klaar. Het transferium evenals de busbaan zijn in gebruik. De aansluitende herinrichting van Peizermade is vrijwel klaar.

Het station Emmen-zuid is geopend, de OV Chipkaart is ingevoerd en over het vier treinensysteem Zwolle - Groningen voerden wij het nodige overleg. Gemeenten werken voortvarend aan de toegankelijkheid van haltes.

Drenthe heeft na de decentralisatie van luchtvaarttaken naar de provincies het eerste Luchthavenbesluit in Nederland vastgesteld, voor vliegveld Hoogeveen

Voor het mobiliteitsmanagement startte een aantal grote werkgevers het samenwerkingsproject 'Slim werken, Slim reizen' Hoofddoel: het fileverkeer in de spits terugdringen. Verder brachten wij de in Drenthe uitgevoerde Pilot transportnavigatie onder de aandacht van het ministerie.

Het rijk verleent ons jaarlijks een bijdrage vanuit de BDU voor het regionale verkeers- en vervoersbeleid. In overleg met het Verkeers- en VervoersBeraad Drenthe (VVBD) hebben wij het Verdeelbesluit 2012 opgesteld. Totaal gaat het om een budget van afgerond € 26 miljoen voor 2012. Wij besteden deze middelen aan de exploitatie van het openbaar busvervoer (€ 20 miljoen), de fysieke infrastructuur (€ 5 miljoen) en het realiseren van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (€ 1 miljoen).

Product 2.2 Verkeersveiligheid

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

N.v.t. Dit is een nieuw product. De doelen voor 2011 zijn onder product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer) opgenomen.

Tien jaar geleden in 2001 hebben wij het VVBD ingesteld. Het is het bestuurlijk overleg tussen de twaalf gemeenten en de provincie. Het VVBD laat zich adviseren door een ambtelijke adviesgroep die bestaat uit overheden en partners op het terrein van verkeer en vervoer. Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan presenteerde het VVBD de nieuwe site www.VeiligBereikbaarDrenthe.nl. Het VVBD is op grond van de regelgeving rond de BDU expliciet verantwoordelijk voor de Permanente Verkeerseducatie.

Tijdens de jubileumbijeenkomst spraken de deelnemende gemeenten hun waardering uit voor de onderlinge samenwerking. In 2011 hebben wij het Strategisch Plan Verkeersveiligheid vastgesteld. Dit biedt voldoende handvatten om de samenwerking onverminderd voort te zetten.

Een van de voorbeelden van een goed lopend project is het Drents Verkeersveiligheidslabel voor scholen. Scholen moeten aan een aantal voorwaarden voldoen om het label te verdienen. Het gaat dan onder meer om een veilige schoolroute, verkeersouders en ruime aandacht in het schoolwerkplan voor verkeerseducatie. In 2011 is in Drenthe het honderdste label uitgereikt.

Ook hebben wij ons gericht op het landbouwverkeer. Wij voerden de actie 'Modder op de weg' uit en ontwikkelden de speciale training voor bestuurders van landbouwvoertuigen. Samen met gemeente de Wolden en landbouworganisaties doen wij nu een onderzoek naar het landbouwverkeer.

In het najaar startten wij met diverse partners de Drentse fietsverlichtingsactie. En meer specifiek noemen wij het openbare verlichtingsproject langs het fietspad van Zuidlaren naar de Groeve. Fietsers kunnen daar zelf, indien gewenst, de openbare verlichting inschakelen.

Product 2.3 Wegen

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Beheer en onderhoud wegen

Het beheer en onderhoud van de wegen is erop gericht dat de provinciale wegen met de daarbij behorende bermen en voorzieningen van dermate kwaliteit zijn dat de veiligheid en een vlotte doorgang voor de weggebruiker gewaarborgd zijn en ongevallen als gevolg van o.a. spoorvorming, slijtage (gladheid, stroefheid) of onduidelijke (weg)markering voorkomen worden. Daarnaast is de organisatie zo ingericht dat in geval van calamiteiten (incidenten, ongevallen, gladheid of ander onheil) de beschikbaarheid van het wegenareaal zo optimaal mogelijk blijft voor de regionale bereikbaarheid.

In 2011 hebben wij het onderhoudsniveau van onze wegen op een voldoende niveau weten te handhaven. Groot onderhoud aan de provinciale wegen combineerden wij veelal met met andere investeringsprojecten van de provincie. Ongeveer 95 procent van de geplande projecten is uitgevoerd. Wij noemen de reconstructie van de Groeve, Veenhuizen, de Kom Wapse, Peizermade, de rondweg Roden en diverse deklagen op de provinciale wegen en fietspaden. Ook zijn wij erin geslaagd de winterschade 2010-2011 te verhelpen.

In 2011 voorzagen wij 18 km weg en 4,5 km fietspad van een nieuwe deklaag. .

Grote ongevallen of calamiteiten veroorzaakt door ontoereikende wegreconstructies bleven achterwege. Met Groningen en Friesland ontwikkelen wij nu incidentmanagement.

Door de 'kwakkelwinter' vervangen wij versneld ongeveer 5.000.m2 deklaag, omdat de kwaliteit van de asfaltconstructie door de vorst snel verminderde. Hadden wij de deklaag niet vervangen dan zou aanzienlijke schade optreden die mogelijk tot kapitaalsverlies zou leiden. Door het toepassen van duurzame materialen en het hergebruik van materialen, realiseert de provincie de duurzaamheidsdoelstelling van de overheid van 2015 al voor 90 procent.

De kwaliteit van onze beheersystemen van wegen, vaarwegen en kunstwerken is sterk verbeterd. Mede daardoor zijn deze systemen nu geschikt als basis voor het laten uitvoeren van relatief grote onderhoudsbestekken voor de provinciale viaducten, tunnels en vaste bruggen. Wij hebben goed zicht op de staat van onderhoud van onze provinciale kunstwerken en daar waar de informatie tekortschiet hebben wij nader onderzoek naar deze kunstwerken ingesteld.

Product 2.4 Vaarwegen

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Beheer en onderhoud vaarwegen

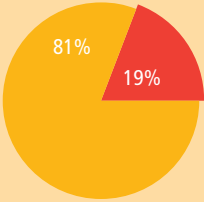
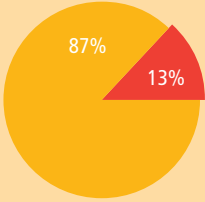
Het beheer en onderhoud van de vaarwegen is gericht op veilig en doelmatig gebruik en een adequaat peilbeheer zodat wateroverlast en watergebrek voorkomen worden. Daarvoor dienen, zowel voor de scheepvaart als het wegverkeer, sluisen en bruggen in een goede operationele staat te zijn en moet de toegankelijkheid van de vaarwegen voor de beroeps- en recreatievaart door ruime openingstijden van bruggen en sluisen gewaarborgd zijn.

Bij de uitvoering van het onderhoud van zowel de wegen als de vaarwegen worden zoveel mogelijk duurzame toepassingen gebruikt bij de keuze van energievoorzieningen, bouwmaterialen en innovatieve uitvoeringsmethoden, waardoor o.a. het energieverbruik gereduceerd wordt.

Naast het reguliere onderhoud van de vaarwegen, sluisen en bruggen, hebben wij in 2011 op drie bruggen een nieuw dek aangebracht. Ook hebben wij 2863 meter oever voorzien van een nieuwe oeverconstructie en bereiden wij de reconstructie voor van de Oranjesluis en de Ericasluis.

Het peilbeheer is in 2011 op adequaat niveau gebleven, ondanks de wisselingen tussen perioden van grote droogte en veel neerslag. Daardoor hebben wij grote hoeveelheden water aan- en afgevoerd. Door het mooie voorjaar kwam de recreatievaart vroeg op gang. Daarom hebben wij eerder dan gebruikelijk extra personeel ingeschakeld.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	62.126.218 	44.905.076
Overige programma's	328.807.260	336.631.876

Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Totaal lasten	64.047.290	69.191.559	63.805.275	62.126.218	1.679.057
Totaal baten	38.548.513	41.841.589	44.285.104	44.905.076	-619.972
Saldo	25.498.778	27.349.970	19.520.171	17.221.142	2.299.029

Ontwikkelingen

Product 2.1 Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)

Ontwikkelingen jaarstukken.

In 2011 is landelijk de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. De SVIR vervangt de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. Drenthe heeft in noordelijk verband gereageerd op deze SVIR. De SVIR is belangrijk voor mogelijke rijksinspanningen in de regio. Voor verkeer en vervoer lopen die met name via het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Ruimte MIRT. Het Noorden heeft via het BO MIRT succesvol ingezet op een rol als EnergyPort en op de achterlandverbindingen richting Scandinavië en de Baltische Staten.

Het rijk kort de BDU de komende jaren. Deze bezuiniging loopt op tot vijf procent. De BDU is tevens afhankelijk van de jaarlijkse fluctuaties in de rijksbegroting. Dit mede gezien de mogelijk verdere bezuinigingsopgaaf in het Openbaar Vervoer vergt een zorgvuldige afweging van de verdeling tussen openbaar vervoer, de fysieke infrastructuur en gedragbeïnvloeding.

Product 2.4 Vaarwegen

Ontwikkelingen jaarstukken.

In 2011 hebben wij voor het eerst het onderhoudsprogramma voor de vaarwegen, inclusief de hierbij behorende bruggen en sluizen opgesteld op basis van een nieuw beheersysteem. Op basis hiervan hebben wij een uitvoeringsprogramma opgesteld voor een periode van vier jaar

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Product 2.1 Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
3.11. Investeringsnota Verkeer en Vervoer	Realisatie van de projecten volgens Provinciaal Uitvoeringsprogramma 2011 en eerder. Zie paragraaf 4.2 Investerings naar nut begroting 2011.	Een programma met een maximaal provinciaal budget van € 6,5 miljoen uitvoeren. Op basis van de beschikbare middelen voor het Investeringsprogramma verkeer en vervoer en de brede doeluitkering BDU wordt een Provinciaal Uitvoeringsprogramma 2012 opgesteld.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
3.11. Investeringsnota Verkeer en Vervoer	Status: groen	- Het programma is uitgevoerd en het nieuwe investeringsprogramma is opgenomen in de begroting 2012.

Wat hebben wij nog meer gedaan?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Verkeer en vervoer	Studies Studies en plannen voor toekomstige projecten.	In 2011 worden een aantal studies afgerond dan wel uitgevoerd waaronder de vervolgstudie Dryports, de beleidsvisie Vaarwegen, een studie naar de verdubbeling van de N34 en een studie naar de aansluiting bij Fluitenberg. Verder wordt door de drie noordelijke provincies een plan voor een kwaliteitsnetwerk voor het landbouwverkeer uitgewerkt.
	Luchtvaart Een Luchthaven Besluit met een gewijzigde geluidszone.	Voor Luchttransportcentrum Hoogeveen zal de provincie als (nieuw) bevoegd gezag in 2011 een Luchthaven Besluit maken waarvan een gewijzigde geluidszone een belangrijk onderdeel zal zijn.

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
	<p>Openbaar vervoer Implementatie treinconcessie 2012-2027 van de Vechtdallijnen (Zwolle - Emmen en Almelo - Mariënberg).</p> <p>Verkennde studies n.a.v. de Railvisie</p> <p>Beter toegankelijke bushaltes.</p>	<p>In 2010 is de aanbesteding van de treinconcessie 2012-2027 van de Vechtdallijnen (Zwolle - Emmen en Almelo - Mariënberg) afgerond. In 2011 en 2012 wordt deze concessie geïmplementeerd. Wij starten samen met de nieuwe vervoerder Arriva en de beheerder van het spoor ProRail een ontwikkeltraject.</p> <p>Op basis van de in 2010 gepresenteerde Railvisie Drenthe 2040, starten een aantal verkennende studies. Het gaat hierbij om een onderzoek naar de (on)mogelijkheden van de introductie van personenvervoer op de Bentheimer Eisenbahn (Coevorden - Nordhorn - Bad Bentheim), de realisatie van een transferium bij De Punt en de Regiotram / Regiorail Groningen - De Punt - Assen.</p> <p>In 2011 zullen de Drentse gemeenten en de provincie Drenthe verder gaan met het toegankelijk maken van bushaltes.</p>
	<p>Mobiliteitsmanagement Een uitgewerkt convenant om autokilometers te reduceren.</p>	<p>Voor een goede en duurzame bereikbaarheid investeren wij in infrastructuur, transferia en openbaar vervoer. Mobiliteitsmanagement richt zich op structurele gedragsveranderingen van de gebruiker. In het advies van de SER komt naar voren dat werkgevers en werknemers gezamenlijk veel meer kunnen doen aan de reductie van het aantal autokilometers en dus de bestrijding van files. In de regio Groningen-Assen is hiertoe een convenant met gesloten tussen overheid en bedrijfsleven. In 2011 geven wij hier nadere uitwerking aan.</p>
	<p>Dynamische informatievoorzieningen Een aansluiting bij de Nationale Databank Weggegevens (NDW)</p>	<p>In 2011 wordt aansluiting bij de Nationale Databank Weggegevens (NDW) gezocht. Gegevens over wegwerkzaamheden worden doorgegeven naar het NDW waardoor zij realtime beschikbaar zijn voor navigatiesystemen. Daarnaast worden de mogelijkheden verkend van aansluiting van Sensor City aan het NDW.</p>
Beheer en onderhoud wegen	<p>Een provinciaal wegennet van acceptabele kwaliteit waarbij veiligheid een hoge eis is. (Door de extra bezuinigingsopgave is dit na verloop van tijd niet meer te realiseren).</p>	<p>Naast het dagelijks beheer en onderhoud voeren wij grotere deklaagprojecten e.d. uit om de kwaliteit van de wegen op het gewenste peil te krijgen/houden.. In het kader van de bezuinigingen is besloten om het wegbeheer van goed naar voldoende te reduceren. Door de extra bezuinigingen zal het niveau op termijn naar onvoldoende dalen. Wij blijven de wegen aanpassen aan de wegbreedtes en de markeringen volgens de nieuwste richtlijnen en houden daarbij duurzame ontwikkelingen hoog in het vaandel. Binnen het project "Impuls" gaan wij kijken of wij vanuit twee of drie steunpunten efficiënter kunnen werken dan de huidige vier.</p>
		<p>De extra bezuinigingen (amendementen) zullen leiden tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lager onderhoudsniveau (6- en op termijn mogelijk nog lager) - verslechteren verkeersveiligheid - toename schadeclaims - aanpassen gladheidsbestrijding - aanpassen maaregiem

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Beheer en onderhoud vaarwegen	Een provinciaal vaarwegennet dat aantrekkelijk en geschikt is voor zowel de recreatievaart als de beroepsvaart.	Naast het dagelijks beheer en onderhoud van de vaarwegen, exclusief het inmiddels geopende deel van Erica – Ter Apel, voeren wij grotere oeverbeschermingsprojecten en kunstwerkenreconstructies/-renovaties uit om de kwaliteit van de vaarwegen op het gewenste peil te krijgen/houden. Hierbij worden nieuwe ontwikkelingen zoals afstandsbediening van de bruggen en sluizen en het aanbrengen van recreatievoorzieningen, steeds meer toegepast, o.a. de passantenhaven Dieverbrug. Bij de bediening van bruggen en sluizen wordt meer gebruik gemaakt van gecombineerde bedieningsvormen, waardoor het bedieningsniveau aanzienlijk verlaagd wordt. Wij blijven zorgen voor regie op de waterhuishouding.
Landschappelijke inpassing	Een waardevolle, karakteristieke, veilige en duurzame groenstructuur langs provinciale wegen en kanalen.	Binnen het kader van onze groenbeheervisie zijn wij in 2009 gestart met het inpassen van de groenstructuur langs onze wegen en vaarwegen, waar dat mogelijk is. Hierbij spelen naast landschappelijke kwaliteiten ook verkeerskundige, ecologische, cultuurhistorische en ruimtelijke waarden een rol. Wij willen met deze visie een voorbeeld voor gemeenten en andere wegbeheerders zijn. Door de bezuinigingsmaatregelen wordt dit project sterk getemporeerd .
Beeldende kunst	Aantrekkelijker maken van de Drentse wegen en vaarwegen door het plaatsen van beeldende kunst.	In 2011 worden lopende afspraken afgerond mbt de financiering van kunst langs de weg. Er worden geen nieuwe verplichtingen meer aangegaan.
Vaarverbinding Erica-Ter Apel	Het vaartraject zal in 2013 geheel bevaarbaar zijn. In 2011 realisatie van het vaartraject Veenpark – Bladderswijk.	In 2011 zal er op alle fronten gestart en/of gewerkt worden aan de realisatie van 4 kilometer nieuw kanaal tussen het Veenpark en de Bladderswijk waarbij ook het Scholtenskanaal wordt hersteld. Hierbij moeten 9 bruggen worden gebouwd en moeten een spaarsluis en een koppelsluis worden aangelegd. De actuele stand van zaken is te volgen op http://www.ericaterapel.nl In 2010 is het eerste deel van de vaarweg geopend. Dit betekent dat er dus vanaf 2011 beheer- en onderhoudskosten gemaakt zullen worden.. Voor de navolgende jaren zal over de kosten en de dekking daarvan met alle participanten afspraken moeten worden gemaakt. In afwachting van voldoende budget zal de bediening incidenteel plaatsvinden.
Vervangen bruggen en sluizen	Reconstructie Ericasluis.	In 2010 is de reconstructie van de Ericasluis voorbereid en wordt in 2011/2012 uitgevoerd. Dit is één van de kunstwerken van de bestaande infrastructuur waarvan de vervangingskosten geactiveerd worden op de begroting.

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Verkeer en vervoer	Studies	De Beleidsvisie Binnenhavens en Vaarwegen is vastgesteld. De studie N34 verdubbeling staat nu gepland voor 2012. De gemeente Hoogeveen heeft de studie Fluitenberg uitgevoerd.
	Luchtvaart	Het Luchthavenbesluit Hoogeveen is vastgesteld
	Openbaar Vervoer	Eind 2012 nieuwe vervoerder op lijn Zwolle-Emmen. De studie naar de noodzaak van de aanleg van het Transferium de Punt is gestart.
	Mobiliteitsmanagement	Het covenant is getekend
	Aansluiting Nationale Databank Weggegevens (NDW)	Drenthe en de Drentse gemeenten zijn lid geworden
Beheer en onderhoud wegen	Het kwaliteitsniveau van de wegen is gereduceerd van ruim voldoende naar voldoende.	De quick scan van de beheerskosten wegen en vaarwegen is uitgevoerd. In 2011 hebben wij het gewenste basisniveau (voldoende) kunnen handhaven. Voor de komende jaren zullen de gebudgetteerde bedragen aan de krappe kant zijn.
	Invoeren strooimanagementsysteem en onderzoek strooirouwing	Door het invoeren van een strooimanagementsysteem coördineren wij de gladheidsbestrijding vanuit drie steunpunten.
	Natuurlijk vriendelijke onkruidbestrijding	Langs de provinciale wegen bestrijden wij het onkruid mechanisch in plaats van biologisch/chemisch.
	Moderne contract en aanbestedingen	Wij hebben drie geïntegreerde contracten op de markt gebracht en vier EMVI-aanbestedingen gehouden (Economisch Meest Voordelig Inschrijving). Het doel hiervan is innoveren, betere ontwerpen, lagere administratieve lasten voor de aannemers en minder verkeershinder voor de weggebruiker. Wij besteden onze werken steeds vaker elektronisch aan. Het resultaat is snellere, transparante aanbestedingsprocedures en lagere administratieve lasten voor het bedrijfsleven.
Beheer en onderhoud vaarwegen	Businesscase afstandbediening bruggen en sluizen Zuid Oost Drenthe	In 2013 gaat het vaarwegtraject Erica Ter Apel open. Dat leidt waarschijnlijk tot meer scheepvaart in Drenthe. Door afstandbediening op de Zuid Oost-Drentse vaarwegen zal dit desondanks niet leiden tot meer personeelskosten.
	Natuur vriendelijke onkruidbestrijding	Op de provinciale steunpunten, bij onze bruggen en sluizen bestrijden wij het onkruid mechanisch in plaats van biologisch/chemisch.

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Landschappelijke inpassing	Zeer beperkt invulling gegeven	
Beeldende kunst	Kunst N34	Wij ronden " Kunst langs de N34" af in 2012., omdat de planologische inpassing zijn beslag nog moet krijgen.
Vaarverbinding Erica-Ter Apel	De voorbereiding is afgerond en de projectonderdelen zijn aanbesteed.	Het aanbesteden en gedeeltelijk realiseren van Het baggeren van het Stadscompascuumkanaal Het aanbesteden van het traject Klazienaveen Noord Het Scholtenskanaal baggeren en het aanbrengen van oeverbeschoeiing Het aanleggen van een fietsbrug en de Trambrug Het aanbesteden van het Hondsrugtraject Het realiseren van de spaarsluis Het traject Bladderswijk inclusief de aanleg van een brug Alle benodigde grond is inmiddels eigendom van de provincie, zodat dit de uitvoering niet meer in de weg staat.
Vervangen bruggen en sluizen	Reconstructie Ericasluis	De projectvoorbereiding voor de reconstructie van de Oranje- en Ericasluis zijn afgerond.

Geactualiseerde Agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd?
PUP Verkeer en Vervoer 2011	1e kwartaal 2011	2e kwartaal 2011
Visie Binnenhavens en Vaarwegen	1e kwartaal 2011	Ja

Wat heeft het gekost?

Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten					
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)	44.366.321	48.393.153	44.141.669	43.396.757	744.912
Product 2.2. Verkeersveiligheid	1.009.670	1.024.189	1.033.449	977.296	56.153
Product 2.3. Wegen	13.099.315	9.420.454	9.381.320	9.067.922	313.398
Product 2.4. Vaarwegen	5.571.984	10.353.763	9.248.837	8.684.243	564.594
Totaal	64.047.290	69.191.559	63.805.275	62.126.218	1.679.057
Baten					
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)	30.979.691	30.549.340	33.289.848	33.213.940	75.908
Product 2.2. Verkeersveiligheid	887.816	699.819	899.819	948.158	-48.339
Product 2.3. Wegen	279.271	49.660	188.000	263.700	-75.700
Product 2.4. Vaarwegen	6.401.734	10.542.770	9.907.437	10.479.279	-571.842
Totaal	38.548.513	41.841.589	44.285.104	44.905.076	-619.972
Saldo	25.498.778	27.349.970	19.520.171	17.221.142	2.299.029

Toelichting

Saldo Programma	2.299.029
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Bijdrage aan reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	676.146
Bijdrage aan Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	196.369
Bijdrage aan reserve beheer vaarweg Meppel - De Punt	391.415
Totaal verrekend met reserves	1.263.930
Resultaat programma na bestemming reserves	1.035.099

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

Product 2.1 Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)

De totale afwijking betreft een voordeel van € 744.912,--. De voornaamste afwijking betreft:

Onderhoud en verbeteringswerken N34

Door de uitgestelde uitvoering van Ees in verband met het noodzakelijke overleg en afstemming met de bevolking hebben wij de de planvorming, de uitvoering en daarmee ook de gereserveerde middelen voor de aansluiting Exloo doorgeschoven naar 2012. De aanbesteding van het project Ees is uiteindelijk goedkoper uitgevallen dan verwacht. De zesde poot aan het verkeersplein Gieten is niet gerealiseerd, omdat een alternatief beschikbaar was voor de busroute door Eext. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 676.000,--. Wij stellen voor deze middelen toe te voegen aan de Reserve N34.

Brede doeluitkering BDU

In de begroting hebben wij bij BDU het bedrag opgenomen dat de provincie naar verwachting krijgt voor dat begrotingsjaar. De primitieve begroting wordt opgesteld medio het lopende jaar. De beschikking van het rijk, inclusief een index, ontvangen wij in december ontvangen. Het totale bedrag is opgesplitst naar de thema's Bereikbaarheid en Veiligheid en naar Exploitatie Openbaar Vervoer.

Via het verdeelbesluit BDU wordt het bedrag verplicht aan projecten van gemeenten, provincie, OV Bureau en Permanente Verkeerseducatie van het Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe. Na de definitieve beschikking volgt soms een tweede tranche. Ook kwam het de afgelopen jaren voor dat deze werd toegevoegd aan de Voorziening BDU voor het volgend jaar. De bijdrage aan het OV Bureau uit de BDU is € 86.000,-- hoger dan begroot. Bij de beschikking aan het OV Bureau was geen rekening gehouden met een OV BTW compensatie. De BDU wordt beschikt op grond van de begroting van het OV Bureau. Eerdere jaren stond de OV BTW in de exploitatiebegroting. Abusievelijk was deze in 2011 daar niet in opgenomen. Dit nadeel van € 86.000,-- is verrekend met de Voorziening BDU.

Infra-projecten BDU

De uitvoering en de afrekening van infra-projecten binnen de BDU en de toekenning van projecten resulteerden in een voordeel ten opzichte van de begroting. Dat heeft verschillende oorzaken. Subsidieaanvragers melden dat projecten niet doorgaan, doorschuiven naar het volgende jaar of goedkoper zijn uitgevallen. In 2011 leidde dat tot een post van € 164.000,--. Dit bedrag vloeit terug in de voorziening BDU en wordt het komend jaar besteed. Dankzij de BDU kunnen wij in beperkte mate schuiven met middelen.

Product 2.2 Verkeersveiligheid

De totale afwijking betreft een nadeel/voordeel van € 56.153,--. De belangrijkste afwijking is:

Kosten bevordering mobiliteit

Het Krediet is beschikbaar voor studies en onderzoek. In 2011 waren ondermeer gepland een bijdrage aan een studie aansluiting Fluitenberg en een vervolgstudie IGS Roden – Leek. De gemeente voerde de studie Fluitenberg zelf uit. De gemeente heeft de vervolgstudie Roden-Leek voorlopig uitgesteld in afwachting van alle ontwikkelingen in dit gebied. Samen met de iets lager uitgevallen kosten voor het opstellen van het PUP en het Jaarverslag PUP vloeit daarmee een bedrag van € 55.000,-- terug naar de algemene middelen.

Product 2.3 Wegen

De totale afwijking betreft een voordeel van € 313.398,--. Wij hebben opnieuw veel groot onderhoud uitgevoerd aan de provinciale wegen. Vaak in combinatie met investeringsprojecten van de provincie. Circa 95 procent van de geplande projecten is uitgevoerd. Dit zijn onder meer de reconstructie van de Groeve, Veenhuizen, de Kom Wapse, Peizermade, de rondweg Roden en diverse deklagen op provinciale wegen en fietspaden. Daarnaast hebben wij de extra kosten winterschade van de winter 2010-2011 meegenomen in de uitvoeringsprojecten. Het project Kunst N34 is vertraagd. De geselecteerde kunst is spraakmakend en daarom ontstaat (politieke) onrust. In 2012 gaan wij in ieder geval alle contracten afsluiten voor de te realiseren kunstwerken. Daarnaast was de oorspronkelijke planning om twee kilometer deklaag te vervangen op de N374 ter hoogte van Schoonloo en Elp. De contractvoorbereiding vergde meer tijd dan in de zomer gepland. De aanbesteding heeft plaatsgevonden in december 2011. De uitvoering zal plaatsvinden in het voorjaar van 2012. In totaal bedraagt het voordeel op het groot onderhoud € 215.000,--.

Wij hebben geen kosten gemaakt op de post Incidentmanagement, omdat wij met Groningen en Fryslân zelf een actieplan hebben opgesteld voor het invoeren van het incidentmanagement voor de provinciale wegen. Het voordeel hierop bedraagt € 30.000,--.

Er zijn een aantal financiële restant verplichtingen vervallen onder andere met betrekking tot (groot)onderhoud en reconstructie, beheersvisie beplantingen en project mooi zo veilig zo De Groeve. Hierdoor valt ruim € 118.000,-- vrij.

Het verduurzamen van de provinciale steunpunten in Schoonebeek, Rogat en Assen heeft circa € 50.000,-- meer gekost dan de bijdrage vanuit het programma Klimaat en Energie. Een deel van de aanpassingskosten zijn gefinancierd uit het beheer en onderhoudsbudget.

Product 2.4 Vaarwegen

De totale afwijking betreft een voordeel van € 564.594,--. De voornaamste afwijkingen betreffen een tweetal projecten rondom het toeristisch knooppunt Dieverbrug, ic. de projecten passantenhaven en fietspad toeristisch knooppunt 157.000,-- (voordeel), lagere kosten vaarweg Erica Ter Apel 233.000,-- (voordeel) wegens een vertraging in 2011, minder onderhoudsprojecten en lagere kosten voor oeverbescherming € 152.000,-- (voordeel).

Baten

Product 2.1 Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)

De totale afwijking betreft een nadeel van € 75.908,--. De voornaamste afwijking betreft:

Exploitatie openbaar vervoer

Vanaf 2011 wordt stapsgewijs een korting doorgevoerd op de BDU. In 2011 is de korting, die mede afhankelijk is van de rijksbegroting, voor Drenthe meegevallen. Hierdoor is € 310.800,-- extra BDU ontvangen. Dat bedrag is toegevoegd aan de voorziening BDU. Daarnaast zijn per saldo de uitgaven voordelig uitgevallen zoals beschreven bij de lastentoelichting. Per saldo was daardoor een bedrag van € 76.000,-- minder aan inkomsten uit voorgaande jaren nodig dan begroot. Per saldo is alles met betrekking tot de BDU verrekend met de Voorziening BDU.

Doordat de lasten en inkomsten meevallen was inzet van middelen uit voorgaande jaren minder nodig. De voordelen zijn verrekend met de voorziening BDU.

Product 2.2 Verkeersveiligheid

De totale afwijking betreft een voordeel van € 48.339,--.

Product 2.4 Vaarwegen.

Het product vaarwegen sluit met een positief saldo van € 571.842,--. Een belangrijke oorzaak is dat aan de rijksbijdrage voor vaarweg Meppel de Punt een ingewikkelde berekening ten grondslag ligt, dit maakt dat ze moeilijk te schatten is. Voor de Zuidoost Drentse vaarwegen geldt dat er totaal € 283.060,-- meer ontvangen is dan begroot. Dit komt voornamelijk door extra bijdragen van de Waterschappen in de pompkosten van de voedingsgemalen. Er moest namelijk meer water worden opgepompt (afhankelijk van weersomstandigheden) dan oorspronkelijk was geraamd.

Provinciale brug Drentse hoofdvaart

Programma 3 Vitaal Drenthe: RSP

Missie

Het Regiospecifiek Pakket is een programma ter versterking van de ruimtelijk-economische structuur en ter verbetering van de voorwaardenscheppende bereikbaarheid van Drenthe, met looptijd tot in 2020. Met het Rijk zijn daarover in 2008 bindende afspraken op hoofdlijnen gemaakt in het convenant Regiospecifiek pakket Zuiderzeelijn (RSP)

Behaalde successen

- Het (nieuwe) station Emmen-Zuid is in gebruik genomen. Tevens kwam de tunnel in de N853 (Nieuwamsterdamse straat) onder het spoor gereed.
- Zowel de Integrale gebiedsontwikkeling (IGO) Assen-FlorijnAs als de IGO Emmen-Atalanta zijn onder het regime van de Crisis en herstelwet gebracht.
- Voor het eerste Drentse centrale Ruimtelijk Economisch Programma (REP) – project heeft het Rijk in principe € 15 miljoen rijkssubsidie toegezegd. Dit betreft het samenwerkingsproject Dome (van IBM en ASTRON, het onderzoekscentrum naar de nieuwe generatie supertelescoop na LOFAR).
- Wij hebben met het Rijk onderhandeld over de indexering van de rijksbijdragen in het RSP t/m 2011. Het Rijk heeft hier de Index voor Bruto Overheids Investerings (IBOI) toegepast, maar wel aangegeven niet te kunnen garanderen dat dat ook in de komende jaren zal gebeuren.

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Product 3.1 Integrale gebiedsontwikkeling (Assen, Coevorden, Emmen)

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct).

Het Bereikbaarheidsprogramma van het Regiospecifiek pakket Zuiderzeelijn (RSP) is uitgewerkt naar projecten voor Assen, Emmen en Coevorden c.q. de spoorlijn Zwolle-Emmen. In 2011 wordt prioriteit gegeven aan de RSP-projecten en de samenwerking met rijk en regio.

Het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) is in een convenant tussen rijk en regio Noord Nederland overeengekomen op 23 juni 2008. Het gaat om een aantal grote en complexe projecten en programma's met een 'uitvoeringshorizon' tot in het jaar 2020. Het RSP bestaat uit: het Bereikbaarheidspakket, te onderscheiden in:

- Concrete projecten, die expliciet in het convenant staan en van nationale betekenis zijn. In Drenthe is dit Bereikbaarheid-FlorijnAs in Assen.
- Projecten van het Regionaal Mobiliteitsfonds, onder regionale regie. In Drenthe zijn dit Bereikbaarheid Emmen-Centrum en Verbetering Spoorlijn Zwolle-Emmen (incl. de spoorse werken bij Coevorden).
- (Rijks)Projecten aan de spoorlijnen Zwolle-Assen-Groningen en -Leeuwarden ('Kernnet Spoor'), deels in Drenthe.

Verbreed RSP Het RSP is katalysator voor brede, integrale stedelijke gebiedsontwikkelingen, die bekend staan als Verbreed RSP. Provincie en partners streven naar een synergie tussen doelstellingen, prioriteiten en middelen van het RSP, die van andere programma's en ook van andere partijen. In Assen betreft dit de Integrale Gebiedsontwikkeling (IGO-) FlorijnAs en in Emmen de IGO-Atalanta, waar de RSP-bereikbaarheidspakketten deel van uitmaken.

RSP Assen

In goede samenwerking met Assen is een structuurvisie FlorijnAs gemaakt. Die is in oktober 2011 ondertekend door het Rijk, de provincie, de gemeente Assen plus haar vier buurgemeenten en het waterschap Hunze en Aa's. De eerste sluis van de Blauwe As is door de gemeente Assen aanbesteed.

RSP-Coevorden

Doel is het rangeerterrein in Coevorden-Centrum te verwijderen. Ter vervanging daarvan is als bestuurlijke voorkeursvariant de kortsluitende zuidelijke spoorboog tussen 'de Haandrik' en de Euroterminal gekozen. Hierdoor kunnen goederentreinen vanuit Overijssel rechtstreeks naar de Euroterminal van de Bentheimer Eisenbahn rijden, en omgekeerd.

RSP-Emmen/Atalanta:

Belangrijk onderdeel van de IGO-Atalanta is de verplaatsing van Dierenpark Emmen (DPE) naar de Noordbargeres, samen met de verplaatsing van Theater De Muzeval. Deze verplaatsing, inclusief de gezamenlijke toegangshal is het project DPE-Next. Op basis van de definitieve business case is het verplaatsingsbesluit door de gemeenteraad genomen. Het statenbesluit over de aangevraagde extra provinciale bijdrage in DPE-Next is uitgesteld tot 1 februari 2012. De verplaatsing van Dierenpark Emmen is randvoorwaarde om de centrumontwikkeling Emmen mogelijk te maken.

De geplande aanbesteding van de tunnel in de Hondsrugweg is uitgesteld tot mei 2012.

Product 3.2. RSP/REP

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

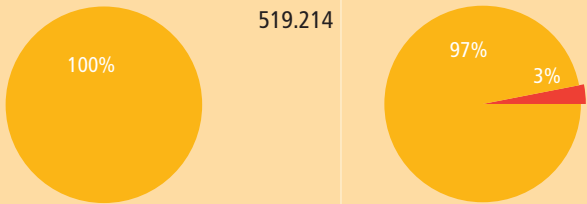
n.v.t.

Het REP is onderverdeeld in:

- Het centrale REP, onder regie van het ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie (E.L.I.)
- Het decentrale deel, onder provinciale regie (via het provinciefonds).

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	519.214	9.500.756
Overige programma's	328.807.260	336.631.876

Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Totaal lasten	9.137.126	24.312.027	1.078.791	519.214	559.577
Totaal baten	8.641.622	1.480.519	1.631.014	9.500.756	-7.869.742
Saldo	495.504	22.831.508	-552.223	-8.981.542	8.429.319

Ontwikkelingen

Product 3.1 Integrale gebiedsontwikkeling (Assen, Coevorden, Emmen)

Ontwikkelingen jaarstukken.

Programma algemeen: De noordelijke provincies hebben in samenspraak met de partners een website (www.rsp-projecten.nl) voor het RSP opgezet om burgers en marktpartijen te informeren over de doelstellingen en voortgang van het RSP

Assen: De gemeente Assen heeft besloten dat de Stadsboulevard, (onderdeel van de FlorijnAs) het plein voor het Hoofdstation ongelijkvloers zal kruisen via een korte (NZ-)tunnel mits die oplossing budgettair is in te passen.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

n.v.t.

Wat hebben wij nog meer gedaan?

Resultaten	Activiteiten 2011
Algemene ontwikkelagenda: <ul style="list-style-type: none">- beter profileren Drenthe en Drentse steden;- groene ruimte beter gebruiken bij stedelijke ontwikkeling: toegankelijkheid en woonkwaliteit;- investeren in kwaliteit woonmilieus;- wijkontwikkeling vanuit Drentse waarden;- revitaliseren en ontwikkelen bedrijventerreinen;- stedelijke ontwikkeling afstemmen op beleid klimaat en energie;- stedelijke voorzieningen meer benutten.	Uitvoeren algemene ontwikkelagenda. Uitvoeren agenda per stad / sluiten convenanten. Start uitwerking planvorming RSP-deelprojecten spoor en Kolibri, verkenning optie gebiedsontwikkeling bij (Spoor) boogverruiming Hoogeveen, afstemming planvorming en planologische regelingen Assen-FlorijnAs en Kolibri Groningen-Assen (onder andere NS-station Assen-Zuid) en verkenning opties Regiotram Groningen-Assen. In 2011 start het project "De Vaart" (weer bevaarbaar maken).
Specifiek: <p>Per stad samenwerken bij planvorming en realisatie speerpunten ontwikkeling.</p> <p>Verbeteren bereikbaarheid Nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen. Verbetering kernnet spoor Zwolle-Assen/Groningen (o.a. capaciteitsverruiming traject Herfte, boogverruiming Hoogeveen, aanleg wachtspoor goederentreinen Beilen, verbetering overwegveiligheid, reistijdversnelling en frequentieverhoging) en realisatie fase 1 Kolibri OV-netwerk Groningen-Assen.</p>	

Resultaten	Activiteiten 2011
Spoorlijn Zwolle-Emmen Verbeteren railbereikbaarheid Zuidoost-Drenthe. Meer robuuste treinverbindingen Zwolle-Coevorden/ Emmen (mede in samenhang met realisatie Hanzelijn en uitbouw capaciteit traject Zwolle-Herfte), verbeterde bereikbaarheid goederenvervoer. Coevorden-Europark, integrale (her)ontwikkeling omgeving Coevordenstation (in verband met opheffen NS-rangeerterrein), aanleg station Emmen-Zuid en verbetering spoorlijn via partiële verdubbeling(en).	Opstellen integrale visie en investeringsplanning spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen, planvorming gebiedsontwikkeling Coevorden-Station, verbetering railbereikbaarheid Emmen en start ontwikkeling (deel)projecten. Station Emmen-Zuid c.a. komt in 2011 gereed.
Verplaatsing Dierenpark Emmen (DPE) naar de Noordbargeres. Dit in samenhang met bouw nieuw theater en realisatie van een centrumplein als ruimtelijke schakel tussen dierenpark/theater en stadscentrum, (her)inrichting (verkeers)ruimte tussen es en stadscentrum en herontwikkeling vrijgekomen locaties Noorderdierenpark en Muzeval.	Bouw Hondsrugtunnel start in 2011.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Algemene ontwikkelagenda	Overzicht van de onderdelen van het programma	Ontwikkelagenda aan Provinciale Staten gepresenteerd. Wordt verwerkt in de nieuwe risicoanalyse van 2012.
Specifiek:		
FlorijnAs assen	Herbeveerbaar maken Blauwe as	'De Vaart' is weer een recreatiescheepvaartkanaal. Het project 'Het kanaal' (Vaart-Havenkanaal) is in 2011 gestart.
Spoorlijn Zwolle-Emmen	Verbeterplan voor de spoorlijn (voorwaardenscheppend voor robuustere dienstregeling)	Station Emmen-Zuid kwam gereed. Werkgroep verbeterplan levert in het voorjaar 2012 de integrale visie met verbeterplan en investeringsplanning met dekking op.
Bereikbaarheids-pakket Emmen (onderdeel van de centrumontwikkeling/ Atalanta)	Ondertunneling Hondsrugweg	Voorbereiding niet-openbare aanbesteding met voorselectie gestart. Aanbesteding in 2012. Inschrijvoorwaarde is dat minimaal 5% van het werk door werkzoekenden, leerlingen of stagiaires wordt uitgevoerd. ('RSP-school'). Ook Assen hanteert die voorwaarde.
Verplaatsing Dierenpark Emmen (DPE) naar de Noordbargeres (onderdeel van de centrumontwikkeling/ Atalanta)	Businesscase DPE-Next is afgerond Gemeenteraad heeft besloten tot verplaatsing.	Statenbesluit over provinciale bijdrage is gepland in februari 2012.

Agenda.

N.v.t.

Wat heeft het gekost?

Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten					
Product 3.1. Integrale gebiedsontwikkeling (Assen, Coevorden, Emmen)	0	0	0	0	0
Product 3.2. RSP/REP	9.137.126	24.312.027	1.078.791	519.214	559.577
Totaal	9.137.126	24.312.027	1.078.791	519.214	559.577
Baten					
Product 3.1. Integrale gebiedsontwikkeling (Assen, Coevorden, Emmen)	0	0	0	0	0
Product 3.2. RSP/REP	8.641.622	1.480.519	1.631.014	9.500.756	-7.869.742
Totaal	8.641.622	1.480.519	1.631.014	9.500.756	-7.869.742
Saldo	495.504	22.831.508	-552.223	-8.981.542	8.429.319

Toelichting

Saldo Programma	8.429.319
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Bijdrage aan Reserve RSP	8.429.319
Totaal verrekend met reserves	8.429.319
Resultaat programma na bestemming reserves	0

Toelichting op verschillen begroting en rekening

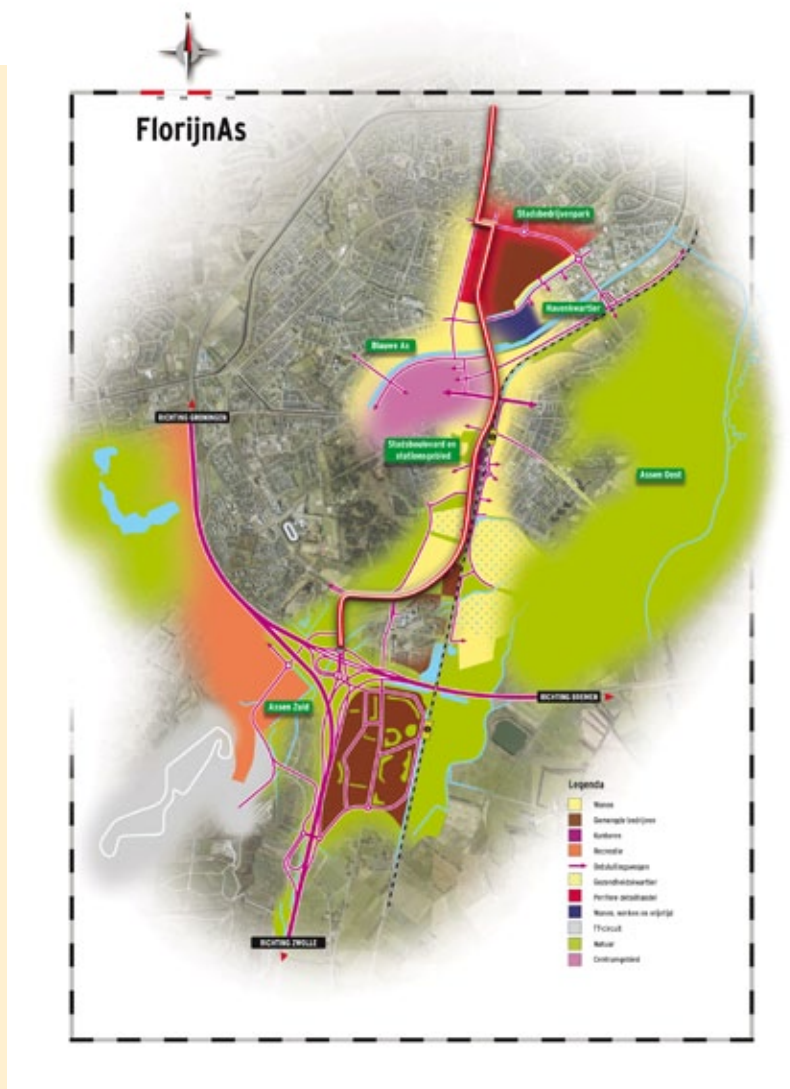
Lasten

Product 3.1. Integrale gebiedsontwikkeling (Assen, Coevorden, Emmen)

De totale afwijking betreft een voordeel van € 559.577,--. De voornaamste afwijking betreft:

‘Doorsluisbijdrage’ van Assen

De jaarlijkse verrekening die plaats vindt van de ‘doorsluisbijdrage’ van de Gemeente Assen aan de provincie Drenthe (39 miljoen in 10 jaar) met de provinciale bijdrage aan de gemeente Assen (13 miljoen in 10 jaar) in de FlorijnAS gaat via een declaratie van de provincie. Het bedrag is naar beneden aangepast en wijkt af van de oorspronkelijke begroting doordat de totale ontvangst van het Rijk aan Assen afwijkt van het begrote bedrag. Dit is in een brief in november kenbaar gemaakt aan de Provincie door Assen. Doordat de verrekening percentagegewijs aan elkaar zijn gekoppeld ontstaat er zowel bij de baten als bij de lasten een verschil. Aan de lasten kant een verschil van € 400.000,-- (Aan de baten kant een verschil van € 300.000,--).

Plankaart FlorijnAs

De gemeente Coevorden heeft door een langzamer tempo van besluitvorming en uitvoering de geplande provinciale bijdrage van € 160.000,-- niet meer in 2011 opgevraagd. Daarmee is het voordeel geheel verklaard.

Baten

Product 3.1. Integrale gebiedsontwikkeling (Assen, Coevorden, Emmen)

De totale afwijking betreft een voordeel van € 7.869.742,--. De voornaamste afwijking betreft:

Regionaal mobiliteitsfonds

Vanuit het Rijk is in november 2011 de vraag gekomen nog extra voorschotten aan te vragen binnen het regionaal mobiliteitsfonds (RMF). Hier zijn de 3 noordelijke provincies mee akkoord gegaan onder de voorwaarde dat het om een vooruitbetaling zou gaan van de jaartranches 2019-2020 en geen invloed heeft op de kasritmes, uitbetalingen de eerstkomende jaren. Er is een niet begroot totaal bedrag van € 7.545.600,-- extra ontvangen van het Rijk, dat gestort wordt in de Reserve RSP hiermee kon in de begroting geen rekening meer meegehouden worden. De overige € 300.000,= is het verschil in de verrekening met de Gemeente inzake de FlorijnAs. Wij stellen voor om het voordelige saldo ad € 8.429.319,-- van dit programma in de reserve RSP te storten.

Programma 4

Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur

Missie

De provincie wil de sociaal-culturele ruggengraat van Drenthe borgen. Cultuur is een kerntaak van de provincie, gekoppeld aan het ruimtelijk-economisch domein en de identiteit van Drenthe. Dit betekent dat organisaties en instellingen die opereren op het sociale domein zich primair wenden tot de gemeenten. De sociale en culturele ruggengraat van Drenthe, voor zover passend bij onze kerntaken op het ruimtelijk-economisch domein, blijven wij ondersteunen.

Behaalde successen

- Een succesvolle aanpak van het kwaliteitsakkoord basisonderwijs waardoor het aantal (zeer) zwakke scholen in Drenthe is afgenomen.
- De projecten jeugdzorg, gefinancierd uit autonoom budget van de Provincie, ‘Signs of Safety’ bij Bureau Jeugdzorg Drenthe en ‘Positief Opgroeien Drenthe’ in de gehele jeugdzorgketen zijn met succes afgesloten. De eindresultaten zijn gepresenteerd.
- Wij hebben ‘Drenthe 2028’, op afstand gezet en het Olympisch Plan 2028 is via extern programmamanagement gerealiseerd. Bestuurlijke aansturing vindt plaats door de Council 2028.
- Wij hebben de uitbreiding en de verbouwing van het Drents Museum opgeleverd.
- De Koloniën van Weldadigheid zijn opgenomen op de ‘tentative list’ Unesco Werelderfgoed en het internationale nominatieproces is opgestart.
- Middels subsidies zijn artistieke successen en grote publieksaantallen podiumkunsten (onder andere Drentse Bluesopera van PeerGrouP, Bluesfestival Grolloo) gerealiseerd in Drenthe.
- Wij hebben regie gevoerd op de content voor het nieuwe publieksconcept annodrenthe.nu van het Drents Archief (3.0).

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Product 4.1. Sociaal domein

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Sociale agenda

Korte schets Sociale agenda 2009-2012

De provincie heeft ambitie op het sociale terrein. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat de provinciale rol op het sociale terrein bescheiden is. Niet de provincie, maar de gemeente is immers voor vrijwel al deze onderwerpen de spelbepalende speler. Een belangrijke uitzondering hierop vormt de provinciale rol in de jeugdzorg, dat is een wettelijke taak. Wij kiezen in de komende jaren voor de speerpunten:

Mijn jeugd;

Mijn ontwikkeling;

Mijn dag;

Mijn beweging;

Mijn Omgeving.

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Provincie Nieuwe Stijl

De taken van de provincie in het sociale domein zijn in het door PS aangenomen amendement A20 10-2 van 17 februari 2010 beschreven als een beleidsmatige rol in het signaleren, monitoren en vraaggericht stimuleren op verschillende onderdelen van het sociale domein. Kern van het amendement is dat de taakinvulling in het sociale domein betekent dat de provincie haar beleidsmatige rol handhaaft bij bovenlokale/bovenprovinciale vraagstukken op de terreinen:

- onderwijskansenbeleid;
- aansluiting jeugdzorg op preventieve programma's;
- sociaal-economische ontwikkeling platteland;
- zorgbelang op noordelijke schaal;
- steunfunctietaken voor zover sprake is van een provinciale of regionale problematiek.

Kennis delen is een belangrijk uitgangspunt. De vier voormalig preferente instellingen gaan daarom vanuit de provinciale taak op kennisinfrastructuur signaleren en monitoren op de domeinen jeugd en onderwijs, sport en beweging en vitaal platteland.

Ambities sociale domein in relatie tot bezuinigingen

Met de Sociale Agenda is een afbouw van de vaste subsidierelatie met de (voormalig preferente) instellingen in gang gezet. Wij zullen de Sociale Allianties uitvoeren tot 2013 en de instellingen in deze periode vooralsnog vanaf 2011 met 10% korten in verband met de benodigde provinciale bezuinigingen. Op de overige middelen uit het sociale domein bezuinigen wij 10% in 2011. Wij sturen hierbij niet op de instandhouding van instellingen, maar op het realiseren van doelen en het verrichten van taken van provinciaal belang. Wij merken hierbij op dat de ambities zoals verwoord in de Sociale Agenda 2009-2012 als gevolg van de bezuinigingen zijn bijgesteld. Hieronder een toelichting op de bijstellingen. Overigens zijn de middelen die volgens de meerjarenbegroting beschikbaar zijn voor de sociale allianties ongewijzigd gebleven.

De thema's 'Mijn Omgeving' en 'Mijn dag' zullen niet meer dan wel minimaal worden uitgevoerd. Tav 'Mijn Dag' geldt dat het koploperschap 'dagindeling' eind 2010 overgedragen wordt aan de gemeenten. Voor 'Mijn omgeving' geldt dat door de korting op de flexmiddelen en door het beëindigen van het geld voor de prioriteit wonen, zorg en welzijn er geen vrije financiële ruimte meer is. De middelen 'Mijn omgeving' worden in 2011 alleen nog besteed aan subsidies van kleine instellingen. Vanaf 2012 stellen wij voor om de subsidie te beëindigen aan een drietal instellingen. Meer informatie hierover is vermeld in de aanbiedingsbrief aan provinciale staten van deze begroting.

Er wordt gezocht naar het 'slim combineren' van budgetten om toch zoveel mogelijk ambities in stand te houden. Een voorbeeld zijn de budgetten 'mijn jeugd' en 'mijn ontwikkeling' en de budgetten van economie en sociaal (sociale innovatie).

Het sociale domein is geen provinciale kerntaak. Dat is eerder onder meer vastgesteld door de commissie Lodders en in de rapporten 'Amen is geen Amsterdam', PNS(+), het collegeprogramma en het landelijk bestuursakkoord. Niet de provincie, maar de gemeente staat het dichtst bij de burger en is daarmee het eerste gezicht van de overheid. Als college voelen wij ons wel verantwoordelijk voor en betrokken bij onze burgers. Wij zijn gericht op een vitaal Drenthe met een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen de overheden op het sociale domein. Wij zetten in op het borgen van kennis en kwaliteit op die onderwerpen waar de provincie een duidelijke functie heeft. Dit betekent afspraken maken met gemeenten over 'wie doet wat' en 'hoe'. De inhoudelijke keuzes die wij maken, komen voort uit de rollen en taken die wij voor ons als provincie zien binnen het sociale domein. Wij blijven samen met onze partners verantwoordelijk voor sociaal(geografische) vraagstukken zoals demografische ontwikkeling. Vanuit de ruimtelijke en economische taken passen wij de maatschappelijke component in de aanpak van vraagstukken.

Product 4.2 Jeugd en onderwijs

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

De financiële situatie binnen het thema 'mijn jeugd' is nijpend. De ambities van het thema 'mijn jeugd' staan onder druk. Wij hebben nog steeds de intentie om de huidige ambitie in stand te houden en door te ontwikkelen zodat de jeugdzorg in Drenthe goed blijft functioneren en zich voorbereid op de stelselwijziging in samenwerking met de Drentse gemeenten. De financiële situatie is echter krappere dan voorheen. Als toelichting hierbij het volgende: Het rijk verwacht dat provincies meer eigen middelen voor jeugdzorg inzetten, onze financiële mogelijkheden zijn echter kleiner dan voorheen dus deze verwachting is niet te realiseren. Ondanks een zeer positieve inhoudelijke beoordeling is de subsidie-aanvraag bij het rijk voor onze pilot 'effectieve ketensamenwerking in de Drentse jeugdzorg, meetbaar beter!' is afgewezen. In verband met de bezuinigingsdruk bij het rijk, lopen wij het risico dat wij een korting op de doeluitkering van het rijk zullen krijgen. Wij hebben het voornemen om de op dit moment negatieve 'middelen derden jeugdzorg' eind 2011 weer te hebben aangevuld (zie jaarrekening 2009 en bestuursrapportages 2010). Dit staat echter op gespannen voet met onze inhoudelijke ambities en de financiële context van het rijk. Effect van onvoldoende financiële middelen ten opzichte van de ambities is dat de afgesproken prestaties niet meer geleverd kunnen worden. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot wachtlijsten in de jeugdzorg.

Eind 2011 hebben wij extra middelen ontvangen van het ministerie van Veiligheid en Justitie voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Hiermee hebben wij de actuele financiële problemen bij Bureau Jeugdzorg Drenthe opgelost. Ook heeft het ministerie een structurele tariefsverhoging per 2012 aangekondigd.

Daarnaast is het gelukt om het negatieve financiële saldo jeugdzorg weg te werken. Voor 2012 kunnen wij weer een positieve reserve opbouwen. In 2011 zijn er geen wachtlijsten geweest.

Het aantal zwakke en zeer zwakke scholen is sterk afgenomen. Drenthe scoort inmiddels op of iets onder het landelijk gemiddelde van zwakke en zeer zwakke scholen. In Drenthe startten 18 scholen met het programma "groeien naar excellentie": Deze scholen doen het goed, maar proberen hun prestaties te verbeteren.

Product 4.3 Sport

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

n.v.t

Het beleidsveld Sport stond in 2011 in het teken van herschikking van rollen en taken. De nadruk lag op gezamenlijke projecten met gemeenten en sportorganisaties met de intentie deze organisaties voor te bereiden op de scherpe taakverdeling. In 2011 heeft het ministerie van VWS in zijn sportnota de provincie Drenthe en het project 'Drenthe 2028' genoemd als voorbeeld voor Nederland. Ook tijdens het IPO jaarcongres kreeg de Drentse inzending 'Drenthe 2028' 'de nodige aandacht.

Product 4.4 Kunsten, erfgoed en media

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Korte schets Culturele & museale agenda 2009-2012

In de nota Cultuur als Magneet hebben wij ambities geformuleerd die aansluiten bij de Provincie Nieuwe Stijl (verder: PNS) en bij het hoofdoel om van Drenthe "een aantrekkelijke en aantrekkende provincie" te maken. Deze ambities liggen op de snijvlakken van ruimtelijke ontwikkeling, sociaal-economische ontwikkeling, cultuur en erfgoed. Met deze ambities willen wij mede richting geven aan het nieuwe Omgevingsbeleid, het Provinciaal meerjarenprogramma, de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening en Mooi Drenthe.

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

De provincie heeft ten aanzien van haar cultuurbeleid de volgende hoofddoelstelling:

een kwalitatief hoogwaardig cultureel klimaat en een zo groot mogelijke deelname (actief en passief) van de inwoners van Drenthe aan cultuur.

In Drenthe is mede door succesvol provinciaal beleid een steeds betere culturele infrastructuur ontstaan. Dit blijven wij ondersteunen door het verstrekken van subsidies aan musea, culturele activiteiten en podiumkunstgezelschappen.

In het kader van een regeling van het Landelijke Fonds Cultuurparticipatie krijgen wij jaarlijks € 300.000 van het rijk mits wij een zelfde bedrag bijdragen. Dit doen wij ook in 2011 met dien verstande dat de uitwerking daarvan is overgedragen aan de gemeenten op voorwaarde dat zij ook € 300.000 per jaar bijdragen.

Provincies hebben een regierol op het gebied van monumentenzorg en cultuurhistorie. De provincie Drenthe is in dit kader verantwoordelijk voor de gebiedsgerichte monumentenzorg op provinciaal niveau, de provinciale monumenten en de provinciale steunfunctie monumentenzorg en archeologie.

Ambities culturele en museale domein in relatie tot bezuinigingen

In het culturele en museale domein worden de bezuinigingen gerealiseerd door een korting van 10 procent op de structurele subsidies aan de betrokken instellingen. In een aantal situaties is sprake van maatwerk. Ook ten aanzien van incidentele subsidies zullen wij kritischer te werk gaan waarbij wij vooral ruimte willen bieden aan nieuwe initiatieven. Op de flexibele middelen zal 10% worden gekort. Dit betekent dat wij minder incidentele projecten op het gebied van beeldende kunst, festivals, amateurkunst en professionele podiumkunsten kunnen subsidiëren.

Wij hebben nieuwe culturele allianties afgesloten met de twaalf Drentse gemeenten met daarin collectieve projecten voor onder meer archieven, cultuurhistorie, cultuurparticipatie en museumbeleid.

De ambitie om een hoogwaardig cultureel klimaat te bieden en een zo groot mogelijke deelname te bewerkstelligen hebben wij ondanks bezuinigingen kunnen waarmaken. De 'provinciale musea' boden boeiende exposities en hadden hoge bezoekersaantallen. Ook de podiumkunsten hadden veel te bieden tijdens verschillende provinciale festivals. Verder droegen de successen van de PeerGrouP en het Culturele Gemeentejaar Aa en Hunze in belangrijke mate bij aan het realiseren van de ambities. .

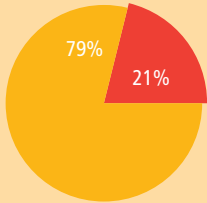
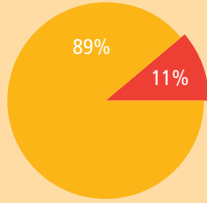
Dankzij het Drents Participatieplan in de twaalf gemeenten en de daaruit voortvloeiende impulsen voor cultuureducatie en participatie, namen veel inwoners actief dan wel passief deel aan culturele activiteiten op het gebied van muziek, dans en theater.

Wij hebben onze regierol op het gebied van monumentenzorg en cultuurhistorie naar behoren uitgevoerd. Wél bereikte een aantal uitvoerende taken van Drents Plateau niet het gewenste kwaliteitsniveau. Dit geldt overigens niet voor het project Leegstand en Herbestemming. Dit is succesvol en snel uitgevoerd en heeft geleid tot vijftien herbestemde monumentale panden in de categorieën kerken, agrarisch en industrieel erfgoed en monumenten in Veenhuizen. Het project heeft geleid tot een bouwinvestering van bijna 10 miljoen euro en vele restauratie-opleidingsprojecten. Het meldpunt voor leegstand bedoeld om tot een uitvoerbare herbestemming te komen, is officieel herstart in september.

De Koloniën van Weldadigheid Veenhuizen en Frederiksoord zijn in de zomer van 2011 opgenomen op de Nederlandse 'tentative list' Unesco Werelderfgoed. Drenthe heeft het initiatief genomen tot het internationale nominatieproces. Daartoe organiseerden wij in het najaar 2011 onder meer de eerste internationale bestuurlijke bijeenkomst. De eerste fase van het traject (comparatieve analyse) voeren wij uit met alle zes koloniën van Weldadigheid die Johannes van den Bosch stichtte: het Drentse Frederiksoord en Veenhuizen, het Overijsselse Ommerschans en Willemsoord en het Vlaamse Wortel en Merksplas. Drenthe is trekker en werkt samen met de betrokken gemeenten, provincies, de rijksoverheid en de Vlaamse overheid.

Drenthe heeft met LTO noord en elf gemeenten een convenant gesloten over omgaan met archeologisch erfgoed in agrarische gebieden. Voor agrariërs is nu duidelijk wanneer wel of geen onderzoek of een omgevingsvergunning nodig is voordat de grond bewerkt wordt. Partijen werken zo samen aan de bescherming van het archeologisch bodemarchief als bron van het Drentse verleden. Deze aanpak is uniek in Nederland.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	68.474.379 	37.741.842
Overige programma's	328.807.260	336.631.876

Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Totaal lasten	70.371.459	66.614.552	69.347.051	68.474.379	872.672
Totaal baten	36.471.098	35.638.172	37.231.234	37.741.842	-510.608
Saldo	33.900.360	30.976.380	32.115.817	30.732.537	1.383.280

Ontwikkelingen

n.v.t.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Product 4.2 Jeugd en onderwijs

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
2.1. Kansen voor jeugd en gezin	1. Terugbrengen instroom en geen wachttijden bij Bureau Jeugdzorg en in de geïndiceerde jeugdzorg. In elke gemeente aansluiting lokaal jeugdbeleid en jeugdzorg. Aanwezigheid jeugdzorg binnen scholen. Functies Bureau Jeugdzorg zijn goed bereikbaar binnen Centra voor Jeugd en Gezin en onderwijs.	1. Uitvoering Drentse pilot samen met de 12 Drentse gemeenten. Daarbinnen zorgen voor het onderbrengen van toegangstaken BJZ binnen de CJG's en ZAT's.

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
	<p>2. Jeugdigen sneller toeleiden naar passende zorg.</p> <p>3. Het vroegtijdig voorkomen van psychosociale problematiek bij kinderen, jeugdigen en hun opvoeders in Drenthe zijn ondersteund bij beginnende en meer ernstige problematiek op het gebied van opvoeding en opgroeien</p>	<p>2. Het omzetten van een deel van de indicaties in een verwijsmodel. Het werken met bewezen effectieve programma's bij zorgaanbieders en deze programma's beter in aansluiting brengen met de CJG's en ZAT's</p> <p>3 Het inzetten van het programma Positief Opvoeden in Drenthe in alle Drentse gemeenten.</p>
	<p>Signs of Safety</p> <p>1. Zorgen voor veiligheid van kinderen in risicogezinnen.</p>	<p>1. Verdiepen, verbreden en verankeren van Signs of Safety in de uitvoeringspraktijk, met name bij de Regio Aanpak Kindermishandeling (RAAK).</p>
<p>2.2. Kansen voor Onderwijs: Kwaliteitslag basis-onderwijs Drenthe</p>	<p>1. Kinderen van laagopgeleide ouders nemen deel aan de programma's voor de voor- en vroeg-schoolse educatie.</p> <p>2. De betrokkenheid van de ouders bij de ontwikkeling van hun kind is toegenomen.</p> <p>3. Deelname aan het (met name de hogere vormen van het) voortgezet onderwijs is gelijk aan landelijk gemiddelde</p> <p>4. Aantal zwak en zeer zwakke presterende basisscholen is gehalveerd en er zijn excellente scholen aanwezig in Drenthe</p> <p>5. Een goede doorstroming van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs (doorlopende leerlijnen).</p>	<p>Uitvoering geven aan het 10-jarig Plan onderwijs-kansen in Drenthe.</p> <p>Uitvoeren van het programma Duurzaam leren: met Rijk, zuidoost-drentse gemeenten en schoolbesturen.</p> <p>Werken aan het overdragen van bewezen methodieken, instrumenten vanuit Duurzaam leren naar andere gebieden en partners in Drenthe.</p> <p>Vanuit het kwaliteitsakkoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> - financiële middelen uitzetten in Drenthe voor zwakke en zeer zwakke scholen, en voor zogenaamde risicoscholen; - vervolgmaatregelen op de studiemiddag excellentie. <p>Ondersteunen van de Drentse onderwijsmonitor samen met de Drentse gemeenten; noodzakelijk om te monitoren voor het zichtbaar maken van bv. de hogere taal – en rekenopbrengsten.</p>
	<p>6. Hogere taal- en rekenopbrengsten.</p>	<p>Opgedane methodieken, good practices (bv. vanuit de projecten in Zuidoost-Drenthe) uitdragen en overdragen in Drenthe</p> <p>Het inzetten van het bijgestelde instrument Positief Opvoeden Drenthe (POD) voor het basisonderwijs en voor de voorschoolse voorzieningen</p>

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
2.3. Kansen voor onderwijs: aanpak Voortijdig Schoolverlaten (VSV)	Via het RMC ondersteunen wij de volgende resultaten: 1. Een sluitende aanpak in 2012 voor terugleiding jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar naar een leerwerk- of onderwijstraject, met als doel het behalen van een startkwalificatie. 2. Elke Drentse jeugdige is voldoende gekwalificeerd om een goede start op de arbeidsmarkt te kunnen maken. 3. Kansarme jongeren (bv. niveau 1 en 2) stimuleren om een startkwalificatie te behalen	Vervolgmaatregelen voor de hardnekkige thuiszitters. Mogelijke uitbouw van een arbeidstrainingscentrum voor kansarme jongeren (vooral MBO 1-niveau). Meer trajectbegeleiding op maat: een passende en brede trajectbegeleiding; Ontwikkelde maatwerktrajecten in de drie regio's uitdragen en overdraagbaar maken: kennis delen en uitwisselen.
2.5. Kansen voor "7-tot-7": diensten voorvoorzieningsprogramma in Drentse gemeenten	- Door middel van de allianties worden lokaal mogelijkheden ontwikkeld om mantelzorg en arbeid te combineren, stimuleren wij vernieuwende projecten op het terrein van zorg-en dienstverlening en stimuleren wij de transitie van bestaande of in ontwikkeling zijnde diensten en voorzieningen tot een doorlopend aanbod van onderwijs opvang en vrije tijd. - Inzetten op Impuls brede scholen, sport en cultuur, combinatiefuncties in Drenthe. - Bewustwording bij bedrijven op het gebied van tijdenbeleid door in te zetten op sociale innovatie.	Uitvoeren van allianties met gemeenten op: - Combinatiefunctie - Diensten & voorzieningen - Mantelzorg en betaalde arbeid - Kernteam 7-7 - Koppeling tijdenbeleid en Sociale Innovatie

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Fleurige start nieuw activiteitenseizoen

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
2.1. Kansen voor jeugd en gezin.	<p>Status: groen.</p> <p>Het verminderen van de instroom in de zware zorg door het intensiveren van het voortraject. Deze aanpak hebben wij in 2011 gevolgd binnen de Drentse Pilot jeugdzorg. Daarin versterken wij met de gemeenten het lokaal jeugdbeleid.</p> <p>Het project 'Signs of Safety' is afgesloten. Bureau Jeugdzorg heeft de werkwijze met succes ingevoerd. Een belangrijke waarborg om veilig te kunnen opgroeien in Drenthe.</p>	<p>In 2011 hebben alle Drentse gemeenten een functionerend CJG en er is een begin gemaakt met het inbrengen van taken BJZ en Yorneo in de CJG Netwerken.</p> <p>De Drentse Pilot startte in maart 2011. De algemeen projectleider gaf voorlichting in alle regio's aan de betrokkenen over de visie en het plan van aanpak.</p> <p>Wij brengen 'Signs of Safety' in combinatie met de aanpak kindermishandeling in in de CJG netwerken. Dat doen wij via de zogenaamde professionele leergemeenschappen.</p>
2.2. Kansen voor Onderwijs: Kwaliteitslag basisonderwijs Drenthe.	<p>Status: groen</p> <p>Sinds de ondertekening van het kwaliteitsakkoord nam het aantal zwakke en zeer zwakke scholen in Drenthe sterk af. Voor nadere cijfers zie de tussenrapportage van november 2011 aan de staten.</p>	<p>Uitvoering Onderwijskansenplan Drenthe</p> <p>Lopende en nieuwe projecten, waaronder de Taalpiloot voor driejarigen in de gemeente Hoogeveen.</p> <p>Via het instrument de Onderwijsmonitor maken wij de resultaten van de Drentse scholen zichtbaar.</p> <p>Uitvoering kwaliteitsakkoord basisonderwijs Drenthe</p> <p>Wij hebben ruim vijftig aanvragen van Drentse schoolbesturen afgehandeld voor de aanpak van zeer zwakke, zwakke en risicoscholen</p> <p>Wij hebben een instrument ontwikkeld voor het 'groeien naar excellentie'. In Drenthe doen ondertussen 18 scholen mee.</p> <p>Het kwaliteitsakkoord is afgerond. Wel lopen de projecten nog door gedurende de eerste helft van 2012.</p>
2.3. Kansen voor onderwijs: aanpak Voortijdig Schoolverlaten (VSV).	<p>Status: groen</p> <p>Er is meer geld en daarmee meer aandacht en capaciteit geweest voor de aanpak van het voortijdig schoolverlaten.</p>	<p>Via de sociale allianties hebben wij de middelen ingezet in het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC).</p>
2.5. Kansen voor "7-tot-7": diensten en voorzieningen-programma in Drentse gemeenten.	<p>Status: oranje</p> <p>Is beëindigd.</p>	<p>Het thema 'Mijn Dag' hebben wij versneld beëindigd. Dit hebben wij eerder gerapporteerd in de derde Bestuursrapportage. Het koploperschap Tijdsbeleid hebben wij overgedragen aan de gemeenten. Hoewel wij de subsidiemogelijkheden voor Tijdsbeleid actief onder de aandacht hebben gebracht is er weinig tot geen gebruik van gemaakt.</p>

Product 4.3 Sport

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
2.6 Kansen voor Sport: Drenthe profileren als sportprovincie	<p>1. Drenthe profileren als sportprovincie, middels topsportevenementen en operationaliseren Drenthe 2028.</p> <p>2. Ondersteunen invoering combinatiefunctionarissen middels allianties, die het sportaanbod bij verenigingen, onderwijs, etc optimaliseren.</p> <p>3. Via allianties stimuleren van een actieve leefstijl en levende buurten</p>	<p>Organisatie evenementen in Drenthe (EK, WK of internationale top):</p> <ul style="list-style-type: none"> - WK CP 2011 <p>Bijdrage aan Drentse evenementen aansluitend bij kernsporten (in samenspraak met sportbonden inclusief lobby voor grote toernooien).</p> <p>Autonome organisatie, regiebureau Drenthe 2028, inrichten.</p> <p>Regisseren, coördineren ontwikkeling beweegparken in Drenthe</p> <p>Presentatie verenigingsmonitor 2011</p> <p>Stimuleren BSO+ en koppeling met talentherkenning</p> <p>Invoeren beweegbuurten stimuleren</p>

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
2.6 Kansen voor Sport: Drenthe profileren als sportprovincie	<ul style="list-style-type: none"> - Status: groen - Drenthe staat landelijk op de kaart als voorbeeld in de landelijke sportnota van het ministerie van VWS - Diverse kleinere en grotere sportevenementen hebben Drenthe of een Drentse plaats als basis gekend. 	<ul style="list-style-type: none"> - Drenthe ontwikkelde als regisseur de programmaorganisatie.

Product 4.4. Kunsten, erfgoed en media

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
2.7. Versterken culturele infrastructuur Drenthe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een samenhangend museumbestel van kwalitatief goede musea en museale voorzieningen met een heldere profilering en groeiend (internationaal) publieksbereik. 2. Beschikbaarheid provinciale steunfunctie voor musea met meer aandacht voor PR en betere aansluiting bij de toeristische sector en het werk van het museumplatform. 3. Voldoende en goed gespreid aanbod in Drenthe van professionele podiumkunsten. 4. Cultuur draagt bij aan bedrijvigheid, werkgelegenheid, toerisme en vestigingsklimaat in Drenthe 5. Voltooiing nieuwbouw en herinrichting oudbouw Drents Museum. 6. Duidelijke meerwaarde RHC Drenthe (Drents Archief) in Drentse culturele infrastructuur na decentralisatie rijks- en provinciedeel naar de provincies. Vordering nieuw publieksconcept Drents Archief 3.0 volgens planning. 7. Vernieuwing van bibliotheken in Drenthe. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bijdragen aan bovenlokale projecten beeldende kunst en vormgeving, bijvoorbeeld projecten die zich manifesteren op het snijvlak van beeldende kunst, natuur, erfgoed en recreatie. 2. Investeren in professionalisering en profilering musea van provinciale betekenis. Musea stimuleren onderlinge allianties aan te gaan bij versterken deskundigheid en uitvoeringscapaciteit. Stimuleren cultureel ondernemerschap musea: marketing, promotie, deskundigheidsbevordering, en samenwerkingsprojecten (o.a. overbrengen van "Het verhaal van Drenthe"). 3. Faciliteren CBK Drenthe en ondersteunen van projecten van provinciale waarde. 4. Subsidiëren professionele podiumkunsten op provinciale en noordelijke schaal. 6. Afbouwfase nieuwbouw, ingebruikname en oplevering nieuwe tentoonstellingsruimte van het Drents Museum. Tevens uitvoering en oplevering van de herinrichting van de oudbouw en de realisatie van kantoren aan de Kloosterstraat 6 en 8. 7. Voorbereidende activiteiten op decentralisatie archief-taken. 8. Uitvoeren bibliotheekcharter en daarmee herdefiniëren van provinciale regietaak voor het Drentse bibliotheekwerk
2.8. Vergroten cultuurparticipatie	<ul style="list-style-type: none"> - Vergroten actieve cultuurparticipatie - Bereik cultuureducatie minimaal op huidige hoge niveau. - Realiseren van gemeentelijke/regionale netwerken cultuureducatie en amateurkunst. - Erfgoededucatie als onderdeel van het Cultuurmenu in meerdere gemeenten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van het Drents Programma Cultuurparticipatie 2009-2012 - Ondersteunen van het onderwijs bij vraag en aanbod. - Ondersteuning van gemeenten in opzetten van lokale netwerken. - Uitvoering consultantfunctie binnen lokale netwerken erfgoededucatie.

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
2.9. Behoud en ontwikkelen cultureel erfgoed	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cultuurhistorisch Kompas in gebruik als onderdeel van het Omgevingsbeleid. 2. Erfgoed wordt meegenomen vooraan in ruimtelijke planprocessen. 3. Actuele Provinciale Monumentenlijst 4. Fysiek erfgoed projectgewijs zichtbaar maken. 5. Archeologietaken van provincie overdragen aan gemeenten conform archeologiewet. 6. Toegenomen participatie vrijwilligers voor immaterieel erfgoed 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkelen verordening voor Cultuurhistorisch Kompas. 2. Drents Plateau ontwikkelt in project 'De voorkant' nieuwe aanpak erfgoed in ruimtelijke plannen. 3. Onderhouden van de in 2010 vastgestelde Provinciale Monumentenlijst 4. Uitvoeringsprogramma cultuurhistorie en archeologie. 5. Gemeenten projectgewijs ondersteunen bij kwaliteitsimpuls gemeentelijke archeologie. 6. Uitvoeren project "Tafelzilver van Drenthe" (2010 tot en met 2012).
2.10. Vormgeven beeldkwaliteit in openbare ruimte	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spraakmakende Kunstprojecten en initiatieven in Drenthe uitgevoerd door gerenommeerde kunstenaars ter verhoging van de beeldkwaliteit in Drenthe. 2. Plaatsing hoogwaardige (toegepaste) kunst(werken) langs de N34. 3. Visie en beleid ontwikkelen tav beeldkwaliteit openbare ruimte. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoering subsidieregeling Culturele en museale agenda, onderdeel Drenthe in Beeld. 2. Voorbereiding en begeleiding door een ambtelijke werkgroep N34 in samenwerking met landelijke stichting Kunst in de openbare ruimte (SKOR), CBK Drenthe en Drents Plateau, 3. Tweejarig Kunst in Openbare Ruimte-project: lezingen/debatten en tentoonstellingen/publicatie ter inspiratie. Door: CBK Drenthe in samenwerking met alle Drentse gemeenten, Drents Plateau, K&C, provincie.
2.12. RTV-Drenthe	In beeld hebben in hoeverre binnen de wettelijke kaders en budgetten samenwerking tussen rtv Noord en rtv Drenthe (en wellicht omrop Fryslan) haalbaar is en gerealiseerd kan worden	Op basis van resultaten van het samenwerkingsonderzoek van RTV Noord en RTV Drenthe (2010) en op basis van ambtelijke afstemming met Groningen samenwerkings-traject opstarten.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
2.7. Versterken culturele infrastructuur Drenthe	<p>Status: oranje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij hebben gewerkt aan een samenhangend museumbestel van kwalitatief goede musea en museale voorzieningen met een heldere profilering en een groeiend internationaal publieksbereik <p>Status: oranje</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Wij hebben meer geïnvesteerd in PR en een betere aansluiting bij de toeristische sector en het werk van het museumplatform 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wij hebben bijgedragen aan bovenlokale projecten op het gebied van beeldende kunst en vormgeving. Denk onder meer aan projecten op het snijvlak van beeldende kunst, natuur, erfgoed en recreatie. In dat kader verleenden wij bijvoorbeeld een subsidie aan Natuurkunst Drenthe. 2. Wij hebben geïnvesteerd in het professionaliseren en beter profileren van de musea van provinciale betekenis. Dat deden wij door: <ul style="list-style-type: none"> Musea te stimuleren onderlinge allianties aan te gaan bij het versterken van hun deskundigheid en uitvoeringscapaciteit.

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
		<p>Musea te stimuleren tot het verder ontwikkelen van hun cultureel ondernemerschap. Denk aan marketing, promotie, deskundigheidsbevordering en samenwerkingsprojecten. Ook het overbrengen van 'Het verhaal van Drenthe' maakt hier deel van uit. Deze laatste twee punten hebben wij ook aan de orde gesteld in de bestuurlijke overleggen met de musea en opgenomen in de programma's van eisen.</p> <p>Verder stimuleerden wij de samenwerking tussen Museum de Buitenplaats en het Drents Museum. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van depotruimte.</p>
	<p>Status: groen</p> <p>3. Het aanbod van professionele podiumkunsten is voldoende en goed gespreid.</p>	<p>3. Via subsidie hebben wij het CBK Drenthe gefaciliteerd bij het ondersteunen van projecten van provinciale waarde.</p>
	<p>Status: groen</p> <p>4. Cultuur draagt bij aan bedrijvigheid, werkgelegenheid, toerisme en het vestigingsklimaat in Drenthe.</p>	<p>4. Wij subsidieerden de professionele podiumkunsten op provinciale en noordelijke schaal. Bijvoorbeeld PeerGroup en het Noord Nederlands Orkest</p>
	<p>Status: groen</p> <p>5. Voltooiing nieuwbouw en herinrichting oudbouw Drents Museum.</p>	<p>5. In 2011 is de nieuwbouw van het Drents museum opgeleverd en in gebruik genomen. Ook is de oudbouw van het museum heringericht evenals de kantoren aan de Kloosterstraat.</p>
	<p>Status: oranje</p> <p>6. Het nieuwe publieksconcept Drents Archief 3.0 is bijna klaar.</p>	<p>6. De voorbereiding op de decentralisatie van de archief-taken is doorgeschoven naar 2012. In 2011 hebben wij besloten deze in 2012 'beleidsarm' in te voeren. Zo mogelijk formuleren wij in 2012 vervolgens nieuw beleid. Dit nemen wij dan op in de Cultuurnota 2013 en volgende jaren.</p>
	<p>Status: groen</p> <p>Invoering decentralisatie Regionale Historische Centra:</p>	
	<p>Status: oranje</p> <p>7. De vernieuwing van de bibliotheken in Drenthe is deels goed tot stand gekomen. Het voortbestaan van veel kleine bibliotheken komt door de bezuinigingen van de gemeenten echter ernstig onder druk te staan</p>	<p>7. Wij hebben het 'Bibliotheekcharter' uitgevoerd. Daarmee is de provinciale regietaak voor het bibliotheekwerk opnieuw gedefinieerd. Overrenkomstig het 'Charter' is de bibliotheekvernieuwing vanaf 2011 een rijkstaak.</p>
2.8. Vergroten cultuurparticipatie	<p>Status: groen</p> <p>1. De gemeenten hebben diverse cultuurparticipatie-programma's uitgevoerd en daarmee het aanbod vergroot.</p>	<p>1. Het Drents Programma Cultuurparticipatie 2009-2012 is uitgevoerd</p>
	<p>Status: groen</p> <p>2. Het bereik van cultuureducatie was op hetzelfde niveau als voorgaande jaren.</p>	<p>2. Wij hebben de gemeenten ondersteund bij het opzetten van lokale netwerken.</p>
	<p>Status: groen</p> <p>3. Wij hebben gemeentelijke en regionale netwerken cultuureducatie en amateurkunst gefaciliteerd</p>	<p>3. Wij hebben de consulentfunctie binnen lokale netwerken erfgoededucatie ingevuld.</p>
	<p>Status: oranje</p> <p>4. Erfgoededucatie was in meerdere gemeenten onderdeel van het Cultuurmenu.</p>	

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
2.9. Behoud en ontwikkelen cultureel erfgoed	Status: groen 1. Het Cultuurhistorisch Kompas is in gebruik als onderdeel van het provinciaal Omgevingsbeleid.	1. De provincie Drenthe, de Drentse gemeenten, de betrokken archeologen en cultuurhistorici erkennen het 'Cultuurhistorisch Kompas' als het aangewezen instrument om in te zetten bij ruimtelijke planontwikkeling en- uitvoering. Het in de begroting 2011 aangekondigde voornemen tot het opstellen van een verordening voor het Cultuurhistorisch Kompas is niet uitgevoerd
	Status: groen 2. Erfgoed wordt meegenomen vooraan in ruimtelijke planprocessen.	2. Drents Plateau ontwikkelt in project 'De voorkant' een nieuwe aanpak erfgoed in ruimtelijke plannen.
	Status: groen 3. Actuele Provinciale Monumentenlijst	3. De in 2010 vastgestelde Provinciale Monumentenlijst is actueel gehouden.
	Status: groen 4. Wij maken het fysiek erfgoed projectgewijs zichtbaar.	4. Uitvoeringsprogramma cultuurhistorie en archeologie.
	Status: groen 5. Wij dragen de archeologietaken van de provincie over aan de gemeenten conform de Archeologiewet.	5. Wij ondersteunen de gemeenten projectgewijs bij de kwaliteitsimpuls gemeentelijke archeologie.
	Status: oranje 6. Het project om vrijwilligers te laten meedoen in projecten voor het behoud van het immaterieel erfgoed is niet gestart in 2011. Het aanbod van het Drents Plateau was niet naar onze tevredenheid.	6. De middelen zijn aangewend om projecten uit te voeren van de pilot 'Tafelzilver'.
2.10. Vormgeven beeldkwaliteit in openbare ruimte	Status: groen 1. Gerenommeerde kunstenaars hebben spraakmakende kunstprojecten en initiatieven uitgevoerd in Drenthe. Dit ter verhoging van de beeldkwaliteit in Drenthe. Bijvoorbeeld kunst langs de N34.	1. Wij voeren de 'Subsidieregeling Culturele en museale agenda, onderdeel Drenthe in Beeld' uit.
	Status: oranje 2. De ontwikkeling van hoogwaardige (toegepaste) kunst(werken) langs de N34. Eén van de onderdelen van dit project in de gemeente Aa en Hunze stagneert	2. De ambtelijke werkgroep N34 en de landelijke stichting Kunst in de openbare ruimte (SKOR), CBK Drenthe en Drents Plateau begeleiden de uitvoering van N34 projecten in verschillende Drentse gemeenten.
	Status: oranje 3. Visie en beleid ontwikkelen voor de beeldkwaliteit in de openbare ruimte. Het Project KOR kent vertraging, is onlangs gestart.	3. Wij hebben het tweejarige Kunst in de Openbare Ruimte project gestart. Dit bestaat onder meer uit lezingen, debatten, tentoonstellingen en publicaties ter inspiratie. Het CBK Drenthe voert het uit in samenwerking met alle Drentse gemeenten, Drents Plateau, K&C, en de provincie. (Project KOR)
2.12. RTV-Drenthe	Het onderzoek naar efficiencyvoordelen door samenwerking tussen RTV Noord en RTV Drenthe (en wellicht DvhN) is gestart Status: groen	Wij laten een onderzoek uitvoeren naar het behalen van efficiencyvoordeel. Er is op basis van de resultaten van het samenwerkingsonderzoek van RTV Noord en RTV Drenthe (2010) en de ambtelijke afstemming met de provincie Groningen echter nog niet begonnen met een samenwerkingstraject.

Wat hebben wij nog meer gedaan?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Wettelijke en rijksgeledeerde taken belegd bij provincie mbt Drentse culturele infrastructuur	Wettelijke en rijksgeledeerde taken zijn uitgevoerd.	Ondersteunen van de regionale omroep, steunpunt monumentenzorg en archeologie, archeologisch depot, provinciale serviceorganisatie bibliotheken, cultuurparticipatie- en educatie en archiefinspectie. Naar verwachting voegt het rijk hier in 2011 een aantal archieftaken ten aanzien van het regionaal historisch centrum (Drents Archief) aan toe.
Cultuurhistorische identiteit van de provincie Drenthe bewaken door gedeelde zorg met gemeenten voor materieel en immaterieel erfgoed.	Zorg voor monumenten, cultuurlandschap, archeologie, Drentse streektaal als onderdeel van het Nedersaksisch, Drents audio-visueel archief, de kleinere musea en erfgoedhuizen.	Samen met de gemeenten ontwikkelen en investeren in het 'Verhaal van Drenthe', de regionale culturele identiteit d.m.v. culturele programma's die aan bepaalde regio's zijn verbonden, zoals bijvoorbeeld Geopark Hondsrug en herbestemming van monumenten via 'Leegstand en herbestemming'. Hierbij wordt gefocust op gebieden uit de cultuurhistorische hoofdstructuur (kaart 2F omgevingsvisie). Samen met de provincies Groningen, Overijssel, Gelderland en de gemeenten Ooststellingwerf en Weststellingwerf uitvoering geven aan het streven naar de erkenning.
Spraakmakende cultuur	Steun aan instellingen en activiteiten draagt bij aan een aantrekkelijke en aantrekkende provincie voor bezoekers van binnen en buiten de provincie, en aan een beter vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijven.	Subsidies als belangrijk beleidsinstrument: een belangrijk deel van het provinciale beleid (zoals cultuurhistorie & erfgoed, amateurkunsten & cultuureducatie, bibliotheekvernieuwing, streektaal) wordt uitgevoerd door provinciale instellingen: K&C, Drents Plateau, Biblionet Drenthe, RTV Drenthe, Drents Museum, Huus van de Toal en Monumentenwacht. Ook subsidiëren wij professionele podiumkunsten, presentatieinstellingen, festivals en evenementen van hoog niveau. De adviescommissie adviseert over deze aanvragen.
Herpositionering lokaal niveau: een aantal ondersteuningstaken die vooral op lokaal niveau spelen komen (gedeeltelijk) voor decentralisering in aanmerking	Overdrachtsprocessen tav beeldende kunst, bibliotheekvernieuwing en amateurkunst en cultuureducatie zijn in gang gezet.	Beeldende kunst vanwege de verschuiving van de rijksmiddelen naar de grotere gemeenten (Assen en Emmen) zijn wij met de gemeenten overeengekomen dat zij een groot deel van deze taken (zoals advies beeldende kunst en kunstuitleen) overnemen, en dat de structurele provinciale steun van het CBK-Drenthe wordt afgebouwd. De effecten van deze afspraak zullen wij begin 2011 evalueren. Bibliotheekvernieuwing Samen met het VDG en Biblionet Drenthe wordt het bibliotheekcharter geïmplementeerd en zullen taken en rollen (op)nieuw worden ingevuld en gedefinieerd Amateurkunst en cultuureducatie ondersteuning van de amateurkunsten binnen gemeenten en cultuureducatie voor de scholen heeft een belangrijke plek gekregen in ons Drents Programma voor Cultuurparticipatie. Hiermee wordt de opdrachtgevende rol deels verschoven naar het lokale niveau.
Mijn ontwikkeling	Goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt in Drenthe	Deelname aan werkgroep arbeidsmarktoverleg.

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Mijn beweging	Gemeenten ondersteunen met invoering combinatiefunctionarissen	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciale middelen worden gebruikt om structurele middelen vanuit gemeenten vrij te krijgen voor combinatiefunctionarissen - Sportstimuleringsmiddelen worden ingezet om koppeling met gezondheidsbeleid te maken - Inzet van sportstimuleringsmiddelen voor innovatieve projecten op het gebied van beweegwijken - Inzet sportstimuleringsmiddelen voor evenementen die gemeenten meer regionale uitstraling willen geven.
Mijn omgeving	Voorbereid op gevolgen bevolkingsdaling	Zie hiervoor programma 3.
Mijn jeugd	Uitvoeren van wettelijke taken op het beleidsterrein jeugdzorg.	Uitvoeren Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2011 Opstellen Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2012

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
De wettelijke en rijksgedelegeerde taken zijn belegd bij de provincie voor de Drentse culturele infrastructuur.	De decentralisatie van de archieftaken krijgt vorm in 2012.	In 2011 hebben wij besloten de decentralisatie in 2012 beleidsarm in te voeren.
Cultuurhistorische identiteit van de provincie Drenthe bewaken door gedeelde zorg met gemeenten voor materieel en immaterieel erfgoed.	Erkenning deel III stagneert bij het Rijk.	Wij hebben lobby-activiteiten uitgevoerd bij de Rijksoverheid.
Spraakmakende cultuur	Wij hebben de instellingen ondersteund en activiteiten uitgevoerd om Drenthe provincie voor de bewoners en bezoekers aantrekkelijker te maken en om een beter vestigingsklimaat te creëren	Wij hebben diverse festivals, tentoonstellingen en de productie van kunstobjecten gestimuleerd (PeerGroup, Drents Museum en Kunst langs de N34)
Herpositionering lokaal niveau: een aantal ondersteuningstaken die vooral op lokaal niveau spelen komen (gedeeltelijk) voor decentralisering in aanmerking.	Wij hebben programma's van eisen gemaakt voor de instellingen en deze afgestemd op de provinciale rol en functie.	Wij hebben overlegd met de Vereniging van Drentse gemeenten (VDG) en de uitkomsten daarvan verwerkt in opdrachten aan subsidieontvangers.
Mijn Ontwikkeling	Wij hebben bijgedragen aan de werkgroep arbeidsmarktoverleg, signalen vanuit het veld ontvangen, partijen bij elkaar gebracht en beleidsinformatie opgeleverd.	Wij hebben deelgenomen aan de werkgroep arbeidsmarktoverleg.
Mijn Beweging	Iedere gemeenten heeft combinatiefunctionarissen aangesteld en bevordert hiermee het bewegen.	Wij hebben de gemeenten gefaciliteerd bij het aanstellen van combinatiefunctionarissen.

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Mijn Omgeving	Wij hebben het beleidsadvies 'Van Groei naar Bloei' vastgesteld en voeren dat nu uit	Zie programma 3.
Mijn Jeugd	Wij hebben het 'Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2012' (UVP 2012) in december vastgesteld. Het bevat de resultaten van 2011 en de plannen voor 2012	<p>Wij hebben het convenant Landelijk Werkende Instellingen vastgesteld. Ook hebben GS contact gelegd met vier landelijk werkende instellingen die in 2012 subsidie zullen ontvangen van Drenthe.</p> <p>Wij hebben afspraken gemaakt met Yorneo om een deel van het budget voor het zorgaanbod in te zetten in afstemming met gemeenten.</p> <p>Bureau Jeugdzorg brengt steeds meer toegangstaken in binnen de CJG netwerken.</p> <p>De afdeling jeugdbescherming ontving een bijdrage uit het noodfonds van het ministerie van Veiligheid en Justitie, zodat geen wachtlijsten zijn ontstaan.</p>

Geactualiseerde Agenda.

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd?
Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2012 (ter informatie)	December 2011	December 2011
Evaluatie CBK	Februari 2011	Februari 2011
Tussenrapportage onderwijskansenplan (ter informatie)	3e kwartaal 2011	November 2011
Actualisering monumentenverordening	4e kwartaal 2011	Wordt 1e kwartaal 2012. Advies Drents Plateau hiervoor eind derde kwartaal 2011 ontvangen.
Decentralisatie Regionaal Historisch Centrum (RHC)	3e kwartaal 2011	Wordt in 2012 beleidsarm ingevoerd, 2013 e.v. te bepalen via cultuurnota 2013 e.v.
Tussenrapportage onderzoek Vuelta (ter informatie)	4e kwartaal 2011/ 1e kwartaal 2012	1e kwartaal informatie naar PS

Wat heeft het gekost?

Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten					
Product 4.1. Sociaal domein	4.864.731	5.062.074	4.003.013	3.790.113	212.900
Product 4.2. Jeugd en onderwijs	39.052.208	37.285.812	38.805.504	39.003.316	-197.812
Saldo	33.900.360	30.976.380	32.115.817	30.732.537	1.383.280

	Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
	Product 4.3. Sport	1.295.850	793.940	1.558.722	1.515.307	43.415
	Product 4.4. Kunsten, erfgoed en media	25.158.669	23.472.726	24.979.812	24.165.643	814.169
	Totaal	70.371.459	66.614.552	69.347.051	68.474.379	872.672
Baten						
	Product 4.1. Sociaal domein	182.709	1.800	1.800	0	1.800
	Product 4.2. Jeugd en onderwijs	35.374.731	34.824.812	35.816.004	36.324.172	-508.168
	Product 4.3. Sport	0	0	0	0	0
	Product 4.4. Kunsten, erfgoed en media	913.658	811.560	1.413.430	1.417.670	-4.240
	Totaal	36.471.098	35.638.172	37.231.234	37.741.842	-510.608
Saldo		33.900.360	30.976.380	32.115.817	30.732.537	1.383.280

Toelichting

Saldo Programma	1.383.280
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Totaal verrekend met reserves	0

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

Product 4.1. Sociaal domein

De totale afwijking betreft een voordeel van € 212.900,--. De voornaamste afwijkingen betreffen:

Het thema 'Mijn Dag' wordt versneld afgebouwd. Het koploperschap Tijdsbeleid hebben wij overgedragen aan de Drentse gemeenten. De subsidiemogelijkheden op dit terrein zijn nog wel onder de aandacht gebracht, maar hier is weinig tot geen gebruik van gemaakt. Daardoor bleef voor dit budget € 140.000,-- over. De overige verschillen op het product 'Sociaal domein' bedragen gezamenlijk € 73.000,- voordelig. Met deze niet verwachte voordelen is het toch nog mogelijk geworden dekking te vinden in het programma, voor de € 200.000,-- extra middelen die wij bij de eerste Bestuursrapportage hadden aangevraagd voor organisatie van het WK CP Voetbal in 2011.

Product 4.2. Jeugd en onderwijs

De totale afwijking betreft een nadeel van € 197.812,--. De voornaamste afwijkingen betreffen:

Doeluitkering Jeugdzorg (externe oorzaak, resultaat behaald)

De extra middelen van het rijk van € 400.000,-- voor de dekking van de kosten jeugdbescherming zijn beschikbaar naar Bureau Jeugdzorg. Daarnaast hadden de zorginstellingen en Bureau Jeugdzorg nog vorderingen van € 75.000,--. Deze vloeiden voort uit toezeggingen en incidentele vergoedingen van het rijk. Dit leidde tot € 475.000,-- meer uitgaven dan begroot. Bij de derde

Bestuursraming was dat nog niet bekend, waardoor wij de budgetten toen niet hebben kunnen actualiseren.

Provinciale middelen product jeugd (externe en interne oorzaak, resultaat behaald)

Bij de autonome middelen van het product jeugd is een bedrag van € 174.000,- overgebleven. Dit is het gevolg van een dreigend tekort bij de jeugdbescherming. Wij hebben daarom in het laatste kwartaal van 2011 provinciaal geld in programma 4 gereserveerd om een deel van het tekort op te kunnen vangen. Het risico was namelijk groot dat wachtlijsten zouden ontstaan. Uiteindelijk kende het Ministerie voor Veiligheid en Justitie in november 2011 alsnog geld uit hun noodfonds toe, waardoor het hele tekort gedekt kon worden. De gereserveerde provinciale middelen waren daardoor niet meer nodig. Verder bleef bij de Pilot jeugdzorg geld over voor de transitie, omdat wij in 2011 bij de Pilot vooral hebben geïnvesteerd in het ontwikkelen van een visie en het zoeken van draagvlak bij gemeenten en uitvoeringspartijen. De daadwerkelijke uitvoering start in 2012.

Onderwijs (externe oorzaak, resultaat behaald)

Van het budget onderwijskansen blijft € 42.000,- over. Wij hebben in 2011 vooral gewerkt aan het besteden van de middelen van het kwaliteitsakkoord. Aanvankelijk leek het erop dat de beschikbare middelen niet konden worden besteed. Het aantal zwakke en zeer zwakke scholen in Drenthe nam namelijk sterk af. In september 2011 gaf het ministerie echter toestemming om de middelen van het kwaliteitsakkoord ook voor risicoscholen en excellentie in te zetten. Daardoor hebben wij in het laatste kwartaal van 2011 uiteindelijk nog veel subsidies kunnen afgeven. Bij de derde bestuursrapportage hebben wij al voorgesteld om het restant van het budget over te hevelen naar 2012 om de verdere uitrol van de aanpak van het kwaliteitsakkoord duurzaam te borgen.

Daarnaast hebben wij enkele projectsubsidies uit eerdere jaren lager vastgesteld. Ook hebben wij door de nadruk op het kwaliteitsakkoord niet alle flexmiddelen kunnen besteden. Dit leidde tot een onderschrijding van € 61.000,-.

Product 4.3. Sport

De totale afwijking betreft een voordeel van € 43.415,-.

Product 4.4. Kunsten, erfgoed en media

De totale afwijking betreft een voordeel van € 814.169,-. De voornaamste afwijkingen zijn:

Project Zingeving van Herinneringscentrum Kamp Westerbork (externe oorzaak, resultaat nog niet behaald)

Het Herinneringscentrum heeft een totaal projectplan gemaakt voor een vernieuwde invulling van het historisch landschap dat bestaat uit het voormalige kamp Westerbork en de directe omgeving. Provinciale staten hebben hierover een positief besluit genomen op 21 december 2011, waardoor de subsidie in 2011 niet meer beschikt kon worden. Overheveling van middelen is al voorgesteld bij de derde bestuursrapportage. Het gaat om een project van in totaal € 380.000,- waarvan in 2011 € 280.000,- beschikbaar was.

Gebiedsontwikkeling Veenhuizen-Frederiksoord (externe oorzaak, resultaat nog niet behaald)

In november 2011 hebben provinciale staten besloten budgetten uit te trekken voor de gebiedsontwikkeling van Veenhuizen en Frederiksoord en de werelderfgoednominatie. Zij reserveerden een bedrag van € 250.000,-- dat beschikbaar was voor 2011. Al snel bleek dat de periode november – december te kort was om te kunnen komen tot een zorgvuldige investeringsbeslissing. Aangezien projecten niet beslisklaar waren resteert op dit moment een budget van € 200.000,-- . Wij stellen voor dit budget over te hevelen naar 2012.

BTW-gelden Drents Plateau (externe oorzaak, resultaat nog niet behaald)

Met Drents Plateau is in het verleden de afspraak gemaakt dat compensabele BTW opnieuw kan worden ingezet voor projecten. Het Drents Plateau kan namelijk meeliften met het compensatiefonds, zodat subsidies exclusief BTW kunnen worden beschikt. Deze middelen staan bij ons op de begroting en Drents Plateau kan een beroep doen op deze middelen door projectvoorstellen in te dienen. Dat hoeft niet binnen een begrotingsjaar plaats te vinden. In 2011 was een bedrag van € 315.870,-- aan BTW-middelen beschikbaar voor Drents Plateau. Hiervan is in 2011 een beroep gedaan op € 168.332,-- . Het restant van € 147.538,-- willen wij overhevelen naar 2012 om beschikbaar te blijven voor het Drents Plateau.

Overig (interne oorzaak, resultaat behaald)

Bij het deelproduct Kunsten hebben wij de drukwerkkosten van de Cultuurmagneet dit jaar kunnen beperken. Daarnaast konden niet alle geplande subsidiebeschikkingen in 2011 worden afgerond en was een aantal aanvragen specifiek bedoeld voor 2012 . Hierdoor is in totaal € 104.000,-- overgebleven.

Verder heeft de rijksoverheid met ons afgerekend de specifieke uitkering Marsrouteplannen en vorming basisbibliotheken van 2007 De uitkomst daarvan is onder meer dat wij geen middelen behoeven terug te storten Het bedrag van € 72.000,-- dat wij als risicovol beschouwden voor mogelijke terugbetaling kunnen wij nu dan ook afboeken.

Baten

Product 4.1. Sociaal domein

De totale afwijking bestaat uit een nadeel van € 1.800,--.

Product 4.2. Jeugd en onderwijs

De totale afwijking bestaat uit een voordeel van € 508.168,-- . De voornaamste afwijkingen zijn:

Doeluitkering Jeugdzorg (externe oorzaak, resultaat behaald)

Bij de doeluitkering Jeugdzorg hebben wij extra middelen van € 400.000,-- ontvangen voor het financieel knelpunt bij het Bureau Jeugdzorg, omdat de tarieven van jeugdbescherming niet kostendekkend waren. Daarnaast hebben wij in december nog twee herziene beschikkingen van het rijk gekregen waarbij wij nog een index pleegvergoeding, extra vergoeding voor de toeleiding naar de gesloten jeugdzorg en geld voor veranderende registratie hebben ontvangen. Ook heeft het rijk voor alle provincie nog extra geld beschikbaar gesteld voor tariefswijziging jeugdbescherming en jeugdreclassering. In totaal was dit ongeveer € 200.000,-- waarvan de tariefwijziging die in 2012-2013 wordt beschikt € 122.000,-- bedroeg.

Door die tariefsverhoging heeft de reserve jeugdzorg eind 2011 een positief saldo van € 130.000,--.

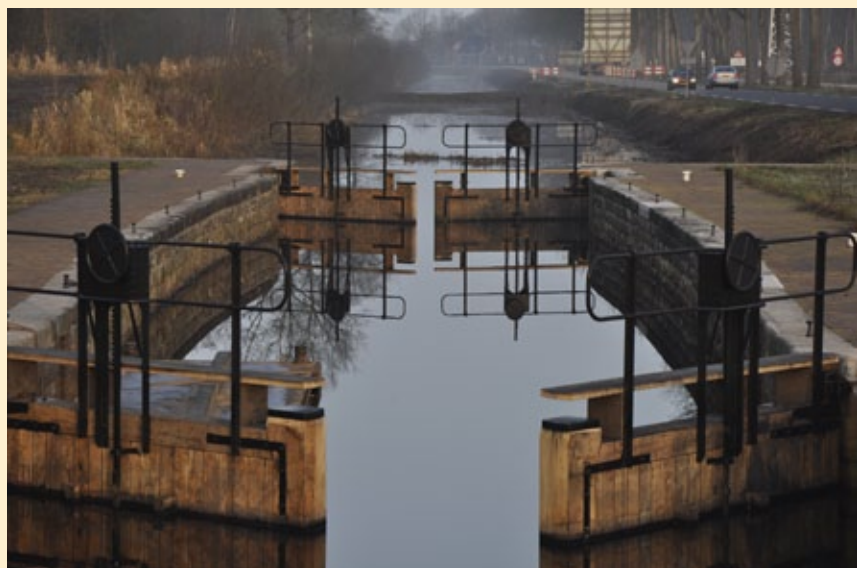
Voor de Drentse Pilot Jeugdzorg hebben wij een bijdrage gevraagd van het rijk. Eind november ontvingen wij van het rijk een beschikking van € 45.000,--. Deze is bedoeld als verzameluitkering voor het brede beleidsthema zorg, wij hebben hiervoor kosten verantwoord die in de SISA bijlage te vinden zijn. Eerder hadden wij deze kosten gedekt vanuit de provinciale middelen. Dit is daarom een voordeel voor de provincie.

Product 4.4. Kunsten, erfgoed en media

De totale afwijking betreft een voordeel van € 4.240,--.

Maatschappij van Weldadigheid op weg naar Werelderfgoed Unesco

Erfgoed, gerestaureerde sluis bij Veenhuizen

Programma 5

Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling

Missie

Samen met onze partners realiseren wij de Omgevingsvisie gebiedsgericht op basis van integrale agenda's met daarin de urgente gebiedsopgaven.

Behaalde successen

- De eerste open inschrijving van projecten ter financiering uit het ISV III tender heeft plaatsgevonden en aan vijf projecten is een bijdrage verleend.
- Een beleidsadvies over bevolkingsdaling is vastgesteld.
- Drenthe heeft in april 2011 de E.O. Wijersprijsvraag gewonnen.
- De provinciale Omgevingsverordening is vastgesteld.
- In de buurt van Beilen en Zuidwolde zijn twee nieuwe landgoederen aangelegd. Zuidwolde
- zijn 2 nieuwe landgoederen gerealiseerd.
- Organisatie Koningsas-symposium.
- Oprichting stichting Gebiedsfonds Drentse Aa voor behoudt en herstel van de cultuurhistorische, archeologische, aardkundige en landschappelijke waarden, alsmede de biodiversiteit en het watersysteem.

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting en stedelijke ontwikkeling

In juni 2010 is de omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. In deze omgevingsvisie zijn vier wettelijk voorgeschreven provinciale planvormen samengenomen: de provinciale structuurvisie op grond van de Wet ruimtelijke ordening, het provinciaal milieubeleidsplan op grond van de Wet milieubeheer, het regionaal waterplan op grond van de waterwetgeving en het provinciaal verkeers- en vervoersplan op grond van de Planwet Verkeer en Vervoer.

De omgevingsvisie is gebaseerd op de uitgangspunten van de nieuwe wet Ruimtelijke ordening en sluit aan bij de filosofie van Provincies nieuwe stijl (PNS).

In de Omgevingsvisie geven wij aan hoe Drenthe zich op ruimtelijk –economische vlak tot omstreeks 2020 bij voorkeur ontwikkelt. Naast nieuw beleid betekent dit ook een nieuwe werkwijze met nieuwe rollen voor provincie en gemeente. In het najaar van 2010 is de realisatiestrategie gereed. Hierin wordt aangegeven welke gebiedsopgaven wij centraal stellen, hoe wij om willen gaan met het instrumentarium en de inzet van financiële middelen. In het licht van de realisatiestrategie hebben regionale woonafspraken en ruimtelijke kwaliteit onze bijzondere aandacht.

De komende tijd moeten wij in onze beleidsontwikkeling rekening houden met bevolkingsdaling. Deze daling (krimp) manifesteert zich in het oosten en zuidoosten van Drenthe. De gevolgen van de krimp op aspecten als wonen, arbeidsmarkt, mobiliteit en voorzieningen, zijn samen met de gemeenten in beeld gebracht. Op basis hiervan ontwikkelen wij een beleidsstrategie krimp.

Onze taken vanuit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) voeren wij uit in de vorm van een planadvies (formeel overleg rondom ruimtelijke planontwikkeling) en van relatiebeheer (informeel vooroverleg dat tot vroegtijdige afstemming van provinciale belangen leidt). De juridische gronden die daarbij sinds 2010 worden gebruikt staan in Hoofdstuk 3, Ruimtelijk Omgevingsbeleid van de provinciale omgevingsverordening Drenthe. In dit hoofdstuk zijn de meeste ruimtelijke belangen van de provincie, zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie Drenthe, juridisch verankerd. Met behulp van planadviezen, relatiebeheer en de juridische verankering van de ruimtelijke belangen van de provincie maken wij het provinciale ruimtelijke beleid duidelijk aan gemeenten.

Product 5.2. Stedelijke ontwikkeling (ISV)

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

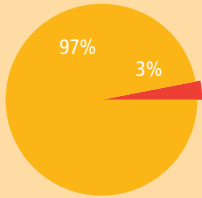
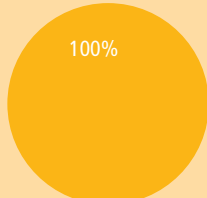
n.v.t.

Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

n.v.t.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	8.955.365 	676.216
Overige programma's	328.807.260	336.631.876

	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Totaal lasten	11.051.292	15.427.193	9.081.780	8.955.365	126.415
Totaal baten	190.158	4.095.000	736.422	676.216	60.206
Saldo	10.861.134	11.332.193	8.345.358	8.279.149	66.209

Ontwikkelingen

Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)

Ontwikkelingen jaarstukken

Wij zullen het beleid voor een vitaal platteland moeten uitvoeren zonder rijksmiddelen. Wij zijn daarbij meer dan ooit afhankelijk van de samenwerking met partners. Niet alleen de mede-overheden, maar ook maatschappelijke en private partijen. Met gebiedsagenda's willen wij vorm geven aan een gezamenlijk programma voor uitvoering per deelgebied in Drenthe. Met Groningen en Fryslan werken wij aan een gezamenlijke Ruimtelijk-Economische Visie voor Noord-Nederland.

Stadsrand Assen, de wijk Kloosterveen

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
3.1. Regie ruimtelijke opgaven	<ul style="list-style-type: none"> - Realisatiestrategie met gebiedsopgaven en een door partners gedragen gebiedsagenda. - Meer provinciale regie op ruimtelijke processen, gebiedsgerichte ontwikkelingsprojecten en realisatie van provinciale en rijksdoelen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Intensiveren relatiebeheer - Uitwerken concept Agropark - In de uitvoeringsagenda van de realisingsstrategie wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de kwaliteit en diversiteit van het Drentse landschap. Daarbij zal het landschap, als onderdeel van het totaal aan kernkwaliteiten, worden geoperationaliseerd op dezelfde wijze als bij het cultuur historisch kompas (CHW).. - Een nadere afbaking van de ruimte en mogelijkheden voor windenergie binnen het vastgestelde zoekgebied.
3.2. Tegengaan (verdere) verrommeling landschap	<ul style="list-style-type: none"> - Meer op kwaliteit gerichte ruimtelijke en landschappelijke planvorming. - Minder verrommelingsituaties. 	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt actief gestuurd op uiteenlopende projecten die de verrommeling van het landschap tegengaan danwel de kwaliteit van het landschap verbeteren. Grotendeels gebeurt dit in samenwerking met de diverse gemeenten. In 2009 zijn tientallen projecten tot stand gekomen waarvan de looptijden door gaan tot eind 2011.
3.4. Meer balans tussen vraag en aanbod op woningmarkt	<ul style="list-style-type: none"> - Stagnerende woningbouwprojecten los trekken. - Meer balans tussen vraag en aanbod op de woningmarkt zowel kwantitatief als kwalitatief 	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg met initiatiefnemers van stagnerende woningbouwprojecten (versnellingsstafels). - Maken van regionale woonvisies. - In overleg met gemeenten afstemmen woningaanbod / woonplannen op regionaal niveau.
3.15. Kanaliseren gevolgen bevolkingsdaling	<ul style="list-style-type: none"> - Zicht op aard en omvang bevolkingsdaling Drenthe en de gevolgen daarvan op wonen, arbeidsmarkt, mobiliteit en voorzieningen. - Beleidsmaatregelen hoe om te gaan met negatieve effecten bevolkingsdaling en kansen die zich hierdoor voordoen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Operationaliseren beleidsstrategie - Volgen van en bijdragen aan beleidsontwikkelingen m.b.t. bevolkingsdaling op nationaal en Europees niveau.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
3.1. Regie ruimtelijke opgaven.	Status: groen	<p>Voor de oplossing van ingewikkelde kwesties inzake ruimtelijke kwaliteit zullen wij op proactieve wijze meedenken bij de planadvisering.</p> <p>Daarbij hebben wij onder meer een digitale uitwerking van de Kernkwaliteitenkaart ontwikkeld.</p> <p>In juni hebben wij de de E.O.Wijersprijsvraag betreffende Veenkoloniën uitgezet bij "ontwerpend Nederland". In totaal 68 ontwerpteams hebben zich daarna aangemeld. Om de ontwerpers kennis te laten maken met het Veenkoloniaal gebied is door ons toedoen in de tweede helft van 2011 is een aantal "veenmarkten" georganiseerd.. In maart 2012 zullen de prijswinnaars bekend worden gemaakt. De prijsvraag is een gezamenlijk project van de partners die samenwerken aan de Agenda Veenkoloniën, met Drenthe als trekker.</p>
	Status: groen	<p>Windenergie: in de 2e helft van 2011 hebben wij in het zoekgebied voor windenergie samen met gemeenten een proces gestart om te komen tot een Gebiedsvisie Windenergie .</p> <p>Wij hebben onafhankelijke experts gevraagd om adviezen uit te brengen als onderdeel van deze Gebiedsvisie. Hun adviezen zijn bedoeld om de standpunten en argumenten van belanghebbenden in kaart brengen, om inzicht te krijgen in verdienen participatiemodellen windenergie en om (door middel van een ontwerpstudie) plaatsingsstrategieën in het gebied te onderzoeken.</p> <p>Het eerste advies, bij wijze van eerste bouwsteen, is in december 2011 uitgebracht en gepubliceerd.</p> <p>De totale Gebiedsvisie Windenergie wordt in het 1e kwartaal van 2012 afgerond.</p>
3.2. Tegengaan (verdere) verrommeling landschap	Status: groen	<p>In 2011 hebben wij drie projecten ondersteund die de verrommeling van het landschap helpen tegengaan.</p> <p>Tevens hebben wij 'Atelier mooi Drenthe', ingezet om de ruimtelijke kwaliteit te vergroten en de verrommeling van het landschap structureel tegengaan te gaan.</p> <p>In 2011 werkte richtte 'Atelier mooi Drenthe' zich op projecten die kunnen worden uitgevoerd door gemeenten.</p> <p>Voor gemeenten blijft het lastig om hun aandeel in de cofinanciering te regelen. Op de maatschappelijke betrokkenheid van burgers bij het landschap heeft 'Atelier mooi Drenthe' de landelijke campagne 'Landschap, maak het mee' uit de Agenda Landschap van VROM/LNV ingezet. De Drentse vertaling van deze campagne heeft in Drenthe geresulteerd in drie 'landschapsverhalenroutes'.</p> <p>Tenslotte, het 'Atelier mooi Drenthe' heeft, samen met gemeenten, waterschappen en recreatieschappen, een aanvraag bij het Stimuleringsfonds voor Architectuur ingediend ten behoeve van het project 'Stads- en dorpsranden'.</p> <p>De uitwerking van de 'motie landschap', met als doel de nota landschap te actualiseren, is opgenomen in het project 'uitwerken kernkwaliteiten'. Heel 2012 wordt benut voor de uitwerking van dit project.</p>

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
3.4. Meer balans tussen vraag en aanbod op woningmarkt.	Status: Groen	<p>Ook in 2011 is de situatie op de woningmarkt niet verbeterd. Uit de Drentse Woningmarktberichten 2010-2011 is ons gebleken dat de balans tussen vraag en aanbod op de woningmarkt verder is verslechterd. Zowel bij financierders als bij toezichthouders stellen wij grote terughoudendheid vast. Daarnaast is er een groot gebrek aan vertrouwen in de woningmarkt bij consumenten, waardoor het aantal woningtransacties nog verder is gedaald. Ook in de huursector is gebrek aan doorstroming te zien, zoals die blijkt uit de daling in de mutatiegraad en het oplopen van wachttijden. De verwachting is dat 2012 in de woning- en huurmarkt vooralsnog geen herstel laat zien.</p> <p>Tegen deze achtergrond zijn de drie woonregio's in Drenthe in 2011 gestart met de opstelling van een regionale woonvisie. Voor Noord-Drenthe loopt het proces vertraging op, doordat de betrokken Drentse gemeenten eerst geïnformeerd willen zijn over de uitkomsten van de herijking van de woningbouwafspraken Groningen-Assen.</p> <p>Met de Stimuleringsmaatregel Drentse Woningmarkt hebben wij als provincie in 2010 en 2011 een aantal bouwprojecten over de financiële streep weten te trekken. Daarmee hebben wij meegewerkt aan het behoud van de werkgelegenheid. Verder hebben wij met deze projecten een aantal belangrijke binnenstedelijke ontwikkelingen in Drenthe gestimuleerd.</p> <p>Met de financiering van de programmatische omzetting van koop naar huur hebben wij eveneens ingespeeld op de actuele vraag.</p> <p>De bijbehorende financieringsmaatregel liep in 2011 af. Van het daarvoor beschikbare budget van € 4.750.000,- is € 1.600.000,- teruggestort in de Algemene reserve..</p>
3.15. Kanaliseren gevolgen bevolkingsdaling.	Status: groen	<p>De uitwerking van ons beleid op het gebied van bevolkingsdaling kent zowel een generieke als een gebiedsspecifieke aanpak. De generieke aanpak is gericht op het vergroten van de kennis over de effecten van bevolkingsdaling, door middel van onderzoek en experimenten.</p> <p>De gebiedsspecifieke aanpak richt zich op het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie. Hiermee zijn wij eind 2011 van start gegaan.</p> <p>Voor de ontwikkeling van een gezamenlijke strategie focussen wij ons op de regio Zuid-Oost-Drenthe (gemeenten Aa & Hunze, Borger-Odoorn, Emmen en Coevorden). Reden hiervoor is dat de effecten van demografische ontwikkelingen in dit gebied het eerst merkbaar zullen zijn. Hierdoor zal de sociaal-economische structuur van het gebied verder worden verzwakt.</p> <p>In 2011 zijn de volgende projecten, onderzoeken en experimenten van start gegaan:</p> <p>Masterclasses Krimp</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling voorzieningenplan Oost-Drenthe (STAMM) - Experiment Zorgkracht in krimpgebieden - Project 5 sterren samenwerking (BOKD) - Formuleren onderzoeksagenda door Kennisknooppunt Noord-Nederland - Onderzoek naar toekomstige knelpunten in het onderwijs als gevolg van bevolkingsdaling en ontgroening - Interreg-project iAge; vergroten ondernemerschap met behulp van ICT. - Het project Creatief met Krimp: de Peergroup start een community art project waarin het bevolkingsvraagstuk in een bredere context wordt geplaatst.

Product 5.2. Stedelijke ontwikkeling (ISV)

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
3.10 Regiovisie Groningen-Assen (incl. Regiopark)	Creëren van aantrekkelijke woon- en werkmi- lieus, een brede voorzieningenstructuur, een bereikbare regio en een aantrekkelijk landschap.	Realiseren projecten Leekstermeer, Veenhuizen, IGS Leek- Roden, KoningsAs en landgoederen Eelde – Paterswolde en investeren in gebiedsfonds Drentsche Aa.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
3.10 Regiovisie Groningen-Assen - Algemeen	Status: groen	Drenthe heeft een duidelijke en positieve bijdrage geleverd aan de uitvoering van de Regiovisie Groningen-Assen, zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau. Het Kwaliteitsteam Regiovisie Groningen-Assen heeft de deelnemers voorzien van gevraagde en ongevraagde adviezen ten behoeve van de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in de Regio.
3.10 Regiovisie Groningen-Assen - Wonen	Status: oranje In 2011 is veel geïnvesteerd in een gedeeld gevoel van urgentie. In 2012 moet het draagvlak voor regionale sturing omgezet worden in concrete afspraken over de herijking van de woningbouw.	In 2011 zijn door de overheden die samenwerken in het kader van de Regiovisie Groningen-Assen nadere afspraken gemaakt over de woningbouw. Daarnaast is de prioritering van gemeentelijke woningbouwprogramma's verder aangescherpt. Aan de hand van een doorrekening van de consequenties van verschillende marktscenario's volgt nadere besluitvorming over de regionale programmering in het voorjaar van 2012.
3.10 Regiovisie Groningen-Assen – Bereikbaarheid	Status: groen	In 2011 hebben wij, samen met andere overheden en met ondernemers, vanuit het programma Bereikbaarheid gewerkt aan projecten ter verbetering van de fiets- en openbaar vervoerverbindingen. Resultaten van deze inspanningen zijn de bus op de vluchstrook van de A28 en A7, de busbaan Peize–Groningen, de uitbreiding en verbetering van het transferium Haren en de uitrol van beter mobiliteits-management. Daarnaast zijn wij begonnen met de planvorming van de tweede fase Regiotram, in de vorm van uitwerking van potentiële corridors voor het doorrijden van de Stad de regio in.

Assen,
Kloosterveen

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
3.10 Regiovisie Groningen Assen - Regiopark	Status: oranje De daadwerkelijke realiseren van projecten vraagt ook blijvende inzet én cofinanciering van en door partners. Dit is vanaf 2010 geen vanzelfsprekendheid meer. Hierdoor is vertraging in de projectontwikkeling opgetreden.	Leekstermeer: diverse projecten zijn in 2011 voorbereid waarover in 2012 besluiten kunnen worden genomen. Koningsas: de intendant van de Koningsas heeft een aantal aansprekende initiatieven ontplooid om aandacht te vragen voor de kwaliteiten van het gebied tussen Assen en Groningen. Als sluitstuk is op 1 december 2011 het 'Koningsas symposium' gehouden met als thema de culturele benadering van de ruimtelijke ordening. Landgoederengordel Eelde-Paterswolde: op 29 november 2011 zijn de werkplannen voor de landgoederengordel Eelde-Paterswolde aan het publiek gepresenteerd. Deze werkplannen geven een overzicht van de herstelmaatregelen die volgens de eigenaren nodig zijn om de gordel voor de toekomst te behouden. In 2012 kan begonnen worden met uitvoering van de (goedgekeurde) plannen.. Gebiedsfonds Drentsche Aa: op 29 maart 2011 is de Stichting Gebiedsfonds Drentsche Aa opgericht met een zelfstandig bestuur. Eén van de manieren om dit fonds te vullen is de RaboStreekRekening Drentsche Aa. Eind 2011 zullen diverse partners in en rondom het Drentsche Aa-gebied hieraan daadwerkelijk deelnemen!.
3.10 Regiovisie Groningen Assen – Economie	Status: groen	In 2011 hebben wij opdracht gegeven de convenantafpraak over grondprijzen van bedrijventerreinen te laten evalueren. De evaluatie wordt in 2012 afgerond. Daarnaast hebben wij een Economisch Platform ingesteld, ter versterking van het netwerk ondernemer-overheid-onderwijs.
3.10 Regiovisie Groningen Assen – Intergemeentelijk Structuurplan (IGS) Leek Roden	Status: oranje De herijking van het IGS in 2011 is goed voorbereid.. De besluitvorming volgt in 2012.	In goed overleg hebben wij met de IGS-partners en de stuurgroep Regiovisie Groningen Assen gewerkt aan een voorstel voor de herijking van de woningbouwopgave en van het regionale investeringsprogramma voor Leek en Roden. De stuurgroep Regiovisie neemt hierover in het voorjaar van 2012 een definitief besluit.

Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.18.A Uitwerken aanbevelingen symposium Samen werken aan natuur en landschap in Drenthe (2007).	Nauwere samenwerking op gebied van natuur. Behoud en vergroting biodiversiteit en meer zicht op effectiviteit van specifiek natuurbeleid in Drenthe. Drenthe profileren door unieke natuurkwaliteit te realiseren in gebieden waar natuurlijke processen leidend zijn.	Medio 2010 is het boek 'Natuur in Drenthe, zicht op biodiversiteit' gereed gekomen. Hiermee is deze prioriteit afgerond. In 2011 worden de resultaten van het onderzoek betrokken bij de regievoering en kwaliteitsborging in het kader van de Provincie Nieuwe Stijl.
5.18.C Voorfinanciering beheerplannen Natura 2000.	Doorlopen van een goede procedure voor de inspraak op de 8 ontwerp beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden waarvoor de provincie verantwoordelijk is	Publiceren van de 4 resterende ontwerp beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden waarvoor de provincie verantwoordelijk is. De andere 4 ontwerp beheerplannen zijn al in 2010 in procedure gebracht. Opstellen van een nota van antwoord op de ingediende zienswijzen.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.18.A Uitwerken aanbevelingen symposium Samen werken aan natuur en landschap in Drenthe (2007).	Status: groen	Wij hebben het begrip 'biodiversiteit' voorop gesteld in onze beleidsinzet voor de inrichtingsprojecten van de verbindingszones, voor projecten waarover overlegd moet worden met de gemeenten en voor onze adviezen aan terreinbeheerders. Bovendien hebben wij opdracht gegeven aan bureau Royal Haskoning om over de prioriteit 'biodiversiteit' aan ons een beleidsadvies uit te brengen en ook over uitvoeringsmogelijkheden daarvan. Dit advies wordt begin 2012 opgeleverd.
5.18.C Voorfinanciering beheerplannen Natura 2000.	Status: rood	Zoals wij in de begroting 2011 al hebben aangegeven, was het voor de voorfinanciering van de beheerplannen Natura 200 begin 2011 een voorwaarde voor de voortgang, dat het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) zou vaststellen. Op dit moment (januari 2012) is de PAS nog steeds niet definitief vastgesteld. Het jaar 2011 heeft geheel in het teken gestaan van het aanleveren van informatie over stikstofbelasting, ecologische herstelmaatregelen en de kosten daarvan. In de desbetreffende activiteitenbeschrijving staat overigens abusievelijk dat er nog vier beheerplannen in ontwerp moeten worden vastgesteld. Het juiste aantal daarvan is echter acht.

Wat hebben wij nog meer gedaan?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Landschap	Een geoperationaliseerde nota landschap	Bij de behandeling in provinciale staten van de nieuwe omgevingsvisie is een motie aangenomen waarin wordt verzocht om samen met de gemeenten een nieuwe nota landschap op te stellen. Hieraan wordt in 2011 daaraan inhoud gegeven.
Ontgrondingen	Een goede grondstoffenvoorziening in Drenthe en op een verantwoorde wijze voldoen aan de behoefte aan oppervlaktedelfstoffen	Alle voorkomende werkzaamheden waarvoor provincie Drenthe bevoegd gezag is in kader van uitvoering Ontgrondingenwet, o.a. in- en extern advies, vergunningverlening, bezwaar en beroep.
Informatiesysteem landelijk gebied	Een operationeel actueel databestand met alle natuurgegevens in Drenthe. Inzicht in de biodiversiteit en ontwikkelingen daarin ten behoeve van beleidsvoorbereiding, gebiedsgerichte uitwerking en uitvoering Programma Beheer/SNL	<p>Monitoren ontwikkelingen bestaande en nieuw natuur (o.a. verplicht voor Programma Beheer).</p> <p>Periodiek actualiseren gegevens in het natuurinformatiesysteem door opzetten van een karteringsprogramma en uitwisseling van gegevens met andere overheden en terreinbeherende instanties, instellingen en werkgroepen.</p> <p>Beter toegankelijk maken van het natuurinformatiesysteem.</p>
Europese subsidies	Uitvoering van Europees en provinciaal beleid – waaronder natuur en landschapsbeleid – door een gecoördineerde inzet voor het verkrijgen van Europese subsidies	Inzet voor het verkrijgen en benutten van Europese subsidies op het gebied van klimaat en duurzame ontwikkeling, zoals (*) INTERREG IV-B project North Sea – Sustainable energy planning Vries-Tynaarlo; (*) INTERREG IV A: projecten zeehavenontwikkeling Meppel, logistiek ondernemerschap Drenthe- Groningen, duurzame vliegvelden (Groningen airport Eelde). Ondersteuning bieden aan onder andere gemeenten en waterschappen bij het verkrijgen van Europese subsidies voor het realiseren van provinciaal beleid.
Natuur, bos en landschap	Op diverse manieren werken wij aan herstel en ontwikkeling van landschap en het tegengaan van verrommeling. Jaarlijks actualiseren wij het natuurbeheerplan, op basis waarvan natuur- en landschapsbeheer subsidiëren. Naast de realisatie van bos (zie prioriteit 5.20) wordt gewerkt aan de ontwikkeling van 1- 2 nieuwe landgoederen per jaar. (zie verder pMJP)_	<p>Wij starten met de uitvoering van een aantal landschaps- en natuurontwikkelingsprojecten in het Reestdal, omgeving Hoogeveen en Meppel. Deze worden gefinancierd met geld dat door Tennet beschikbaar is gesteld als compensatie voor het handhaven van de hoogspanningsleiding door het Reestdal. Er wordt daarnaast actief gestuurd op de realisatie van tenminste tien locaties waar verrommeling in het landschap wordt opgeheven.</p> <p>Binnen de lopende landinrichtingsprojecten en gebiedsgerichte projecten wordt actief gestuurd op de versnelde natuurinrichting, landschapbehoud, herstel en ontwikkeling. Met de gemeenten worden in het kader van het omgevingsbeleid strakkere afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheidsverdeling voor natuur en landschap in het landelijk gebied. Naast de Jaarlijkse actualisatie van het natuurbeheerplan en de subsidiëring van natuur- en landschapsbeheer zijn er in 2010 diverse werkzaamheden voor de uitvoering en implementatie van het nieuwe Subsiestelsel voor Natuur en Landschapsbeheer, zoals aansturing van DLG en Dienst Regelingen.</p> <p>De realisatie van bos gaat gedeeltelijk in samenhang met de ontwikkeling van twee nieuwe landgoederen, (zie verder pMJP)</p>

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
WRO	Borgen van provinciaal belang in ruimtelijke plannen gemeenten.	Adviseren en beoordelen van gemeentelijke structuurvisies en bestemmingsplannen op basis van het provinciaal belang zoals gedefinieerd in de omgevingsvisie.
Gebiedsontwikkeling	Integrale gebiedsontwikkelings- en uitvoeringsplannen.	Vanuit regisseursrol PNS ervoor zorgen dat integrale gebiedsontwikkelings- en uitvoeringsplannen worden opgesteld.
Monitoring	Bevolkingsprognoses en woningbehoefte Woningbouw monitor Woningmarktberichten	Data verzamelen, rapporteren en publiceren. Organiseren jaarlijkse woonmiddag.
Statushouders	Huisvesting statushouders conform met het rijk gemaakte afspraken	Half jaarlijks verslaglegging aan inspectieVROM Voeren van overleg met gemeenten, woningbouwcorporaties en COA.
Stedelijke ontwikkeling	Nieuwe afspraken met het rijk over woningbouw nationaal stedelijk netwerk Groningen – Assen en Stadsregio Emmen. Start integrale gebiedsontwikkeling Leek - Roden.	Voeren van overleg met rijk, nationaal stedelijk netwerk Groningen – Assen en Stadsregio Emmen. Voeren van overleg met betrokken gemeenten en provincie, mede gericht op provinciale bijdrage aan regionale infrastructuur.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Landschap		De uitwerking 'motie landschap' met als doel de beleidsnota landschap te actualiseren hebben wij opgenomen in het project 'uitwerken kernkwaliteiten'. Heel 2012 wordt benut voor dit project. Halverwege zullen wij gemeenten als belangrijkste doelgroep bij dit project betrekken, als lid van het klantenpanel...
Ontgrondingen		In 2011 hebben wij acht vergunningen voor ontgroning verleend. Daarnaast heeft de Raad van State in vier rechtszaken over ontgrondingen uitspraak gedaan en liepen er bij de Raad van State op 31 december 2011 nog drie rechtszaken.. Daarnaast heeft de Commissie rechtsbescherming in drie zaken een uitspraak gedaan. In 2011 treden wij bij twee grote zandwinnings, op als coördinerend bevoegd gezag, waarmee een Milieu-Effect-Rapportage (MER) is gemoeid.
Informatiesysteem landelijk gebied		In 2011 zijn in onze opdracht diverse proeven uitgevoerd met vier terreinbeheerders (SBB, NM, HDL en Bosgroepen Noord-Nedeland) om het monitoringssysteem van het Informatiesysteem te testen. In 2011 hebben wij ons ingezet voor de voortzetting van de reguliere inventarisatie van flora en vegetatie in Drenthe. Daarbij hebben wij ons volgens de eerder vastgestelde planning met name gericht de gemeenten Noordenveld en De Wolden, maar ook op Assen en Midden-Drenthe. Met deze inventarisatie sluiten wij aan op de Nationale Databank Flora & Fauna (NDF) en werken wij mee aan gegevensuitwisseling met provinciale werkgroepen.

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Europese subsidies		<p>Op dit moment nemen diverse Drentse partners en noordelijk opererende partners, zoals de SNN, KvK, NOM en Energy Valley, deel aan zeventien projecten in Drenthe. De projecten hebben een totale omzet van € 60.000.000,--.</p> <p>Het Drentse aandeel hierin omvat een omzet van in totaal € 10.000.000,--. Hiervan wordt 50 % gefinancierd uit het Noordzeeprogramma.</p> <p>De provincie is bij acht van de zeventien projecten betrokken. De provincie is ambtelijk en financieel ook betrokken bij de drie projecten die door Noordelijke organisaties getrokken worden op het gebied van Innovatie. Van de twaalf Drentse gemeenten zijn er negen als (sub)partner betrokken bij een Interreg project. Uitschieter is de gemeente Emmen die bij vijf projecten betrokken is</p>
Natuur, bos en landschap		<p>De uitvoering van het TenneT compensatiefonds bevindt zich in de eindfase. In totaal wordt door TenneT € 6.000.000,-- euro geïnvesteerd in het landschap van het Reestdal en het Oude Diep-gebied. Afronding is voorzien vóór 1 april 2012.</p> <p>In elke Drentse gemeente is een landschapsprogramma in voorbereiding en/of uitvoering. Het maken van een landschapsprogramma is een groot succes, waaraan inmiddels alle gemeenten meedoen.</p> <p>In de buurt van Beilen en Zuidwolde zijn nieuwe landgoederen aangelegd</p> <p>Landschapsbeheer Drenthe blijft intussen druk bezig om gemeenten te stimuleren om meer projecten in voorbereiding te nemen.</p>
WRO	Borgen van provinciaal belang in ruimtelijke plannen	<p>In 2011 hebben wij [aan gemeenten] 117 adviezen uitgebracht over voorontwerpbestemmingsplannen, 62 adviezen over ontwerpbestemmingsplannen en 48 adviezen over vastgestelde bestemmingsplannen. Wij hebben 3 zienswijzen ingediend en wij hebben in 2011 geen reactieve aanwijzing gegeven.</p> <p>Wij hebben één advies uitgebracht over een gemeentelijke structuurvisie.</p>
Gebiedsontwikkeling	Integrale gebiedsontwikkelings- en uitvoeringsplannen.	<p>In de gebiedsontwikkeling Uffelte-Ruinen hebben wij de regie gevoerd op het proces en mensen, middelen en kennis beschikbaar gesteld.</p> <p>In de gebiedsontwikkeling Belvedere Frederiksoord hebben wij de ruimtelijke ontwikkelingen met menskracht, bestuurskracht en financiën ondersteund.</p> <p>Drenthe is (volgens de notitie gebiedsagenda's) opgedeeld in drie gebieden. Voor elk van deze gebieden willen wij graag, samen met de andere overheden en met de betrokkenen in dat gebied, een gebiedsagenda maken. Het is de bedoeling dat deze gebiedsagenda ook een uitvoeringsprogramma krijgt, met een planning in de vorm van jaarschijven.</p> <p>Wij hebben de mede-overheden in de verschillende gebieden al uitgenodigd om mee te doen aan het maken van een gebiedsagenda.</p>
Monitoring	Woningmarktberichten, Rapportage werklocaties, monitor woningbouw	<p>In oktober 2011 is de jaarlijkse woonmiddag gehouden. In het programma van die middag hebben wij de bestanden over bevolking, wonen en bedrijventerreinen geüpdatet, verwerkt en gepresenteerd.</p>

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Statushouders	Huisvesting statushouders conform met het rijk gemaakte afspraken.	Gezien de achterstand op de taakstelling in de Drentse gemeenten op het gebied van de huisvesting van statushouders zijn wij in 2011 begonnen met het proefproject 'Sneller Thuisgeven'. Doel van het proefproject is om met een nieuwe toewijzingsprocedure de doorlooptijd van AZC naar woonruimte te versnellen. Bij een positieve evaluatie zal de nieuwe procedure begin 2012 landelijk worden geïmplementeerd. Intussen voeren wij op regionale schaal overleggen met betrokken partijen over vorderingen en inhalen achterstanden. - Hierover brengen wij regelmatig rapportages uit aan de VROM-inspectie
Stedelijke ontwikkeling	Uitvoering beleidskader ISV3 2010- 2014 en de betreffende tenderregeling (regeling voor de open inschrijving van uitvoeringsprojecten) zijn vastgesteld	In het kader van de 1e tender zijn zestien aanvragen voor bijdragen aan projecten bij ons ingediend, waarin in totaal € 8.300.000,- werd aangevraagd. Ten behoeve van vijf met zorg geselecteerde projecten hebben wij subsidie toegekend voor in totaal € 1.100.000,- In het kader van de 2e tender zijn eveneens zestien aanvragen voor projecten ingediend. Besluitvorming hierover vindt in 2012 plaats.

Geactualiseerde agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd?
Nota Landschap (geactualiseerd) – uitwerking motie 2010-18	1e kwartaal 2011	De opdracht 'uitwerken kernkwaliteiten' is in 2011 van start gegaan en het eindproduct wordt in 2012 opgeleverd.
Nota Vitaal platteland – uitwerking motie 2010-28	1e kwartaal 2011	In de uitgangspuntennotitie (december 2011 is opgenomen welke activiteiten worden uitgevoerd in 2012. De uitwerking voor de volgende jaren wordt ingebed in de gebiedsagenda's.

Wat heeft het gekost?

	Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten						
	Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)	4.529.641	3.845.114	2.831.585	2.680.092	151.493
	Product 5.2. Stedelijke ontwikkeling (ISV)	2.383.442	4.722.226	3.749.922	3.548.065	201.857
	Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)	4.138.209	6.859.853	2.500.273	2.727.208	-226.935
	Totaal	11.051.292	15.427.193	9.081.780	8.955.365	126.415
Baten						
	Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)	-1.200	0	0	0	0
	Product 5.2. Stedelijke ontwikkeling (ISV)	84.513	0	562.545	362.545	200.000
	Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)	106.845	4.095.000	173.877	313.671	-139.794
	Totaal	190.158	4.095.000	736.422	676.216	60.206
Saldo		10.861.134	11.332.193	8.345.358	8.279.149	66.209

Toelichting

Saldo Programma	66.209
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG	-148.543
Totaal verrekend met reserves	-148.543
Resultaat programma na bestemming reserves	214.752

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)

De totale afwijking betreft een voordeel van € 151.493,--. De voornaamste afwijking betreft het budget tegengaan verrommeling. In 2011 zijn 3 projecten uit dit budget gesubsidieerd. Wij hebben in 2011 niet actief bij gemeenten naar projecten gezocht zoals dat in 2009/2010 is gedaan. In 2011 beoogden wij vooral provinciebrede thema's die voortvloeien uit het Atelier Mooi Drenthe verder uit te werken voor uitvoering. Daar is weinig gebruik van gemaakt. Ook blijkt het voor gemeenten lastig, hun deel in de cofinanciering te realiseren. Daardoor resteert er in 2011 in dit budget € 69.000,--. Voor drie projecten die niet of slechts deels zijn uitgevoerd, is subsidie terugbetaald. Dat levert een voordeel op van ruim € 27.000,--

Product 5.2. Stedelijke ontwikkeling (ISV)

De totale afwijking betreft een voordeel van € 201.857,--. De voornaamste afwijking betreft de bijdrage Collectief particulier ondernemerschap CPO. De regeling CPO met een totaal budget van € 350.000 is inwerking getreden op 1 januari 2009. Er zijn 4 aanvragen ingediend en gehonoreerd, waarvan 2 in 2011. Van het beschikbare budget blijft in 2011 € 200.000 onbenut. Begin 2012 wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn voor een andere besteding van het ongebruikte restant van deze beleidsregel, mogelijk in samenhang met het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) en de Stimuleringsmaatregel Drentse woningbouw (subsidies versnellingsagenda).

Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)

De totale afwijking betreft een nadeel van € 226.935,--. Dit bestaat uit een nadeel van 275.000,-- op de subsidieregelingen verbetering leefbaarheid, stimulering en verbreding van de plattelandseconomie en de impuls vitaal platteland en een voordeel van € 48.000,-- op plattelandsonwikkeling vnl. proceskosten pMJP.

Baten

Product 5.2. Stedelijke ontwikkeling (ISV)

De totale afwijking betreft een nadeel van € 200.000,--. De voornaamste afwijking betreft de bijdragen voor Collectief particulier ondernemerschap CPO die worden gedekt door Rijksmiddelen. Slechts de werkelijke uitgaaf van € 50.000 moet worden gedekt. Zie ook de toelichting bij de uitgaven.

Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)

De totale afwijking betreft een voordeel van € 139.794,--. Dit komt door € 125.000,-- meer ontvangen bijdragen van derden voor de regelingen verbetering leefbaarheid en stimulering en verbreding van de plattelandseconomie. Het saldo van de uitgaven en inkomsten voor het provinciale doel sociaal economische vitalisering uit het Pmjp, wijkt € 148.543,--(nadeel) af van de begroting alsmede de co-financiering door derden hierin. Met name de incasso van de co-financiering door derden was lager dan begroot. Voorgesteld wordt om het nadeel te verrekenen met de reserve provinciaal aandeel ILG.

Programma 6

Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem

Missie

Een hoogwaardige leefomgevingskwaliteit is één van de belangrijkste randvoorwaarden voor een duurzame ontwikkeling van onze provincie en waar wij actief op inzetten. Op watergebied richten wij ons op het vasthouden van water en het verbeteren van waterveiligheid en -kwaliteit.

Behaalde successen

- De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) heeft het besluit van Provinciale Staten over de nieuwe kaart Wet ammoniak en veehouderij goedgekeurd. Wij hebben de kaart gepubliceerd. Daarmee is de wet definitief van kracht.
- Wij hebben samen met de Drentse gemeenten en de Hulpverleningsdienst Drenthe het nieuwe uitvoeringsprogramma Externe veiligheid 2011-2014 vastgesteld.
- Begin september is de Noordelijke Green Deal ondertekend door de noordelijke provincies. De Noordelijke Green Deal is de opvolger van het Energie Akkoord Noord-Nederland.
- De provincie Drenthe gaat de ontwikkeling het Energy College coördineren. Deze afspraak maakt deel uit van het nieuwe Energieakkoord Noord-Nederland. Het Energy College verbindt energietechnisch MBO-onderwijs met ondernemers uit de energiesector. Het Energy College is onderdeel van de Energy Academy.
- In februari 2011 hebben de provincie Drenthe, de gemeente Assen, TT Circuit Assen, natuurorganisaties, omwonenden, bedrijven en andere betrokkenen hun gezamenlijk opgestelde toekomstvisie TT en omgeving en het bijbehorende convenant ondertekend.
- In samenwerking met de waterschappen en de gemeenten hebben wij de Drentse handhavingsstrategie geactualiseerd en verbreed voor alle taken die vallen onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
- Nieuwe handhavinginstrumenten zoals systeemgericht toezicht en een branchegewijze aanpak hebben wij succesvol ingevoerd, onder andere bij Attero Wijster.
- Wij hebben het gebiedsproces klimaatadaptatie in beekdal Oude Vaart en Reestdal afgerond met een succesvol symposium.
- Wij hebben de Regionale knelpuntenanalyse Noord- en Oost-Nederland voor het Deltaprogramma opgeleverd. Hiermee hebben wij een belangrijke stap gezet om vanuit Noord- en Oost-Nederland het belang van zoet water bij het rijk onder de aandacht te brengen.

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Waterhuishouding

Het provinciaal regionaal Waterplan maakt deel uit van de Omgevingsvisie Drenthe (juni 2010). In dit plan formuleren wij onze strategische doelen voor het regionale waterbeleid. Ook bevat het de ruimtelijke vertaling van deze doelen. Het watersysteem wordt zo ingericht dat de kans op overstroming beperkt wordt tot een aanvaardbaar risico. Hiervoor zijn normen voor regionale wateroverlast opgesteld. De waterbergingsgebieden zorgen er voor dat de kans op overstroming vanuit het hoofdsysteem beperkt blijft tot gemiddeld een keer per honderd jaar.

Het watersysteem wordt zo ingericht dat het zo veel mogelijk water kan vasthouden in tijden van droogte. De wateropgave wordt zoveel mogelijk in de beekdalen gerealiseerd. In 2015 willen wij dat het watersysteem op orde is. Dat betekent dat het gehele watersysteem voldoet aan de normen voor regionale wateroverlast, de regionale keringen voldoen aan de daarvoor vastgestelde normen en alle aangewezen bergingsgebieden zijn gerealiseerd

Drenthe pakt de verdroging aan in acht gebieden. Dit zijn de zogenaamde TOP-gebieden, waarbij een goede afstemming plaatsvindt met de kernkwaliteiten natuur en landschap. Het gaat hierbij om de volgende gebieden: Drentsche Aa, Peizerdiep, Bargerveen, Elperstroom, Fochteloerveen, Dwingelderveld, Drents Friese Wold en Reest (zie hiervoor de in het pMJP geformuleerde doelstellingen).

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Waterkwaliteit

In 2027 moeten de oppervlaktewaterlichamen in Drenthe voldoen aan de kwaliteitsdoelen die voortvloeien uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze doelen zijn vastgelegd in bijlage 6 van de Omgevingsvisie Drenthe. De periode tot 2027 benutten wij om de doelen uit de omgevingsvisie te realiseren. De waterschappen en gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering. De provincie voert regie in gebiedsgerichte projecten, bewaakt de voortgang en verzorgt de landelijke rapportages.

Grondwater

Een zo groot mogelijke voorraad zoet grondwater van een goede kwaliteit beschikbaar hebben en houden voor mens en natuur. (De provincie wil een grondwaterbeheer voeren dat uitgaat van deze waarde en de kansen die dat biedt). De grondwaterlichamen moeten voldoen aan een goede chemische en goede kwantitatieve toestand. De toestand van het grondwaterlichaam mag de realisatie van oppervlaktewaterdoelen en grondwaterafhankelijke ecosystemen niet in de weg staan. Omdat uit de grondwaterlichamen op diverse locaties water wordt onttrokken voor menselijke consumptie, is een dusdanige bescherming noodzakelijk dat op termijn het niveau van zuivering voor de bereiding van drinkwater verlaagd kan worden. Beoordeling daarvan vindt plaats op de locaties waar daadwerkelijk water wordt onttrokken.

Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)

Beleidsontwikkeling klimaatadaptatie water

Het veranderende klimaat is de belangrijkste reden dat waterbeleid volop in ontwikkeling is. Het beleid richt zich op het voorkomen van watertekort en het omgaan met extreme hoeveelheden water: adaptatie.

Onze inzet binnen het Deltaprogramma is van groot belang. In 2011 hebben wij verdere stappen gezet in het kwantificeren van onze waterbehoefte en het aanbod van water binnen de verschillende klimaatscenario's. De vraag is hier in welke mate regionale zelfvoorzienendheid reëel is

Naast onderzoek hebben we, in samenspraak met de waterschappen, ook gewerkt aan het inrichten van waterbergingsgebieden. Afgelopen jaar zijn vanuit het programma klimaat en energie middelen beschikbaar gesteld om een waterbergingsgebied in te richten in de gebieden Leislout, Anserveld en Ootmaanlanden.

Ook hebben wij bekeken of nieuwe innovatieve technieken ingezet kunnen worden bij klimaatadaptatie. Voorbeelden daarvan zijn de projecten Watersense en Aquarius.

Afgelopen jaar hebben wij een eerste bijeenkomst over de onderzoeksagenda georganiseerd om de resultaten van de onderzoeken met de watersector in Drenthe te bespreken.

In onderstaande tabel is de stand van zaken opgenomen van het vasthouden en bergen van water voor 2015.

Opgave	Stand van zaken	M3	%
Water bergen	In voorbereiding	10.655.000	35
	In uitvoering	7.300.000	24
	Uitgevoerd	4.000.000	13
Water vasthouden	In voorbereiding	6.300.000	21
	In uitvoering	2.126.000	7
	Uitgevoerd	0	0
		30.381.000	100

Uit de tabel blijkt dat 44% van de opgave van vasthouden en bergen van water momenteel is uitgevoerd of in uitvoering is.

De bezuinigingen op het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) hebben mogelijk grote gevolgen voor de realisatie van de wateropgave. Daar waar mogelijk hebben wij tot nu toe samen met de waterschappen de wateropgave gekoppeld aan de realisatie van de Ecologisch Hoofd Structuur (EHS), zodat efficiënt met middelen wordt omgegaan.

Verdroging

De wateropgaven in Dwingelderveld, Fochteloërveen, de Eelder- en Peizermaden zijn in uitvoering. Voor het beekdal van de Peizerdiep is de financiering rond en kan de uitvoering starten. Voor drie projecten in de Drentsche Aa (Halkenbroek, Scheebroekerloopje, Geelbroek), de middelloop van de Vledder en de maatregelen in de landinrichting Zuidwolde-Zuid is het gelukt om een aanvraag voor subsidie in te dienen via Europese Unie Provinciaal Omgevings Plan (EU-POP). Uitgaande van honorering van de EU-POP aanvragen wordt 70% van de totale opgave voor de TOP-gebieden (belangrijke natuurgebieden die bedreigd worden met verdroging) voor eind 2013 gerealiseerd.

Hotspot Oude Vaart

Het gebiedsproces klimaatadaptatie in beekdal Oude Vaart en Reestdal is succesvol afgerond. Wij hebben de onderzoeksresultaten in de vorm van een rapport en een videodocumentaire aangeboden aan overheden, maatschappelijke instellingen en kennisinstellingen.

Grondwater

Door middel van onderzoek naar de waterbalans van Drenthe is de langetermijnvisie voor het grondwater verder onderbouwd. Wij werken de visie momenteel uit naar concrete beleidsvoorname voor de komende periode. Hierbij kijken wij naar de effecten van klimaatverandering en de mogelijkheden om de Drentse grondwatervoorraad te vergroten. Uit het onderzoek blijkt dat vooral in het voorjaar en de zomer een watertekort aan de orde kan zijn, waardoor de grondwaterstand fors lager wordt. Het aanvullen van de grondwatervoorraad door maatregelen op het Drents plateau levert vooral lokaal extra mogelijkheden op voor landbouw en natuur (meer water beschikbaar voor de gewassen). De maatregelen leveren weinig mogelijkheden op om grootschalig extra grondwater te onttrekken, bijvoorbeeld voor drinkwater.

Op 7 november jongstleden is een ambtelijke bijeenkomst gehouden met betrokken partijen. Daar zijn de resultaten van het onderzoek gepresenteerd en hebben wij gezamenlijk verkend in welke richting de provincie het grondwaterbeleid kan gaan uitwerken. Provinciale Staten zijn hierover half december per brief geïnformeerd.

De deelnemers aan de bijeenkomst waren het er in ruime meerderheid over eens dat, vanwege de relatie van het grondwater met het ruimtelijk-economisch domein, de provincie bij uitstek de bestuurslaag is waar het grondwaterbeleid thuishoort.

Op 11 februari 2011 zijn de gebiedsdossiers van de grondwaterbeschermingsgebieden aangeboden aan de gemeenten en de waterleidingbedrijven. In de gebiedsdossiers gaat de provincie uit van een risicogerichte benadering. Dit betekent dat de kwetsbaarheid van het gebied en de aard en omvang van de activiteiten en functies bepalend zijn bij het invullen van het beschermingsniveau. De betrokken partijen nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid voor het behoud van goede grondwaterkwaliteit als grondstof voor onze drinkwatervoorziening. Per gebied leveren wij maatwerk.

Aquarius / Watersense

In samenwerking met het waterschap Hunze en Aa's en de waterleidingmaatschappij Drenthe hebben wij de projecten Watersense en Aquarius uitgevoerd, ondersteund door een aantal onderzoeksinstituten. Het projectgebied omvat een deel van het veenkoloniale gebied. De projecten hebben zich gericht op de vraag hoe water zo duurzaam en efficiënt mogelijk ingezet kan worden in de landbouw, met hulp van behulp van beslissingondersteunende modellen in combinatie met sensoren. Juist vanwege de verwachte klimaatsverandering is dit vraagstuk actueel. Beide projecten lopen nog door tot in de eerste helft van 2012.

Uit studie blijkt dat de besluitvorming rond het waterbeheer kan verbeteren door inzet van sensoren in combinatie met modellen. Door het zichtbaar maken van het vochtgehalte in de bodem is de betrokkenheid van de agrariërs bij het waterbeheer vergroot.

Berekening in de veenkoloniën vindt op dit moment op beperkte schaal plaats, omdat de kosten vaak hoger zijn dan de extra opbrengsten. Dat is ook weer gebleken uit de proeven in de afgelopen jaren. Berekend is dat dit vanwege de verwachte klimaatsverandering zal veranderen. Door hogere temperaturen zal de behoefte aan berekening flink toenemen. Juist in die situatie zijn instrumenten en sensoren van belang om het beschikbare water zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Product 6.2. Ontgrondingen

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

n.v.t.

Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Milieuplanologie

Bij ieder provinciaal besluit streven wij naar een optimale duurzame ontwikkeling van Drenthe. Dit betekent dat wij een goed evenwicht zoeken tussen ecologische, economische en sociale aspecten, waarbij eventuele nadelige effecten geaccepteerd, gemitigeerd of gecompenseerd worden.

Externe veiligheid

Wij staan voor een veilig(er) Drenthe. Concreet betekent dit ten aanzien van externe veiligheid dat wij werken aan een samenleving waarin risico's voor burgers van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk zijn beperkt en maatschappelijk en bestuurlijk zijn geaccepteerd. Drenthe garandeert tenminste het wettelijk basisveiligheidsniveau.

Klimaat en energie

De 'Grounds for Change'-sturingsfilosofie gaat uit van de Mitigatie, Adaptatie en Participatie benadering, ofwel de Drentse MAProach. Deze zetten wij in bij het uitvoeren van het programma Klimaat en Energie. Dat bevat de volgende drie centrale doelen:

1. Minder uitstoot van broeikasgassen door een brongerichte aanpak (mitigatie)
 - Drenthe levert een evenredige bijdrage aan de CO₂-reductie-doelstelling conform het Energieakkoord Noord-Nederland (+ 25%)
 - Drenthe levert in het kader van duurzame energie een bijdrage van 5%

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

2. Beter aanpassen aan veranderingen in het klimaat door een gebiedsgerichte aanpak (adaptatie)
 - Het provinciaal omgevingsbeleid is klimaatbestendig
 - De EHS/Natura 2000, de landbouw en de toeristische sector is klimaatrobuust ingericht
 - Klimaatverandering en energiewinning maken integraal onderdeel uit van landschap en leefomgeving
 - In 2020 kan 40 miljoen m³ water worden vastgehouden en 22 miljoen m³ water worden geborgen
3. Meer gezamenlijke verantwoordelijkheid door een actorgerichte aanpak: (participatie)
 - 80% van de door Drenthe benaderde partijen doet actief mee.
 - Het beschikbare financiële en juridische/beleidsmatige instrumentarium wordt maximaal benut

Ondergrond

Verantwoord en duurzaam gebruik is het uitgangspunt voor de toekomst van de bodem. Bij het individuele en het maatschappelijke gebruik van de ondergrond moet aantasting van de bodem zoveel mogelijk worden beperkt, opdat de bodem ook in de toekomst de gebruiksfuncties beschikbaar kan stellen. Ondergronds ruimtegebruik moet worden gestuurd. Bijvoorbeeld om kansen voor energiebeleid en ruimtelijke ontwikkeling ook voor de toekomst mogelijk te maken.

Er vindt geen opslag plaats van (gevaarlijk en radioactief) afval in de diepe ondergrond. Om dit te bereiken streven wij naar de uitbreiding van onze wet- en regelgevende bevoegdheden, zodat wij kunnen beschikken over een effectief instrumentarium. De structuurvisie Ondergrond bevat de nadere onderbouwing van ons beleid.

Klimaat en energie

Het Programma Klimaat en Energie 2008-2011 eindigde in 2011. Eind 2011 hebben wij het programma geëvalueerd. Wij hebben op elk van de deelprogramma's goede resultaten geboekt. De nadruk kwam daarbij steeds meer op realisatie te liggen. Binnen de programmaperiode is circa 21 miljoen euro aan provinciale middelen ingezet. De inzet van deze middelen leidde tot een ruim vijfvoudige besteding van middelen voor de uitvoering van projecten samen met onze partners. Voor de uitvoering van het programma Klimaat en Energie verwijzen wij u naar de rapportage Klimaat en Energie.

De resultaten benoemden wij in de evaluatie van het programma Klimaat en Energie 2008-2011. Wij hebben besloten om een duidelijker onderscheid te maken tussen uitvoering en beleidsontwikkeling en monitoring. Wij rapporteren in deze paragraaf over beleid en monitoring.

In 2011 hebben wij samen met de gemeenten Coevorden, Emmen, Aa en Hunze en Borger-Odoorn besloten een Gebiedsvisie windenergie op te stellen. Deze gebiedsvisie wordt de verfijning van het provinciaal zoekgebied voor windenergie in de Omgevingsvisie. De onderleggers zijn drie bouwstenen: ten eerste de resultaten van interviews met betrokkenen in het gebied; ten tweede een onderzoek naar de economische effecten van windenergie en participatiemogelijkheden door de bevolking; ten derde een onderzoek naar mogelijke ruimtelijke modellen en de beoordeling daarvan. Verder is in 2011 een overlegstructuur voor windenergie geïntroduceerd. Wat betreft de beleidsontwikkeling hebben wij besloten een visie op te stellen over energie en economie voor 2020 als strategisch beleidskader voor de verdere uitwerking van energiebeleid. Naar aanleiding van de evaluatie van het programma Klimaat en Energie 2008-2011 zullen we, naast de huidige monitoring van eigen projecten, aansluiten op de nationale monitoring.

Ondergrond

De structuurvisie ondergrond is na de vaststelling in december 2010 op www.ruimtelijkeplannen.nl gepubliceerd als ruimtelijk plan volgens de daarvoor geldende wettelijke voorschriften. Zoals alle bestemmingsplannen en structuurvisies is nu ook deze eerste structuurvisie ondergrond van Nederland voor iedereen eenvoudig te raadplegen.

De uitvoering van het beleid in de structuurvisie is vooral gebeurd via projectontwikkeling, bijvoorbeeld het stimuleren van de aanleg van systemen voor warmte- en koude opslag en het onderzoek naar eventuele opslag van perslucht.

In de ruimtelijke paragraaf van de provinciale omgevingsverordening is de toetsing van plannen van derden voor bodemenergie opgenomen.

Wij zijn gestart met de actualisatie van de structuurvisie ondergrond omdat er nieuwe ontwikkelingen zijn zoals zeer diepe aardwarmtewinning en andere vormen van gaswinning. Ook komen nieuwe gegevens beschikbaar door het opstellen van de landelijke structuurvisie ondergrond. Onze inbreng in de landelijke structuurvisie (STRONG) en de actualisatie van onze eigen structuurvisie doen wij in samenhang. Namens de provincies zorgen wij bovendien voor inbreng in het landelijke traject van STRONG.

Een belangrijk aandachtspunt blijft het voorkomen van mogelijk rijksbeleid voor berging van radioactief afval in de ondergrond.

Milieuplanologie

Door verdere uitwerking van het beleid kernkwaliteiten dragen wij bij aan de (duurzame) ontwikkeling van Drenthe.

Externe Veiligheid

Door de uitvoering van het provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid 2011-2014 blijft er tot en met 2014 structurele aandacht voor dit onderwerp.

Product 6.4. Luchtverontreiniging

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

n.v.t.

Wij hebben het Actieplan Luchtkwaliteit (wegverkeer) afgerond via een tweede onderzoeksrunde.

Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Vergunningverlening

Drenthe wil de economische bedrijvigheid zodanig sturen dat de risico's voor bodem, (grond)water en lucht tot een minimum worden beperkt. Dat realiseren wij niet alleen door het geven van bindende milieuvadvisen aan gemeenten en het opstellen van omgevingsvergunningen, maar ook door actief te participeren in gebiedsgerichte projecten.

Handhaving

Het doel van handhaving is dat burgers, bedrijven en overheden wetten, besluiten en regels goed naleven. Daardoor neemt de milieubelasting af en verbetert de kwaliteit van de leefomgeving. Nieuwe besluiten en regels moeten goed uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Om de kwaliteit van beschikkingen, vergunningen en ontheffingen te verbeteren voert de provincie voor elk ontwerpbesluit een onafhankelijke handhaafbaarheidstoets uit. Daarbij maken wij onder meer gebruik van de ervaring van de handhavers.

Algemeen

Door de vorming van de eenheid Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) binnen de provincie is de samenwerking en afstemming tussen vergunningverlening en handhaving verder verbeterd. Onze producten zijn kwalitatief verbeterd, waarbij ook de efficiency is toegenomen. De vorming van de eenheid kan beschouwd worden als voorloper van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD).

Vergunningverlening

Het jaar 2011 was het eerste jaar waar wij volledig gewerkt hebben volgens Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), die op 1 oktober 2010 in werking is getreden. Door verschuivingen van bevoegdheden heeft de provincie Drenthe in 2011 meer vergunningen verleend. In de afgegeven vergunningen is de meest recente wet- en regelgeving verwerkt. De vergunningen dragen daarmee bij aan meer duurzame bedrijfsvoering bij de bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is.

Handhaving

Voor handhaving hebben wij in 2011 accenten gelegd bij de branchegerichte aanpak en het systeemgerichte toezicht. Doel van beide is om beter zicht te hebben op de milieurisico's van bedrijven. Daarmee willen wij een effectiever toezicht bereiken, beschikbaarheid van meer informatie voor de overheid en minder toezichtslast voor het bedrijf. De resultaten hiervan zijn opgenomen in een risicoanalyse per bedrijf waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Deze analyse leidt tot meer of minder toezicht voor een bedrijf afhankelijk van de bevindingen in het voorgaande jaar.

Door de Wabo hebben bedrijven vaker met meerdere toezichthouders te maken voor dezelfde vergunning. In overleg met de waterschappen en gemeenten hebben wij geprobeerd dit zo min mogelijk van invloed te laten zijn op het aantal controles waar een bedrijf mee geconfronteerd wordt. Dit heeft geleid tot intensieve afstemming met de bestuurlijke partners. De overige samenwerking met de partners op het gebied van handhaving is minder dan in voorgaande jaren vanwege de focus op de aankomende vorming van de RUD.

RUD

In 2011 hebben wij op alle fronten veelvuldig overlegd met de gemeenten en andere betrokken partners over de vorming van de RUD. Dit om het landelijk vastgestelde doel, een RUD per 1 januari 2013, te realiseren. De daarvoor bedoelde contourennota is begin februari 2012 vastgesteld. De inbreng vanuit de provinciale vergunningverlening en de opgave voor handhaving is vooral gericht op een effectieve en kwalitatief goede uitvoering van de taken die bij de RUD belegd moeten worden.

Product 6.6. Bodemsanering

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Bodemsanering

In 2010 is het convenant Bodem vastgesteld. Hierin zijn de belangrijkste bodemsaneringsopgaven tot en met 2015 opgenomen. Een gezonde (water)bodem vormt de basis van een gezonde leefomgeving. De vervuilde spoedlocaties moeten met voorrang worden aangepakt. Op 31 december 2015 mag de bodem geen gevaar meer opleveren voor de volksgezondheid en ecosystemen. Na 2015 staat beheer centraal. In 2010 zijn de spoedlocaties geïnventariseerd. Locaties waar sprake is van risico's voor de mens worden direct aangepakt.

De grootschalige grondwaterverontreinigingen zijn complex; het wettelijke en financiële kader voldoen niet. Maatwerk voor een gebiedseigen, regionale aanpak biedt de oplossing. De aanpak moet ertoe leiden dat ruimtelijke ontwikkelingen en de economische groei van bedrijven niet stagneren en geen onaanvaardbare risico's ontstaan voor het milieu en de volksgezondheid.

De focus in de aanpak van bodemsanering lag in 2011 bij de aanpak van de spoedlocaties, Het aantal spoedlocaties is in 2011 teruggebracht van ca. 200 potentiële naar 70 werkelijke. De doelstelling om voor 2015 de spoedlocaties gesaneerd of beheerst te hebben is haalbaar.

Daarnaast hebben wij (mee)gewerkt aan:

- Het onderzoek van de Noordelijke Rekenkamer:
 - De Rekenkamer heeft in de drie noordelijke provincies de aanpak van spoedlocaties (locaties waar de bodemvervuiling risico's voor mens of milieu tot gevolg hebben) vanaf 1980 onderzocht. In Drenthe is een 'een schone bodem daadwerkelijk in zicht', concludeert de Rekenkamer. Daarmee doen wij het goed en krijgen daarvoor een compliment van de Rekenkamer..
- De voorbereiding, uitvoering en begeleiding van eigen projecten:
 - de projecten in Tynaarlo (van Wijk en Boerma) en Coevorden (CPC-De Holwert) zijn de meest aansprekende. Beide projecten zijn complex. De voortgang is achtergebleven bij de verwachting. De economische- en bestuurlijke crisis zijn hier mede debet aan. In 2012 wordt vol ingezet op de start van beide projecten van bodemsanering/herontwikkeling.
 - de sanering Evenblij (Hoogeveen) is de volgende fase ingegaan. Door toepassing van de door Drenthe ontwikkelde biologische methode zal de verontreiniging verder afnemen.
- De sanering/herontwikkeling van voormalige stortplaatsen:
 - de stortplaats in Dwingeloo is gesaneerd en herontwikkeld.
 - de stort in een woonwijk aan de Leemskoel in Beilen is schoongemaakt in constructieve samenwerking tussen bewoners, gemeente en provincie.
- Voorbereiding gebiedsgericht grondwater beheer (GGB)
 - de mogelijkheden voor GGB in Coevorden worden onderzocht met medefinanciering van de landelijke stichting voor kennistransfer bodem (SKB)
- Besluit bodemkwaliteit
 - gemeenten intensief ondersteund bij de implementatie van het Besluit
 - symposium Besluit Bodemkwaliteit succesvol.

Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en –gebruik

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Bodemgebruik en -beheer

Het voorkomen van vermijdbare verontreiniging en aantasting van de bodem en waar mogelijk ook het herstel van de chemische, fysische en biologische kwaliteit van de bodem (inclusief grondwater). De bewustwording van het belang en de betekenis van de bodem is hierbij een belangrijke speerpunt.

Aardkundige waarden

Het duurzaam beschermen van aardkundige waarden en het Drentse bodemarchief door het voorkomen van de aantasting van de bodem; het faciliteren van maatschappelijk nuttige en gewenste ontwikkelingen en het veiligstellen van niet of nauwelijks te vervangen bodemgerelateerde waarden.

Aardkundige waarden

Wij hebben de notitie wAARDEvol Drenthe vastgesteld. Aardkundige waarden zijn opgenomen als beleidsonderdeel van de bodemvisie en ze zijn in het provinciale omgevingsbeleid opgenomen als een kernkwaliteit van Drenthe. Aardkundige waarden worden ook opgenomen in het op te stellen digitale handboek kernkwaliteiten. Daarmee is de bescherming van aardkundige waarden van provinciaal belang.

Wij toetsen ruimtelijke plannen aan de kaart Beschermingsniveaus aardkundige waarden (opgenomen in de provinciale Omgevingsvisie) op het voorkomen van aardkundige waarden van provinciaal belang (hoog en middelhoog beschermingsniveau op de kaart). Als dit het geval is wordt getoetst of de plannen passen binnen het beleid van aardkundige waarden zoals dit is vastgelegd in de beleidsnotitie wAARDEvol Drenthe en wordt een advies geformuleerd over de plannen.

Door de inzet van netwerken, relatiebeheer en communicatiemiddelen is in 2011 bij onze partners de waardering voor -en kennis over het belang van aardkundige waarden vergroot. Dit draagt bij aan het borgen van aardkundige waarden in ruimtelijke plannen en aan behoud en beheer van aardkundige waarden door onze partners.

Wij hebben de notitie wAARDEvol Drenthe vastgesteld. Aardkundige waarden zijn opgenomen als beleidsonderdeel van de bodemvisie en ze zijn in het provinciale omgevingsbeleid opgenomen als een kernkwaliteit van Drenthe. Aardkundige waarden worden ook opgenomen in het op te stellen digitale handboek kernkwaliteiten. Daarmee is de bescherming van aardkundige waarden van provinciaal belang.

Product 6.8. Beheer afvalstoffen

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

n.v.t.

Baten en lasten programma

	Lasten		Baten		
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	5.268.533		1.406.146		
Overige programma's	328.807.260		336.631.876		
	1	2	3	4	(3-4)
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	Realisatie 2010	Primitieve begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Realisatie 2011	Vershil
Totaal lasten	9.828.862	8.865.327	6.541.769	5.268.533	1.273.236
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal baten	4.889.569	4.290.759	1.637.357	1.406.146	231.211
Saldo	4.939.292	4.574.568	4.904.412	3.862.387	1.042.025

Ontwikkelingen

Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)

Ontwikkelingen jaarstukken

Bestuursakkoord Water

Op 23 mei jongstleden is het Bestuursakkoord Water ondertekend door het IPO, de Unie van Waterschappen, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Vereniging van Waterbedrijven in Nederland (Vewin) en Staatssecretaris Atsma van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. In de vergadering van 13 juli 2011 hebben Provinciale Staten als onderdeel van het Centrale Bestuurakkoord 2011-2015 ingestemd met het Bestuurakkoord

Water. In dit akkoord zijn voor alle taken in het waterbeheer afspraken gemaakt. Niet meer dan twee overheden zijn betrokken bij een taak. Voor het regionaal waterbeheer is afgesproken dat de provincie de kaders stelt (doelen) en toezicht houdt op de uitvoering door de waterschappen. Voor de provincie heeft dit geen financiële gevolgen. Voor de provincie relevante onderdelen van het akkoord zijn verder:

- Het Rijk en de provincies stellen niet langer afzonderlijke waterplannen op.
- De provinciale bevoegdheid tot het goedkeuren van het beheersplan van het waterschap vervalt.
- De verantwoordelijkheid voor operationele taken op het gebied van het grondwaterbeheer, vaarwegbeheer, en zwemwater wordt na nadere verkenning mogelijk zwemwater overgedragen naar een uitvoerende overheid. Deze zaken worden in een later stadium uitgewerkt.
- De muskusrattenbestrijding is met terugwerkende kracht per 1 januari 2011 overgedragen aan de waterschappen.

Om invulling te geven aan onze kaderstellende rol gaan wij verder met het investeren in het werken met voortgangsrapportages en evaluaties. Daarnaast hebben wij een goed netwerk met de waterschappen opgebouwd zodat wij aan de voorkant beter kunnen blijven sturen.

Waterschapsorganisatie

In het stroomgebied Rijn-Oost hebben de waterschappen Velt en Vecht en Regge en Dinkel aangegeven te gaan fuseren. Bovendien worden met het waterschap Rijn en IJssel afspraken gemaakt over vergaande samenwerking. De provincie heeft de bevoegdheid tot opheffen, instellen en reglementeren van waterschappen. Vanuit deze bevoegdheid hebben wij verkennende gesprekken gevoerd over de organisatie van alle vijf waterschappen in het stroomgebied Rijn-Oost. De provincies hebben een onderzoek uitgevoerd naar de toekomstige waterschapsorganisatie in Gelderland, Overijssel en Drenthe. De onderzoekers concluderen dat een fusie van de (vijf) waterschappen, Rijn en IJssel, Regge en Dinkel en Velt en Vecht, Groot Salland en Reest en Wieden het meeste voorkeur heeft. Een fusie van vier waterschappen, zonder waterschap Rijn en IJssel heeft vergelijkbare voorkeur. Een fusie van de waterschappen Velt en Vecht, Regge en Dinkel en Rijn en IJssel heeft minder voorkeur, omdat dan een duurzame oplossing ontbreekt voor de waterschappen Reest en Wieden en Groot-Salland.

De waterschappen Regge en Dinkel en Velt en Vecht streven naar een fusie per 1 januari 2014. Dat betekent dat de twee waterschappen en de provincies Overijssel en Drenthe bestuurlijk overleg zullen hebben om dit voornemen nader uit te werken. Hierbij zullen wij bevorderen dat per 1 januari 2014 in het Rijn-Oostgebied een evenwichtige waterschapsorganisatie ontstaat die ook recht doet aan de positie van aangrenzende waterschappen, zoals de waterschappen Reest en Wieden en Groot-Salland. Intensiever samenwerken en verder fuseren zijn ook dan de te onderzoeken opties.

Peilbeheer provinciale kanalen

In 2011 zijn samen met de waterschappen in Drenthe de omvang en de gevolgen van overdracht van het peilbeheer op de provinciale vaarwegen in beeld gebracht. Het peilbeheer is sinds de invoering van de Waterwet in 2009 een waterschapseigen taak die op de provinciale vaarwegen door de provincie uitgevoerd wordt. Het peilbeheer op de Drentse kanalen wordt in 2012 door de provincie overgedragen naar de waterschappen, inclusief de hierbij behorende eigendommen.

Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond

Ontwikkelingen jaarstukken.

Op 3 oktober 2011 is de Green Deal tussen Noord-Nederland en het Rijk ondertekend. Inmiddels zijn wij in samenspraak met het Rijk en de overige ondertekenaars gestart met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. De publieke en private partners hebben zich op basis van het Strategieplan Energy Valley fase 4 2012-2015 positief uitgesproken over voortzetting van Energy Valley na 2011.

De uitvoering van het externe veiligheidsbeleid brengen wij na de evaluatie in 2015 mogelijk onder bij de RUD. In 2011 is er een knip gemaakt tussen beleid en uitvoering.

Product 6.4. Luchtverontreiniging

Ontwikkelingen jaarstukken.

Op basis van de resultaten van het onderzoek Actieplan Luchtkwaliteit (wegverkeer) hebben wij geconcludeerd dat een nieuw actieplan niet nodig is. De wettelijke taak -niet zijnde vergunningverlening- blijven wij uitvoeren met gebruikmaking van onze monitoringstool. Inzet op luchtkwaliteit heeft lage prioriteit omdat onderzoek aangeeft dat de luchtkwaliteit in Drenthe goed is. De focus wordt verplaatst naar geluid. wij stellen een nieuw Actieplan geluid op met aandacht voor de kernkwaliteit rust. Vermindering geluid wegverkeer (lees snelheidsbeperkingen) werkt direct door in extra gezondheidswinst omdat de uitstoot afneemt en de luchtkwaliteit nog beter wordt.

Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD

Ontwikkelingen jaarstukken

RUD

2012 staat in het teken van het samen met gemeenten realiseren van een RUD, zodat die 1 januari 2013 functioneert.

Nulonderzoek

Voor de vorming van de RUD wordt er in 2012 een nulmeting door een extern bureau uitgevoerd. Wij onderzoeken daarmee wij voldoen aan het gewenste kwaliteitsniveau van uitvoering van VTH-taken. Ook het uitvoeringsniveau van de Drentse gemeenten wordt onderzocht.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.1 Realisatie water-opgave	<ul style="list-style-type: none"> - Een robuust watersysteem, dat zodanig is ingericht dat de risico's op wateroverlast en watertekort tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau beperkt blijven, met bijzondere aandacht voor onder meer de beekdalen en de zoetwatervoorziening - Een goede kwaliteit van het oppervlaktewater, gebaseerd op de normen van de Kaderrichtlijn water (KRW). 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren convenant Meppelerdiep - Regie op de aanleg van waterbergingsgebieden - Onderzoek naar de wateropgave beekdalen en de daarbij gewenste/noodzakelijke inrichting van die delen van de beekdalen. - Gebiedsopgave Uffelte-Ruinen uitwerken/trekken - Onderzoek naar vormen van klimaatadaptatie en anticiperen op toename neerslag; - Regie en ondersteuning GGOR (waaronder grondwatermodel MIPWA) - Ontwikkelen strategie veenoxidatie (Zie ook actie actualisering bodemkaart, Bodem 5.7) - Afronden van het project Watersense en Aquarius. - Vaststellen begrenzing beekdal voor de Hunze ten behoeve van waterhuishouding.. - Onderzoek klimaat en watertekort in Noord Nederland (uitvoeren deltaprogramma onderdeel zoetwatervoorziening)
5.3 Vergroten waterbewustzijn	Grotere belevingswaarde van water als basis voor het omgevingsbeleid.	<ul style="list-style-type: none"> - Met de waterschappen en gemeenten twee regionale communicatieprojecten uitvoeren die passen binnen de doelstellingen van de landelijke campagne 'Nederland leeft met water'. - Met de andere deelnemers het projectplan 2011 van Beeldschoonwater.nl uitvoeren. - Een inhoudelijke bijdrage verlenen aan programma 'Scholen voor duurzaamheid' en dan met name aan het project 'Jongleren met water'
5.4 Opstellen Innovatieve visie grondwater	Een zo groot mogelijke voorraad zoet grondwater van een goede kwaliteit, beschikbaar voor mens en natuur.	<ul style="list-style-type: none"> - Nader kwantificeren hoeveel extra water beschikbaar komt door de inrichting van inzigggebieden en waar dit water gewonnen kan worden. - Uitwerken wateropgave Hunzedal - Het ontwikkelen van pilot waterbeheer in stedelijk gebied gericht op versterking van de economische ontwikkeling. - De mogelijkheden onderzoeken van het instellen van kenniscentrum grondwater en uitwerken sturingsprincipe/provinciale rol
5.5 Versterken proces samenwerking alle partijen binnen waterketen	De waterketenpartners realiseren ieder jaar twee procent efficiëntiewinst.	<ul style="list-style-type: none"> - Stimuleren dat vijf gemeenten in 2011 starten met het daadwerkelijk meten en monitoren van ieder tien overstorten. Drenthe verzorgt het projectmanagement. - Samen met de waterschappen bevorderen van brongescheiden sanitatie. - Bevorderen van kennisuitwisseling tussen de Drentse gemeenten via het VDG deskundigenoverleg rioleringsbeheer. - Het bestuursakkoord waterketensamenwerking eindigt in 2011. In overleg met de andere betrokkenen nagaan welke rol de provincie daarna kan/wil spelen.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.1 Realisatie water-opgave	Status: oranje	<p>Klimaatadaptatie</p> <p>Naast onderzoek werken wij in samenspraak met de waterschappen ook aan het inrichten van waterbergingsgebieden. Afgelopen jaar zijn vanuit het programma klimaat en energie middelen beschikbaar gesteld om in het gebied leislout, Anserveld en Ootmaanlanden te komen tot inrichting van een waterbergingsgebied.</p> <p>Ook wordt bekeken of nieuwe innovatieve technieken kunnen worden ingezet bij klimaatadaptatie. De projecten Watersense en Aquarius zijn daarvan een voorbeeld.</p> <p>In 2011 is 44% van de opgave voor waterberging en vasthouden van water voor 2015 uitgevoerd of in uitvoering. De bezuinigen op het ILG hebben mogelijk grote gevolgen voor de realisatie van de wateropgave. Daar waar mogelijk hebben wij samen met de waterschappen de het vasthouden en bergen van water gekoppeld aan de realisatie van EHS, zodat efficiënt met middelen wordt omgegaan.</p> <p>Convenant Meppelerdiep</p> <p>Wij hebben de uitvoering van het convenant Meppelerdiep geëvalueerd. De bezuiniging op het ILG heeft ook consequenties voor het realiseren van de doelstellingen in het convenant. Bovendien hebben wij vastgesteld dat het voor de ruimtelijke vastlegging van de bergingsgebieden goed is om ook de overige gemeenten in Zuidwest-Drenthe bij het convenant te betrekken. Begin 2012 worden de afspraken in het convenant herijkt.</p> <p>Gebiedopgave Ruinen-Uffelte</p> <p>In het kader van de gebiedopgave Ruinen-Uffelte hebben wij deelvisies water, landbouw en recreatie opgesteld. In 2012 werken wij deze uit in een integraal plan.</p>
		<p>Gewenst Grond- en oppervlaktewaterregiem (GGOR)</p> <p>Voor de onderbouwing van de Natura2000 beheerplannen hebben wij in samenwerking met de waterschappen Achtergronddocumenten water opgesteld (deels in concept).</p> <p>Voor het grondwatermodel wordt de oplevering van de keileemkaart medio 2012 voorzien.</p> <p>Strategie veenoxidatie en beekdalen</p> <p>De projecten veenoxydatie en begrenzing beekdal Hunze zijn in 2011 gestart. Afronding is voorzien in 2012 / 2013.</p>
5.3 Vergroten waterbewustzijn	Status: groen	<p>Activiteiten in het kader van Beeldschoonwater.nl zijn in 2011 voortgezet. Wij hebben een inhoudelijke bijdrage verleend aan het programma 'Scholen voor duurzaamheid' (project 'Jongleren met water').</p>

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.4 Opstellen Innovatieve visie grondwater.	Status: groen	Wij hebben de visie grondwater verder onderbouwd door onderzoek naar de effecten van klimaatverandering en de mogelijkheden om de Drents grondwatervoorraad te vergroten. Uw staten zijn per brief van 14 december 2011 geïnformeerd over de uitwerking van het grondwaterbeleid.
5.5 Versterken proces samenwerking alle partijen binnen waterketen.	Status: groen	De projecten in het kader van het bestuursakkoord waterketensamenwerking zoals meten en monitoren en kennisuitwisseling zijn in 2011 afgerond. De verdere uitwerking is in handen van gemeenten en waterschappen. Wij hebben in 2011 samen met de waterschappen de brongescheiden sanities gestimuleerd en wij blijven dat ook in 2012 doen.

Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.6. Uitwerking omgevingsbeleid	Stimuleren verantwoord gebruik ondergrond	- Projecten bodemenergie (geothermie, WKO), - Beleidsbeïnvloeding en (mede) uitvoeren van wettelijke taken op het gebied van opslag CO2.
5.7. Actualiseren bodemkaart	Bodemkaart thema fosfaatverzadiging	- Actualisering bodemkaart
5.8. Samenwerking met Drentse steden en bevorderen schone en sociaal veilige leefomgeving	uitwerking bodemconvenant	- Inventarisatie en aanpak spoedlocaties - Gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging op basis gebiedsdossiers
5.10 Terugdringen milieudruk bestrijdingsmiddelen in grondwater	KRW doelen terugdringen milieudruk	- Certificering gemeente voor het duurzaam omgaan met het gebruik van bestrijdingsmiddelen - Gebiedsgerichte pilots diffuse belasting - Project Duurzaam boer blijven in Drenthe - Verbeteren waterkwaliteit Drentsche Aa door faciliteren projecten
5.11 Gebiedsgerichte grondwaterbescherming	KRW doelen m.b.t. de bescherming van drinkwaterwinning	- Opstellen uitvoeringsprogramma's bij de gebiedsdossiers en stimuleren van de uitvoering van maatregelen.
5.12. Impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving.	In alle Sterkere inbreng vanuit duurzaamheid in pprovinciale besluiten en programma'svorming.U (RSP en Regiovisie Groningen-Assen) wordt nadrukkelijk rekening gehouden met duurzame ontwikkeling. Meer koplopers en bredere toepassing van hun gedachtegoed.sterker georiënteerd op duurzaamheid	- Inzet instrumenten milieu effect rapportage (mer) en duurzaamheids effect rapportage (der). - Organiseren kennisoverdracht, workshops en pilots over duurzame ontwikkeling voor Inbreng duurzame ontwikkeling in RSP, en in Regiovisie Groningen-Assen. In beeld (laten) brengen koplopers, verbindingen leggen en opschalen. en opschalen

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.14. Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit en geluidhinder	<p>Relatief goede luchtkwaliteit in Drenthe.</p> <p>Evaluatie Provinciaal Actieplan Luchtkwaliteit 2009-2012.</p> <p>Een lagere geluidbelasting langs provinciale wegen waar Uitvoeren geluidmaatregelen in combinatie met werk en/of onderhoud aan provinciale wegen is uitgevoerd..</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Resultaten evaluatie Provinciaal Actieplan Luchtkwaliteit Drenthe 2009-2012 gebruiken om de acties voor 2011 en 2012 te prioriteren. - Uitvoeren Actieplan geluid op basis van de EU-geluidbelastingkaart, primair in combinatie met werken/onderhoud aan provinciale wegen. . - Voorbereiden tweede tranche EU-geluidsbelastingkaart (8.000 motorvoertuigen per etmaal op provinciale wegen) en opstellen van het bijbehorende actieplan (inclusief plandrempel).
5.15. Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid	<p>Uitvoering samenwerkingsovereenkomst E.Ve.v. 2011-2014.</p> <p>Een provincie met aanvaardbare veiligheidsrisico's.</p>	<p>Uitvoering afspraken en acties zoals vastgelegd in provinciaal uitvoerings-programma Externe Veiligheid 2011-2014 onder regie Steunpunt Externe Veiligheid Drenthe voor gemeenten, provincie en Hulpverleningsdienst Drenthe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adviseren bij bestemmingplannen - uitvoeren risicoanalyses - aanvragen risicoberekeningen buisleidingen - deelname aan vooroverleg nieuwe ontwikkelingen - leiden van regiobrede projecten

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.6. Uitwerking omgevingsbeleid	Status: groen	Het stimuleren van projecten warmte- en koudeopslag en geothermie gaat volgens plan. De beleidsbeïnvloeding voor opslag CO2 is niet meer aan de orde omdat het rijk besloot een eventueel demonstratieproject in het Noorden niet uit te voeren.
5.7. Actualiseren bodemkaart	Status: groen	
5.8. Samenwerking met Drentse steden en bevorderen schone en sociaal veilige leefomgeving	Status: oranje	Het aantal spoedlocaties is fors gereduceerd en dit is vastgesteld in de landelijke MTR (groen). De saneringen van CPC Coevorden en van Wijk en Boerma Tynaarlo zijn nog in voorbereiding (oranje).
5.10 Terugdringen milieudruk bestrijdingsmiddelen in grondwater	Status: groen	
5.11 Gebiedsgerichte grondwaterbescherming.	Status: groen	

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.12. Impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving.	Status: groen	Wij geven adviezen voor juiste toepassing van het beleid bij besluitvorming over MER's.
5.14. Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit en geluidhinder	Status: groen	Het Actieplan Luchtkwaliteit (wegverkeer) is afgerond met conclusie dat geen vervolgacties nodig zijn De wettelijke taakuitvoering vindt plaats via het invullen van de monitoringstool. - De geluidsbelastingkaart is gereed.
5.15. Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid	Status: groen	Wij hebben overeenstemming bereikt over een samenwerkingsovereenkomst met gemeenten en hulpverleningsdiensten voor de periode 2011-2014 Wij faciliteren werkzaamheden via het Steunpunt Externe Veiligheid Drenthe. Wij voeren de provinciale regierol uit volgens het Uitvoeringsprogramma 2011-2014.

Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.16. Inpassen veranderende EU- en nationale wetgeving	Implementatie wettelijk kader voor vergunningverlening om de belasting van de kwaliteit van de leefomgeving te verminderen. Terugdringing emissies CO2, SO2, Nox, fijn stof en vluchtige stoffen.	- Opstellen en uitvoeren uitvoeringprogramma's op basis van de Visie TT-circuit en omgeving. - Opstellen besluiten luchtvaart, opstellen besluiten, beleidsregels en adviezen in kader Wabo.
5.17. Adequaaf uitoefenen van toezicht naleving regelgeving en vergunningen	- Actuele naleving regelgeving en vergunningen in kader Wabo /Activiteitenbesluit - Toetsen kwaliteit handhaving gemeenten, waterschappen en provincie aan wettelijke kwaliteitscriteria - Bijdrage aan en voorbereiding op vorming gezamenlijke uitvoeringsdienst	- Uitvoeren van toezicht en bevorderen van de naleving van provinciale regels en vergunningen. - Inventarisatie van relevante ketens, daarin actief zijnde actoren, van toepassing zijnde wet- en regelgeving en verdeling bevoegdheden (ketentoezicht). - Doorwerking landelijk project Vernieuwing toezicht - Handhavingacties - Bewustwordingscampagne nakomen milieuregels richting burgers en bedrijven - Versterken provinciale interbestuurlijke toezichtstaak handhaving

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.16. Inpassen veranderende EU- en nationale wetgeving.	Status: Groen	<p>Wij hebben op basis van de Visie TT-circuit een uitvoeringsprogramma opgesteld. Bij de uitvoering van het programma lag in 2011 de focus op onderzoek.</p> <p>Wij hebben milieubelastende emissies met behulp van het Europees en nationaal wettelijk instrumentarium voorkomen dan wel zo veel mogelijk beperkt.</p> <p>De afwikkeling van procedures heeft conform wet- en regelgeving plaatsgevonden.</p>
5.17. Adequaat uitoefenen van toezicht naleving regelgeving en vergunningen	Status: Groen	Wij verrichtten conform het Handhavings- en Uitvoeringsprogramma 2010 – 2011 de reguliere controles, overleg met ketenpartners en afstemming met politie en OM.

Wat hebben wij nog meer gedaan?

Wat doen wij nog meer?		
Deelproduct	Resultaten	Activiteiten 2011
Waterhuishouding	Beleidskader waterhuishouding	<ul style="list-style-type: none"> - Aanpassen regelgeving waterbeheer. - Beoordelen en goedkeuren plannen met aanzienlijke gevolgen voor de waterhuishouding. - Beoordelen voortgangsrapportages waterschappen en bestuurlijk overleg met de waterschappen - Regie op waterinbreng in de beheerplannen N2000 gebieden
	Klimaatbestendig waterbeheer	<ul style="list-style-type: none"> - Samen met onze partners een onderzoeksagenda opstellen gericht op strategie-ontwikkeling. Bevorderen van samenwerking leidt tot een efficiënte aanpak en eenduidige en gedragen adviezen.
	Beperken wateroverlast tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau.	<ul style="list-style-type: none"> - Uitwerking Richtlijn overstromingsrisico → beleidsplan opstellen (onderzoek / berekenen). - Voorbereiden opstellen overstromingsrisicobeheerplannen (EU richtlijn overstromingsrisico's).
	Goed voorgelichte burgers over zwemwater in Drenthe	<ul style="list-style-type: none"> - Zwemwaterlocaties vaststellen voor 1 mei - Plaatsen voorlichtingsborden volgens de nieuwe Europese Zwemwaterrichtlijn - Zorgen voor een actuele zwemwaterwebsite - Verlenen ontheffingen
	Veilig zwemwater	
	Minimale schade door muskusratten	Uitvoering geven aan de overeenkomst met het waterschap, waarin de afspraken zijn gemaakt omtrent de muskusrattenbestrijding. Het huidige contract loopt tot 1 januari 2012. Indien door wetgeving de muskusrattenbestrijding niet overgedragen zal worden aan de waterschappen, zal een nieuwe overeenkomst nodig zijn.

Wat doen wij nog meer?		
Deelproduct	Resultaten	Activiteiten 2011
Grondwaterbeheer	Kwaliteit van het grondwater voldoet aan de normen	- Beoordelen plannen (zoals bestemmingsplannen) - Beoordeling (gesloten) systemen Koude Warmte Opslag
	Een goede verdeling van de beschikbare hoeveelheid grondwater	- Vergunningen verlenen krachtens de Grondwaterwet, - Bijhouden openbaar register grondwateronttrekkingen - Vastgesteld jaarprogramma besteding grondwaterfonds.
	Kennis ontwikkelen en beheren van het grondwatersysteem	- Uitvoeren meetprogramma grondwaterkwantiteit en -kwaliteit - Onderhoud meetnetten - Beoordelen en begeleiden van hydrologisch onderzoek. - Gegevensbeheer.
	Behoud grondwatervoorraad	- Stimuleringsbijdragen toekennen aan bedrijven en mede-overheden die maatregelen nemen gericht op het verminderen van laagwaardig grondwatergebruik met 300.000 m ³ kubieke meter.
	Goed voorgelichte burgers over zwemwater in Drenthe Veilig zwemwater	- Zwemwaterlocaties vaststellen voor 1 mei - Plaatsen voorlichtingsborden volgens de nieuwe Europese Zwemwaterrichtlijn - Zorgen voor een actuele zwemwaterwebsite - Verlenen ontheffingen
Vergunningverlening	Eenduidig zonebeheer	- Coördinatie zonebewaking industrieterreinen namens alle Drentse gemeenten.
	Optimalisering vergunning-verleningsproces (onder andere ISO 9001:2000).	- Actualiseren kwaliteitshandboek - uitvoeren audits - klanttevredenheidsonderzoek
	Realisatie milieuprestaties van bedrijven.	- Beoordelen van de bedrijfsenergie- en/of milieuplannen van industrie.
	Veilig gebruik van professioneel vuurwerk	- Verlenen ontbrandingstoestemmingen
	Een integrale visie op complexe dossiers (bijvoorbeeld MERA-terrein)	- Samenwerken met in- en externe partners (gemeenten, waterschappen, bedrijven etc), met als resultaat dat 1 + 1 = 3 (aanleg warmtenet, gemeenschappelijke waterzuivering, vestiging nieuwe bedrijven)
Milieubeleid: Klimaat en energie	Overzicht en inzicht CO ₂ -uitstoot	- Monitoringsprogramma CO ₂ -uitstoot
Milieubeleid	Programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling	- Verlenen opdrachten aan partijen

Wat doen wij nog meer?		
Deelproduct	Resultaten	Activiteiten 2011
Bodemsanering	Veilig en schoon leefklimaat	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen overzicht bodemverontreiniginglocaties met gezondheidsrisico's inclusief genomen en voorgenomen maatregelen. - Uitvoeren onderzoeken om in 2011 de spoedlocaties in beeld te hebben. - Uitvoeren programmatische aanpak gasfabrieksterreinen - Toetsen en beoordelen (water)bodemonderzoeken, (deel) saneringsplannen, BUS, wijzigingen op saneringsplannen, evaluatieverslagen en nazorg-plannen van derden, beschikkingen opstellen, kadastrale registratie, ontheffing verlenen, afhandeling/advisering ongewone voorvallen. - Voorbereiden en uitvoeren overheidssaneringen (Evenblij, Van Wijk en Boerma, Holwert, Cluster Fabrieksweg e.o) - Subsidieverlening bedrijvenregeling - Uitvoeren onderzoeken bij kans op verspreiding binnen waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden - Informeren en stimuleren van gemeenten, bedrijven en particulieren om over te gaan tot sanering - Uitvoeren van saneringen waar geen derden aansprakelijk voor te stellen zijn.
Aardkundige Waarden	Beleid	<ul style="list-style-type: none"> - Door middel van netwerken/relatiebeheer inzetten op bewustwording en kennisvermeerdering bij gemeenten als het gaat om het borgen van aardkundige waarden in bestemmingsplannen - Instellen projectbureau+ opstarten communicatie om European Geopark in Drenthe verder handen en voeten te geven met als uiteindelijk resultaat: 1/ een UNESCO-erkenning als wereld cultureel erfgoed en 2/ een duurzame gebiedsontwikkeling op basis van de geologie van de Hondsrug.
Bodemgebruik en -beheer	Veilig en schoon leefklimaat	<ul style="list-style-type: none"> - Monitoren en evalueren bodemkwaliteit; meetnet verzuring. - Volgen van landelijke en Europese onderzoeken en beleidsontwikkelingen op gebied van bodem. Op basis daarvan bepalen beleidsinzet.
Ondergrond	Ontwikkelen en uitvoeren projecten Diep onder Drenthe en verdere beleidsontwikkeling gebruik van de ondergrond	<ul style="list-style-type: none"> - Coördinatie van de uitvoering van het deelprogramma Diep onder Drenthe. - Geothermie: in overleg met gemeenten en marktpartijen geothermische projecten ontwikkelen. - Warmte- en koude opslag: regisseren van de versnelling van de realisatie van WKO-systemen - Zoutkoepels: strategiebepaling -> beleidsbeïnvloeding op nationaal en Europees niveau m.b.t. opslag van radioactief afval in de ondergrond.
Grondwaterbescherming	Schone bodem en grondwatersituatie	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen provinciaal beleidskader voor een gebiedsgerichte aanpak van bodemverontreiniging met grootschalige grondwaterverontreiniging. - Monitoren en evalueren grondwaterkwaliteit

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Waterhuishouding	Beleidskader waterhuishouding	De vier waterschappen hebben in 2011 gerapporteerd over 2010 en deze rapportage is besproken in het bestuurlijk overleg met de waterschappen.
	Klimaatbestendig waterbeheer	Samen met onze partners hebben wij een onderzoeksagenda opgesteld gericht op strategie-ontwikkeling. Het gebiedsproces klimaatadaptatie in beekdal Oude Vaart en Reestdal is afgerond met een succesvol symposium. De Regionale knelpuntenanalyse Noord- en Oost-Nederland voor het Deltaprogramma is opgeleverd.
	Beperken wateroverlast tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau.	Wij hebben bouwstenen aangeleverd voor het Overstromingsrisico-beheerplan (ORBP) van het Rijk gemaakt voor de stroomgebieden Rijn, Maas, Schelde en Eems. In de bouwstenen is informatie opgenomen over alle aspecten van het veiligheidsbeleid (keringen, RO-water beleid en crisismanagement).
	Veilig zwemwater	Wij hebben de zwemwaterlocaties vastgesteld en voorlichtingsborden geplaatst volgens de nieuwe Europese Zwemwaterrichtlijn. De provincies hebben gezamenlijk de bebording en de website aanbesteed; wordt gerealiseerd voor het zwemseizoen 2012.
Grondwaterbeheer	Kwaliteit van het grondwater voldoet aan de normen	Wij beoordelen plannen (zoals bestemmingsplannen) en (gesloten) voor systemen Koude Warmte Opslag
	Een goede verdeling van de beschikbare hoeveelheid grondwater	Vergunningen verlenen krachtens de Grondwaterwet, Bijhouden openbaar register grondwateronttrekkingen Vastgesteld jaarprogramma besteding grondwaterfonds.
	Behoud grondwatervoorraad	In 2011 zijn er geen projecten uitgevoerd en mede gefinancierd gericht op het vergroten van de grondwatervoorraad
	Kennis ontwikkelen en beheren van het grondwatersysteem	Het meetprogramma grondwaterkwantiteit en –kwaliteit is uitgevoerd met bijbehorende activiteiten als monitoring en advisering.

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Vergunningverlening	Eenduidig zonebeheer	Zonebeheer (geluid) wordt adequaat uitgevoerd
	Optimalisering vergunning-verlening-proces (onder andere ISO 9001:2000).	In verband met de vorming van de eenheid VTH hebben wij in 2011 geen interne audits uitgevoerd. Voor metingen van Klanttevredenheid sluiten wij aan bij het concernbrede klanttevredenheidsonderzoek.
	Realisatie milieuprestaties van bedrijven	Vanwege aflopende landelijke programma's hebben wij geen bedrijfsmilieuplannen beoordeeld. Wel is geparticipeerd in bedrijfs-energieplannen.
	Veilig gebruik van professioneel vuurwerk	Wij hebben verzoeken om ontbrandingstoestemmingen voor het afsteken van professioneel vuurwerk beoordeeld en waar mogelijk toestemming verleend.
	Een integrale visie op complexe dossiers (bijvoorbeeld MERA-terrein)	De integrale benadering leidt tot een duurzame en breed gedragen ontwikkeling van het ETP Midden Drenthe en de nabije omgeving.
Milieubeleid: Klimaat en energie	Actueel beeld van de effecten van van projecten Klimaat en Energie voor de uitstoot van CO2 en de hoeveelheid duurzame energie.	Wij houden het monitoringsysteem actueel en stemmen het gebruik van het systeem af met de Drentse gemeenten.
Milieubeleid	Programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling	Lopende projecten zijn uitgevoerd; 2 projecten zijn gestart; 5 projecten zijn afgerond. Wij hebben ons voorbereid op het overgangsjaar 2012 voor het vormgeven van een vervolgprogramma met provincies Groningen en Fryslân
Bodemsanering	Veilig en schoon leefklimaat	Voor spoedlocaties met gezondheidsrisico's hebben wij maatregelen genomen/in voorbereiding Grondsanerungen gasfabrieken afgerond. Wij hebben tientallen beschikkingen op nadere onderzoeken, saneringsplannen, BUS, evaluatierapporten genomen en honderden rapportages getoetst Burgers en bedrijven geadviseerd en begeleid bij het oplossen van bodemproblemen De pilotsanering van Wijk en Boerma en saneringsplan CPC Holwert zijn in voorbereiding Diverse projecten zijn nog in uitvoering
Aardkundige Waarden	Beleidskader voor aardkundige waarden	Wij hebben de notitie De waarde van de Drentse Aarde vastgesteld.
	Bewustwording en kennisvermeerdering	Wij hebben een minisymposium georganiseerd en daarnaast verschillende netwerkbijeenkomsten en workshops gebruik geomorfologische kaart.
	Projectstart , toenemende naamsbekendheid en draagvlak	Het projectbureau en de projectorganisatie voor het Geopark de Hondsrug zijn ingesteld.. Het Geopark de Hondsrug heeft zich geprofileerd binnen het Europese Geoparken Netwerk

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Bodemgebruik en –beheer		Eind 2011 hebben wij de concept Bodemvisie intern inhoudelijk afgerond. Deze hebben wij begin 2012 ter visie gelegd.
Ondergrond		
Grondwaterbescher- ming		

Geactualiseerde agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd?
Tweede tranche EU-geluidsbelastingkaart	4e kwartaal 2011	Kaart is gereed. Oplevering is verschoven naar begin 2012 door extra opdracht om stiltegebieden nog te modelleren i.v.m. kernkwaliteit rust.
Uitvoeringsprogramma TT en omgeving	2e kwartaal 2011	De eerste jaarschijf (2011) van het uitvoeringsprogramma is in uitvoering.
Opstellen besluiten luchtvaart	3e kwartaal 2011	
Actuele POV	3e kwartaal 2011	In 2011 zijn de vijfde en zesde tranche vastgesteld en daarmee is de POV geactualiseerd. Dit is gebeurd in het 4e kwartaal.
Uitwerking innovatieve grondwatervisie	2e kwartaal 2011	Op basis van het de Omgevingsvisie wordt de grondwatervisie de komende jaren uitgewerkt. In het 4e kwartaal informeren wij u over de voortgang.
Muskusrattenbesluit/eventuele overdracht VWS	2e kwartaal 2011	De daadwerkelijke overdracht heeft met terugwerkende kracht per 1 januari 2011 plaatsgevonden. De overdracht is onderdeel van het Bestuurs-akkoord water..
Tussenrapportage KRW	3e kwartaal 2011	4e kwartaal
Aanwijzen zwemplassen	2e kwartaal 2011	Wij hebben de aanwijzing vastgesteld in het 2e kwartaal.
Jaarverslag regietaak	2e kwartaal 2011	Opgesteld in 4e kwartaal Dit jaarverslag gaat over 2010 en 2011. Gegevens zijn gecombineerd. 1e kwartaal in PS 2012

Wat heeft het gekost?

Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten					
Product 6.1. Grondwater en waterhuishou- ding (incl. waterschappen en peilbeheer)	2.463.981	1.993.693	1.111.741	736.797	374.944
Product 6.2. Ontgrondingen	1.000	0	5.000	10.000	-5.000
Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond	998.110	842.943	1.096.081	835.535	260.546
Product 6.4. Luchtverontreiniging	55.532	75.000	75.000	23.500	51.500
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	1.283.104	1.014.800	1.382.967	1.135.910	247.057
Product 6.6. Bodemsanering	4.516.628	4.426.215	2.618.880	2.298.861	320.019
Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en –gebruik	324.036	311.099	252.100	227.930	24.170
Product 6.8. Beheer afvalstoffen	186.470	201.577	0	0	0
Totaal	9.828.862	8.865.327	6.541.769	5.268.533	1.273.236

Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Baten					
Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)	775.279	710.000	710.000	732.723	-22.723
Product 6.2. Ontgrondingen	10.592	51.345	42.345	98.726	-56.381
Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond	328.039	112.000	344.319	294.718	49.601
Product 6.4. Luchtverontreiniging	0	0	0	0	0
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	544.887	175.000	275.000	389.355	-114.355
Product 6.6. Bodemsanering	2.988.828	3.040.837	265.693	-109.376	375.069
Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en –gebruik	40.368	0	0	0	0
Product 6.8. Beheer afvalstoffen	201.577	201.577	0	0	0
Totaal	4.889.569	4.290.759	1.637.357	1.406.146	231.211
Saldo	4.939.292	4.574.568	4.904.412	3.862.387	1.042.025

Saldo Programma	1.042.025
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	-51.406
Bijdrage aan reserve grondwaterheffing	406.563
Totaal verrekend met reserves	355.157
Resultaat programma na bestemming reserves	686.869

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)

De totale afwijking betreft een voordeel van € 374.944,--. De voornaamste afwijking betreft het budget uitvoering van het grondwaterbeheer, ter grootte van € 350.000,--. In 2011 is een aantal projecten gericht op duurzaam grondwaterbeheer (€ 150.000,--) niet tot stand gekomen. Eén van de voorziene projecten voldeed niet aan de gestelde voorwaarden en een ander project is vertraagd. Het voordeel wordt verder verklaard door het terugboeken van niet gerealiseerde verplichtingen uit voorgaande jaren.

Product 6.2. Ontgrondingen

De totale afwijking betreft een nadeel van € 5.000,--.

Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond

De totale afwijking betreft een voordeel van € 260.546,-- . De voornaamste afwijking betreft het budget impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving, ter grootte van € 103.000,--. Voor een aantal activiteiten kon in 2011 nog geen opdracht worden verleend. Het gaat hierbij naast de uitvoering van één wettelijke taak en om activiteiten die een duidelijke relatie hebben met het nieuwe Omgevingsbeleid en de daarin genoemde kernkwaliteiten. Het betreft de uitvoering van wettelijke taken en verplichtingen zijnde:

1. Opstellen Actieplan EU-richtlijn Omgevingslawaa
2. Opstellen Actieplan licht/donker en bijbehorend kaartmateriaal als onderdeel van de beleidsontwikkeling kernkwaliteit Rust

Het offertetraject voor het actieplan EU-richtlijn kan pas worden gestart na afronding van de eerste inventarisatie fase. Deze is eind 2011 afgerond. De opdrachtverlening voor opstelling actieplan licht/donker is aangehouden in afwachting van de eerste resultaten uit het project kernkwaliteiten OGB. wij verzoeken het restant van 2011, € 96.000,-- over te hevelen naar 2012.

Het voordeel op Milieubeleid en ondergrond wordt verder verklaard door het afsluiten van niet gerealiseerde verplichtingen uit voorgaande jaren.

Product 6.4. Luchtverontreiniging

De totale afwijking betreft een voordeel van € 51.500,--. De voornaamste afwijking betreft de uitvoering van het Besluit luchtkwaliteit en is het resultaat van de goede uitkomsten van het tweede onderzoek naar de luchtkwaliteit in Drenthe. Alle acties voortkomende uit het onderzoek zijn afgerond en er zijn geen acties/maatregelen of vervolgonderzoek nodig. Als gevolg hiervan hebben wij in 2011 het budget deels benut.

Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD

De totale afwijking betreft een voordeel van € 247.057,-- De voornaamste afwijking de inning door de provincie van leges die geheven worden bij omgevingsvergunningen waarbij de provincie het bevoegd gezag is. Het betreft hier leges die worden geheven wanneer er sprake is van bouwen (oude bouwvergunning). Op basis van samenwerkingsafspraken stellen de gemeenten die vergunningen op. Hiervoor ontvangen gemeenten 70% van de door de provincie geheven leges. Een groot aantal gemeenten hebben het werk dat zij voor de provincie in 2011 hebben verricht nog niet bij de provincie in rekening gebracht waardoor er eind 2011 een overschot bij de provincie is. Wellicht zijn daardoor in 2012 extra middelen nodig.

Verder wordt het voordeel van € 233.191,-- verklaard door een afwijking bij Externe veiligheid, waarbij sprake is van een voordeel van € 121.000,--. Door de Veiligheidsregio en een gemeente is minder gedeclareerd dan begroot, omdat er door deze partijen minder uren zijn gemaakt voor Externe Veiligheid. Daarnaast was de deelname aan cursussen vrijwel nihil en is het aantal themabijeenkomsten lager uitgevallen, evenals het aantal inspecties BRZO.

Product 6.6. Bodemsanering

De totale afwijking betreft een voordeel van € 320.019,--.

De uitgaven voor de uitvoering van het bodemsaneringsprogramma blijven achter bij de begroting. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door de vertraging van de start van de uitvoering van grote projecten. Deze uitgaven zullen in een later stadium alsnog worden gemaakt. Anderzijds is sprake van inverdiene om het financiële tekort van het bodemsaneringsprogramma verder te beperken. Een deel van de realisatie betreft het (geheel) wegwerken van de voorfinanciering uit eerdere jaren. Hiervoor zijn ook ISV3 middelen ingezet.

Vanuit het budget monitoring stortplaatsen waren geen activiteiten begroot. Wel deden zich in 2011 een aantal kansen en vragen voor waarop wij hebben ingespeeld. De kosten daarvan bedroegen ruim € 50.000,- Deze kosten worden overigens gedekt uit de Reserve Nazorg voormalige stortplaatsen..

Ten laste van het budget bedrijvenregeling zijn geen kosten gemaakt wegens het uitblijven van subsidieaanvragen, waardoor € 100.000,- resteert.

In het kader van de nazorgheffing stortplaatsen is in 2011 geen aanslag (van ruim € 200.000,-) opgelegd aangezien het fonds reeds voldoende is gevuld. In de toekomst zal ook geen heffing meer plaatsvinden, maar is een gedeeltelijke terugbetaling voorzien.

Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en –gebruik

De totale afwijking betreft een voordeel van € 24.170,-.

Baten

Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)

De totale afwijking betreft een voordeel van € 22.723,-.

Product 6.2. Ontgrondingen

De totale afwijking betreft een voordeel van € 56.381,-. In december zijn nog 2 omvangrijke ontgrondingenvergunningen verleend. Daardoor is er een voordeel ontstaan.

Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond

De totale afwijking betreft een nadeel van € 49.610,-.

Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD

De totale afwijking betreft een voordeel van € 114.355,-. Het totaal aan ontvangen leges is afhankelijk van het aantal aanvragen. In 2011 zijn er meer aanvragen geweest dan verwacht waarbij sprake is van bouwen.

Product 6.6. Bodemsanering

De totale afwijking betreft een nadeel van € 375.069,-.

In het kader van de nazorgheffing stortplaatsen is in 2011 geen aanslag van ruim € 200.000,-- opgelegd aangezien het fonds reeds voldoende is gevuld.

Door de vertraging in de uitvoering en lagere kosten bij de uitvoering is de bijdrage van derden per saldo € 70.000,-- minder dan begroot.

Omdat er geen subsidieaanvragen in het kader van de bedrijvenregeling zijn geweest, hebben wij de Rijksbijdrage van € 100.000,-- niet benut.

Programma 7

Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw

Missie

Ontwikkelen van natuur, recreatiemogelijkheden en landbouw, om biodiversiteit en kernkwaliteiten te borgen en de landbouw in staat te stellen zich duurzaam, innovatief en economisch rendabel te ontwikkelen.

Behaalde successen

- De projecten Dwingelderveld en VIEP zijn volop in uitvoering. Het gaat hier om complexe, grootschalige en integrale projecten. Het project VIEP is in de afrondende fase. Dwingelderveld is volop in uitvoering. Ten behoeve van ontsnippering EHS zijn, ondanks het gewijzigde natuurbeleid van het Rijk, toch een aantal knelpunten opgelost. Over de N48 zijn 2 ecoducten gerealiseerd. In samenwerking met Prorail zijn een aantal knelpunten voor fauna opgelost.
- In het Groenmanifest zijn met de Drentse landbouw- en natuurorganisaties afspraken gemaakt voor de Drentse natuur en het ammoniakbeleid. Zij pleiten daarbij gezamenlijk voor voortzetting van investeringen in het Drentse platteland.
- Herinrichting Strubben Kniphorstbos.
- Initiatie projectaanvraag Energielandschap Drentse Aa.
- Oplevering knooppunt Gasteren als onderdeel van het leefbezoekersnetwerk Drentse Aa.
- Landschappelijke inpassing melkveehouderijbedrijven.
- Regionaal Gemengd Bedrijf / Agro Landerij ter verbetering van de agrarische infrastructuur
- Oprichting cultuur-, kennis en beleefcentrum Collectie Brands.
- Gebiedsbreed project Landart Dalen voor verhoging van de leefbaarheid en ontwikkeling van het gebied.

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Natuur en landschap

Een belangrijk deel van onze opgave voor natuur en landschap is opgenomen in het pMJP. In dit kader proberen wij de EHS versneld te realiseren. Dit is inclusief de Natura 2000-gebieden en de robuuste verbindingen met bijbehorende voorzieningen, zoals ecoducten.

Ook voeren wij actief regie om inhoud te geven aan de inspanningsverplichting voor meer particulier natuurbeheer. Dit komt echter slechts langzaam van de grond. Om te voorkomen dat het (mede) daardoor lastiger wordt de EHS te realiseren overleggen wij met onze partners en LNV om creatieve oplossingen tot stand te brengen.

Drenthe werkt aan het behouden en ontwikkelen van de drie nationale parken en het nationaal landschap, het behoud en de versterking van natuur en landschappelijke kwaliteit buiten de EHS en de ontwikkeling van nieuwe bossen en landgoederen op locaties die zich daarvoor goed lenen.

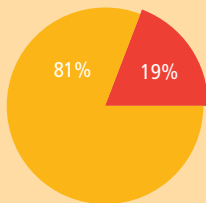
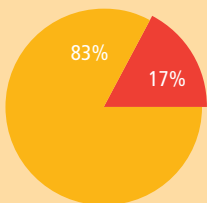
Ook vinden wij het belangrijk bossen, natuurgebieden, planten en dieren adequaat te beschermen door de Flora- en Fauna Wet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet goed uit te voeren. Daarnaast sturen wij actief op herstel en de ontwikkeling van landschap in het kader van het tegengaan van verrommeling (zie ook programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling).

pMJP

Wij voeren de jaarplanning uit van het pMJP Landelijk Gebied. Het pMJP 2007-2013 bevat een integraal uitvoeringskader voor zowel onze als de rijksdoelen in het landelijk gebied. Deze zijn te vinden in de paragraaf 'Wat doen wij nog meer', Ons doel is het pMJP slagvaardig uit te voeren volgens de ILG-methodiek. Dat betekent ontschotter en ontpotte budgetten, een gebiedsgerichte aanpak en vereenvoudigde uitvoering.

Het bereiken van de beoogde resultaten voor Natuur en landschap heeft veel hinder ondervonden van de onderhandelingen met het Rijk over het deelakkoord Natuur. Sinds oktober 2010 zijn de budgetten op basis van het ILG bevroren. Een versnelling in de realisatie van de EHS is dus niet gehaald. Wij hebben de EHS wel herijkt. In 2011 hebben wij ingezet via de IPO lijn op het verbreden van de nieuwe Natuurbeschermingswet naar meer dan alleen Europese verplichtingen.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	61.378.153 	57.849.521
Overige programma's	328.807.260	336.631.876

Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Totaal lasten	46.420.034	42.704.076	36.975.299	61.378.153	-24.402.854
Totaal baten	41.129.636	36.395.893	31.167.962	57.849.521	-26.681.559
Saldo	5.290.398	6.308.183	5.807.337	3.528.631	2.278.706

Ontwikkelingen

Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP

Ontwikkelingen jaarstukken.

De decentralisatie van Natuur naar de provincies, gaat samen met een forse bezuiniging. Dit betekent voor Drenthe dat veel ontwikkelingen tot staan gebracht worden. Met het huidige bod van het Rijk zijn zelfs de Europese verplichtingen in Drenthe niet gewaarborgd. Dat heeft verstrekende gevolgen voor het overige Natuur en landschapsbeleid. In 2012 zullen wij verder werken aan het nee-tenzij beleid, nieuwe verdienmogelijkheden en het Biodiversiteitbeleid.

Het jaar 2011 heeft in het teken gestaan van de onderhandelingen over het deelakkoord natuur. Al in oktober 2010 had het Rijk aangegeven de financiering van nieuwe verplichtingen niet langer meer te garanderen. Vanaf dat moment zijn in Drenthe alleen die projecten in uitvoering gegaan die in oktober 2010 al waren verplicht. Met als gevolg een forse temporisering en afzwakking van de uitvoering. Het nieuwe deelakkoord Natuur had hier verandering in aan moeten brengen. Vier provincies waaronder Drenthe hebben in december 2011 het deelakkoord Natuur echter verworpen.

Als gevolg van het feit dat er formeel geen akkoord is met 12 provincies, blijven in 2011 de bestuursovereenkomsten Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) van kracht. De in 2011 beschikbare middelen voor het ILG zijn aan provincies ter beschikking gesteld via de reguliere ILG-bevoorschotting. In de huidige jaarstukken wordt de bestaande verantwoordingswijze in 2011 gehandhaafd.

Voor het niet instemmen met het deelakkoord was van belang dat er nog geen heldere verdeling overeen was gekomen over de beheersgelden. Dit is voor Drenthe cruciaal, omdat Drenthe een relatief grote beheersopgave heeft. Verder was bij de verwerping door Drenthe van belang dat de zgn. grond-voor-grondregeling onvoldoende "hard" was en dat de spelregels tijdens het onderhandelingstraject door het Rijk tussentijds steeds werden gewijzigd.

Op 1 januari 2011 was met betrekking tot het thema inrichting een bedrag verplicht van € 31 miljoen. Verder stond op die datum aan biedingen voor grondaankopen een bedrag open van € 11 miljoen. Het totaalbedrag van € 44 miljoen (incl. ecoduct N33) zou het rijk niet langer meer gaan financieren, maar zou uit de zogenaamde grond-voor-grondregeling gehaald moeten worden. Aan “vrije” ruimte kan Drenthe binnen de provincie via de grond-voor-grondregeling een bedrag vrijspelen van € 6 miljoen. De overige € 38 miljoen zou via een verdeling tussen alle provincies ter beschikking moeten komen. Het is maar zeer de vraag, of dit gaat lukken, gezien de ongewisse situatie en omdat een aantal provincies die wel hebben ingestemd met het deelakkoord natuur, als voorwaarde heeft gesteld niet aan de verdeling van de grondvoorraad voor de financiering van lopende verplichtingen mee te willen werken.

Hoeveel van de vordering zou binnen 2 tot 5 jaar kunnen worden geëffectueerd in Drenthe? De termijn die zou moeten worden gehanteerd voor het realiseren van de verkopen zou synchroon moeten lopen aan de uitfinanciering van de lopende verplichtingen. Pas als de kaders rond de grond-voor-grondregeling scherp genoeg zijn kan meer concreet een financieel resultaat op de afwikkeling van de bestuursovereenkomst 2007-2013 worden bepaald. Een deel van een eventueel resterend tekort kan worden gedekt binnen het eigen beleidsterrein. Immers het tekort op het rijksaandeel in de ILG kan deels worden gecompenseerd door aanwending van nog niet verplichte provinciale co-financieringsmiddelen. Ook zijn overgebleven middelen op provinciale doelen uit het pMJP gereserveerd evenals de ontvangen rente op de ILG groenfondstrekening. Tenslotte zou een restant tekort moeten worden gedekt uit de risicoreserve. Er van uitgaande dat b.v. 30% van de vordering op basis van de grond-voor-grondregeling binnen 3 tot 5 jaar kan worden geëffectueerd moet na inzet van de vanuit het beleidsgebied beschikbare middelen, binnen de risicoreserve rekening worden gehouden met een extra dekking van € 15 miljoen voor de financiële afwikkeling van het deelakkoord natuur.

Inmiddels is er een nieuw natuurakkoord gesloten. Het akkoord is geen verbetering ten opzichte van de oude plannen, eerder een verslechtering. In het nieuwe akkoord komt volgens ons minder grond beschikbaar en is er de eerste jaren ook beduidend minder geld.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.2. Bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit	De verdroging aanpakken binnen acht TOP-gebieden. De hiervoor in het pMJP geformuleerde doelstellingen uiterlijk in 2013 realiseren.	Uitvoeren maatregelen in de TOP-gebieden Peizerdiep, Fochteloërveen, Dwingelderveld en delen van de Drentsche Aa . Projectvoorbereiding in de TOP-gebieden Reest, Bargerveen, delen van de Drentsche Aa en Drents Friese Wold Bewaken voortgang synergieprojecten Monitoring aanpak verdroging in de acht TOP-gebieden
5.9 Terugdringen uitstoot ammoniak bij EHS	Verlaging van de ammoniakuitstoot in Drenthe.	Voortgezette uitvoering van het meerjarenproject 'Duurzaam boer blijven in Drenthe'. Ruim honderd rundveehouderijen passen hun bedrijfsvoering aan en richten deze in naar de kringloopgedachte. Het project voorziet verder in excursies, open dagen, lezingen etc.

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.19. Versnelde aankoop en inrichting van EHS	Realiseren EHS Drenthe in 2015 en realiseren instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000.	Geen versnelde aankoop
5.20. Koppeling realisatie EHS en maatregelen klimaatbeleid	Realisatie van 1.500 hectare bosuitbreiding in 2014.	Aanleg 75 hectare bos
5.24 Gebiedsprogramma Agenda voor de Veenkoloniën.	Structurele verbetering ruimtelijke en sociaal-economische structuur door verbindings- en innovatieprojecten. Centraal staan de thema's agribusiness, landschap, infrastructuur, toerisme, wonen, sociaal-economische vernieuwing en verbinden regio's verbinden.	Uitvoeren Gebiedsprogramma 2008-2012. Faciliteren projectbureau en stuurgroep.
5.25 Realisatie Tusschenwater	Duurzaam samengaan functies natuurontwikkeling, waterberging en drinkwaterwinning, bieden van kansen voor recreatie en verbeteren waterkwaliteit Zuidlaardermeer.	Realiseren eerste fase project (180 hectare).
5.26 Ontsnippering	(1) Samenhangende inrichting EHS en knelpunten bij A28, spoor en overige wegen en maximale benutting beschikbare rijks gelden uit het Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO). (2) Jaarlijks oplossen van 5 -10 knelpunten EHS bij provinciale wegen, met zicht op grotendeels opgeloste knelpunten EHS in 2018. (3) Oplossen knelpunten EHS bij gemeentelijke wegen, met zicht op grotendeels opgeloste knelpunten EHS in 2018.	(1) Samen met alle betrokkenen opstellen van een realisatieplan voor de gebiedsgerichte ontwikkeling rond het knelpunt EHS A28. (2) Oplossen van 5 à 10 EHS knelpunten bij provinciale wegen, in samenhang met wegwerkzaamheden (PUP) (3) Gemeenten voorlichten over bestaande knelpunten en mogelijke oplossingen (in het kader van bestaande overleggen rond PUP 2010 en de convenanten/ samenwerkingsovereenkomsten verkeer en vervoer) en financiële bijdrage leveren voor extra kosten van ontsnipperingsmaatregelen.
5.27 Holteringerveld (voorheen Havelte-Oost)	Realisatie van de eerste fase van het Integraal Plan Natuurgebied Havelte-Oost.	Realiseren van een dagrecreatievoorziening op de Havelterberg en een educatiecentrum/ schaapskooi.
5.28 Runde	Realisatie van de eerste fase van het Uitvoeringsprogramma Runde	Realiseren van de kruising Runde met Emmer-Compascuum en de ecologische verbindingszone.
5.29 Bargerveen	Realisatie van de eerste fase van de buffering Bargerveen.	Realiseren van grondaankopen en –ruil en boerderijverplaatsingen. Planvorming voor de tweede fase.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Beekherstel Oostervoortsediep

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.2. Bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit.	Status: Oranje	<p>Dwingelderveld, Fochteloërveen, een de Eelder- en Peizermeden zijn in uitvoering. Voor het beekdal van de Peizerdiep is de financiering rond en kan de uitvoering starten.</p> <p>Voor nieuwe projecten is geen ILG subsidie meer beschikbaar. In plaats daarvan is het voor een aantal projecten nog gelukt om met alternatieve financiering van o.a. EU een aanvraag in te dienen. Dit zijn 3 projecten in de Drentsche Aa (Halkenbroek, Scheebroekerloopje, Geelbroek), de middelloop van de Vledder en de maatregelen in de landinrichting Zuidwolde-Zuid.</p>
		<p>Uitgaande van honorering van de EU-POP aanvragen wordt 70% van de totale opgave voor eind 2013 gerealiseerd.</p> <p>Wij hebben in Drenthe 7 synergieprojecten. Hiervan is 1 gerealiseerd, 2 in uitvoering en 4 in voorbereiding. De synergieprojecten moeten uiterlijk in 2015 zijn gerealiseerd. Voor 1 project (Reestdal) is de co-financiering onzeker geworden vanwege het wegvallen van ILG.</p> <p>In 10 TOP-verdroging en Natura2000 gebieden is het meetnet verdroging aangelegd en operationeel.</p>
5.9 Terugdringen uitstoot ammoniak bij EHS. [foto uitreiking duurzaamheidsprijs toegevoegd]	Status: Groen	<p>Het project 'Duurzaam boer blijven in Drenthe' heeft een goed jaar gehad waarin de 10 studiegroepen diverse onderzoeken hebben gedaan en afgerond. De Drentse duurzaamheidsprijs is uitgereikt aan de meest duurzame boer van het project. Dit heeft veel publiciteit gehad. Ook heeft een statenexcursie plaatsgevonden om PS nader te informeren over de aanpak en resultaten. In 2011 is de economische onderbouwing van de aanpak ook nagenoeg gereed. Het komende jaar is laatste projectjaar en zal de focus liggen op communicatie van resultaten.</p>
5.19. Versnelde aankoop en inrichting van EHS.	Status: Groen	<p>Als gevolg van de brief van staatssecretaris Bleker van 20 oktober 2010 konden in 2011 geen nieuwe aankoop- en inrichtingsverplichtingen worden aangegaan. Alleen al opgestarte projecten zijn in uitvoering zoals de Eener- en Langeloërstukken.</p>

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.20. Koppeling realisatie EHS en maatregelen klimaatbeleid.	Status: Oranje	Er is 30 ha nieuw bos gerealiseerd. Initiatieven duurden langer in de voorbereiding dan voorzien.
5.24 Gebiedsprogramma Agenda voor de Veenkoloniën.	Status: Groen	Het gebiedsprogramma 2008 – 2012 is vervroegd geëvalueerd. Dit heeft tot gevolg gehad dat in 2011 een doorstart document is gemaakt dat voorziet in een nieuw programma voor 2012 en 2013, waarbij de focus is gelegd op een beperkt aantal thema's.
5.25 Realisatie Tusschenwater.	Status: Oranje	Voor de realisatie van Tusschenwater is een MER onderzoek nodig. Dit onderzoek is in 2011 afgerond en in de inspraak gekomen. In 2012 wordt de procedure afgerond, een inrichtingsplan opgesteld en het bestemmingsplan aangepast om de uitvoering mogelijk te maken.
5.26 Ontsnippering	Status: Oranje	<p>1. Op 14 december is voor € 4,4 mln het bestek aanbesteed voor de bouw van een eoduct over de A28 tussen het Nationaal Park Dwingelderveld en het Ter Horsterzand. De aannemerscombinatie Mobilis/Hegeman gaat in het voorjaar van 2012 met de bouwactiviteiten starten.</p> <p>Extra uitgevoerd: 2 eoducten over de N48 bij Zuidwolde, en de omgeving is aansluitend ingericht. Ontwerpplannen voor 2 knelpunten Rijksinfrastructuur opgesteld.</p> <p>Samen met prorail maatregelen voor 6 knelpunten bij het spoor geformuleerd, aanbesteding voorbereid.</p> <p>2. Van de EHS knelpunten bij provinciale wegen, in samenhang met wegwerkzaamheden (PUP) zijn 3 fauna knelpunten opgelost, op ca. 10 plaatsen zijn aanvulling en herstel van voorzieningen gerealiseerd en 1 project is in voorbereiding. Er is minder uitgevoerd dan gepland doordat minder wegwerkzaamheden zijn uitgevoerd.</p> <p>3. Gemeenten zijn eenmalig gezamenlijk voorgelicht over bestaande knelpunten en mogelijke oplossingen (in het kader van bestaande overleggen rond PUP 2010 en de convenanten/ samenwerkingsovereenkomsten verkeer en vervoer). De belangstelling vanuit PUP en convenanten is niet groot, er is weinig affiniteit voor natuurbeleid en subsidieaanvragen in samenhang met wegwerkplanning zijn ingewikkeld en omslachtig. Er zijn 3 projecten uitgevoerd, 1 is in voorbereiding in gemeente Westerveel en 1 in voorbereiding in gemeente Midden-Drenthe.</p>
5.27 Holteringerveld (voorheen Havelte-Oost).	Status: Oranje	Activiteiten hebben in 2011 deels stil gelegen, want er loopt een beroep bij de Raad van State. Behandeling is op 1 februari 2012. Mocht deze uitspraak onverhoopt negatief uitvallen, dan is een reparatie bestemmingsplan voorzien, zodat realisatie binnen de geplande termijn van uiterlijk eind 2012 nog steeds wordt gehaald.
5.28 Runde	Status: Groen	De uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Runde bevindt zich in een afrond stadium. In 2011 is gewerkt aan de clusters 5, 7 en 8a. De clusters 6, 8b en 12 zijn voorzien om uitgevoerd te worden in 2012, Daarmee is De Runde dan in Drenthe gereed.
5.29 Bargerveen	Status: Oranje	Er zijn in 2011 twee landbouwbedrijven met bijbehorende gronden verworven. In totaal moet nog ca. 40 ha verworven worden om de bufferzone te kunnen aanleggen. Dit proces is echter stilgelegd vanwege de onderhandelingen over de decentralisatie Natuur en daarmee komt realisering en het behalen van de doelstellingen in het kader van Natura 2000 in gevaar.

Wat doen wij nog meer?

Deelproduct	Resultaten	Activiteiten 2011
pMJP	<p>Het resultaat is beschreven in onderstaande tabel.</p> <p>NB. De prioriteiten "Kunstobjecten bij pMJP-projecten in het landelijk gebied" en "Vitaal Platteland" zijn opgenomen in het pMJP.</p>	<p>De programmering pMJP voor 2011 is beschreven in onderstaande tabel. Het landelijk gebied vormt een van de pijlers van het Programma klimaat en energie. De desbetreffende doelen, middelen en instrumenten worden verbonden met het pMJP. Voorts wordt bezien of de gebiedsorganisatie van het pMJP, de eigen pMJP organisatie en DLG kan worden benut voor de klimaat- en energiedoelen. Met de terreinbeherende instanties worden concrete afspraken gemaakt over een actieve inrichting van nieuwe natuur op gronden die zijn doorgeleverd.</p> <p>Belangrijkste activiteiten 2011 per gebied:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noordwest: VIEP en Leekstermeer - Drentsche Aa: toegangspoort Dijkveld en gebiedsfonds - Hunze: Tussenwater, Torensveen en Bonnerklap - Zuidoost: Bargerveen, Runde en Veenpoort Zuid - Zuidwest: Dwingelderveld en Holtingerveld
Groene wetgeving	Bescherming van bossen, natuurgebieden, planten en dieren door het adequaat uitvoeren van wettelijke taken (Flora- en Faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet).	Alle voorkomende werkzaamheden waarvoor provincie Drenthe bevoegd gezag is in kader van uitvoering Flora- en Faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet, o.a. in- en extern advies, vergunningverlening, bezwaar en beroep.
Groene instellingen	Invulling geven aan onze natuur- en landschapsdoelstellingen door de inzet van preferente instellingen en vrijwilligersorganisaties op het gebied van natuurbeheer en natuur- en milieueducatie	Alle voorkomende werkzaamheden in het kader van het subsidiëren van de preferente instellingen (Landschapsbeheer Drenthe, IVN, Het Drents Landschap, BoerenNatuur) en ondersteunen van vrijwilligersorganisaties met een waarderingssubsidie. Prioriteit 5.18 B BoerenNatuur is hierin opgenomen

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
pMJP		De middelen voor de prioriteiten zijn volledig uitgeput. Met de impuls gelden zijn wederom tientallen aanvragen gehonoreerd die ten goede komen aan de vitalisering van het platteland. De onderstaande belangrijkste activiteiten per gebied lopen volgens planning of zijn gerealiseerd: - Noordwest: VIEP en Leekstermeer - Drentsche Aa: toegangspoort Dijkveld en gebiedsfonds - Hunze: Tusschenwater, Torenveen en Bonnerklap - Zuidoost: Runde en Veenpoort Zuid - Zuidwest: Dwingelderveld en Holtingerveld Het project Bargerveen (Zuidoost) loopt vertraging op door de Rijksbezuinigingen.
Groene wetgeving		Door het vaststellen van groen manifest is de bedrijfsontwikkeling bij melkveehouderijen weer op gang gekomen. Dit leidt tot meer aanvragen in het kader van Natuurbeschermingswetgeving verlengd,.
Groene instellingen		Genoemde preferente instellingen en organisaties hebben zoals gebruikelijk ook in 2011 een jaarlijkse subsidie ontvangen, zodat zij dankzij hun werkzaamheden en inzet kunnen bijdragen aan de invulling van de provinciale natuur- en landschapsdoelstellingen.

Geactualiseerde agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd?
PEIL-rapportage 2010	2e kwartaal 2011	2e kwartaal 2011 (15 juni)

Wat heeft het gekost?

Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten					
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	46.420.034	42.704.076	36.975.299	61.378.153	-24.402.854
Totaal	46.420.034	42.704.076	36.975.299	61.378.153	-24.402.854
Baten					
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	41.129.636	36.395.893	31.167.962	57.849.521	-26.681.559
Totaal	41.129.636	36.395.893	31.167.962	57.849.521	-26.681.559
Saldo	5.290.398	6.308.183	5.807.337	3.528.631	2.278.706

Toelichting

Saldo Programma	2.278.706
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG	2.173.916
Totaal verrekend met reserves	2.173.916
Resultaat programma na bestemming reserves	104.790

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Saldo van Baten en Lasten

Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP

De uitgaven bedroegen € 61,4 miljoen ofwel € 24,4 miljoen hoger dan geraamd. De inkomsten bedroegen € 57,8 miljoen ofwel € 26,7 miljoen meer dan geraamd. Per saldo is er hier een voordeel van € 2,3 miljoen. Binnen het PMJP wordt de rijksbijdrage in verhouding tot de uitgaven onttrokken aan het rijksvoorschot.

Lasten

Het product 7.1 bestaat uit veel verschillende producten. Per product wordt het saldo nader toegelicht.

Op het product pMJP-7 water is een voordeel van € 260.000,-- voornamelijk op het onderdeel synergie projecten. Op de producten groene wetgeving en instellingen (incl. Natuur en Milieueducatie) wordt een voordeel opgetekend van € 155.000,--.

Op het product landschap zit een nadeel van 6,5 miljoen. Met name de uitgaven Tenna projecten ad € 4 miljoen (en budgettair neutrale dekking door inkomsten tenna) waren per abuis niet geraamd in 2011. Voorts is op de PMJP subsidie Onderhoud landschap veel meer uitgegeven (1,9 miljoen) dan geraamd. Tegenover dit nadeel staat een voordeel van 1,9 miljoen aan bijdragen van derden. Tenslotte kennen de pMJP subsidieonderdelen uitvoeringsprogramma Nat. Landschap en uitfinanciering bos en landschap een nadeel van € 475.000,-- ten opzichte van de geraamde betalingen.

Op het belangrijkste pMJP product "Natuur" is het grootste verschil opgetreden. In totaal 19,4 miljoen. Het onderdeel Milieukwaliteit binnen natuur kent een voordeel van 1,3 miljoen. Met name verzuring en vermesting 1,1 miljoen en verdrogingsprojecten 0,2 miljoen. Voor de nationale parken hebben verrekening plaatsgevonden wegens door de provincie voor de parken betaalde facturen in voorgaande jaren van € 440.000,-- . Samen met een voordeel op de reguliere uitgaven bedraagt het voordeel € 615.000,-- . Op de doelstelling realisatie EHS (nadeel 16,2 miljoen) heeft de deactivering van ILG grondverwervingen ad € 17.839.000,-- plaatsgevonden. Tot 2010 werden de nog niet doorgeleverde maar wel door het rijk gefinancierde verwervingen als vooruitbetaalde bedragen verantwoord en gecorrigeerd op de vooruit ontvangen rijksmiddelen. Omdat de doorlevering van deze gronden aan de terreinbeherende organisaties om niet gebeurd zijn wij van mening dat het waarden van deze bezittingen alleen reëel is als de intentie is om deze gronden niet door te leveren en er sprake is van te verkopen grond. Hiervan heeft een globale inventarisatie plaatsgevonden sluitende op ca. 277 Ha. Omdat de verkoop van reeds aangekochte en gefinancierde gronden op basis van de grond-voor-grond regeling

mogelijk landelijk wordt geregistreerd en verdeeld is dit bezit niet geactiveerd. Op de onderdelen Verwerving EHS en inrichting zaten nadelen ter hoogte van 4,8 respectievelijk 2,1 miljoen euro. De betalingen voor de doelen “knelpunten robuuste verbindingen” en “beheer EHS” waren samen € 2,5 miljoen lager dan geraamd. Op de prestatie’s milieukwaliteit Drenthe en natuur algemeen heeft een nabetaaling voor het integraal Plan Natuurgebeid Havelte Oost plaatsgevonden van € 42.000,-- en is de versnelde aankoop en inrichting van de ecologische hoofdstructuur ad € 112.500 in 2011 niet geëffectueerd in verband met de gevolgen van het deelaccorde natuur. Voorts is het budget voor de subsidieregeling Ontsnippering EHS niet volledig gebruikt € 245.000,-- (voordeel) en zijn nabetaalingen geweest voor het uitvoeringsprogramma Ronde € 275.000,-- . Per saldo bedroegen de uitgaven € 500.000,-- ongeveer gelijk aan de begroting.

De producten pMJP-8 Versterking economische vitaliteit en pMJP-4 Recreatie en toerisme kennen tenslotte een voordeel van € 167.000 respectievelijk € 800.000 ren opzichte van de raming. ,-- Het eerste saldo heeft betrekking op de herijking ontwikkelingsperspectief veenkoloniën en is ontstaan als gevolg van een onjuiste verwachting bij derde bestuursrapportage.

Baten

De meeste inkomsten zijn bij het pMJP rechtstreeks gerelateerd aan de uitgaven. Begroot was € 31,1 miljoen terwijl € 57,8 miljoen is gerealiseerd (voordeel € 26,7 miljoen).

De rente op de groenfondstrekening bedroeg € 356.000,-- ofwel € 156.000,-- meer dan begroot.

Op het product pMJP-7 Water is ruim 1 miljoen, vnl. door co-financiering van derden meer ontvangen dan geraamd. Op de producten informatiesystemen landelijk gebied en groene wetgeving bedroegen de inkomsten ca. € 10.000,-- lager dan begroot.

Voor pMJP-5 landschap is 7,4 miljoen meer ontvangen dan geraamd. De grootste onderdelen hierin zijn de bijdrage Tennet ad € 4 miljoen, de bijdragen derden voor ontwikkeling Nationaal Landschap 2 miljoen en de bijdrage Rijk voor het Nationaal Landschap van 1 miljoen.

Op het product natuur is € 19,7 miljoen meer ontvangen. Op het onderdeel realisatie EHS bedroeg het voordeel € 18 miljoen. Een rijksbijdragen ILG van 17,8 miljoen had betrekking op de de-activering van grond. De overige voor en nadelen in de bijdragen derden en rijk, binnen de prestatie realisatie EHS lopen ongeveer tegen elkaar weg. De inkomsten voor milieukwaliteit en nationale parken leverden een voordeel op van € 400.000,-- respectievelijk € 1 miljoen.

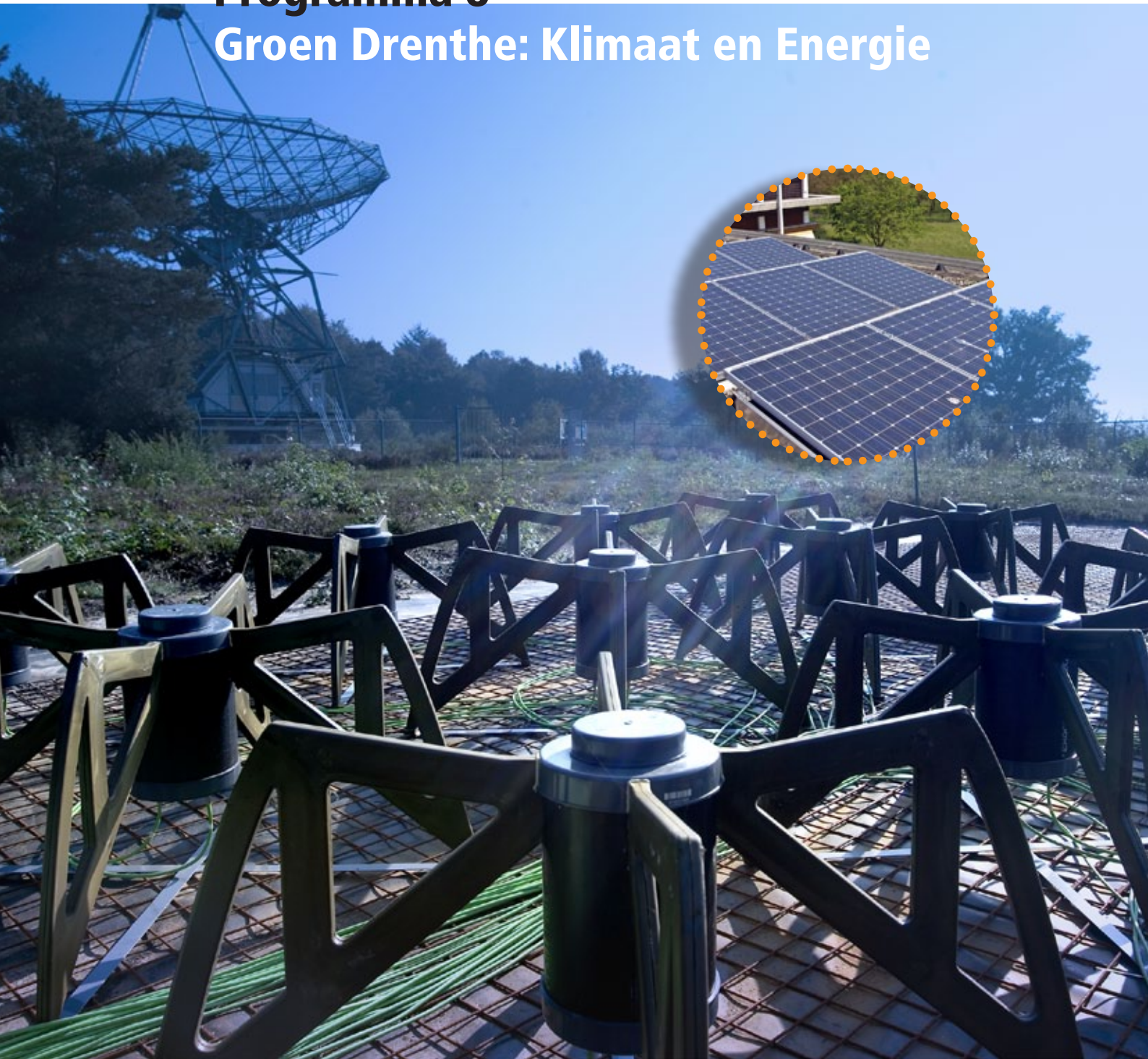
Op het product Recreatie en toerisme is € 526.000,-- meer ontvangen dan begroot.

Saldo Baten en Lasten.

Het totale saldo van baten en lasten bedraagt € 2.278.706,-- . Hiervan heeft € 2.173.918,-- betrekking op het pMJP en € 104.788,-- op andere doelen. Deze andere doelen waren informatiesysteem landelijk gebied, groenewetgeving en instellingen en natuur, bos en landschap (NME). Het saldo van baten en lasten pMJP productonderdelen (provinciale doelen) bedraagt € 724.894,-- . Het saldo pMJP productonderdelen (rijksdoelen) bedraagt € 1.449.024,-- . Beide saldi worden verrekend met de reserve ILG.

Programma 8

Groen Drenthe: Klimaat en Energie

Missie

Het thema energie is voor ons van grote economische betekenis. Wij leveren een bijdrage om minder afhankelijk te zijn van fossiele brandstoffen, mede gelet op de huidige spanningen in de wereld. Bovendien willen wij de wereld ook voor toekomstige generaties leefbaar houden. Daarnaast zijn uiteraard de ruimtelijke implicaties van belang; in de loop der tijd ontstaan zo nieuwe energielandschappen. Wij gaan in noordelijk verband voor een Energieakkoord met het rijk en private partijen. De focus ligt daarbij op productie, distributie, kennis en innovatie. In het akkoord willen wij de wederzijdse rol, bijdrage en verantwoordelijkheid van de betreffende partners goed geregeld zien. De Drentse Energie Organisatie is voor ons de uitvoeringsorganisatie van grotere projecten. Wij zien kansen om via een energie-academie (WO en HBO) en een energiecollege (MBO) het onderwijsaanbod te vernieuwen. Wij verbinden de robuuste onderdelen van het lopende programma Klimaat en Energie aan het Energieakkoord. Bestaande meerjarige afspraken, bijvoorbeeld de bijdrage aan RSP Emmen, worden gerespecteerd. Het afsluiten van nieuwe klimaatcontracten met gemeenten wordt heroverwogen. Activiteiten zoals het 100.000 woningenplan of voertuigenplan zetten wij in noordelijk verband en in hernieuwde vorm voort. Deze activiteiten bekijken wij tegen de achtergrond van de financiële ontwikkelingen. Het zoekgebied Windenergie zoals verwoord in de Omgevingsvisie is onze leidraad voor de realisatie van grootschalige windparken. De Structuurvisie Ondergrond is voor ons leidend in de nationale discussie over het gebruik van de ondergrond. De opslag van kernafval in de Drentse ondergrond sluiten wij uit, evenals de komst van een kerncentrale in Drenthe.

Behaalde successen

- De Green Deal Noord Nederland; een passende vervolgstap op het Energieakkoord Noord Nederland. Binnen de Green Deal zijn financiële afspraken gemaakt, waaronder € 3 miljoen voor de Drentse vestiging van Avebe en € 6 miljoen voor de Energy Academy/Energy College.
- Het Energy College; er is op hoofdlijnen, een businessplan opgesteld. Met de totstandkoming van een E-college wordt enerzijds bijgedragen aan het oplossen van tekorten in goed geschoolde MBO vakkrachten op het gebied van energie, anderzijds wordt de aansluiting tussen het aanbod en de wensen van de markt beter georganiseerd.
- De oprichting van de Drentse Energie Organisatie (DEO), op 1 december 2011. Van de ruim 350.000 euro die beschikbaar is voor de oprichtingskosten is € 115.000 (32%) gebruikt. De rest van het oprichtingsbudget wordt geïnvesteerd in projecten die passen binnen de doelstellingen van de DEO.
- Het binnenhalen van ruim € 450.000 in het kader van de rijkssubsidieregeling 'Excellente Gebieden'. In Drenthe zijn er vijf van die gebieden aangewezen, waar binnen de looptijd van 2011 tot 2013 314 energiezuinige woningen worden gerealiseerd. Er is geen enkele andere provincie te noemen die een dergelijk bedrag toegewezen heeft gekregen.
- Mede door de inzet van de taskforce Groen Gas neemt de Energy Valley regio in de SDE+tender 2011 een koppositie in. Met de gehonoreerde projecten en een voorgenomen jaarlijks groen gas productievolume van tussen de 60 en 70 miljoen m³ is de regio goed op weg om 30% van het nationale productievolume voor groen gas voor haar rekening te nemen.

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Product 8.1. Klimaat en Energie

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Klimaat en energie

De 'Grounds for Change'-sturingsfilosofie gaat uit van de Mitigatie, Adaptatie en Participatie benadering, ofwel de Drentse MAProach. Deze zetten wij in bij het uitvoeren van het programma Klimaat en Energie. Dat bevat de volgende drie centrale doelen:

1. Minder uitstoot van broeikasgassen door een brongerichte aanpak (mitigatie)
 - Drenthe levert een evenredige bijdrage aan de CO₂-reductie-doelstelling conform het Energieakkoord Noord-Nederland (+ 25%)
 - Drenthe levert in het kader van duurzame energie een bijdrage van 5%
2. Beter aanpassen aan veranderingen in het klimaat door een gebiedsgerichte aanpak (adaptatie)
 - Het provinciaal omgevingsbeleid is klimaatbestendig
 - De EHS/Natura 2000, de landbouw en de toeristische sector is klimaatrobust ingericht
 - Klimaatverandering en energiewinning maken integraal onderdeel uit van landschap en leefomgeving
 - In 2020 kan 40 miljoen m³ water worden vastgehouden en 22 miljoen m³ water worden geborgen
3. Meer gezamenlijke verantwoordelijkheid door een actorgerichte aanpak: (participatie)
 - 80% van de door Drenthe benaderde partijen doet actief mee.
 - Het beschikbare financiële en juridische/beleidsmatige instrumentarium wordt maximaal benut.

Voor een uitgebreide evaluatie van het programma Klimaat en Energie wordt verwezen naar de programma-evaluatie zoals deze op 13 december door het college van GS is vastgesteld. Deze evaluatie is behandeld in de Statencommissie OGB van 11 januari 2012.

Verantwoording drie centrale doelen:

1. Minder uitstoot van broeikasgassen door een brongerichte aanpak (mitigatie)

Onderdeel van het programma Klimaat en Energie is het Energieakkoord Noord-Nederland, waarin klimaatdoelstellingen zijn afgesproken met de andere noordelijke provincies voor de periode 2008 - 2011. Wij verwijzen naar de DWA-rapportage van 25 november 2011, behorende bij eerdergenoemde programmaevaluatie. Het rapport van DWA laat zien dat de doelstellingen voor 2011 weliswaar niet worden gehaald, maar dat bij voortzetting van het beleid de doelstelling voor 2020 nog steeds haalbaar is. Belangrijkste oorzaak dat de doelen van 2011 niet zijn gehaald is dat de nationale doelstellingen voor deze periode te ambitieus waren.. Drenthe wijkt daarmee overigens niet af van de trend in de rest van Nederland.

2. Beter aanpassen aan veranderingen in het klimaat door een gebiedsgerichte aanpak (adaptatie)

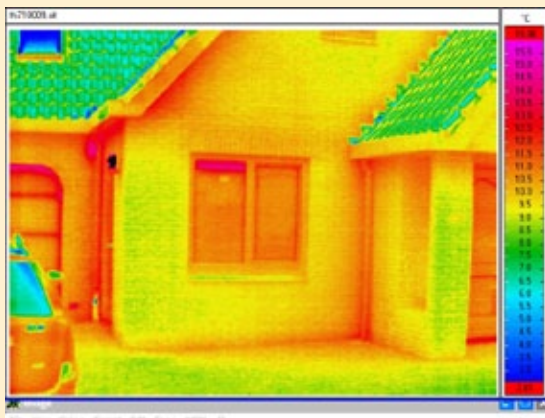
In de programmaperiode zijn door bundeling van middelen grote adaptatieprojecten binnen de deelprogramma's Klimaatlandschappen en Water gerealiseerd of in gang zijn gezet. Met deze projecten heeft Drenthe zich in de afgelopen periode goed voorbereid op en aangepast aan de klimaatverandering. Binnen het provinciaal omgevingsbeleid, de EHS/Natura 2000, de landbouw en de toeristische sector is de klimaatbestendigheid/robuustheid sterk toegenomen. Met betrekking tot de waterdoelstellingen voor 2020 is het de vraag of er nog voldoende middelen beschikbaar zullen blijven om de gehele doelstelling te realiseren.

3. Meer gezamenlijke verantwoordelijkheid door een actorgerichte aanpak: (participatie)

De betrokkenheid van de Drentse burgers en bedrijven is flink vergroot. Ten opzichte van de beginperiode van het programma zijn duidelijk meer partijen actief geworden binnen het speelveld Klimaat en Energie. Vrijwel alle door Drenthe benaderde zijn partijen actief betrokken geweest in projecten.

Middels eigen financiële instrumenten zoals klimaatcontracten, het Innovatief Actieplan Drenthe (IAD), en de noordelijke bouwregelingen SEBB/SIEBB is een belangrijke financiële impuls gegeven aan de uitvoering van diverse klimaat- en energieprojecten. Over de gehele programmaperiode is met inzet van circa zes miljoen euro ongeveer zestig miljoen euro aan additionele middelen verworven uit externe financiële instrumenten.

Door onder meer het omgevingsbeleid en diverse beleidsvisies, zoals de structuurvisie voor de ondergrond, is een actief en sturend klimaat en energiebeleid ontwikkeld.

Warmtescan, 100.000-woningenplan

Product 8.2. Drentse Energie Organisatie

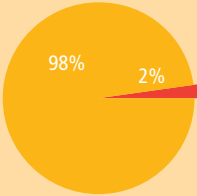
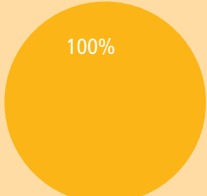
Doelen vanuit de begroting 2012 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Dit product bestond bij het opstellen van de begroting 2010 nog niet, daarom is onderstaande tekst uit begroting 2012 overgenomen.

Het streven is de formele oprichting van de stichting Drentse Energie Organisatie (DEO) eind 2011 plaats te laten vinden. Binnen DEO wordt ingezet op de versnelling van de transitie naar duurzame energie. DEO gaat voor de ontzorging van robuuste projecten. Met DEO wordt de Drentse invulling gegeven aan de thema's 'Energieproductie en balanceren' en 'Slimme energiesystemen' uit het EANN.

Op 1 december is de Drentse Energie Organisatie (DEO) opgericht. De DEO is opgericht om de programmadoelstellingen over de productie van duurzame energie versneld te realiseren, door het inzetten van revolverende middelen en het leveren van kennis aan projecten. Het volledige beschikbare projectbudget van DEO voor 2011 wordt geïnvesteerd in doelrealisatie. Eind december is er een prestatiesubsidiebudget van € 1,5 miljoen beschikbaar aan de Drentse Energie Organisatie.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	7.281.553 	690.165
Overige programma's	328.807.260	336.631.876

Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Totaal lasten	5.834.185	6.822.060	7.271.468	7.281.553	-10.085
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal baten	165.326	0	643.274	690.165	-46.891
Saldo	5.668.859	6.822.060	6.628.194	6.591.388	36.806

Ontwikkelingen

Product 8.1. Klimaat en Energie

Ontwikkelingen jaarstukken.

Een nieuwe ontwikkeling waarop eind 2011 is aangesloten is het topsectorenbeleid en de hieraan gekoppelde innovatiecontracten. Het topsectorenbeleid richt zich hoofdzakelijk op het bedrijfsleven. Mede door een zeer korte indieningsperiode en de onduidelijkheden vanuit het Rijk over de invulling van dit instrument heeft het Drentse bedrijfsleven nog niet optimaal kunnen aanhaken. De verwachting is dat het Drentse bedrijfsleven in de tweede ronde van innovatiecontracten (2012) beter in staat zal zijn aan te haken.

Green Deal

In de decembercircular 2011 is een decentralisatie-uitkering voor een Green Deal tussen de Energy Valley-regio Noord-Nederland en de Rijksoverheid opgenomen. Het kabinet heeft met de noordelijke provincies en gemeenten een Green Deal gesloten die bijdraagt aan verduurzaming van de maatschappij op korte en langere termijn, die lonend is voor overheid en maatschappij. Doel van de Green Deal is te laten zien dat groen en groei hand in hand gaan. Binnen het deelonderwerp 'Groene Gasrotonde/Bio Based Economy' is afgesproken dat het Rijk een bijdrage levert aan een project dat groen gas produceert uit de reststromen van de aardappelverwerking (Potato Power).

Product 8.2. Drentse Energie Organisatie

Ontwikkelingen jaarstukken.

De Drentse Energie Organisatie is als stichting buiten de provincie geplaatst. De ontwikkelingen ten aanzien van DEO zullen via de verantwoording over de subsidie aan de provincie kenbaar worden gemaakt.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Product 8.1. Klimaat en Energie

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.13. Uitwerking klimaat en energie-beleid	<p>Realiseren van de collegedoelstellingen en de afspraken die in noordelijk en IPO verband zijn gemaakt over klimaat en energie.</p> <p>De resultaten worden gegroepeerd rond de volgende thema's.</p> <p>1. Diep onder Drenthe Duidelijk en zichtbaar beleid in uitvoering voor benutting ondergrond in duurzame energie in huishouding</p> <p>2. Bouwen Aantoonbare CO2-reductie in gebouwde omgeving (incl. openbare verlichting)</p> <p>3. Kenniseconomie Economische ontwikkeling aantoonbaar gekoppeld aan klimaat en energiebeleid.</p> <p>Programma 2011-2014</p>	<p>Centraal staat de uitvoering van het Programma Klimaat en Energie, aan de hand van jaarlijkse actieplannen en de afgesloten klimaatcontracten met gemeenten. De activiteiten zijn divers en betreffen beleidsontwikkeling, regelgeving, financiële stimulering, kennisoverdracht en projectontwikkeling. Voor de onderscheiden thema's ligt de nadruk in 2011 op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorbereiding en uitvoering geothermie - Procesvoering CCS - Stimuleren Seizoensgebonden WKO <p>Focus op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beperkt uitvoeren Actieplan gebouwde omgeving (AGO) - Verduurzamen Openbare verlichting <p>Focus op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Energieproductie (o.a. DEO) - Uitvoering project Groen Gas - Ontwikkeling Energietransitieparken flankeren <p>Voorbereiden programma 2011-2014</p>

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
5.13. Uitwerking klimaat en energie-beleid	Status: Groen	<p>Er is actief uitvoering gegeven aan het actieplan 2011 en de afgesloten klimaatcontracten met gemeenten.</p> <p>In 2011 is de programmaperiode 2008-2011 afgesloten middels een programmaevaluatie. Alle doelstellingen, uitgezonderd de mitigatie, zijn gerealiseerd.</p> <p>Afwijking in activiteiten: Middels het opheffen van de stichting Borg zijn de activiteiten ten behoeve van procesvoering CCS beëindigd.</p>

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
	Programma 2012-2015	In 2011 is binnen de noordelijke Energy Valley samenwerking een uitvoeringsfocus voor de komende jaren ontwikkeld. Tezamen met de resultaten uit de programmaevaluatie heeft deze focus aan de basis gelegen van de eerste contouren van het nieuwe uitvoeringsprogramma dat medio februari 2012 ter besluitvorming aan GS wordt voorgelegd.

Wat hebben wij nog meer gedaan?

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?		
Product	Resultaten	Activiteiten 2011
8.1 Klimaat en energie	Klimaatcontracten met de gemeenten lopen op schema	Start van de projecten voor 2011; Voor de projecten die niet door zijn gegaan hebben de gemeenten voor eind 2011 alternatieven aangedragen die pasten binnen de scope van de klimaatcontracten.
	Decentralisatieuitkering van € 4,8 miljoen voor de Groen Gas Hub te Wijster	Gecoördineerde lobby van Energy Valley en de provincie Drenthe
	Start bouw nieuwe vergister Attero, waardoor wordt bijgedragen aan de totstandkoming van het Energietransitiepark Wijster	
8.2 Drentse Energie Organisatie	n.v.t.	

Agenda

N.v.t.

Wat heeft het gekost?

Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten					
Product 8.1. Klimaat en Energie	5.834.185	6.822.060	7.271.468	7.281.553	-10.085
Product 8.2. Drentse Energie Organisatie	0	0	0	0	0
Totaal	5.834.185	6.822.060	7.271.468	7.281.553	-10.085
Baten					
Product 8.1. Klimaat en Energie	165.326	0	643.274	690.165	-46.891
Product 8.2. Drentse Energie Organisatie	0	0	0	0	0
Totaal	165.326	0	643.274	690.165	-46.891
Saldo	5.668.859	6.822.060	6.628.194	6.591.388	36.806

Toelichting

Saldo Programma	36.806
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Totaal verrekend met reserves	0
Resultaat programma na bestemming reserves	36.806

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

Product 8.1. Klimaat en Energie

De totale afwijking betreft een nadeel van € 10.085,--.

Product 8.2. Drentse Energie Organisatie

Niet van toepassing

Energiezuinig steunpunt

Baten

Product 8.1. Klimaat en Energie

De totale afwijking betreft een voordeel van € 46.891,--.

Omdat het deelonderwerp 'Groene Gasrotonde/Bio Based Economy' deel uitmaakt van de Green Deal tussen het Rijk en de provincie Drenthe is er een rijksbijdrage ter grootte van € 3 miljoen verstrekt aan de provincie Drenthe. Dit gebeurt via een decentralisatieuitkering binnen het provinciefonds. In 2011 kon de begroting op dit onderdeel niet geactualiseerd worden, omdat het pas in de decembercirculaire bekend is gemaakt. Wij verzoeken dit bedrag vanuit het rekeningsaldo 2011 over te hevelen naar 2012 (zie programma 10: middelen en bedrijfsvoering of het onderdeel bestemming resultaat)

Product 8.2. Drentse Energie Organisatie

Niet van toepassing

Programma 9

Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt

Missie

Het verbinden van taken, partners en partijen om zo te werken aan een provincie met een duurzame robuuste economische structuur waarin het innovatieve MKB een belangrijke positie inneemt en waar het bedrijfsleven oog heeft voor energie, ecologie en maatschappelijk ondernemen. Waar de kansen van onze prachtige leef- en werkomgeving (goede bereikbaarheid, voldoende ruimte, duurzaamheid, cultuurhistorie, natuur en milieu) economische worden benut door in te zetten op het creëren van toegevoegde waarde. Wij verbinden onze Drentse economische ambities aan het nationale topsectorenbeleid en het nieuwe Europese beleid (EU2020). Speerpunten in ons economisch beleid zijn energie, sensortechnologie, agribusiness/food/biobased economie/chemie en vrijetijdseconomie en de onderlinge verbindingen.

Wij werken nauw samen met onze partners en zetten in op het organiseren van voldoende realisatiekracht, een goede coördinatie vanuit de provinciale organisatie en een optimale samenwerking binnen Noord-Nederland, met Overijssel, Noordwest Duitsland en binnen Drenthe.

Behaalde successen

- In SNN-verband zijn in 2011 twee tenders uitgevoerd in het kader van Koers Noord/transitie. In de tender Toerisme zijn vijf projecten gehonoreerd, waarvan drie uit Drenthe. In de tender speerpuntsectoren zijn acht projecten gehonoreerd, waarvan drie uit Drenthe.
- Wij hebben een haalbaarheidsonderzoek naar een kenniscluster op het gebied van (bio) polymeren in Drenthe afgerond. Het Kennisknooppunt Polymeren in Emmen is van start gegaan.
- De INTERREG projecten SmartBot, Agro-Biopolymeren, Groen Gas en ‘Green Corridors in the North Sea Region’ zijn goedgekeurd.
- De provincie werkt samen met onder andere de Kamer van Koophandel, de Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij Noord-Nederland (NOM), Syntens en de gemeente Emmen in het ondernemersplein Emmen.
- Innovatieplatform Phyto Glasshouse Applications (PGA) is ingesteld en het eerste project is in uitvoering met de farmaceutische industrie.
- Wij hebben een netwerk gevormd voor gezamenlijke projecten op gebied van Healthy Ageing; het project Springboard is in uitvoering gegaan.
- In SNN-verband is lobby gevoerd om meer aandacht te krijgen voor de aanhaking van het MKB bij het Topsectorenbeleid. Dit is in een aantal moties in de Tweede Kamer teruggekomen.
- De meeste aandacht ging in 2011 uit naar de bezuinigingen bij Defensie. Wij hebben lobby gevoerd voor het behoud van Rijksdiensten in Drenthe. Resultaat van de lobby is het behoud van de kazernes in Assen en Havelte.
- De subsidieregeling Stimuleringsregeling Arbeidsmarkt, Kennis en Sociale Innovatie (SAKS) heeft vijf succesvolle projectaanvragen opgeleverd. Deze zijn gericht op de versterking van het menselijk kapitaal in de Drentse tekortsectoren zorg en techniek.
- Vanuit de beleidsregel Vrijtijdseconomie zijn twee vernieuwende samenwerkingprojecten gehonoreerd.

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

De centrale doelstelling, zoals verwoord in de Economische Beleidsagenda 2010-2015, is het scheppen en behouden van werkgelegenheid door de ontwikkeling van een duurzame en robuuste economische structuur. Hierbij ligt de focus op het ontwikkelen van kennis en innovatie. Voor het realiseren van onze ambities zijn rijks- en Europese middelen van belang. Door diverse ontwikkelingen staan deze middelen onder druk. Het komende jaar richten wij ons proactief op het beïnvloeden van de inhoud van het nieuwe Europese en rijksbeleid en de daaruit voortvloeiende programma's. Hier komen wij verder in dit programma op terug.

De vijf prioriteiten in de Drentse Economische Agenda zijn uitgewerkt in het Kader voor Economische Investerings (KEI). Op basis van dit KEI worden jaarprogramma's gemaakt. De vijf prioriteiten zijn:

1. Versterken regionale innovatiekracht
2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, arbeidsmarkt en onderwijs
3. Optimaliseren vestigingsklimaat
4. Beter benutten van het toeristisch-recreatieve mogelijkheden
5. Versterken van de agribusiness

In deze begroting komen de eerste drie prioriteiten aan de orde bij Economie, de vierde bij Toerisme en de vijfde bij Landbouw.

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

De provincie heeft binnen het economisch domein alleen een rol als aan alle volgende criteria is voldaan:

- Subsidiariteit
- Additionaliteit
- Vraaggerichtheid
- Kwaliteit boven kwantiteit (focus en scherpheid in de inzet en naar de Drentse maat)
- Effectiviteit en efficiëntie: gerichtheid op stuwendheid, onderscheidendheid (piekenbenadering) en schaalvoordelen (stedelijke netwerken)

Uitgangspunt is dat de provincie niet treedt in de verantwoordelijkheid van andere overheden of van individuele marktpartijen of instellingen. Als regisseur van het ruimtelijk-economisch beleid wil de provincie komen tot een heldere taakverdeling met (intermediaire) organisaties en tussen deze organisaties onderling. Dit gebeurt in overleg met deze partijen. Centraal hierbij staat het organiseren van voldoende realisatiekracht, een goede coördinatie vanuit de provinciale organisatie en een optimale samenwerking binnen Noord-Nederland. Hierbij wordt, nog meer dan voorheen, aansluiting gezocht bij de dynamiek en het organiserend vermogen van de Drentse economie en de partijen die in dit werkveld actief zijn.

De rol van de provincie kan hierbij variëren. In het ene dossier kan het wijs zijn vooral faciliterend, stimulerend en ondersteunend te zijn (bijvoorbeeld op het terrein van innovatie), soms is een meer sturende en leidende rol het meest effectief (bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van bedrijvenlocaties).

De genoemde criteria zijn bepalend voor de inhoudelijke bandbreedte van onze ambitie. Onze rol in het realiseren van die ambitie is anders, gezien Provincie Nieuwe Stijl (PNS) en de financiële situatie. In voorgaande jaren hebben wij ons gericht op een veelvoud aan thema's, pieken en speerpunten vanuit een rol in de projectontwikkeling, uitvoering en als financier. In de komende jaren is onze inspanning gefocust op een beperkt aantal thema's en pieken vanuit een regierol gericht op het organiseren en laten uitvoeren van de projectontwikkeling en uitvoering. Vanuit onze rol betekent het dat wij het Innovatief Actieprogramma Drenthe (IAD) en andere subsidie-instrumenten niet meer zelf gaan uitvoeren en dat wij nadrukkelijker afspraken moeten maken met onze partners over wie wat doet.

De afgelopen tijd lag de focus al meer op specifieke thema's, pieken en speerpunten. Deze focus is door het minder beschikbaar komen van financiële middelen nog verder aangescherpt. Dit heeft als consequentie dat wij ons vooral richten op die pieken waarin wij (inter)nationaal onderscheidend (kunnen) zijn (sensorsysteemtechnologie en de agribusinessketen) en de stuwende vrijetijdseconomie en ons minder richten op terreinen, zoals recreatie en primaire landbouw.

Economie

De doelstellingen voor economie zijn gekoppeld aan de centrale doelstelling om werkgelegenheid te scheppen en te behouden door de ontwikkeling van een duurzame en robuuste economische structuur:

- Een duurzame economische ontwikkeling die zich manifesteert in een relatieve werkgelegenheidsontwikkeling die minimaal gelijk is aan de nationale ontwikkeling en een stijging van het opleidingsniveau.
- Een verbetering van het imago van Drenthe wat het vestigingsklimaat in Drenthe voor wonen, werken en recreatie en toerisme positief beïnvloed.

Indicatoren

- Aantal arbeidsplaatsen (streefwaarde: procentuele ontwikkeling in Drenthe gunstiger dan de nationale trend).
- Werkloosheidspercentage (Drentse werkloosheid ligt nu boven het landelijke niveau. Streefwaarde: verkleining van het verschil met het nationaal werkloosheidspercentage).
- Een stijging van het opleidingsniveau van de Drentse beroepsbevolking.
- Aantal vacatures die langer dan zes maanden open staan (streefwaarde: minder open staande vacatures ten opzichte van de landelijke cijfers).

Voor het meten van de verbetering van het imago van Drenthe wordt twee-jaarlijks een meting uitgevoerd (1-meting is uitgevoerd in 2010). In 2012 vindt weer een meting plaats. In 2011 wordt daarover verder niet gerapporteerd.

De doelstellingen voor het versterken regionale innovatiekracht zijn, zoals hiervoor aangegeven, gekoppeld aan de centrale doelstelling om werkgelegenheid te scheppen en te behouden door de ontwikkeling van een duurzame en robuuste economische structuur. Wij voeren tweejaar-

lijks een imagometing uit. In 2010 is de I-meting uitgevoerd en in 2012 de volgende. Hierdoor kunnen wij niet rapporteren over 2011. De cijfers over het opleidingsniveau zijn voor 2011 nog niet beschikbaar.

In de eerste maanden van 2011 was er sprake van een verder herstel, voorzichtige banengroei en licht teruglopende werkloosheid. Gaandeweg het jaar heeft dit plaats gemaakt voor een recessie in Nederland. Voor 2012 wordt een krimp van de economie van 0,5% verwacht (bron CBS). De arbeidsmarkt reageert traditioneel met enige vertraging op de veranderingen in de economie. Het herstel van de economie in begin 2011 komt tot uitdrukking in de ontwikkeling van het aantal werklozen. Eind 2011 is landelijk het aantal werklozen met 3,5% gedaald. In de arbeidsmarktregio Drenthe is dit beeld gunstiger. Hier is de werkloosheid met 4,3% gedaald. Landelijk lag het werkloosheidspercentage eind december op 6,0%, in Drenthe was dit 7,0%. Hiermee ligt het Drentse werkloosheidspercentage iets hoger dan landelijk, maar beter dan in de noordelijke provincies Groningen (8,2%) en Friesland (7,6%). (Bron: Basisset regionale arbeidsmarktinformatie' van UWV WERKbedrijf van november 2011, NNW-percentage).

Als het gaat over de werkgelegenheidscijfers, kijkt de periode waarover dat gemeten wordt af van de periode waarover het werkloosheidspercentage is gemeten. Vandaar dat dit een iets ander beeld geeft. Uit de jongste cijfers van het Provinciaal Werkgelegenheidsregister blijkt dat van april 2010 tot april 2011 de werkgelegenheid met 1,7% is afgenomen. In die periode is het aantal banen in Drenthe verder afgenomen.

In 2011 heeft Drenthe ruim 172.000 banen (12 uur of meer; peildatum 1 april). Dit zijn ongeveer 3.000 banen minder dan het jaar ervoor. In vrijwel alle sectoren is sprake van een afname. Oorzaak van de teruglopende werkgelegenheid is onder meer de verplaatsing, sluiting of inkrimping van een aantal grote bedrijven. Zo is Nefit uit Buinen vertrokken naar Deventer en is de Belastingdienst vanuit Assen verplaatst naar Groningen.

Op basis van de afgegeven beschikking, is het de verwachting dat er in totaal ruim 560 banen (fte) direct gecreëerd worden.

Product 9.2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, kennis, onderwijs en arbeidsmarkt

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Zie product 9.1 Versterken regionale innovatiekracht.

Zie voor de realisatie van de doelen product 9.1 Versterken regionale innovatiekracht.

Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Zie voor de doelen product 9.1 Versterken regionale innovatiekracht.

Zie voor de realisatie van de doelen product 9.1 Versterken regionale innovatiekracht.

Product 9.4. Vrijtijdseconomie

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Toerisme

De doelstelling voor toerisme is: Kwaliteitsverbetering en verbreding van het toeristische product Drenthe en bevordering van het gebruik daarvan. Dit om een verdere groei van de toeristische bestedingen en daarmee samenhangende werkgelegenheid in Drenthe te realiseren. Dit leidt tot een werkgelegenheid in de toeristische sector in Drenthe die zich gelijk aan of beter ontwikkelt dan de landelijk gemiddelde werkgelegenheid in de toeristische sector.

Indicator

De werkgelegenheid in de toeristische sector in Drenthe ontwikkelt zich beter of gelijk aan het landelijk gemiddelde.

De toeristische sector in Drenthe heeft in 2011 een groei in het aantal overnachtingen gerealiseerd. Dit jaar zijn er bijna 10 miljoen overnachtingen geboekt in Drenthe, het hoogste aantal van de afgelopen 10 jaar. In Drenthe wordt 11% van het totaal aantal overnachtingen geboekt en neemt daarmee een vierde plaats in na Gelderland, Limburg en Noord-Brabant. In 2010 was dit nog 10% en een vijfde positie. Vanaf 2011 voeren wij zelf geen toerdata onderzoek meer uit, maar liften wij mee op landelijk onderzoek.

Wat vakantiebestedingen betreft is landelijk sprake van een lichte daling, maar in Drenthe is in 2011 een stijging te zien! Het Drentse aandeel in de landelijke vakantiebestedingen is gestegen van 9% naar 10%. Ook hier zijn wij in de ranking gestegen van een vijfde naar een vierde positie.

Het aantal banen in de toeristisch-recreatieve sector in Drenthe is in 2011 echter fors gedaald van 14082 naar 13570 banen (Bron: PWR 2011). De landelijke gegevens zijn in februari 2012 bekend.

Product 9.5 Versterken agribusiness (Landbouw)

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Landbouw

De provincie zet in op vernieuwing en versterking van een maatschappelijk verantwoord, markt en ketengericht agrocluster in Drenthe met behoud of toename van de werkgelegenheid.

De doelstelling voor landbouw is: Structuurversterking in de agribusiness door systeem-, product- en procesinnovaties zowel op primaire bedrijven als bij andere ketenpartners. Hierdoor wordt de concurrentiekracht en daarmee het economisch perspectief van de Drentse agrarische sector verbeterd en daarmee samenhangende werkgelegenheid in Drenthe gerealiseerd. Dit leidt tot een werkgelegenheid in de agribusiness in Drenthe die zich gelijk aan of beter ontwikkelt dan de landelijk gemiddelde werkgelegenheid in de toeristische sector.

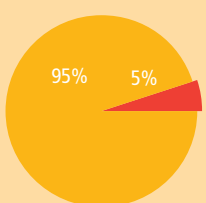
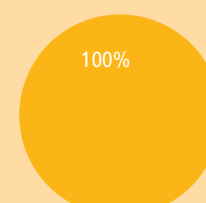
De ketenpartners kunnen verspreid zijn over de drie noordelijke provincies, of zelfs daarbuiten gevestigd zijn.

Indicator

De werkgelegenheid in de agribusiness in Drenthe ontwikkelt zich beter of gelijk aan het landelijk gemiddelde.

In 2011 in Drenthe het aantal banen in de sector Landbouw, Bosbouw en Visserij iets afgenomen ten opzichte van 2010 met -2,2% (Bron: Banen van 12 uur of meer, Drenthe Provinciaal werkgelegenheidsregister 2011, LISA, Prosu, CBS Landbouwtelling). De doelen zijn gerealiseerd door projectontwikkeling en uitvoering met nadruk op Biobased Economy (BBE).

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	16.750.923 	1.599.543
Overige programma's	328.807.260	336.631.876

Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Totaal lasten	20.131.713	20.013.696	16.290.782	16.750.923	-460.141
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal baten	8.477.246	6.393.949	1.794.909	1.599.543	195.366
Saldo	11.654.467	13.619.747	14.495.873	15.151.380	-655.507

Ontwikkelingen

Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht

Ontwikkelingen jaarstukken.

Het ministerie van Economie, Landbouw & Innovatie (EL&I) heeft het afgelopen jaar nieuw beleid ingezet, het zogenaamde Topsectorenbeleid. Het bedrijfsleven zelf is door de minister leidend gemaakt om aan te geven wat er de komende jaren moet gebeuren. De regio's mogen vervolgens aangeven wat zij bijdragen aan de agenda's van de Topsectoren. Het ministerie heeft middelen beschikbaar gesteld voor (sectorale) innovatiefondsen en fiscale maatregelen. Daarnaast zal er waarschijnlijk met onderzoeksgelden geschoven gaan worden. Door de sectorale insteek is het veel moeilijker om de integrale en programmatische aanpak, die wij de afgelopen jaren in Noord-Nederland met succes uitgevoerd hebben, voort te zetten. Ook blijkt het voor het noordelijk MKB in algemene zin moeilijk om aan te haken bij de innovatiecontracten die tot stand moeten komen. Het instrumentarium van EL&I sluit onvoldoende aan bij ons MKB.

Product 9.2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, kennis, onderwijs en arbeidsmarkt

Ontwikkelingen jaarstukken.

Voor de lange termijn zien wij de demografische ontwikkelingen (vergrijzing, ontgroening), de veranderende wetgeving (o.a. invoering wet Werken naar Vermogen) en landelijke beleidskeuzen zoals discussies over de macrodoelmatigheid in (post) initieel onderwijs op MBO en HBO niveau. Deze ontwikkelingen hebben een grote invloed op de Drentse economie en arbeidsmarkt. Drenthe heeft op deze ontwikkelingen slechts een beperkte invloed, maar het vormt wel een grote uitdaging. Daarom blijft de provincie Drenthe zich inzetten voor de versterking van het arbeidsaanbod. Zeker met de aangekondigde daling van de Drentse beroepsbevolking is het noodzakelijk dat iedere Drent wordt gestimuleerd het maximale uit zichzelf te

halen. Ook een verdere verbetering van de verbinding tussen onderwijs- en kennisinstellingen en het Drentse bedrijfsleven blijft speerpunt van beleid. Hierbij richten wij ons voornamelijk op signalering en agendering.

Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat

Ontwikkelingen jaarstukken.

Onder de huidige economische omstandigheden maakt de bedrijventerreinen- en kantorenmarkt een omslag door van aanbodgericht naar vraaggericht te gaan. De vraag naar bedrijfs- en kantoorruimte neemt af en het aanbod neemt toe. Recente berichtgeving over afwaarderen van bedrijventerreinen en kantoren door gemeenten versterken dit beeld. Ook Drenthe heeft te maken met deze omslag. Vanuit de provincie is het van belang een duidelijk beeld te hebben van vraag en aanbod op de regionale bedrijventerreinen- en kantorenmarkt. De SER-ladder is hiervoor een belangrijk provinciaal instrument. Voordat de gemeente een nieuw terrein mag aanleggen moet eerst duidelijk zijn of hier wel behoefte aan is en of er op bestaande terreinen inbreiding mogelijk is.

Product 9.4. Vrijetijdseconomie

Ontwikkelingen jaarstukken.

Mensen krijgen steeds meer vrije tijd en geven in hun vrije tijd steeds meer geld uit. Het einde van deze trend is nog lang niet in zicht. Deze ontwikkelingen biedt grote kansen voor de economie en werkgelegenheid van Drenthe. Het is daarbij van belang dat het Drentse 'vrijetijdsproduct' aansluit bij de veranderende vraag van consumenten, met aandacht voor moderne vormen van vrijetijdsbesteding om de bestedingen en werkgelegenheid in deze sector te behouden en te vergroten. Het imago van Drenthe is hierop van invloed.

Daarnaast is in Drenthe de natuur en de fysieke ontsluiting daarvan de basis van ons vrijetijdsproduct. In dit licht kan het Natuurakkoord gevolgen hebben voor die beschikbaarheid en de ontsluiting daarvan.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.1 Omvorming Drentse economie tot duurzame, dynamische en innovatieve kenniseconomie	<ul style="list-style-type: none"> - Versterkte kennispositie en innovatiekracht kansrijke sectoren - Innovatie, ondernemerschap en kennisniveau stuwend MKB is gestimuleerd - Versterkte transitie vanuit een internationaal perspectief 	<p>De volgende activiteiten dragen bij aan het bereiken van de resultaten versterken innovatiekracht ter ondersteuning van de kenniseconomie en het MKB:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stimuleren van nieuwe initiatieven en/of projectontwikkeling in het kader van de ruimtelijk-economische programma's (o.a. SNN, Interreg, REP/RSP). Belangrijk onderdeel daarvan vormen de projecten in het kader van Sensor Universe en agribusines - Laten uitvoeren van het Innovatief actieprogramma Drenthe (IAD). - Intensivering samenwerking met externe partners zoals de NOM - Ontwikkelen van een gezamenlijke visie met partners voor de sensorpiek - Lobby, veelal in SNN-verband o.a. gericht op SKA.

Hiervoor is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven. Hierna is aangegeven wat er is gedaan en wat er is bereikt. Tevens is de status aangegeven. Groen = alles gaat goed, Oranje = heeft aandacht nodig, rood = loopt niet zoals gepland.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.1 Omvorming Drentse economie tot duurzame, dynamische en innovatieve kenniseconomie	Status: Groen	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse projecten in kader van de tenders, INTERREG zoals projecten op het gebied van sensor (bijv. SmartBot) en agribusiness/biobased economy (bijv. Agrobiopolymeren). Daarnaast één groot sensor project in voorbereiding binnen het REP. - Een nieuw IAD is in voorbereiding, dat meer toegevoegt is op speerpunten van het collegeprogramma en waarvan de uitvoering extern plaatsvindt. - Er is een bijeenkomst 'Innovatie en uitvoering' georganiseerd met Syntens. - Met de NOM en andere stakeholders wordt overlegd over de toekomstige rol van de NOM - De lobby voor aanhaking MKB bij topsectoren is afgestemd met VNO-NCW en MKB Noord. - Er is een nieuwe strategische visie opgesteld voor Sensor Universe. Deze moet nog met de andere partners aangescherpt worden.
		<ul style="list-style-type: none"> - Onze lobby is ingezet voor o.a. rijksdiensten en de Topsectoren met nadruk op het MKB en noordelijke speerpunten. - SKA zat het afgelopen jaar in een stadium waarbij relatief weinig provinciale inzet nodig was. - Er is een drukbezochte startbijeenkomst gehouden over het KEI (tevens start KEI-bijeenkomsten) met aandacht voor trends en ontwikkelingen in het economische domein. - In 2011 hebben wij samen met andere partijen het E-College opgericht. Binnen het E-College wordt met de noordelijke MBO's en het bedrijfsleven gewerkt aan het invullen van de toenemende behoefte aan energietechnische vakmensen. - Samen met Energy Valley verkennen wij de mogelijkheden voor een verdere verdieping van de biobased economy.

Product 9.2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, kennis, onderwijs en arbeidsmarkt

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.2 Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.	<ul style="list-style-type: none"> - Evenwichtigere arbeidsmarkt (aansluiting tussen vraag en aanbod (kwalitatief en kwantitatief) en aangepakte kritische sectoren. - Ontwikkeling kennisinfrastructuur en kenniscirculatie is gestimuleerd. - Sociale innovatie en HRM in het MKB is gestimuleerd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Laten uitvoeren van onderzoek naar de Noordelijke arbeidsmarkt en de effecten van krimp van de (beroeps)bevolking. - Brancheoverleggen in sectoren waar grote tekorten aan arbeidskrachten dreigen. - Faciliteren van de Drentse Regiegroep Kennis & Arbeidsmarkt. - Stimuleren kennisnetwerken en kennisclusters op prioritaire thema's en sectoren. - Bevorderen van uitwisseling tussen ondernemers en kennisinstellingen via het Innovatief Actieprogramma Drenthe (IAD). - Stimuleren van sociale innovatie, waaronder het bevorderen van uitvoering van de HRM-plus regeling ten behoeve van MKB-bedrijven. - Initiëren en laten uitvoeren van projecten op het terrein van leren & werken.

Hiervoor is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven. Hierna is aangegeven wat er is gedaan en wat er is bereikt. Tevens is de status aangegeven. Groen = alles gaat goed, Oranje = heeft aandacht nodig, rood = loopt niet zoals gepland.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.2 Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.	Status: groen	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek naar de Drentse arbeidsmarkt ('Ontwikkelingen en prognoses op de Drentse Arbeidsmarkt 2011-2014') is uitgevoerd en de resultaten zijn verspreid o.a. door de arbeidsmarktconferentie (een van de KEI-bijeenkomsten) - De Drentse Regiegroep Kennis & Arbeidsmarkt is doorontwikkeld. - Brancheoverleggen zijn gevoerd in de sectoren zorg en techniek, waar grote tekorten aan arbeidskrachten dreigen. - Kennisnetwerken en kennisclusters op prioritaire thema's en sectoren zijn gestimuleerd door o.a. haalbaarheidsstudie vezelchemie, projecten SNN tender /INTERREG (zie ook bij innovatie en agribusiness). - Projecten en acties gericht op de versterking van het menselijk kapitaal in de Drentse tekortsectoren zorg en techniek zijn gestimuleerd door de provinciale Stimuleringsregeling Arbeidsmarkt, Kennis en Sociale Innovatie (SAKS). De SAKS heeft vijf succesvolle projectaanvragen opgeleverd die gericht zijn op de versterking van het menselijk kapitaal in de Drentse tekort sectoren zorg en techniek. - Kennisuitwisseling in de clusters polymeren en sensortechnologie (zie ook bij innovatie). - Leven lang leren van de (beroeps)bevolking en het inzetbaar houden van de oudere werknemers is gestimuleerd en gefaciliteerd door onder andere de uitvoering van het project 'Leve lang Leren' in het kader van de Drentse Zuidas.

Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.1 Omvorming Drentse economie tot duurzame, dynamische en innovatieve kenniseconomie	<ul style="list-style-type: none"> - Verbeterd vestigingsklimaat stuwend MKB - Versterkt vestigingsklimaat stedelijke netwerken Groningen-Assen en Zuidas - Verbeterde kwaliteit bedrijventerreinen 	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemming met de NOM over de acquisitieactiviteiten van de NOM in Drenthe, inclusief inzet van acquisitieondersteunende instrumenten - Nadere afspraken met regio's inzake uitvoering provinciaal herstructureringsprogramma's

Hiervoor is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven. Hierna is aangegeven wat er is gedaan en wat er is bereikt. Tevens is de status aangegeven. Groen = alles gaat goed, Oranje = heeft aandacht nodig, rood = loopt niet zoals gepland.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.1 Omvorming Drentse economie tot duurzame, dynamische en innovatieve kenniseconomie.	Status: groen	<ul style="list-style-type: none"> - Alle betrokken gemeenten hebben hun plannen in het kader van het PHP ingediend. - Parkmanagement heeft nauwe relaties met vestigingsklimaat. Wij hebben deze verbreding opgepakt door samen met alle parkmanagementorganisaties de stichting backoffice parkmanagement op te richten. - Er is een evaluatie grondprijzen bedrijventerreinen regio Groningen-Assen uitgevoerd over de gezamenlijke grondprijsmethoden en investeringen in de herstructurering. - Regionale bedrijventerreinen Groningen-Assen zijn verder ontwikkeld. - In Zuidas-verband is gestart met het opstellen van een visie voor regionale bedrijventerreinen. - Binnen de Drentse Zuidas zijn vervolgspraken gemaakt. Er is een budget vastgesteld voor de financiering van de samenwerking in de periode 2011-2013. Verder zijn wij gestart met een regionale analyse bedrijventerreinen. - Voor Dryport Emmen – Coevorden is een kwartiermaker aangetrokken voor lobby, promotie en acquisitie in het (inter)nationale logistieke netwerk. - In overleg met de Stichting Drentse bedrijfslocaties (DBL) heeft de NOM opdracht verleend acquisitie uit te voeren.

Product 9.4. Vrijtijdseconomie

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.3 Structuur-versterking sector recreatie en toerisme.	Innovatie toeristisch bedrijfsleven is gestimuleerd	Organiseren netwerkbijeenkomst in de vrijetijdsector Stimuleren van nieuwe initiatieven en/of product/markt-combinaties in de vrijetijdsector
	Ruimtelijke ontwikkeling toeristisch bedrijfsleven is gestimuleerd	Verdere uitrol en operationalisering project Natuurlijke recreatie Drenthe.
	Bovenregionale vrijetijdseconomie is (verder) ontwikkeld	Leveren toeristische inbreng in integrale gebiedsontwikkelingsprojecten zoals Geopark Hondsrugspoor, Holtingerveld en Veenhuizen. Leveren bijdrage aan instandhouding ontwikkelbureau Veenhuizen

Hiervoor is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven. Hierna is aangegeven wat er is gedaan en wat er is bereikt. Tevens is de status aangegeven. Groen = alles gaat goed, Oranje = heeft aandacht nodig, rood = loopt niet zoals gepland.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.3 Structuurversterking sector recreatie en toerisme.	Status: groen	<ul style="list-style-type: none"> - In het kader van de KEI-bijeenkomsten is op 16 maart een netwerkbijeenkomst georganiseerd waar ruim 100 stakeholders van de Vrijetijdsector aanwezig waren. Het heeft input gegeven voor vernieuwing van het Drentse totale vrijetijdproduct en heeft bijgedragen aan netwerkvorming. - Vanuit de beleidsregel Vrijetijdseconomie zijn twee vernieuwende samenwerkingsprojecten gehonoreerd: het project De stad als Museum in Coevorden en Steentijdorp in Drenthe, Archeologie komt tot leven in Borger. - In het Holtingerveld is er actief ingezet op acquisitie. Inmiddels is er overleg met meerdere geïnteresseerde ondernemers. - Op het gebied van natuurlijke recreatie hebben wij de inzet van de verschillende instrumenten geëvalueerd. Het is een succesvol project, met name het Kwaliteitsteam. Er zijn vervolgspraken gemaakt over de integrale en versterkte inzet en de implementatie - In samenwerking met Marketing Drenthe, Recreatieschap en RECRON nemen wij deel aan landelijk onderzoek naar vakantie- en vrijetijdsbesteding. Zelfstandig onderzoek Toerdata is hiermee vervallen

Scholing arbeidsmarkt

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
		<ul style="list-style-type: none"> - Met de inzet van € 1 miljoen provinciale middelen is in totaal voor € 3 miljoen besteed aan kwaliteitsverbetering van fietspaden in Drenthe. - In Veenhuizen is de renovatie en herbestemming van het complex Maallust in 2011 afgerond. Dit geldt ook voor Klein Soestdijk waarin zich een nieuwe private opleiding heeft gevestigd, de Burton Academie. Er heeft zich ook een houtbewerkingsbedrijf gevestigd. Dit past in het opzetten van een Ambachtshuis Veenhuizen. - De Hoofdweg van Veenhuizen is heringericht.

Product 9.5 Versterken agribusiness (Landbouw)

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.4 Duurzame structuur - versterking land- en tuinbouw (volledige keten)	<ul style="list-style-type: none"> - Innovatie en ondernemerschap agribusiness is gestimuleerd - Biobased economy is verder ontwikkeld - Glastuinbouw is verder gerevitaliseerd en versterkt 	<ul style="list-style-type: none"> - Doorontwikkelen platform waar ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid (zogenaamde 4 O's) elkaar ontmoeten en waaraan innovatieve ideeën en projecten hun basis aan ontlenu - Stimuleren van nieuwe initiatieven of projectontwikkeling op het gebied van de biobased economie - Stimulering omschakeling biologische landbouw - Uitwerken concept agropark/energietransitieparken - Lobby GLB - Lobby om positie als satellietgebied glastuinbouw binnen de greenports handhaven

Hiervoor is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven. Hierna is aangegeven wat er is gedaan en wat er is bereikt. Tevens is de status aangegeven. Groen = alles gaat goed, Oranje = heeft aandacht nodig, rood = loopt niet zoals gepland.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
4.4 Duurzame structuur versterking land- en tuinbouw (volledige keten).	Status: groen	<ul style="list-style-type: none"> - Position paper Biobased Economy Drenthe is opgesteld en ingebracht in het Topsectorenbeleid en in het transitiehuis ter ondersteuning van de BBE van het ministerie van EL&I. - Project Agro-Biopolymeren is ontwikkeld en in uitvoering. - In het kader van de KEI-bijeenkomsten is een conferentie Bioboased Economy (BBE) en een informatiebijeenkomst GLB georganiseerd. - Er is een lezing BBE georganiseerd. - In samenwerking met Biobased Society Noord Nederland is een congres Groene Economie georganiseerd. - Lobby BBE is opgestart. Wij hebben zitting in Greenport Nederland, overheidskolom. Wij zorgen daarmee voor verbinding met satelliet Emmen. - Samen met de gemeente Emmen is de ontwikkeling van Agrofood opgepakt. Emmen is hiervoor satelliet binnen Greenport Nederland. - Innovatieplatform Tuinbouw is gestart. - Verbinding farmaceutische industrie en tuinbouw is gelegd. - Het cluster agro-chemie Zuid-Oost Drenthe heeft plaats gekregen in Biobased Economy, roadmap NOM.
		<ul style="list-style-type: none"> - Verbinding chemie en agro Zuidoost Drenthe is gestart. - Agrocluster heeft duurzame melkveehouderij besproken - .Project Carbonhydrate Competence Center (CCC) in uitvoering. - Project Gezonde Kas is in uitvoering. - Er zijn twee lectoren Biopolymeren bij Stenden geïnstalleerd. - Het project "Stimulering omschakeling naar biologische landbouw in Drenthe" heeft sinds de start in februari 2011 29 deelnemende ondernemers in de sectoren melk- en vleesvee en groente en fruit opgeleverd.

Wat hebben wij nog meer gedaan?

Wat doen wij nog meer?		
Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Deelnemingen	<ul style="list-style-type: none"> - de WMD blijft drinkwater leveren zonder onderbreking en tegen maatschappelijk aanvaardbare prijzen vervullen. - verbetering van het vestigingsklimaat. Het gaat om vestiging van nieuwe bedrijven en behoud van bestaande bedrijven, in samenwerking met provincie, gemeenten en NOM. - Groningen Airport Eelde (GAE) is een instrument van regionaal-economische ontwikkeling. 	<ul style="list-style-type: none"> - Optreden als aandeelhouder van WMD, NOM en GAE.
Marketing en promotie	<ul style="list-style-type: none"> - Verbeterd vestigingsklimaat door een verbeterd algemeen imago van Drenthe - Uitgevoerd meerjaren marketingcommunicatiestrategie 2010-2014 door Marketing Drenthe - Continuering Marketing en Promotie van Drenthe 	<ul style="list-style-type: none"> - Accounthouderschap Marketing Drenthe - Laten uitvoeren van een meerjarige marketingcommunicatiestrategie

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Deelnemingen	<p>De WMD blijft drinkwater leveren zonder onderbreking en tegen maatschappelijk aanvaardbare prijzen.</p> <p>Verbeterde sociaal-economische structuur en werkgelegenheid in Noord-Nederland, en specifiek Drenthe. Het gaat om vestiging van nieuwe bedrijven en behoud van bestaande bedrijven, in samenwerking met gemeenten en NOM.</p> <p>Groningen Airport Eelde (GAE) is een instrument van regionaal-economische ontwikkeling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Als aandeelhouder toegezien op de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD). - Wij zijn één van de 5 aandeelhouders. In die rol hebben wij er op toegezien dat het bedrijf binnen de maatschappelijke randvoorwaarden blijft opereren. - Participatie jaarlijkse aandeelhoudersvergadering NOM. - Naast de reguliere activiteiten is in 2011 in nauwe samenwerking met provincie Groningen en provincie Fryslân gestart met de verkenning van de toekomstige positionering van de NOM. Aanleiding hiervoor is de decentralisatie van het regionaal economisch beleid, als gevolg waarvan EL&I de subsidierelatie met NV NOM in 3 jaar afbouwt tot nul. - Participatie aandeelhoudersvergadering GAE (2x per jaar) - Ruimtelijk-economische advisering GAE

Advertentie Marketing Drenthe Erik Dekker

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Marketing en promotie	<p>Er is een gestage verschuiving in het imago van Drenthe, het beeld van Drenthe is diverser geworden. Het imago van Drenthe als woon- en werkprovincie heeft zich positief ontwikkeld.</p> <p>Het marktaandeel van Drenthe in de toeristische en recreatieve sector is in de afgelopen 4 jaar toegenomen (indirect effect).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De marketingcommunicatiestrategie en imagocampagne is bij de directiewissel bij Marketing Drenthe kritisch onder de loep genomen. Er is geconstateerd dat de basis, gemaakte keuzes en ontwikkelde concepten goede uitgangspunten zijn voor de toekomstige inzet. - De concepten Proefleven, proefwonen en proefondernemen hebben verder vorm gekregen en worden doorontwikkeld. - Daarnaast wordt steeds meer verbinding gelegd tussen imagocampagne en evenementen binnen Drenthe, zoals de opening van het Drents Museum, de Fietsvierdagse en de benoeming van Hoozevee tot populairste binnenstad. - Binnen de samenwerking met Tourist Info en Biblionet is gewerkt aan de verdere ontwikkeling van het Drents Internetplatform. In samenwerking met partijen als Drents Archief zijn applicaties ontwikkeld om in te spelen op de mobiele informatiebehoefte.

Geactualiseerde agenda

Onderwerp	Oorspronkelijk gepland	Gerealiseerd/Nieuw
Strategisch Samenwerkingskader Drentse Zuidas (TV)	2e kwartaal	4e kwartaal Stagnatie door vertraging in besluitvorming inzake bijdragen partners. Inmiddels duidelijkheid daarover en in kwartaal 4 brief naar PS.
Toerisme in Cijfers 2011	3e kwartaal	3e kwartaal
Jaarprogramma KEI 2012	4e kwartaal	1e kwartaal 2012 Vanwege herijking KEI door economische omstandigheden en doordat inspraak stakeholders over kerstperiode heen is getild.
Uitvoering motie Biopolymeren	1e kwartaal	2e kwartaal 2012 Is doorgeschoven vanwege aansluiting bij herijking KEI.
Uitvoering motie Fietspaden	1e kwartaal	1e kwartaal 2012

Wat heeft het gekost?

	Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten						
	Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht	6.844.242	8.679.419	8.096.727	8.672.882	-576.155
	Product 9.2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, kennis, onderwijs en arbeidsmarkt	1.771.933	876.064	876.064	853.069	22.995
	Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat	589.553	578.762	978.762	988.015	-9.253
	Product 9.4. Vrijetijdseconomie	2.116.286	1.886.128	3.033.716	3.028.649	5.067
	Product 9.5 Versterken agribusiness (Landbouw)	8.809.700	7.993.323	3.305.513	3.208.310	97.203
	Totaal	20.131.713	20.013.696	16.290.782	16.750.923	-460.141
Baten						
	Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht	47.500	0	515.000	498.674	16.326
	Product 9.2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, kennis, onderwijs en arbeidsmarkt	0	0	0	0	0
	Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat	34.293	30.910	30.910	19.836	11.074
	Product 9.4. Vrijetijdseconomie	0	0	0	0	0
	Product 9.5 Versterken agribusiness (Landbouw)	8.395.452	6.363.039	1.248.999	1.081.033	167.966
	Totaal	8.477.246	6.393.949	1.794.909	1.599.543	195.366
Saldo		11.654.467	13.619.747	14.495.873	15.151.380	-655.507

Saldo Programma	-655.507
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Bijdrage van reserve versterking economisch structuur	-175.985
Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG	-91.033
Totaal verrekend met reserves	-267.018
Resultaat programma na bestemming reserves	-388.489

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht

De totale afwijking betreft een nadeel van € 576.155,--. De voornaamste afwijking betreft:

EPD Groningen-Drenthe afwikkeling (subsidie) vorig boekjaar.

De Europese Commissie heeft de EFRO bijdrage aan het EPD Groningen-Drenthe 1997-1999 (SNN project) vastgesteld op ca. € 93 miljoen en een bedrag van ruim € 6 miljoen teruggevorderd bij het Rijk. Hiervan betreft € 1,8 miljoen het project Martinihal. Dit project is inmiddels alsnog subsidiabel verklaard door de Commissie. Het overgebleven bedrag is verhaald op de provincies Groningen en Drenthe. Beide provincies hebben beroep aangetekend en dat is niet ontvankelijk verklaard half 2011. SNN heeft inmiddels terugbetaald aan de Europese Commissie. SNN had daardoor een vordering op de provincies Groningen en Drenthe. Tegenover deze vordering van € 4,6 miljoen staat een opgebouwde rente op het programma van ongeveer € 3,5 miljoen bij het SNN. De financiële verantwoordelijkheid voor het programma is altijd 60-40 verdeeld tussen Groningen en Drenthe. Dat betekent dat Drenthe voor 40% van € 1,1 miljoen heeft betaald. Het exacte verlies dat de afgelopen jaren als risico is benoemd in de risicoparagraaf van de begroting/jaarrekening is daarmee uitgekomen op € 453.564,--.

Versterking economische structuur

Bij de derde bestuursrapportage is het bedrag voor de versterking economische structuur vanwege vertraging in een aantal projecten en het doorschuiven/aanscherpen van het Innovatief Actieprogramma in Drenthe (IAD) naar 2012 naar beneden bijgesteld tot € 7,9 miljoen. De uiteindelijke realisatie is € 154.000,-- hoger geworden. Bij het ramen van cofinanciering voor projecten zijn wij steeds afhankelijk van het tempo van onze externe partners, zowel projectindieners, als ministeries en SNN. Soms gaat het sneller dan verwacht, vaker duurt het wat langer. Dat kan betekenen dat een project een kalenderjaar en dus een begrotingsjaar later beschikt kan worden dan aanvankelijk gedacht. Er is hier echter alleen sprake van een verschuiving in de tijd en niet van hogere uitgaven. Het nadeel wordt verrekend met de resterende middelen in de reserve VES.

Product 9.2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, kennis, onderwijs en arbeidsmarkt

De totale afwijking betreft een voordeel van € 22.995,--.

Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat

De totale afwijking betreft een nadeel van € 9.253,--.

Product 9.4. Vrijtijdseconomie

De totale afwijking betreft een voordeel van € 5.067

Product 9.5 Versterken agribusiness (Landbouw)

De totale afwijking betreft een voordeel van € 97.203,--. Dit betreft een overschrijding op de pMJP subsidieregelingen duurzaam ondernemen landbouwpilots/agrobiodiversiteit, grondgebonden landbouw structuurverbetering en Agrocluster kennis en samenwerking innovatie van € 77.000,-- totaal alsmede € 20.000,-- met betrekking tot niet pMJP doelen waar ondersteuning jonge agrariërs en landbouwstructuurverbetering.

Baten

Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht

De totale afwijking betreft een nadeel van € 16.326,--.

Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat

De totale afwijking betreft een nadeel van € 11.074,--.

Product 9.5 Versterken agribusiness (Landbouw)

De totale afwijking betreft een nadeel van € 167.966,-- De voornaamste afwijking betreft lagere ontvangen bijdragen van derden als co-financiering op de verstrekte landbouwsubsidies.

Op de subsidieregeling en provinciale doel agrocluster kennis innovatie en samenwerking is per saldo (baten en lasten) een nadeel ontstaan van € 83.718,-- met name als gevolg van lagere inkomsten derden. Voorgesteld wordt om dit nadeel te verrekenen met de reserve provinciaal aandeel ILG.

Dit geldt eveneens voor de rijksdoelen duurzaam ondernemen (landbouwpilots en projecten agrodiversiteit) voor totaal per saldo baten en lasten € 72.000.--(nadeel) en het rijksdoel grondgebonden landbouw (structuurverbetering) met een saldo van 65.000,-- (voordeel) die eveneens wordt verrekend met de reserve provinciaal aandeel ILG (per saldo € 7.315,-- Nadelig).

Programma 10

Middelen en bedrijfsvoering

Missie

De provincie is een aantrekkelijke werkgever waar mensen in een prettige en gezonde werkomgeving op een interactieve, doelgerichte en toekomstgerichte wijze samenwerken. De provincie is binnen de financiële verhoudingen in Nederland nog steeds een open huishouding. Dat houdt in dat de provincie een bestuurslaag die eigen keuzes maakt. Een ander uitgangspunt voor ons is een sluitende begroting die langjarig in evenwicht is. Onze focus in beleid betekent ook een gerichte focus voor de inzet van de ambtelijke organisatie. Dit doen wij door het principe 'medewerker volgt beleid' te hanteren. De veranderende rol van de provincie vraagt om creativiteit, professionaliteit, conceptueel vermogen, flexibiliteit en goede samenwerking van allen. In deze context vragen wij veel van de ambtelijke organisatie. Wij zorgen daarom ook voor een optimale werkomgeving.

Vooraf

In dit programma wordt gerapporteerd over de middelenfunctie en beknopt over de bedrijfsvoering. Een meer uitgebreide verantwoording geven wij in de paragraaf bedrijfsvoering van dit Jaarverslag.

Behaalde resultaten

- De taakstelling op het gebied van de formatie is gehaald en de organisatie loopt zelfs voor op de planning.
- De provincie staat ook in 2012 weer onder repressief toezicht van de toezichthouder. Dit betekent dat de toezichthouder vindt dat wij voldoen aan het criterium: duurzaam financieel evenwicht.
- De programma indeling van de begroting is gewijzigd op basis van het nieuwe collegeprogramma en verbeterd op basis van aanbevelingen van ondermeer de werkgroep Programmabegroting.
- Risicomanagement is basis van een beleidskader aangepast. De nieuwe aanpak (via een informatiesysteem NARIS) zorgt voor een goed onderbouwde berekening van en voor betere borging in de P&C cyclus.
- Het organisatiebesluit is gewijzigd en gelijktijdig zijn correcties aangebracht in de organisatiestructuur.
- Er is een nieuwe HR visie vastgesteld, met nadruk op mobiliteit en arbeidsmarktcommunicatie. De interne en externe mobiliteit wordt onder andere bevorderd met de nodige inspanningen vanuit het in 2011 gestarte mobiliteitspunt @motion.
- De revitalisering van het provinciehuis is succesvol en binnen budget afgerond, voor de digitalisering is een project voor doorontwikkeling gestart en wordt het beheer geïntensiveerd.
- De provinciale Website is geoptimaliseerd naar de landelijke Webrichtlijnen en haalde daarmee een eerste plaats.

Doel (wat hebben wij gerealiseerd?)

Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Planning en control

Een financieel gezonde organisatie, blijkend uit toepassing van repressief toezicht door de toezichthouder en een goedkeurende verklaring van de accountant, ook op het gebied van de rechtmatigheid.

Het aanbestedingstraject voor een nieuwe accountant is afgerond en de accountant heeft een zeer positief rapport van bevindingen bij de Jaarstukken 2010 afgegeven. De provincie staat in 2011 weer onder repressief toezicht van de toezichthouder en dit zal ook in 2012 het geval zijn. Dit betekent dat de toezichthouder vindt dat de provincie Drenthe voldoet aan het criterium duurzaam financieel evenwicht.

Product 10.2. Personeel en organisatie

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Personeel en organisatie

Een lerende organisatie met een attractief HRM-beleid en arbeidsvoorwaardenpakket met een strategische personeelsbezetting waarbij:

- een slagvaardige, compacte en flexibele organisatie(structuur) gericht is op de primaire taakstelling van de provincie Drente;
- tijdig jonge medewerkers instromen, de flexibele inzet wordt vergroot en de door- en uitstroom in meerjarenperspectief in evenwicht is: "De juiste medewerker op de juiste plek op het juiste moment";
- maximaal 35% van de totale formatie overhead is.

De formatiedoelstelling is gehaald en de teams zijn volgens planning herverdeeld.

De visie op mobiliteitsbeleid is vastgesteld en zorgt voor inzet van de juiste mensen en kwaliteiten op de juiste plekken. @Motion, het mobiliteitspunt, is in 2011 opgericht en is het ondersteunende instrument daarbij.

Vijf trainees genaamd 'Drentalenten' zijn voor twee jaar binnengehaald.

Eind 2011 is een uitgewerkte business case voor de samenwerking tussen Drenthe, Groningen en Fryslân tot stand gekomen.

Voor de uitstroom van medewerkers op korte en middellange termijn hebben wij strategische plannings gereed.

Er loopt een pilot modern werkgeverschap. Wij experimenteren met thuiswerken en vier dagen x negen uur werken. Op deze manier willen wij een aantrekkelijk en modern arbeidsvoorwaardenpakket behouden.

De overhead is teruggebracht tot 37% van de formatie. Dit is 2% meer dan de uiteindelijke doelstelling. In 2012 willen wij de doelstelling van 35% halen.

Product 10.3. ICT en facilitaire zaken

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Facilitaire voorzieningen

Voor alle facilitaire voorzieningen, waaronder huishoudelijke diensten, gebouwbeheer, telefonie, bewaking, documentaire informatievoorzieningen, postverzorging, reproductievoorzieningen en opmaak, informatie en automatisering, secretariële ondersteuning en bestuurservice geldt:

- Het organiseren van ontwikkel- en innovatiekracht binnen de afdeling en een oriëntatie op een regiegestuurde ondersteunende afdeling. Hierdoor wordt een meer strategische dimensie toegevoegd aan het facilitair beleid en is het beter voorbereid op toekomstige ontwikkelingen
- Een goede beheersomgeving wordt bereikt door op een constructieve manier kennis en deskundigheid in te brengen in het programma Provinciehuis van Morgen, zodat na het revitaliseringsproces een adequaat en kostentechnisch verantwoord te beheren gebouw ontstaan is. Dit geldt voor alle facetten van huisvestingsmanagement, zoals stoffering en inrichting, technische installaties, ICT, telefonie, logistiek, veiligheid en digitalisering.
- De facilitaire organisatie zal invulling geven aan het begrip klantgerichtheid, door zich te ontwikkelen vanuit haar deskundigheid, tot een vraaggericht, klantvriendelijke en pro-actieve organisatie
- Een gezonde verzakelijking doorvoeren binnen de bedrijfsvoering. De verzakelijking mag niet leiden tot inflexibiliteit en interne bureaucratie, maar open en eerlijk omgaan met grenzen en kaders van de dienstverlening; het efficiënt en effectief organiseren van de bedrijfsprocessen.
- Het optimaal aansluiten op het organisatiebrede HR-beleid en vanuit eigen perspectief als dienstverlenende organisatie daaraan een bijdrage leveren.

Doelen vanuit de begroting 2011 (per product/deelproduct naar de nieuwe indeling).

Facilitaire voorzieningen

- Daarnaast zal fors worden ingezet op de uitvoering van het informatiebeleidsplan d.m.v. het uitvoeringsprogramma. Door hierbij de systematiek van de zogenaamde plateauplanning te hanteren ontstaat er een verantwoord proces van ontwikkeling en implementatie waarmee een stabiele en toekomstgerichte ICT-omgeving gecreëerd wordt.

Informatie en automatisering

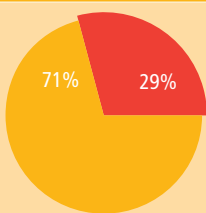
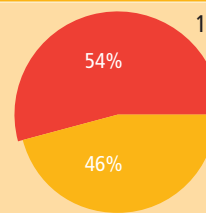
Het eerste plateau van het informatiebeleidsplan, onder de noemer “Huis op orde”, heeft vooral zijn beslag gekregen in de oplevering van de Nieuwe Digitale Werkplek, en de daarvoor benodigde en vernieuwde achterliggende ICT Infrastructuur. De oplevering van de Nieuwe Digitale Werkplek was op tijd en binnen het budget. Na de oplevering medio 2011 is de focus gelegd op afronden en in beheername. Het doel hiervan was het borgen van de continuïteit en het herdefiniëren van reguliere beheerprocessen.

Het project E-Dienstverlening is in 2011 afgerond en de resultaten zijn overgedragen aan de lijnorganisatie. Overheidsbreed is ook het Nationaal Uitvoeringsprogramma E-overheid (NUP) beëindigd.

Gebouwbeheer

Het gerevitaliseerde provinciehuis is medio 2011 opgeleverd en overgedragen aan de lijnorganisatie. De verwachte energiebesparing als gevolg van de revitalisering over 2011 is gerealiseerd.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	95.181.403 	182.089.169
Overige programma's	328.807.260	336.631.876

(inclusief reserve verrekeningen)

Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Totaal lasten	242.828.956	57.063.236	85.174.217	95.181.403	-10.007.186
Totaal baten	347.908.298	183.642.882	179.463.874	182.089.169	-2.625.295
Saldo	-105.079.342	-126.579.646	-94.289.657	-86.907.766	-7.381.891

Ontwikkelingen

Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Ontwikkelingen jaarstukken.

Provinciefonds

Met de invoering van de nieuwe verdeelsystematiek is voorlopig enige duidelijkheid ontstaan rond de algemene uitkering uit het provinciefonds. Onzekerheden komen nu nog voort uit de toepassing van de opnieuw ingevoerde normeringssystematiek en uit de doorvoering van rijksbeleid op het vlak van (gecombineerde) decentralisatie en bezuinigingen.

In de Begroting 2012 is de raming voor de algemene uitkering uit het Provinciefonds gebaseerd op de meest actuele informatie uit de Septembercirculaire voor het Provinciefonds (gepubliceerd op Prinsjesdag 2011). De raming voor 2011 behoeft geen bijstelling maar de raming voor 2012 is aanzienlijk bijgesteld op basis van de nieuwste informatie uit de circulaire.

Om de begroting meerjarig sluitend te maken, is in de Voorjaarsnota 2011 een aanvullend pakket bezuinigingen gepresenteerd. Deze bezuinigingen zijn door de aframing van de betreffende budgetten gerealiseerd van ongeveer € 2 miljoen in 2012 en oplopend tot € 4,2 miljoen in 2015. Dit pakket komt boven op het resultaat van de bezuinigingsoperatie waartoe in 2010 al was besloten.

Er bestaan grote onzekerheden over het verdere verloop van de accessen, de doorwerking van de normeringssystematiek bij aanvullende bezuinigingen en de herverdeeeffecten van decentralisaties. De komende jaren gaan wij bij de raming van de algemene uitkering uit het Provinciefonds veiligheidshalve uit van de nullijn. Aangezien de nominale accessen in de septembercirculaire 2011 voor het Provinciefonds nog steeds – zij het zeer beperkt – positief zijn, is dat een bruikbare benadering.

Levering aandelen ERH

In 2011 is de levering van de aandelen ERH (“Borssele”) aan RWE afgerond. Dit betekende de afronding van een omvangrijk onderdeel van de transactie omtrent de verkoop van de aandelen van het energieproductiebedrijf Essent. De opbrengst – ruim € 19 miljoen – is toegevoegd aan de Financieringsreserve.

Product 10.2. Personeel en organisatie

Ontwikkelingen jaarstukken.

Organisatieontwikkeling

Niet alleen de samenwerking met de provincies Groningen en Fryslân op het gebied van bedrijfsvoering is een relevante ontwikkeling in het kader van de organisatieontwikkeling. Ook de vorming van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) per 1 januari 2013 betekent veel voor de provinciale organisatie. In de RUD wordt een groot deel van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de provincie en de 12 Drentse gemeenten ondergebracht. Dit vergt veel capaciteit van de organisatie voor de vormgeving van beide trajecten. Het vergt daarnaast ook veel van het omgaan met veranderingen en onzekerheden van de medewerkers van de organisatie waarvoor deze ontwikkelingen grote impact hebben.

Taakstelling en mobiliteit

De komende jaren zal conform de Directiebrief 2010 verder invulling worden gegeven aan de formatietaakstelling. Wij lopen voor op die taakstelling (de bezetting ultimo 2011 was circa 486 fte¹ ten opzichte van de streefformatie 2011 van 511 fte¹ in de Directiebrief 2010), echter niet zonder gevolgen. Op een aantal plekken in de organisatie piept en kraakt het inmiddels behoorlijk door de vacaturestop. Doordat tijdelijke contracten niet meer worden omgezet in vaste contracten stroomt regelmatig talentvol, jong personeel uit. Wij hebben weliswaar weer 5 Drentalenten aangenomen maar deze hebben een tijdelijke aanstelling voor 2 jaar. Mogelijke efficiencywinsten zijn inmiddels gerealiseerd en dat betekent dat de komende jaren ook beleidsmatig en bedrijfsvoeringstechnisch keuzes gemaakt zullen moeten worden. De taakstelling wordt via natuurlijk verloop behaald, maar er is inmiddels sprake van een behoorlijke mismatch in de interne mobiliteit. Tussen afdelingen met veel natuurlijk verloop en waar vacatures ontstaan is geen match met afdelingen met weinig natuurlijk verloop en een forse taakstelling. Ook blijken sommige medewerkers die in beweging zouden moeten komen vanwege de taakstelling, ondanks veel inspanningen vanuit de organisatie, niet in beweging te komen. Bovendien zoeken medewerkers die willen bewegen vooral hun heil binnen de (krimpende) provinciale organisatie en niet daarbuiten. De vraag is dan ook hoe lang nog gewerkt kan worden met een vrijwillig mobiliteitsbeleid. Een ingrijpende reorganisatie met gedwongen ontslagen is niet meer geheel uitgesloten. Daarbij kan de reorganisatie als gevolg van de vorming van de RUD mogelijk als vehikel worden gebruikt.

Product 10.3. ICT en facilitaire zaken

Ontwikkelingen jaarstukken.

Basisregistraties

De door het Rijk voorgeschreven data over aansluiting op Basisregistraties zijn deels uitgesteld. Zo is voor de provincies het gebruik van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) uitgesteld naar 1 juli 2012. Andere Basisregistraties lopen eveneens vertraging op zoals de komst van het Nieuwe Handelsregister (NHR) en daarmee ook e-Herkenning.

Gebouwbeheer

Door de uitstroom van personeel worden bepaalde bouwdelen minder bezet dan voorzien. In het voorjaar van 2012 wordt een beleidsnotitie opgesteld hoe om te gaan met de vrijgevallen ruimten (bijvoorbeeld door te verhuren aan provincie gelieerde instellingen).

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
6.3 Stimuleringsfonds Drentse projecten	Vanuit een gebiedsgerichte aanpak worden meer omvangrijke en grootschalige projecten van de grond getrokken.	Afronden van nog lopende projecten in het kader van het Stimuleringsfonds Drentse projecten.

¹ Inclusief verschuiving van het Onderzoeksbureau CWZ naar de Statengriffie.

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
6.4 Dynamische cofinancieringsreserve	Opvang van de financiële gevolgen van teruglopende Europese en rijksmiddelen en beschikbaarheid van voldoende cofinancieringsmiddelen voor nieuwe programma's.	Ontwikkelen en financieren van projecten partners volgens de voor de reserve ontwikkelde spelregels.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
6.3 Stimuleringsfonds Drentse projecten	Status: groen	Het Stimuleringsfonds Drentse projecten bestaat nog voor de financiële afhandeling van nog lopende projecten. Na afhandeling van deze projecten is de reserve uitgeput en kan deze worden opgeheven.
6.4 Dynamische cofinancieringsreserve	Status: groen	De Dynamische cofinancieringsreserve is in 2011 omgevormd tot een meer statische met als doel door middel van rentebaten structurele middelen te genereren voor cofinanciering van projecten op voornamelijk economisch vlak.

Product 10.2. Personeel en organisatie

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
6.1 Organisatieontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - Een slagvaardige, compacte en flexibele organisatie, gericht op de primaire taakstelling van de provincie. - Focus op de primaire processen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitrol programma PNS. - Uitrol project S3. - Terugbrengen formatie ondersteunende eenheden tot 35% van totale formatie. - Investeren in en versnellen van strategische personeelsplanning.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
6.1 Organisatieontwikkeling	Status: groen/oranje	<ul style="list-style-type: none"> - Het programma Provincie Nieuwe Stijl (PNS) is uitgerold in de lijn door een basis te leggen voor kennismanagement, relatiemanagement en het werken in netwerken als regisseur. - Het project S3 heeft zijn beslag gekregen in de taakstelling en de monitoring daarvan op de formatie voor de gehele organisatie. De taakstelling loopt conform planning . - Het mobiliteitsbeleid en de oprichting van @Motion heeft plaatsgevonden in 2011 en is een uitvloeisel van het project S3. - Het terugbrengen van de formatie naar 35% voor de overhead is niet behaald. In 2012 halen wij dit percentage wel. - Ten behoeve van de strategische personeelsplanning zijn er kwantitatieve doorkijken gemaakt, ook kwalitatief is er een slag gemaakt.

Product 10.3. ICT en facilitaire zaken

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
6.2 Digitalisering		Zie paragraaf 2.5 Bedrijfsvoering.
1.5 Digitale informatie (e-)dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> - Voldoen aan afspraken tussen IPO, rijk, UvW en VNG over totstandkoming programma e-overheid normen BurgerServiceCode. - Actuele beleid- en productinhoud digitaal beschikbaar - Realiseren van centrale opslag fysieke documenten en (op verzoek) digitaal aanbieden. - Migreren documentaire informatie verzorging van uitvoering naar ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren geactualiseerd WiDD, via uitvoeringsprogramma. - Realisatie NUP en Gideon (INSPIRE). - Daadwerkelijke uitrol nieuwe werkplekken en nieuw beheerconcept. - Inrichting / onderhoud digitale infrastructuur. - Papier uit de organisatie halen, op verzoek digitaliseren en toevoegen aan het document managementsysteem. - Kwanti- en kwalitatieve bezetting van de Documentair Informatie Verzorgers t.b.v. borging nieuwe documentaire ontwikkelingen en processen.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat is er aan de prioriteiten van 2011 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2011
6.2 Digitalisering	Status: oranje	In 2011 zijn onder de vlag van het programma Provinciehuis van Morgen in totaal acht van de elf werkprocessen gedigitaliseerd en in gebruik genomen. Veel medewerkers zijn opgeleid in het werken met Docbase en het eigen digitale proces. Na beëindiging van het programma in juli 2011 is in het afrondingsproject Drenthe Digitaal II de digitalisering van de resterende werkprocessen opgepakt evenals de inrichting van de beheerorganisatie. Het gaat om de werkprocessen; Kennis intensieve processen (KIP), P&O (2e fase), Vergunning Toezicht en Handhaving (VTH) en het vernieuwde subsidieproces Subsidie II. Digitaal Drenthe II (DDII) is eind juni 2012 klaar met het digitaal maken van de werkprocessen en de inrichting van het beheer.
1.5 Digitale informatie en (e-) dienstverlening	Status: groen	E-formulieren inclusief de koppeling is gerealiseerd. Webrichtlijnen zijn ingevoerd op provinciale website. Samenwerkingsinitiatief met Drentse gemeenten t.b.v. KlantContactCentrum KCC uitgevoerd. In mei en november zijn INSPIRE deadlines gehaald en heeft Drenthe tijdig haar geografische informatie digitaal beschikbaar gesteld. In lijn met de oplevering van het provinciehuis zijn de nieuwe digitale werkplekken gerealiseerd.
	Status: groen	Tijdens de "inhuizing" na revitalisering is zoveel als mogelijk alle papier uit de organisatie gehaald en zonodig in het centraal archief opgenomen. Door handhaving van het flexconcept wordt "aangroei" voorkomen.
	Status: oranje	Migratie van documentaire informatie verzorging loopt parallel aan uitrol digitale processen en zal nu naar verwachting in 2012 worden afgerond.

Wat hebben wij nog meer gedaan?

Wat doen wij nog meer?		
Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Planning en control (zie ook de ontwikkellijnen Slimmere productie en Zaken op orde van de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 2.5 begroting 2011))	De provincie valt financieel gezien onder repressief toezicht. Voor haar bedrijfsvoering ontvangt de provincie van de controlerend accountant een goedkeurende verklaring. De provincie kent een duurzaam begrotings-evenwicht	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering geven aan P&C-cyclus (Voorjaarsnota, begroting, rapportages, jaarverslag). - Verbetering P&C-cyclus: tegengaan onderbesteding, SMART maken doelen, ontwikkelen indicatoren. - Doorontwikkelen P&C-portal. - Het actueel houden van de financiële administratie. - Applicatiebeheer van het bedrijfsvoeringssysteem. - Verstrekken financiële adviezen aan directie en management. - Kaderstelling bedrijfsvoering.

Wat doen wij nog meer?		
Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Treasury	De provincie beschikt over een moderne en goed uitgebalanceerde beleggingsportefeuille waarbij met minimaal risico maximum rendement wordt behaald.	<ul style="list-style-type: none"> - Verder uitbouwen treasuryfunctie (waaronder liquiditeitenbegroting) - Uitzetten en aantrekken van geldmiddelen. - Opzetten van een uitgebalanceerde beleggingsportefeuille.
Financieel beheer en advisering	<p>90% van de facturen worden binnen 20 dagen betaald</p> <p>Kwaliteit administratie binnen normen goedkeurende accountantsverklaring jaarrekening</p> <p>Up-to-date informatie-voorziening</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wekelijks medewerkers herinneren bij niet afgehandelde facturen. - Maandelijkse rapportage betaalgedrag tbv afdelingen om te sturen. - Periodiek uitvoeren van interne controles. - Periodiek uitvoeren van interne controles en informatie digitaal beschikbaar stellen via P&C Portal.
Rechtmatigheids-audits	De financiële handelingen van de provincie zijn rechtmatig.	<ul style="list-style-type: none"> - Controle SISA-regelingen. - Uitvoeren Controleplan. - Adviezen rondom rechtmatigheidsvraagstukken.
Inkoop	De provincie koopt professioneel tegen gunstige voorwaarden in.	<ul style="list-style-type: none"> - Implementeren inkoopbeleid. - Professionaliseren inkoopfunctie.
Integraal gezondheids-management	De provincie zorgt voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden.	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van RI&E. - Verlaging ziekteverzuim. - Geven van voorlichting,. - Aanbesteden van arbodienstverlening.
Interne milieubeleid	Verduurzamen van de bedrijfsvoering	<ul style="list-style-type: none"> - Gescheiden afvalinzameling. - Duurzaam inkopen.
Personeel en organisatie	De provincie beschikt over een modern HRM-beleid.	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering geven aan HRM-cyclus (planning, voortgang, beoordeling). - Verstrekken HRM-adviezen aan directie en management. - Applicatiebeheer van het bedrijfsvoeringssysteem. - Kaderstelling bedrijfsvoering. - Implementeren van het herijkte strategische HRM-beleid. - Versterken van resultaat- en prestatiegericht werken en daaraan gerelateerde personeelsbeoordeling.
Informatievoorziening en automatisering	De provincie beschikt over een ICT-infrastructuur die up to date is en geen belemmering vormt voor een gezonde bedrijfsvoering.	<ul style="list-style-type: none"> - Binnen dit programma worden ook activiteiten ontwikkeld in het kader van de verbetering - van de informatiebeveiliging (op basis van de landelijke Code voor Informatiebeveiliging), - opleidingen en financiering van de deelname in het programma e-provincies (IPO). Verder - lopen er diverse migratieprojecten. - Uitzetten van 500 nieuwe werkplekken. - Aanbesteding en vervanging van netwerkbekabeling (in relatie met renovatie). - Realisatie van een externe computerlocatie voor opslag, remote back-up en uitwijk. - Vervanging van centrale server systemen, inclusief sanering van besturingssystemen.

Wat doen wij nog meer?		
Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Digitalisering van de bedrijfsvoering	Als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Welkom in digitaal Drenthe 2007-2008 wordt erop ingezet dat www.drenthe.nl qua dienstverlening voldoet aan de normen van advies.overheid.nl (staat op minimaal de vierde plaats in de provincie-monitor).	<ul style="list-style-type: none"> - Ingevoerd een documentsysteem en een beschikbaar dynamische digitaal archief. - Digitalisering van personeelsdossiers. - Invoeren van een kennissysteem op Huisnet. - Bouw van basisregistraties om aan te sluiten op landelijke voorzieningen (als DigiD).
Facilitaire voorzieningen gebouwen secretariaten bestuurservice documenten	De provincie is in staat zich te houden aan het eigen kwaliteitshandvest.	De afdeling Facilitaire Ondersteuning verzorgt producten en diensten op het gebied van huishoudelijke diensten, gebouwbeheer, energie- en milieumanagement, evenementenservice, telefonie, bewaking, receptie, documentaire informatievoorziening, inkomende interne en uitgaande post, goederenontvangst, GIS/cartografie, chauffeurs, secretariële ondersteuning, opmaak, print en afwerkfaciliteiten c/q/ regie op uitbesteding daarvan.

Hierboven is aangegeven wat volgens de begroting 2011 aan activiteiten is gepland en welke resultaten dat zou geven, wat betreft de zaken die wij naast de prioriteiten hebben gedaan. Hierna is aangegeven wat er is bereikt.

Wat hebben wij nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Planning en control (zie ook de ontwikkellijnen Slimmere productie en Zaken op orde van de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 2.5 begroting 2011))	<p>De provincie valt in 2011 en ook in 2012 financieel gezien onder repressief toezicht.</p> <p>Voor haar bedrijfsvoering heeft de provincie van de controlerend accountant een goedkeurende verklaring ontvangen.</p> <p>Door de toezichthouder is aangegeven dat de provincie voldoet aan de criteria voor een duurzaam begrotingsevenwicht</p>	<ul style="list-style-type: none"> - In 2011 is uitvoering gegeven aan de reguliere P&C-cyclus (voorjaarsnota, begroting, rapportages, jaarverslag). - Voor een verbeterde tussentijdse rapportage is een extra derde bestuursrapportage ingevoerd. - In het kader van de verbetering P&C-cyclus is de inhoudelijke informatie in de Begroting 2012 verbeterd door het SMART maken van doelen en het ontwikkelen van indicatoren. - Een businesscase is opgesteld voor een integraal bedrijfsinformatiesysteem.
Treasury	Een beleggingsportefeuille met een goede balans tussen rendement en risico. Gedeeltelijke verschuiving van korte naar lange uitzettingen.	<ul style="list-style-type: none"> - Doorontwikkeling liquiditeitsprognose . - Aankoop van een aantal langlopende obligaties ter invulling beleggingsportefeuille naar vastgestelde streefportefeuille.

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Financieel beheer en advisering	<p>Niet 90% maar 76% van de facturen is binnen 20 dagen betaald.</p> <p>Kwaliteit administratie binnen normen goedkeurende accountantsverklaring jaarrekening</p> <p>Up-to-date informatie-voorziening</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vanuit structurele aandacht voor de doorlooptijd van facturen worden verbeteracties ingezet. - Opleidingen afhandeling facturen georganiseerd. - Maandelijkse rapportages betaalgedrag zijn verstrekt aan de afdelingen. - Interne controles en audits zijn uitgevoerd. - Ontwerp, inhoud en cyclus verbeterd voor de informatie-voorziening ten behoeve van de P&C cyclus.
Rechtmatigheids-audits	<p>De financiële handelingen van de provincie zijn door de accountant in 2011 als rechtmatig beoordeeld.</p> <p>Publicatie verantwoording kostenvergoeding Bestuur.</p> <p>Provinciale leidraad tegengaan misbruik bij subsidies</p>	<ul style="list-style-type: none"> - In 2011 heeft de reguliere rechtmatigheidscontrole plaatsgevonden op basis van het met de vorige accountant afgesproken controleprotocol. - WOB-verzoek afgehandeld. - Nota opgesteld in verband met de nieuwe algemene subsidie verordening (ASV).
Inkoop	<p>Businesscase Inkoop Noordelijke Samenwerking</p> <p>Contract bedrijfskleding</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek & inventarisatie inkoop Samenwerking Groningen, Friesland en Drenthe. - Gezamenlijke aanbesteding Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel uitgevoerd.
Integraal gezondheids-management	<ul style="list-style-type: none"> - Medewerkers meer bewust van risico's in het werk - Nieuwe Arbodienst en verzuimapplicatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Risico inventarisatie is uitgevoerd en knelpunten zijn in kaart gebracht. - Het ziekteverzuim is niet gedaald, maar is gelijk gebleven en ligt net onder de 5%. - Arbodienst aanbesteed. - Voorlichting beeldschermwerk gegeven. - De verzuimapplicatie is in ontwikkeling.
Interne milieubeleid	<ul style="list-style-type: none"> - Verduurzamen van de bedrijfsvoering 	<ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting voorbereid - Scheiding afvalinzameling - Meegewerkt aan duurzaam terreinbeheer
Personeel en organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Modern HRM-beleid 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategisch HRM-beleid is vastgesteld en uitgerold. - Resultaatgerichtheid via sturing vanuit teamleiders en via projectmatig werken, ondersteund door instrumenten als de Vliegende Team Brigade en Xplorelab. - Nieuw beoordelingssysteem ingevoerd met meer ruimte voor diversiteit in beoordeling.
Informatievoorziening en automatisering	<ul style="list-style-type: none"> - Rijk is gestopt met deze monitor bij beëindiging NUP 	<p>Beleidskader Informatiebeveiliging Drenthe is afgestemd met en op de interprovinciale norm, beide gebaseerd op de internationale ISO 27001 standaard.</p> <p>Door een juridisch conflict met de leverancier na Europese aanbesteding van het centrale opslagsysteem, is de voorgenomen externe uitwijklocatie niet gerealiseerd. Wel is een tweede computerruimte ingericht voor (gegevens) back-up.</p>

Product	Resultaten	Activiteiten 2011
Digitalisering van de bedrijfsvoering.		Alle personeelsdossiers zijn in 2011 digitaal gemaakt
Facilitaire voorzieningen gebouwen secretariaten bestuurservice documenten	- De provincie houdt aan het eigen kwaliteitshandvest.	De facilitaire voorzieningen zijn conform de normen in het kwaliteitshandvest uitgevoerd. Afbouw DOCUcentrum en opstarten samenwerking met de provincie Groningen. Daarnaast verregaande standaardisatie doorgevoerd en gestart met digitaal publiceren (en zonodig vormgeven) van documenten.

Geactualiseerde agenda

Onderwerp	Oorspronkelijk gepland	Afwijking
Jaarstukken 2010	Juni 2011	In mei 2011 vastgesteld.
Voorjaarsnota 2011	Juli 2011	Vastgesteld in juli 2011
1e Bestuursrapportage 2011	Juli 2011	Vastgesteld in juli 2011
2e Bestuursrapportage 2011	November 2011	Vastgesteld oktober 2011
3e Bestuursrapportage 2011	Het aantal bestuursrapportages is in 2011 met één uitgebreid.	Nieuw: Vastgesteld in december 2011.
Begroting 2012	November 2011	Vastgesteld in november 2011

Wat heeft het gekost?

Product	1 Realisatie 2010	2 Primitieve begroting 2011	3 Begroting 2011 na wijziging	4 Realisatie 2011	(3-4) Verschil
Lasten					
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	193.645.706	7.347.844	36.301.233	47.318.022	-11.016.789
Product 10.2. Personeel en organisatie	47.598.235	49.212.062	41.093.144	39.947.103	1.146.041
Product 10.3. ICT en facilitaire zaken	1.585.015	503.330	7.779.840	7.916.277	-136.437
Totaal	242.828.956	57.063.236	85.174.217	95.181.403	-10.007.186
Baten					
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	354.594.201	183.976.341	179.657.539	182.041.522	-2.383.983
Product 10.2. Personeel en organisatie	-6.685.903	-333.459	-905.645	-807.839	-97.806
Product 10.3. ICT en facilitaire zaken	0	0	711.980	855.485	-143.505
Totaal	347.908.298	183.642.882	179.463.874	182.089.169	-2.625.295
Saldo	-105.079.342	-126.579.646	-94.289.657	-86.907.766	-7.381.891

Toelichting

Saldo Programma	-7.381.891
Totaal verrekend met reserves lasten binnen product 10.1	11.182.021
Totaal verrekend met reserves baten binnen product 10.1	624.740
Resultaat programma na bestemming reserves	4.424.870

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen

De totale afwijking betreft een nadeel van € 11.016.789,-- De voornaamste afwijking betreft:

Reserve's

Van de totale overschrijding t.a.v. de lasten binnen Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen is het aandeel van niet begrote verrekeningen met reserves hierna aangeven. Het betreft verrekeningen aan de onderstaande reserve's die niet begroot zijn en apart zullen worden voorgelegd ter besluitvorming aan Provinciale Staten. Zie voor toelichtingen de afzonderlijke programma's, dan wel bij de toelichtingen op de stand en verloop van reserves bij het onderdeel III.1 Overige gegevens.

mutaties reserves	Begrote toevoeging	Werkelijk toevoeging	Voordeel/ Nadeel	Vershil	
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	221.541	612.956	N	-391.415	t.g.v. onderbesteding programma 2
Bijdrage aan Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	0	196.369	N	-196.369	t.g.v. onderbesteding programma 2
Bijdrage aan RSP reserve	11.915.936	20.345.255	N	-8.429.319	t.g.v. extra inkomsten programma 3
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG	1.738.186	3.672.526	N	-1.934.340	t.g.v. onderbesteding programma 5, 7 en 9
Bijdrage aan reserve grondwaterheffing	0	406.563	N	-406.563	t.g.v. onderbesteding programma 6
Bijdrage aan reserve versterking economisch structuur	2.043.756	1.867.771	V	175.985	t.g.v. overbesteding programma 9
totaal	15.919.419	27.101.440	0	-11.182.021	

Product 10.2. Personeel en organisatie

De totale afwijking betreft een voordeel van € 1.146.041,--. De voornaamste afwijkingen betreft:

Loonkosten

Op het budget voor loonkosten is een positief saldo behaald van € 558.000,--. Dit is ondermeer veroorzaakt doordat de formatiereductie voorloopt op schema. Daarnaast heeft het terugbrengen van het aantal gedeputeerden van zes naar vier voor 2011 een voordeel van € 147.000,-- opgeleverd. Verder zijn minder BBL-ers (Beroepsbegeleidende Leerweg) aangenomen dan gepland en zijn de BBL-ers die in 2011 in dienst zijn gekomen pas later in het jaar begonnen.

Aan externe inhuur van personeel is € 4.548.000,-- besteed, dat is ruim binnen het budget van € 5.012.000, -- en ruim onder de norm van € 5,6 miljoen. Ten opzichte van 2010 is er € 1.460.000,-- minder uitgegeven aan externe inhuur.

Friciekosten LSM

Het niet volledig benutten van de middelen voor flankerend beleid en de frictiekosten LSM (€ 230.000,--), Deze kredieten voor mobiliteitsbevorderende maatregelen zijn in 2011 minder

ingezet dan gepland, omdat hier veelal lange trajecten aan voorafgaan die in 2011 niet tot een concreet resultaat leiden. Daarnaast zijn door scherp onderhandelen efficiency voordelen behaald in afgesloten contracten met door derden te leveren diensten.

IGM

In het IGM budget is een groot deel gereserveerd voor de arbodienstverlening. In 2011 is deze aanbesteed, Dat heeft geresulteerd in een andere arbodienst en in een forse besparing.

Als gevolg van de aflopende samenwerking met de vorige arbodienstverlener is de dienstverlening- op verzoek van de arbodienst- in het laatste kwartaal afgebouwd.

Tevens zijn de kosten van het in december uitgevoerde medewerkerstevredenheidsonderzoek lager uitgevallen dan verwacht.

De voordelige afrekening uit voorgaande jaren hangt eveneens samen met de arbodienstverlening. Als gevolg van een gedeeltelijke vervanging van een langdurig verzuimende arbodienstverlener, heeft de arbodienst in 2011 de vergoeding terugbetaald van de niet geleverde dienstverlening in 2010. In totaal is er een onderschrijding van € 81.000,--.

Product 10.3. ICT en facilitaire zaken

De totale afwijking betreft een nadeel van € 136.437,--. De voornaamste afwijkingen betreffen:

Restauratieve voorzieningen

Ten opzichte van de begroting is er per saldo € 112.000,-- meer uitgegeven voor restauratieve voorzieningen. Hier staat tegenover een hogere gerealiseerde omzet. Ten opzichte van de jaarrekening van 2010 zijn de uitgaven overigens vrijwel gelijk gebleven, maar de opbrengsten zijn wel gestegen.

Drukwerk

Er is € 67.000,-- meer uitgegeven aan drukwerkkosten. Deze kosten zijn echter ook weer doorbelast conform afspraken rond bedrijfsvoering drukwerk processen.

ICT Beheer/telefonie

De totale onderhoud en het beheer van de exploitatielasten zijn vanwege de grootschalige vernieuwing van de ICT infrastructuur lager uitgevallen. Het totale voordeel op ICT Beheer/telefonie komt uit op € 55.000,-- ook mede door deelname aan het overheidsbrede telefoniecontract (OT2010). Hierdoor zijn de werkelijke kosten voor mobiele telefonie lager dan voorgaande jaren.

Baten

Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen

De totale afwijking betreft een voordeel van € 2.383.983,-- De voornaamste afwijkingen betreffen:

Reserve's

Binnen Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen is het aandeel van niet begrote verrekeningen met reserves hierna aangeven t.a.v. de baten € 624.740,-- nadeel. Het

betreft verrekeningen aan de onderstaande reserves die niet begroot zijn en apart zullen worden voorgelegd ter besluitvorming aan Provinciale Staten. Zie voor toelichtingen de afzonderlijke programma's, dan wel bij de toelichtingen op de stand en verloop van reserves bij het onderdeel III.1 Overige gegevens.

mutaties reserves	Begrote toevoeging	Werkelijk toevoeging	Voordeel/ Nadeel	Verschil	
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	-2.000.000	-1.323.854	N	-676.146	t.g.v. onderbesteding programma 2
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	0	-51.406	V	51.406	t.g.v. overbesteding programma 6
totaal	-2.000.000	-1.375.260	0	-624.740	

Provinciefonds

Het verschil tussen het rekeningresultaat en de - na wijziging - begrote uitkering wordt voornamelijk verklaard door de ontvangst van een eenmalige decentralisatieuitkering in het kader van de "Green Deal", zoals aangegeven in de decembercirculaire provinciefonds 2011. Deze decentralisatieuitkering kon niet meer in een begrotingswijziging worden meegenomen en uitgaven hebben in 2011 niet meer kunnen plaatsvinden. Het bedrag van € 3 miljoen moet daarom als onderdeel van de bestemming van het resultaat in de jaarstukken naar 2012 overgeheveld worden. In de decembercirculaire 2011 is een decentralisatie-uitkering voor een green deal tussen de Energy Valley-regio Noord-Nederland en rijksoverheid opgenomen. Het kabinet heeft met de noordelijke provincies en gemeenten een Green Deal gesloten die bijdraagt aan verduurzaming van de maatschappij op korte en langere termijn en die lonend is voor overheid en maatschappij. Doel van de Green Deal is te laten zien dat groen en groei hand in hand gaan. Binnen het deelonderwerp A. Groene Gasrotonde/Bio Based Economy is afgesproken dat het Rijk een bijdrage levert aan een project dat groen gas produceert uit de reststromen van de aardappelverwerking (Potato Power). De rijksbijdrage, ter grootte van € 3 miljoen in 2011, wordt verstrekt aan de provincie Drenthe omdat dit project deel uitmaakt van de Green Deal tussen het Rijk en de provincie Drenthe. Dit gebeurt via een decentralisatieuitkering. In 2011 hebben wij de begroting op dit onderdeel niet kunnen actualiseren vanwege het feit dat dit in de decembercirculaire bekend is gemaakt. Wij verzoeken dit bedrag vanuit het rekeningsaldo 2011 over te hevelen naar 2012.

Rente

In 2011 is € 350.155,-- meer aan rente op kortlopende uitzettingen gerealiseerd dan begroot. Dit komt door een hoger dan verwacht uitgezet banksaldo. Op langlopende uitzettingen is € 127.590,-- meer aan rente gerealiseerd. In tegenstelling tot verwacht hebben wij in het laatste kwartaal een obligatie gekocht,

MRB

De opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting blijft € 373.000,-- achter. Het totale autobestand is weliswaar gestegen, maar het relatieve aandeel van de zeer zuinige auto's (vrijgesteld van belastingheffing) stijgt nog steeds. Het aantal belastbare auto's is dus per saldo minder dan geraamd. Overigens komt deze vrijstelling in 2014 te vervallen.

Product 10.2. Personeel en organisatie

De totale afwijking betreft een voordeel van € 97.806,--. De voornaamste afwijking betreft: Administratieve doorbelasting naar programma's wegens kapitaallasten rente en rente langlopende geldleningen geven een negatief saldo van ruim € 123.000,--

Product 10.3. ICT en facilitaire zaken

De totale afwijking betreft een voordeel van € 143.505,--. De voornaamste afwijkingen betreffen:

Restauratieve voorzieningen

Door toename van het restaurantbezoek zijn de gerealiseerde opbrengsten € 72.000,-- hoger dan begroot. Tegenover deze extra opbrengsten staan ook extra kosten.

Drukwerk

Er is voor een bedrag van € 79.000,-- meer ontvangen voor doorberekend drukwerk dan begroot. Tegenover deze extra opbrengsten staan ook extra kosten. De kosten worden doorbelast conform afspraken rond bedrijfsvoering drukwerk processen.

I.2

Paragrafen

I.2.1

Lokale heffingen

In deze paragraaf gaan wij in op de heffingen van de provincie Drenthe. Wij geven per heffing weer wat de gerealiseerde opbrengsten zijn in relatie tot het geformuleerde beleid.

1 Grondwaterheffing

Voor de aan het grondwaterbeheer verbonden kosten is een grondwaterheffing ingesteld. De heffing wordt opgebracht door de houders van vergunningplichtige pompinrichtingen, zoals waterbedrijven, zuivelbedrijven, zwembaden en dergelijke. De heffing mag alleen worden ingezet voor in de Waterwet nader omschreven werkzaamheden, gericht op het beheer van het grondwater.

Vanaf 2009 is de registratie van meldingen van grondwateronttrekkingen en de behandeling van vergunningaanvragen voor industriële onttrekkingen tot 150.000 m³ de taak van de waterschappen.

Elk kwartaal worden aan vergunningplichtige pomphouders aangiftebiljetten grondwaterbelasting uitgereikt. In 2011 waren 23 houders van pompinrichtingen vergunningplichtig. Een voorlopige schatting is dat er rond de 70 miljoen m³ grondwater is onttrokken is en circa 1 miljoen m³ grondwater werd geïnfiltrerd.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

Het tarief per 100 m³ onttrokken grondwater bedroeg in 2011 € 1,070. Begroot was een bedrag van € 700.000,--. De opbrengst van de aangifte grondwaterheffing is € 732.723,--

2 Heffing ontgronding

Op grond van artikel 21f van de Ontgrondingenwet hebben Provinciale Staten een provinciale belasting ingesteld ter bestrijding van kosten met betrekking tot schadevergoedingen ingevolge artikel 26 van de Ontgrondingenwet. Deze belasting is opgenomen in de Heffingenverordening ontgrondingen 2000. De heffing is verschuldigd vanaf een totale - in de vergunning opgenomen - te winnen hoeveelheid bodemmateriaal vanaf 10.000m³. De hoogte van de heffing bedraagt € 0,45 per 100 m³ bodemmateriaal.

Het ontgrondingenbeleid is vastgelegd in Omgevingsvisie Drenthe. Bij het indienen van de vergunningsaanvraag zijn leges verschuldigd. De heffing is gekoppeld aan het tijdstip waarop de vergunning of machtiging is verleend.

In 2011 is via de ontgrondingsheffing in totaal € 4.738,50 aan inkomsten gerealiseerd. Daarnaast staat nog een in te vorderen post open van € 13.837,50. Deze is in handen gelegd van de deurwaarder. Het is onzeker of deze post wordt gerealiseerd. Dit bedrag, in 2009 als bate ingeboekt, is in 2011 ten laste van het resultaat gebracht.

3 Leges

Onder de naam leges worden rechten geheven terzake van het genot van de door of vanwege het provinciaal bestuur verstrekte diensten. De aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend is het legestartief verschuldigd.

In de provinciale Legesverordening zijn de tarieven opgenomen die verschuldigd zijn voor het in behandeling nemen van een te verstrekken dienst.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

Voor 2011 waren de leges begroot op € 343.500,- en is € 512.139,- gerealiseerd.

De gemiddelde legesopbrengsten over de laatste 4 jaar waren € 190.105,-.

De begrote leges vormen slechts een indicatie. De realisatie is afhankelijk van de werkelijke aanvragen. De afwijking van de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere opbrengsten bij de producten 5.3 en 5.5.

Ad 5.3) Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Vanaf dat moment int de provincie de leges die geheven worden bij omgevingsvergunningen waarbij de provincie het bevoegd gezag is. Het betreft hier leges die worden geheven wanneer er sprake is van bouwen (oude bouwvergunning). Op basis van samenwerkingsafspraken stellen de gemeenten die vergunningen op. Hiervoor ontvangen gemeenten 70% van de door de provincie geheven leges.

Het totaal aan ontvangen leges is afhankelijk van het aantal aanvragen. In 2010 zijn er geen procedures geweest waarbij de provincie én het bevoegd gezag is én er sprake is van bouwen. In 2011 was dit wel het geval. Bij de aanvragen zat ook een aantal grotere bouwwerken, waardoor het resultaat aan leges hoger uitviel dan begroot.

Ad 5.5) Een grote ontgrondingsaanvraag in het najaar van 2011 leverde een extra bate van € 67.000,- op.

Product	Hoofdfuncie/doelstelling	Begroot 2011	Resultaat 2011	Resultaat 2010	Resultaat 2009	Resultaat 2008	Gemiddelde laatste 4 jaar
2.1	Sociale agenda (mijn omgeving)	0	0	65	0	0	16
3.0	Verkeer en vervoer (verkeer)	17.500	25.171	23.260	20.232	17.095	21.440
3.1	Verkeer en vervoer (wegenbeheer)	5.000	6.253	5.368	8.731	5.105	6.364
3.2	Verkeer en vervoer (Vaarweg Meppel-De Punt)	500	400	150	933	425	477
3.2	Verkeer en vervoer (Zuidoost-Drentse vaarwegen)	500	775	161	290	1.137	591
5.0	Waterhuishouding (Grondwaterwet)	10.000	0	377	9.976	2.440	3.198
5.3	Leefomgeving (Vergunningverlening Wet Milieubeheer)	275.000	371.715	0	0	0	92.929
5.5	Landelijk Gebied (ontgrondingen)	35.000	107.825	5.783	56.896	89.857	65.090
		343.500	512.139	35.164	97.058	116.059	190.105

4 Nazorgheffing stortplaatsen

Wettelijk is de provincie verantwoordelijk voor de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen. De provincie Drenthe draagt deze verantwoordelijkheid voor twee stortplaatsen. Dit zijn de Stortplaats Meisner te Ubbena en Attero te Wijster. De nazorgheffing, die de provincie op grond van artikel 15.44 van de Wet milieubeheer heeft ingesteld, is ter bestrijding van de in de wet opgenomen kosten om deze taak uit te voeren. In het jaarverslag wordt onder meer verantwoording afgelegd over het gerealiseerde rendement op het belegde vermogen en over de gemaakte kosten.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

De nazorgheffing wordt geheven per stortplaats. De hoogte van de jaarlijkse heffing is afgeleid van het doelvermogen per stortplaats. In 2011 heeft Meisner een nieuw nazorgplan ingediend vanwege de aanstaande sluiting. Het doelvermogen is hierbij door het gebruik van de meest recente inzichten (nieuwe checklisten) naar beneden bijgesteld. Hierdoor zijn voor Meisner inmiddels voldoende middelen in het nazorgfonds aanwezig. Daarom is in 2011 geen heffing aan Meisner opgelegd. In 2012 vindt de definitieve eindafrekening plaats.

De heffing aan Attero te Wijster is nog steeds opgeschort.

5 Opcenten motorrijtuigenbelasting

Op grond van artikel 222 van de Provinciewet worden provinciale opcenten geheven. De opcenten zijn een opslag op een andere belasting, namelijk de motorrijtuigenbelasting (mrb). Deze belasting wordt geïnd door de Rijksbelastingdienst.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

De opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting is qua opbrengst de belangrijkste provinciale heffing. Deze belasting is voor de provincies een algemeen dekkingsmiddel. Het tarief wordt gebaseerd op het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. PS stellen het opcententarief jaarlijks vast en hebben het per 1 april 2011 vastgesteld op 83,6.

In 2011 is er ten opzichte van de raming € 373.287,-- minder aan opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting gerealiseerd dan geraamd. In het navolgende zijn raming en realisatie tegenover elkaar gezet.

Raming 2011	47.648.000,--
Realisatie 2011	47.274.713,--
Vershil	373.287,--

Het totaal van het wagenpark dat deel uitmaakt van de grondslag voor de berekening van de opbrengst van de motorrijtuigenbelasting (mrb) bedroeg op 31 december 2010 222.081. Voor de berekening van de opbrengst voor 2011 is uitgegaan van een groei van 0,5 % als gevolg van de groei van het wagenpark en een verschuiving naar zwaardere gewichtsklassen. Met name een sterkere groei van de milieuvriendelijke auto's waarvoor geen of minder mrb verschuldigd is, heeft echter geleid tot de lagere opbrengst in 2011.

1.2.2

Weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf wordt het weerstandvermogen van de provincie Drenthe weergegeven. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. De weerstandscapaciteit omvat de middelen en mogelijkheden waarover de provincie kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Voor het kunnen beoordelen van het weerstandsvermogen is het noodzakelijk de aanwezige weerstandscapaciteit te analyseren in samenhang met de omvang en de achtergronden van de risico's. In deze paragraaf komen aan bod:

- Provinciaal beleid;
- Weerstandscapaciteit:
 - Incidentele weerstandscapaciteit;
 - Structurele weerstandscapaciteit;
- Inventarisatie van de aanwezige risico's.

Provinciaal beleid

Om de vele ambities van de provincie Drenthe te realiseren is het van belang dat de provinciale middelen zo scherp mogelijk ingezet worden. Hier past een wat minder behoudende financiële koers bij. Het is niet de bedoeling dat er geld blijft liggen. Deze koers houdt ook in dat er meer dan voorheen risico's genomen worden. Deze risicovollere koers kan gevolgd worden indien er sprake is van voldoende weerstandscapaciteit, zodat de eventuele financiële tegenvallers opgevangen kunnen worden.

Hieronder gaan wij in op het beleid met betrekking tot weerstandscapaciteit en de risico's. Op basis van de conclusie uit het rapport over weerstandsvermogen van onze huisaccountant uit 2005 werd een noodzakelijke weerstandscapaciteit geacht ongeveer € 25 miljoen te zijn.

De weerstandscapaciteit als percentage van de totale lasten (10%) is eveneens een goed meetpunt. Immers, naarmate de lasten toenemen, zijn de risico's vaak ook groter. De totale werkelijk lasten 2011 bedragen € 287,4miljoen, 10% hiervan is € 28,7 miljoen.

In 2011 is een uitgebreide inventarisatie van de risico's geweest. Op basis van een kansberekening (kans keer ingeschatte financiële risico) is geconstateerd dat met een waarschijnlijkheid van 90% het weerstandsvermogen van de provincie ruim voldoende is.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit verstaat het BBV de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt om niet begrote kosten te dekken. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Vanwege de koers die het college voorstaat en die door middel van de Voorjaarsnota 2007 PLUS door de staten is bekrachtigd, wordt er ten aanzien van de incidentele en structurele weerstandscapaciteit een ander uitgangspunt gehanteerd. Niet alle vrije reserves worden gerekend tot de weerstandscapaciteit. Immers, de intentie is uitgesproken concrete en uitge-

werkte plannen aan de staten voor te leggen ten laste van reserves. Dit uit zich met name in de (vrij aanwendbare) reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten. Binnen de definitie van de BBV valt een dergelijke reserve te rekenen tot de weerstandscapaciteit. Omdat de komende collegeperiode een aantal projecten uit deze reserve gefinancierd gaan worden is het niet reëel om deze reserve mee te tellen voor de weerstandscapaciteit. Dit geldt gedeeltelijk ook voor de reserve voor algemene doeleinden.

Om scherper het onderscheid te krijgen tussen een reserve die nodig is om te voldoen aan de weerstandscapaciteit en de vrij aanwendbare reserves is een risicoreserve ingesteld.

Deze risicoreserve wordt gevormd ten laste van de reserve voor algemene doeleinden en de saldireserve. Na deze mutatie in 2008 is er, naast een vrij besteedbare reserve voor algemene doeleinden, een risicoreserve als buffer ten behoeve van de weerstandscapaciteit. Op basis van de voorjaarsnota 2011 is in juli 2011 de risicoreserve verhoogd met € 10 miljoen naar € 29 miljoen. Deze verhoging is doorgevoerd om toekomstige beleidsrisico's te kunnen opvangen. Uit de berekening van het weerstandsvermogen blijkt dat dit terecht is. De saldireserve wordt in zijn geheel niet naar de reserve voor algemene doeleinden gebracht vanwege eerder geplande uitgaven die later worden uitgevoerd. Uiteindelijk zal de saldireserve medio 2015 op € 0 uitkomen. Bedragen die worden overgeheveld naar volgende boekjaren worden via deze reserve van het ene naar volgende boekjaren overgeheveld. Overheveling vindt slechts plaats met instemming van PS. Daarmee vormt alleen de reserve voor algemene doeleinden de incidenteel vrij besteedbare ruimte.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. Hiervoor wordt een risicoreserve gebruikt ter grootte van € 29 miljoen.

De daarmee ingestelde reserves hebben de volgende functie

Risicoreserve

Deze reserve wordt ingesteld om incidentele tegenvallers op te vangen, die niet door een specifieke voorziening worden afgedekt. Voorgesteld wordt deze reserve de komende jaren € 29 miljoen groot te laten zijn. Jaarlijks zal aan de hand van een risico-inventarisatie worden bekeken in hoeverre het weerstandsvermogen in de toekomst dient te worden bijgesteld.

Saldireserve.

Deze reserve wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel voor overlopende budgetten naar volgende jaren. Met het overhevelen van een groot gedeelte van het saldo komt naar verwachting de reserve medio 2015 op € 0 uit.

De samenstelling en ontwikkeling van de algemene reserves ziet er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000) per 31 december	2008	2009	2010	2011 *
Reserve voor Algemene doeleinden	33.834	36.846	25.119	4.671
Saldireserve	6.231	1.279	6.216	11.171
Risicoreserve	19.000	19.000	19.000	29.000
Totaal Algemene reserves	59.065	57.425	50.335	44.842

* Voor bestemming resultaat reserves

De algemene reserves zijn met € 5,5 miljoen afgenomen. Deze afname wordt voornamelijk veroorzaakt door een forse onttrekking van de Reserve voor Algemene doeleinden, een toename van de risicoreserve en grote toename van de Saldireserve.

Resultaat boekjaar 2011

Het rekeningsaldo over het boekjaar 2011 bedraagt € 19,6 miljoen vóór bestemming van de reserves. Het saldo is per 31 december 2011 in afwachting van de definitieve bestemming onder de algemene reserves geplaatst. Als bestemming voor verrekening met reserves wordt een bedrag van € 11,8 miljoen voorgesteld. Van het resultaat van € 7,8 miljoen dat dan overblijft, is een aantal projecten nog niet (volledig) gerealiseerd in 2011, waardoor gelden zijn overgehouden in 2011. Bij de vaststelling van de jaarstukken stellen we een bedrag van € 3,8 miljoen voor. Het restant van € 4 miljoen heeft nog geen bestemmingsvoorstel gekregen en kan daarom (voorlopig) tot de weerstandscapaciteit worden gerekend.

Conclusie algemene reserves:

Het resultaat boekjaar 2011 dat nog geen bestemming heeft gekregen (€ 4 miljoen) kan (voorlopig) gerekend worden tot de incidentele weerstandscapaciteit. Dit verandert pas als PS tot een definitieve bestemming heeft besloten die niet de algemene reserves betreffen.

Bestemmingsreserves

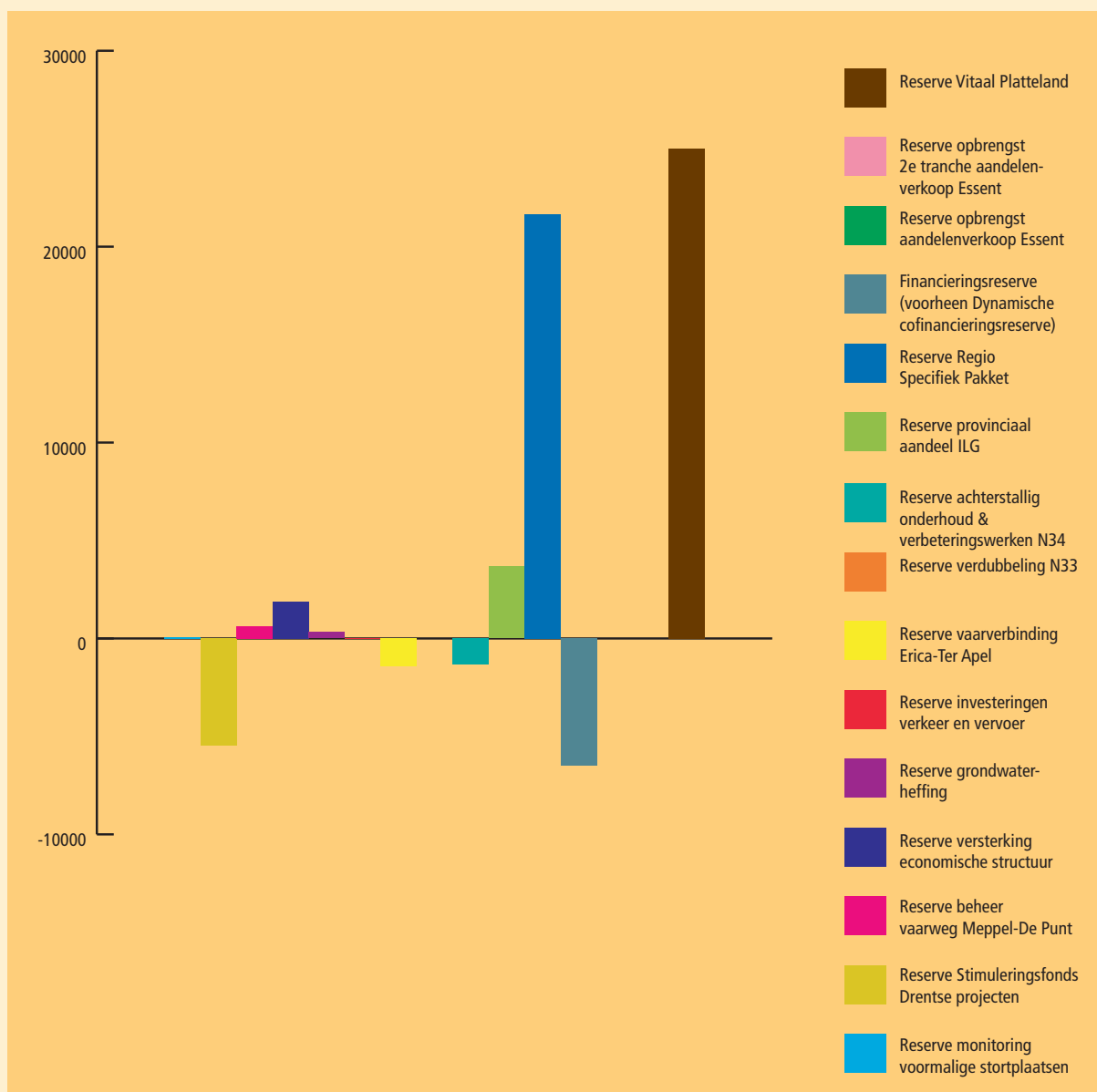
Alle bestemmingsreserves zijn door PS bestemd voor een bepaald doel. Alleen voor het afgesproken doel mogen bestedingen plaatsvinden. Alle uitgaven en inkomsten van de bestemmingsreserves lopen via de exploitatierekening. Bij de begroting worden toevoegingen aan en bijdragen van reserves opgenomen. Dit kunnen afgesproken algemene mutaties zijn, maar ook bijdragen van reserves die dienen voor het opvoeren van jaarbudgetten in de begroting. Dit is een verwachte besteding van de reserve in het boekjaar. Wanneer er meer of minder wordt besteed dan is begroot, moet PS toestemming geven voor een extra toevoeging of onttrekking aan de reserve. Volgens de BBV-voorschriften worden alle mutaties op de reserves vermeld bij het programma 10 middelen bedrijfsvoering. Dit maken wij expliciet zichtbaar door een resultaat voor bestemming en een resultaat na bestemming van reserves te presenteren. Het resultaat in de exploitatie van de bestemmingsreserves bedraagt € 11,8 miljoen.

Vanwege het feit dat bestemmingsreserves zijn bedoeld voor een specifiek doel, worden deze niet meegenomen bij de bepaling van de incidentele weerstandscapaciteit.

De samenstelling en ontwikkeling van de bestemmingsreserves (voor bestemming resultaat reserves) ziet er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000) per 31 december	2008	2009	2010	2011
Bestemmingsreserves	102.715	321.796	304.008	340.329

Het totale saldo van de bestemmingsreserves is, op basis van de goedgekeurde begrotingsbedragen, in 2011 gestegen met € 36,3 miljoen. Als de voorgestelde bestemming van reserves van € 11,8 miljoen ook goedgekeurd wordt, dan is het saldo van de bestemmingsreserves in 2011 gestegen met € 48,1 miljoen. De mutaties in de bestemmingsreserves zijn de volgende:

De mutaties zijn toegelicht bij de overige gegevens, in hoofdstuk III.1.2 van de Jaarrekening.

Conclusie bestemmingsreserves:

In de nota Reserves en Voorzieningen 2010 zijn alle reserves en voorzieningen gescreend en zijn voor de komende periode voorstellen gedaan hoe met de reserves wordt omgegaan. Uitgangspunt hierbij is het verbeteren van de transparantie en het jaarlijks integraal afwegen van middelen.

Stille reserves

De stille reserves zijn de reserves die niet op de balans zijn opgenomen. Stille reserves ontstaan wanneer bezittingen niet worden geactiveerd of wanneer de reële waarde afwijkt van de waarde die in de boeken staat. Een provincie kan echter verborgen vermogen niet zo maar te gelde maken. Bij de toelichting op de balans is dit jaar wel de geschatte stille reserves van de deelnemingen aangegeven. Dit is in totaal € 120,3 miljoen. Ook is het voor stille reserves die zijn 'opgesloten' in andere activa niet zinvol om deze mee te nemen in de weerstandscapaciteit. De meerwaarde van deze activa kan immers alleen dan verzilverd worden als er geen vervanging

voor terug hoeft te komen. De activa die bij de provincie Drenthe op de balans staan worden voornamelijk gebruikt voor de normale bedrijfsvoering.

Structurele weerstandscapaciteit

Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Dit betreft in beginsel de optelsom van de ruimte op de begroting en de onbenutte belastingcapaciteit.

Ruimte op de begroting

De post Onvoorziene uitgaven binnen het begrotingsprogramma Financiering en algemene dekkingsmiddelen, ten bedrage van structureel € 50.000,-- kan worden aangemerkt als onderdeel van de structurele weerstandscapaciteit. De post was tot 2009 vastgesteld op € 450.000,-- maar in het kader van de bezuinigingen met € 400.000,-- teruggebracht.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit van de provincie Drenthe bestaat uit het verschil tussen de opbrengst bij het maximaal aantal te heffen opcenten motorrijtuigenbelasting en de opbrengst bij het werkelijk tarief. Het tarief dat is voorgesteld aan PS bij de begroting 2011 bedraagt 83,6. Het maximum tarief dat door het Ministerie van Financiën is vastgesteld bedraagt per 1 april 2011 119,4. Als gevolg van de uitwerking van het Bestuursakkoord is de normering van de provinciale opcenten aangescherpt. Met ingang van 1 januari 2012 is het maximaal aantal te heffen opcenten daarom verlaagd en gemaximeerd op 105. Op grond van deze uitgangspunten is de onbenutte belastingcapaciteit als volgt (x € 1.000):

	2011	2012	2013	2014
Opbrengst	47.275	48.473	49.322	50.185
Maximaal tarief	62.183	60.136	60.882	61.947
Onbenutte belastingcapaciteit	14.908	11.663	11.560	11.762

De weerstandscapaciteit van de provincie Drenthe

Uit het vorenstaande blijkt dat de weerstandscapaciteit van de provincie Drenthe als volgt meerjarig kan worden weergegeven (afgerond, x € 1.000,--).

Omschrijving	2011		2012		2013		2014	
	Inc.	Struct.	Inc.	Struct.	Inc.	Struct.	Inc.	Struct.
Risicoreserve	29.000		29.000		29.000		29.000	
Ruimte binnen begroting		50		50		50		50
Onbenutte belastingcapaciteit		14.908		11.663		11.560		11.762
Totaal (inc. + struct)		43.958		40.713		40.610		40.812

De algemene reserves en het nog niet bestemde rekeningresultaat 2011 zijn niet meer meegeteld in deze optelling, omdat met de nieuwe systematiek alleen de risicoreserve tot de weerstandscapaciteit wordt gerekend. Deze risicoreserve is niet vrij aanwendbaar voor PS, omdat anders de mogelijke tegenvallers niet meer opgevangen kunnen worden. De rest van de algemene reserves zijn wel vrij aanwendbaar. Zolang PS deze reserves niet inzet voor specifieke doelen, kunnen deze reserves volgens het BBV feitelijk ook nog tot de weerstandscapaciteit gerekend worden. Voor 2011 is dit de algemene reserve van € 4,671 miljoen en het niet bestemde rekeningresultaat 2011 van € 4 miljoen. De weerstandscapaciteit ziet er dan feitelijk als volgt uit:

Omschrijving	2011	
	Inc.	Struct.
Risicoreserve	29.000	
Reserve voor algemene doeleinden	4.671	
Rekeningresultaat 2011 (nog niet bestemd)	4,000	
Onbenutte belastingcapaciteit		14.908
Totaal (inc. + struct)		52.579

Vanzelfsprekend geldt dat de componenten van de weerstandscapaciteit verschillen in hun mate van inzetbaarheid. Zo is de risicoreserve direct aanwendbaar tot het maximum. Het verhogen van het opcententariaf in het kader van het opvangen van risico's zal daarentegen niet lichtvaardig worden besloten.

Risico-score	Gebeurtenis	Opmerking risico
25	Bestuursakkoord pMJP: meer of minder korten dan huidige inschatting door de provincie	Drenthe krijgt over de periode 2007 - 2013 ongeveer €245 miljoen. Uitgaande van een bezuiniging van een kleine 15% komt de bezuiniging voor Drenthe dan over de jaren 2007 - 2013 op ongeveer €36 miljoen te liggen. Het beschikbare budget over de periode 2007 – 2013 wordt dan ongeveer €208 miljoen. De gevolgen naast minder geld van het Rijk gaan veel verder. Uit onderzoek van accountantsbureau PWC blijkt, dat de ILG – budgetten voor Drenthe over de periode 2007 - 2013 voor 91% (exclusief beheer) zijn besteed, dit is €223 miljoen dan wel juridisch verplicht. Na bezuinigingen is het budget nog €208 miljoen dat is een tekort van ongeveer €15 miljoen (€223 minus €208). Hierbij gaan we er van uit, dat we naast de juridisch harde verplichtingen de bestuurlijk harde verplichtingen niet meer nakomen. Als we ook de bestuurlijk harde verplichtingen nog willen nakomen, dan zullen we als provincie Drenthe de volledige bezuinigingen van € 36 miljoen voor eigen rekening moeten nemen. De keuze is gemaakt om 15 miljoen van het risico aan te merken.
15	Laag Aanbesteden	Door grote werkhonger bij aannemers wordt er lager ingeschreven. Opdrachtgevers proberen bij de uitvoering het verlies op de aanneemsom zoveel mogelijk te beperken door het project zo goedkoop mogelijk uit te voeren.
15	Gebrekkige gladheidsbestrijding	Bij gladheidsbestrijding is het zeer moeilijk inschatten wat er maximaal nodig is zowel aan grondstoffen als aan de uitvoeringskant. Afgelopen winter is gebleken dat er te weinig beschikbaar was. beschikbaarheid van voldoende zout; dat risico willen we verminderen door de bouw van een extra zoutloods van 3000 ton, incl. vulling van 3000 ton (aanschaf ca € 300.000,-) het risico bij een strenge winter bij het niet aanschaffen van een loods loopt op tot ca € 1.200.000,-. Deze kans kan dus elk jaar gelopen worden --> 4% van de risicoreserve.
15	Onvoldoende indexatie rijksbedragen	Dit betreft de rijksbijdragen. Als de inflatie 2% hoger is dan de toegewezen index dan is het waardeverlies over 10 jr € 58 mln. Deels zullen de provincie en haar partners dat proberen te compenseren door versoberingen. per jaar kan dit oplopen tot 5,8 miljoen zonder versobering. na versobering zou het mogelijkerwijs maximaal kunnen uitkomen op 2,9 miljoen. Het risico dat het werkelijk maximaal uitpakt zoals hierboven verwoord is is zeer klein.
12	Life (EU)subsidie, gedeeltelijk of geheel niet ontvangen	
10	Afdwingen nakomen subsidievoorwaarden	
10	Tegenvallende RSP-bijdragen van het Rijk en andere betrokken overheden	Een eventuele lagere bijdrage van een van de decentrale partneroverheden kan ook leiden tot versoberen van ambities. De provincie loopt dus geen financieel risico, maar kan zich wel verantwoordelijk voelen. In RSP-Assen bestaat wel een financieel risico voor de provincie.
10	Wegvloeien kennis	Als belangrijk risico op dit moment wordt genoemd de kerntakendiscussie, of te wel de provincie nieuwe stijl. Men is bang dat de discussie voor Wegen en Kanalen leidt tot het te ver doorvoeren van allerlei maatregelen, met name ten aanzien van de regierol. Voor WK is het van belang dat er een juiste balans bestaat tussen het hebben van generalisten en vakinhoudelijke specialisten. Voor een goede uitvoering van projecten is het noodzakelijk om eigen kennis in huis te hebben. Alles aan partijen in de markt overlaten brengt grote financiële en kwalitatieve risico's met zich mee.
9	Wegen en kanalen: vertraging in de uitvoering van een infrastructureel project	Bij cofinanciering is er sprake van een groot risico namelijk meer dan 1 miljoen.

Risicogevolg	Maatregel	Schade- bedrag
De korting/schade kan oplopen tot 15 miljoen euro jaarlijks tot 2013	Versterken van sturing op deze projecten. Scherp bewaken van het tempo van uitvoering. Lopende projecten regelmatig monitoren op de vraag, of ze eind 2013 zijn afgerond en daarover rapporteren. Temporisering uitgaven.	
Onvoldoende kwaliteit uitvoering werken	Beter toezicht organiseren. Keuze maken tussen meer toezicht of toezicht anders inrichten.	
Ongevallen en claims	Bouwen extra zoutloods	
Besluiten om indexering van de Rijksbijdrage niet toe te passen kunnen grote gevolgen hebben voor de beschikbare Rijksmiddelen voor het Drentse RSP, zeker wanneer de index voor een aantal jaren op nul zou worden gesteld. Voor het REP is het gevolg: waardevermindering van de besteedbare subsidie.	Alertheid op signalen vanuit het Rijk. Zo nodig in overleg treden. Overleg met betreffende overheden (SNN, BO MIRT, stuurgroepen). Tot dusver heeft I&M wel geïndexeerd	
Provincie Drenthe moet uit eigen middelen betalen	Beter sturen op de uitvoering, planning aanhouden.	
kosten procedure; imagoschade	In het kader van de invoering van de nieuwe ASV wordt sanctiebeleid ontwikkeld(2012). Ook onder de eerdere ASV werd al kritisch naar het nakomen vna de subsidievoorwaarden.	
Afname van Rijksbijdrage RSP betekent in eerste instantie overleg op Noord-Nederlandse schaal over gevolgen en verdeling van middelen. Dit kan consequenties hebben voor alle deelprogramma's in Drenthe in termen van (co-) financiering en ambitie (versoberen)	Alertheid op signalen vanuit het Rijk, en gemeenten, en adequaat handelen In de stuurgroepen Assen, Emmen en Coevorden de financiële status quo goed monitoren. De stuur- en projectgroep Vechtdallijnen (w.o. Zwolle-Emmen) bereiden het verbeterplan met overeenkomst voor (gereed voorjaar 2012).	
Het ontbreken en verloren gaan van kennis	Aantal projecten afstemmen op de capaciteit. Realistische capaciteitsplanningen maken. Voldoende tijd beschikbaar stellen voor toetsmomenten.	
Projectvertraging		

Risico-score	Gebeurtenis	Opmerking risico
9	Onderbrengen provinciale BRZO-taken bij het Rijk	
9	Transitieproces: middelen jeugdzorg gaan naar gemeenten toe per 1-1-2015. De subsidierelaties met de de zorgaanbieders en Bureau's Jeugdzorg worden afgebouwd. Deze instellingen moeten een nieuwe relatie(subsidie of inkooprelatie) opbouwen met gemeenten.	Onzekerheid over taakstelling BJZ en zorgaanbieders. Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel kan afnemen.
9	Financiële risico's ten aanzien van Landinrichting op Drentse maat (LODM), Hunzemaat, Verplaatsingsregeling Drentse bedrijven (VDB) en Verplaatsingsregeling agrarische bedrijven (VAB)	De fondsen worden zodanig beheerd dat er een ruime buffer is om dergelijke fluctuaties op te vangen.
8	Voorfinanciering Meerjaren-uitvoerings-programma Bodem-sanering 2010-2014	
8	Terugvordering Audit Autoriteit(AA) n.a.v. controle op het project Innovatief Actieprogramma Drenthe 2008 -2012	De AA heeft uit 60 projecten een steekproef gedaan van 3 projecten en hierop een project-audit gedaan. Deze bevindingen zijn vastgelegd in een rapport en de provincie is in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. In 2012 wordt de IAD afgerond en de kans is groot dat er dan weer een audit gedaan wordt. Bij een totale EFRO subsidiebedrag van 4,4 miljoen en een foutpercentage van 4% kan er maximaal € 176.000 teruggevorderd worden. In overleg met accounthouders onderzocht. De kans dat er weer door AA geaudit gaat worden is groot.
8	Inschakelen van rechter door op zorg wachtende cliënt en door de LWI's (Landelijk Werkende Instellingen)	In 2010 en 2011 is dit een actueel probleem. In 2012 blijft dit probleem actueel Er is nu sprake van een concrete claim + rechtszaak, uitspraak is gedaan en de provincie is veroordeeld tot betaling. Afgestemd met teamleider op 30 mei 2011.
8	Klachten bij aanbesteding	Er ontstaan meerkosten door juridische procedures maar ook door vertraging in de uitvoering van projecten.
8	Financiële risico's projecten pMJP/ILG	Het ILG wordt voor een belangrijk deel uitgevoerd door majeure, integrale en complexe projecten. Deze projecten hebben aanzienlijke projectbudgetten variërend van enkele miljoenen tot enkele tientallen miljoenen euro's
6	Dwingelderveld	Het projectteam Dwingelderveld heeft een uitgebreide risicoanalyse gemaakt. Dit betreft feitelijk al een consolidering van de risicoanalyse.
6	Meer ongevallen op provinciale wegen	
6	Lekken niet openbare stukken.	
6	Rijksbezuinigingen nadat de RUD's gevormd zijn	Als mede-eigenaar RUD samen met de andere 12 eigenaren bekijken hoe deze korting gaat doorwerken. In geval rijksbezuiniging op gemeentefonds gaat doorwerken kan dit nadelige gevolgen hebben voor begroting RUD.

Risicogevolg	Maatregel	Schade- bedrag
1. Leegloop takenpakket Drentse RUD. 2. Inhoudelijke en financiële robuustheid RUD onder druk. 3. Bedreiging oprichting Drentse RUD	Gedeputeerde goed ondersteunen in landelijk proces over RUD+ Helder en tijdig communiceren over dilemma.	
Onstaan frictiekosten/personele kosten bij de instellingen alsgevolg van de uitwerking/realisatie van het transitie-proces	Dit doen we o.a. door enerzijds het instellen van een voorziening frictiekosten en daarnaast door met pilot projecten de Drentse gemeenten betrekken bij het transitieproces. Hierdoor bereik je dat gemeenten goed voorgesorteerd zijn voor de uitvoering van de jeugdzorg en dat de organisaties die betrokken zijn bij de uitvoering zo min mogelijk belemmering ondervinden in de nieuwe situatie.	
De langjarige ontwikkeling is dat de grondprijzen stijgen. De kortetermijn-handel laat wel eens fluctuaties zien, waardoor de laatste jaren zowel gronden met winst als met verlies verhandeld zijn.	De fondsen worden zodanig beheerd dat er een ruime buffer is om dergelijke fluctuaties op te vangen.	
Voor 2011 is het voor te financieren bedrag begroot op € 2 miljoen.	Strakke controle op de verplichtingen/uitgaven, tegenvallers worden gecompenseerd, meevallers worden gebruikt om het tekort te dekken. In 2011/2012 wordt (landelijk) een tussenstand bepaald; dan wordt besloten over het vervolg traject.	
Vordering AA op de provincie Drenthe		
Veroordeling tot het financieren van onmiddellijk te verlenen passende zorg door de provincie	Instellen van een post onvoorzien zorgaanbod in de begroting. In uiterste geval jurisische bijstand zoeken door bv een gespecialiseerde jurist in te schakelen.	60.000
Toename Juridische procedures	Borgen juridische capaciteit	
De gevolgen vallen op dit moment nog lastig te kwatificeren.	Versterken van sturing op deze majeure projecten. Tijdig onderkennen wanneer er mee- en tegenvallers. Meevallers inzetten voor projecten waar tegenvallers zijn.	
Niet tijdig afronden		
De provincie wordt vaker aansprakelijk gesteld.	Plaatsen waarschuwborden	
imagoschade; informatie komt op straat te liggen; onderzoekskosten waardoor lekken is ontstaan.	Beveiliging computersystemen, eedaflegging medewerkers, zorgvuldig archivering stukken en vernietiging van stukken,	
DE RUD's komen niet goed uit de verf (bijvoorbeeld..)	De gedeputeerde in de rol van eigenaar er op wijzen dat er na vorming van de RUD niet direct fors bezuinigd moet worden maar dat dit zeer geleidelijk ingevoerd moet worden. De gedeputeerde in de rol van opdrachtgever er op wijzen alert te zijn dat eventuele bezuinigingen vanuit gemeenten geen effect hebben op de kwaliteit van de voor de provincie uitgevoerde taken.	

Risico-score	Gebeurtenis	Opmerking risico
6	Prestatieafspraken MeppelDerPunt(MDP)	Bij de vaarweg MPD is er sprake van prestatieafspraken die met het Rijk zijn overeen gekomen. Bij niet naleving van de afspraken lopen we het risico op terugbetaling.
6	Claims van derden	De claims vallen (deels) onder de dekking van de aansprakelijkheids-verzekering. Per gebeurtenis geldt hier een eigen risico van € 12.500,- . Hierbij gaat het om de aansprakelijkheid van de provincie bij (vermeend) onrechtmatig handelen. In de afgelopen jaren is 'de lagere overheid' met enige regelmaat geconfronteerd met gebeurtenissen die haar imago geen goed hebben gedaan. Hoewel zich in de afgelopen jaren bij de provincie Drenthe geen claims van belang hebben voorgedaan die het noodzakelijk maakten de hiertoe aangehouden buffer in het weerstandsvermogen aan te spreken, achten wij het, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen ter zake, toch blijvend nodig hiervoor een risicoreserve binnen het eigen vermogen aan te houden. De accountant heeft daarom aanbevolen een risicobandbreedte aan te houden van minimaal € 1,5 miljoen tot maximaal € 2,5 miljoen. Deze inschatting is gemaakt door uit te gaan van vijf tot tien gebeurtenissen, waarbij claimrisico's zouden kunnen ontstaan en een maximaal risico per gebeurtenis van circa € 250.000,--. Wij zien geen reden om deze bandbreedte uit te breiden.
6	Tekort van € 1,6 miljoen voor de gehele uitvoeringsperiode van Meerjarenuivoeringsprogramma bodemsanering (2010-2014).	
6	Beschadiging aan hardware	
6	Juridische procedure n.a.v. afwijzen of lager vastgestelde subsidie.	
6	Dwingelderveld	Het projectteam Dwingelderveld heeft een uitgebreide risicoanalyse gemaakt. Dit betreft feitelijk al een consolidering van de risicoanalyse.
6	EU programma doelstelling 2 1997-1999	De Europese Commissie heeft de EFRO bijdrage aan het EPD Groningen-Drenthe 1997-1999 (SNN project) vastgesteld op ca. € 93 miljoen en een bedrag van ruim € 6 miljoen teruggevorderd bij het Rijk. Hiervan betreft € 1,8 miljoen het project Martinihal. Dit project is inmiddels alsnog subsidiabel verklaard door de Commissie. Het overgebleven bedrag is verhaald op de provincies Groningen en Drenthe. Beide provincies hebben beroep aangekend en dat is niet ontvankelijk verklaard half 2011. SNN heeft inmiddels terugbetaald aan de Europese Commissie. SNN had daardoor een vordering op de provincies Groningen en Drenthe. Tegenover deze vordering van € 4,6 miljoen staat een opgebouwde rente op het programma van ongeveer € 3,5 miljoen bij het SNN. De financiële verantwoordelijkheid voor het programma is altijd 60-40 verdeeld tussen Groningen en Drenthe. Dat betekent dat Drenthe voor 40% van € 1,1 miljoen heeft betaald. Het exacte verlies dat de afgelopen jaren als risico is benoemd in de risicoparagraaf van de begroting/jaarrekening is daarmee uitgekomen op € 453.564,--.
5	Niet juist toepassen van de procedure bij bestuursdwang.	Bij uitoefening door het bevoegd gezag van bestuursdwang worden kosten gemaakt. Deze worden vaak zonder succes verhaald op de gebruiker die zich niet aan de regels heeft gehouden. Bij het juist toepassen van de procedure valt e.e.a. onder de dekking van de WA verzekering met een eigen risico van max 12.500 per schadegeval.

Risicogevolg	Maatregel	Schade- bedrag
Eventueel terugbetaling rijksmiddelen		
uitbetaling claims	Zorgdragen voor adequate en zorgvuldige procedures /handhaving waardoor onterechte claims zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. Afdekken door middel van aansprakelijkheidsverzekering en aanvullend de risicoreserve	
Kosten komen voor rekening van provincie	Meer financiële middelen aanboren	
Materiele schade aan apparatuur	Beheersmaatregelen te zijner tijd (2010-2011) vatten in een concernbreed continuïteitsplan. Dataverlies voorkomen door middel van investering nieuw SAN in 2010 (Europese aanbesteding). Computerruimte v.w.b. gegevensopslag spreiden over 2 locaties (2010-2011).	
In zeer uitzonderlijke gevallen kan een onterechte afwijzing als een onrechtmatige daad gezien worden. Schadevergoeding wordt vrijwel nooit toegekend.	Afwijzingen van subsidie aanvragen en lager vaststellen van subsidies worden altijd zorgvuldig beargumenteerd.	
Niet tijdig afronden		
De controle heeft geleid tot een voorlopige terugvordering van € 4,4 miljoen.	Het risico is voor het grootste deel afgedekt door rentebaten op het programma (ruim € 3,5 miljoen).	453.564
Bij uitoefening door het bevoegd gezag van bestuursdwang worden kosten gemaakt. Deze worden vaak zonder succes verhaald op de gebruiker die zich niet aan de regels heeft gehouden	Extra inzet op adequaat toezicht en handhaving zal de risico's op het opleggen van bestuursdwang beperken. Waar mogelijk of wenselijk zal in plaats van bestuursdwang worden gekozen voor het opleggen van een last onder dwangsom.	

Risico-score	Gebeurtenis	Opmerking risico
5	Gemeenten willen geen Alliantie sluiten met elkaar en met de provincie.	
5	Langdurige uitval ICT systeem	Voorkomen moet worden dat ingeval van ingrijpende storingen of calamiteiten bedrijfsactiviteiten voor langere tijd onderbroken zijn en dat kritische (geautomatiseerde) bedrijfsprocessen tegen deze effecten worden beschermd. Contracten met leveranciers, voorraden en de beheersorganisatie zijn afgestemd op een 99 % beschikbaarheid van de voorzieningen. Bij grote (langdurige) calamiteiten en beveiligingsincidenten (als gevolg van bijvoorbeeld natuurrampen, ongevallen, brand en opzettelijke handelingen) zou een beheersproces van bedrijfscontinuïteit moeten worden geïmplementeerd om verstoring tot een aanvaardbaar niveau te beperken, door een combinatie van preventieve maatregelen en herstelmaatregelen.
4	Kwetsbaarheid van de interne menskracht:	Dit kan leiden tot de noodzaak van externe inhuur. Hiervoor is een regeling getroffen deels binnen de kaderstelling voor de RSP-reserve. Naar huidig inzicht is € 0,2 mln per jaar nodig (zie Programmawerkplan 2011-2012), gereserveerd is € 0,6 mln. Voor de RSP-looptijd van nog 10 jr is naar de huidige inzichten € 1,4 mln extra nodig.
4	Slecht georganiseerd evenement op provinciehuis of elders.	Slecht georganiseerd evenement op provinciehuis of elders waar de provincie verantwoordelijk voor is. Bij het uit de hand lopen van een evenement, t.g.v. slecht toezicht, geen goede organisatie, ondeugdelijke materialen.
4	Optreden van grootschalige calamiteit.	Het is lastig om uitputtend te benoemen waar het om gaat bij een calamiteit. Het woord zelf houdt in dat het iets ongrijpbaars is echter niet ondenkbaar
4	Kostenraming nieuwe spoorweginfrastructuur	
4	POP subsidie niet of slechts gedeeltelijk ontvangen.	
4	Te weinig beschikbare capaciteit voor de vorming van een regionale uitvoeringsdienst(RUD)	Het RUD proces doet een te groot beroep op de beschikbare capaciteit. De werkzaamheden zijn ook niet altijd goed inplanbaar, dit kan ten koste van de reguliere productie gaan. Inzetten vervangende capaciteit voor de medewerkers die (voor een groot deel) in het RUD proces ingezet worden. Investerings die een relatie met de RUD hebben duidelijk te markeren.
4	Risico's Verkeer en Vervoer.	Bij Verkeer en Vervoer is er sprake van een bijzondere situatie. VV heeft een reserve verkeer en vervoer die door middel van jaarlijkse dotaties gevoed wordt. De omvang van deze reserve/egalisatie reserve is 53 miljoen euro. Voor de komende bestuursperiode is hiervoor een plan geschreven m.b.t het aantal uit te voeren projecten.
4	Niet (volledig) realiseren van de Drentse centrale rijks-REP-bijdrage ('de € 30 mln')	

Risicogevolg	Maatregel	Schade- bedrag
1. Traject rondom de Alliantie gestopt 2. Verslechtering verhouding gemeenten-provincie 3. Ambitie uit college-programma om op korte termijn tot een bestuurscontract over PNS+ te komen niet gehaald 4. Geen gedragen besluitvorming op de onderwerpen uit de Alliantie 5. Verlate besluitvorming door meer discussie in staten en raden over onderwerpen uit Alliantie	De poho-lijn van VDG benutten om als provincie en gemeenten toch tot afspraken te komen over de onderwerpen uit de Drentse Alliantie, waaronder PNS+	
De organisatie kan langdurig niet goed functioneren	Beheersmaatregelen te zijner tijd (2010-2011) vatten in een concernbreed continuïteitsplan. Dataverlies voorkomen door middel van investering nieuw SAN in 2010 (Europese aanbesteding). Computerruimte v.w.b. gegevensopslag spreiden over 2 locaties (2010-2011).	
externe inhuur	Investeren in vorming, opleiding; en ontbrekende expertise inhuren.	
Ongelukken of op zijn minst een negatieve indruk bij de deelnemers, imago schade.		
Claims bij verwijtbare fouten door de provincie		
Drentse RSP budget kan onder druk komen te staan. Hogere kostenramingen kunnen leiden tot noodzakelijke versoberingen (bijstelling ambitie of niet doorgaan van belangrijke aanpassingen).	Via Bestuurlijk Overleg MIRT met de minister (die verantwoordelijk is voor Prorail en met de andere betrokken overheden) in gesprek blijven. Ramingen moeten worden voorzien van een risicotoeslag. Eventueel versoberen in spoorpakket of herprioriteren in RSP-Drenthe.	
Provincie Drenthe moet uit eigen/algemene middelen betalen		
Schadeclaims door niet tijdig afwikkelen van reguliere werkzaamheden	Meer personele capaciteit inzetten bv door inhuur.	
Vertraging plan-procedures als gevolg van de advies- en beroepsprocedures bij het voldoen aan planologische regelingen en/of diverse vergunningen.	Reserve egalisatiefonds Verkeer & Vervoer. Voor de komende bestuursperiode 53 miljoen. Met deze reserve zijn de fluctuaties in de uitvoering goed op te vangen. Mocht het in de uitvoering toch tegen vallen dan worden projecten in de tijd verschoven naar een volgende periode.	
Een lagere REP-rijksbijdrage. Minder middelen voor verbetering van de economische structuur.	Goede projecten formuleren en 'uitonderhandelen' met het Rijk/EL&I. Eventueel decentralisatie REP-gelden, net als met REP-decentraal al is gebeurd. (Min. EL&I heeft met deze decentralisatie in principe ingestemd. EL&I houdt waarschijnlijk vetorecht).	

Risico-score	Gebeurtenis	Opmerking risico
4	Nazorg stortplaatsen; De provincie loopt financieel risico als de opbouw van het beoogd doelvermogen niet bereikt wordt.	Op grond van de wettelijke nazorgregeling in de Wet milieubeheer wordt de provincie, na overdracht van de nu operationele stortplaatsen, verantwoordelijk voor de bestuurlijke, organisatorische en financiële aspecten van de nazorg van deze stortplaatsen. De benodigde voorzieningen hiervoor worden opgebouwd in het Nazorgfonds (algemeen bestuur is GS). Er worden in dit kader risico's gelopen, vooral als het doelvermogen niet wordt bereikt als gevolg van tegenvallende rendementen, een faillissement, een snellere sluiting van de stortplaats dan voorzien of door wanbetaling, evenals door plaatsvinden waardoor mogelijk onvoldoende middelen in het nazorgfonds aanwezig zijn voor de eeuwig-durende nazorg.
4	Financiering / Organisatie (het betreft een clustering van 20 risico's benoemd door de projectgroep Dwingelderveld)	
4	Uitvoering PUP verkeer en vervoer, financiële dekkingplannen.	Als de provincie er niet in slaagt om het PUP mede door de partners te laten dekken dan moet Drenthe of de plannen bijstellen en minder uitvoeren. Of ze komen voor meer kosten te staan.
3	Tegenvallende aanbestedingsresultaten	Bedoeld zijn tegenvallers 'boven de inflatie uit', bijvoorbeeld doordat het RSP zo groot is t.o.v. de normale noordelijke aanbestedingsmarkt. Aanemende dat het risico bij de gemeenten ligt, gaat het voor de provincie alleen om de spoorlijn Zwolle-Emmen en de twee provinciale FlorijnAsprojecten, samen geraamd op € 55 mln. 30% hogere aanbestedingen impliceert een tegenvaller van € 16 mln.
3	Uitvoering PUP verkeer en vervoer, aanbestedingen	Aanbestedingsrisico's worden binnen diverse projecten gevoeld en onderkend. feitelijk zou er een geconsolideerd risico opgenomen moeten worden voor aanbestedingen.
3	Niet realiseren bezuinigingstaakstelling van 20 miljoen euro (conform afspraken in het rijks-convenant): de Inverdietaakstelling	Toelichting gevolg: Art. 6 Ovk met Assen: Indien in de loop van het project blijkt dat de (inverdien-) opgave niet te realiseren is, zullen partijen gezamenlijk zoeken naar oplossingen. Volgens Assen is ook de provincie verantwoordelijk voor oplossen van het probleem. Toelichting oorzaak: Rijksconvenant eist dat de inverdietaakstelling: 'door de regio gereserveerd wordt als bijdrage aan concreet project, die vervalt indien na realisatie blijkt dat deze bijdrage niet nodig is' (art. 6.2 en 6.4.ii van rijksconv.)
3	Boringen naar aardwarmte	Indien de boringen leiden tot financiële tegenvallers zal een beroep worden gedaan op de provinciale risicoreserve (max. € 1 miljoen). Er wordt provinciale regeling opgesteld, aanvullend op de landelijke regeling. De gewijzigde landelijke regeling zal naar verwachting van kracht worden per 1 oktober 2010. Zodra de definitieve regeling bekend is, kan de aanvullende provinciale regeling worden opgesteld.
3	Niet tijdig behandelen verzoeken om subsidie.	
3	Kenniskaarten krijgen geen status van directie en MT	
3	Virussen en/of hacking	Hacken/Inbreken op belangrijke computersystemen is bijna aan de orde van de dag. Dit leidt niet altijd tot schade, maar om in de toekomst dit te voorkomen moet vaak adhoc kosten gemaakt worden.
3	Zonder de context van een Drentse Alliantie accepteren PS geen pijnlijke voorstellen op het sociale domein	Beheersmaatregel toegevoegd.

Risicogevolg	Maatregel	Schade- bedrag
Ongewenste inzet eigen provinciale middelen voor de eeuwig durende nazorg stortplaatsen.	Tegenvallende rendementen en vroegtijdige sluiting kunnen worden gecompenseerd door het verhogen van de heffing of een eenmalige eindheffing. Met behulp van een protocol sluitingsverklaring en een risicomodel wordt het risico beperkt.	
Niet halen van planning en budgettaire problemen	Binnen projectteam	
meer kosten		
Samenvallende piekvraag in aanbestedingen op Noord-Nederlandse schaal (mogelijk rond 2015/2016) kan leiden tot tegenvallende kosten in aanbestedingen.	Overleg/afstemming over fasering uitvoering projecten op Noord-Nederlandse schaal.	
Kosten verhogend cq verlagend		
De gemeente Assen is van mening dat er een inspanningsverplichting ligt om de bezuinigingstaakstelling te realiseren.	Assen en provincie werken op dit moment aan een notitie 'Inverdiendaakstelling FlorijnAs'. Provincie en gemeente vinden beide, dat er minstens € 20 mln moet worden verdiend. De provincie stelt zich op het standpunt dat dit bedrag van € 20 miljoen taakstellend aan de voorkant geregeld moet zijn en blijven, en dat (deel) projecten en de bijbehorende financiële kaders door de stuurgroep moeten worden vastgesteld (conform art. 5 v.d. ovk met Assen).	
Het betreft een statistisch risico voor het technische aspect van de boring en risico dat na boring alsnog besloten wordt geen geothermie toe te passen. Het betreft resterend risico waarin niet wordt voorzien in de dekking middels de landelijke regeling.	Indien de boringen leiden tot financiële tegenvallers zal een beroep worden gedaan op de provinciale risicoreserve (max. € 1 miljoen). Er wordt een provinciale regeling opgesteld, aanvullend op de landelijke regeling.	
Juridische procedure; imageschade; dwangsomverordening	Vorming subsidieteam per 1 januari 2012; Signaleringsstelsel doctype	1.260
1. Vertraging in projecten, beleggen en borgen van aansturing van projecten vertraagd en bemoeilijkt. 2. Inhoud kenniskaarten niet benut voor opbouw functiegebouw. 3. Kenniskaarten niet meer benut voor inzicht genereren in kennisbehoefte van afdelingen.	Samen richting MT en directie optrekken met projectleider Flexibele schil/ functiegebouw om nut van kenniskaarten als instrument voor flexibele schil en functiehuis duidelijk te maken	
Slecht of traag werkende systemen, diefstal en/of misbruik	Adequate virusscanners	
1. Ongunstige positie van GS in discussie met PS, 2. Vertraging in uitvoering overdracht PNS+ en andere inhoudelijke vraagstukken die door PS behandeld moeten worden.	GS gaat opiniërend in gesprek met PS over achtergrond van voorstellen	

Risico-score	Gebeurtenis	Opmerking risico
3	Management en directie geven geen urgentie aan kennismangement.	
3	Kredietrisico	Totaal aan hypotheke staat er ongeveer 41 miljoen uit. Voor het grootste deel is een hypothecaire zekerheidstelling.
2	(Delen van) het Provinciehuis zijn niet beschikbaar	Wegens ernstige calamiteiten kunnen delen van het provinciehuis tijdelijk of voor langere duur niet beschikbaar zijn. Dit betekent dat er vervangende huisvesting geregeld moet worden. Je hebt een groot aantal mandagen productieverlies. De kans hierop is uiterst klein en nagenoeg verwaarloosbaar echter bij het voordoen van de calamiteit zal de impact groot zijn.
2	Renterisico vreemd vermogen (het vreemde vermogen bedraagt 26,6% van het totale vermogen)	De risico's bij de rente-ontwikkeling van het vreemd vermogen zijn beperkt, omdat het hier vooral om overlopende passiva gaat dus kortlopende schulden met een rentelooptijd korter dan 1 jaar met een vast laag rente-percentage
2	Uitvoering PUP verkeer en vervoer, planschade	
2	Brand- en gevolgschade in gebouwen in eigendom of beheer van de provincie	Provincie drenthe is verzekerd tegen brandschade. Daarom verwacht eventueel schadebedrag beperkt.
2	Techniek (het betreft een clustering van 16 risico's benoemd door de project-groep Dwingelderveld)	De projectgroep dwingelderveld heeft zeer weinig oorzaken aangewezen voor de mogelijke risico's.
2	Renterisico ILG:	De uitvoering van het ILG wordt voor een belangrijk deel gefinancierd met rijksbudgetten. In dit kader stort het Rijk in gelijke delen over de periode 2007-2013 elk kwartaal middelen bij het Groenfonds die de provincie vervolgens kan gebruiken voor de uitvoering. De uitvoering van het ILG heeft een aanloopperiode gekend. In de eerste jaren waren de uitgaven voor de uitvoering van het ILG lager dan de gestorte rijksbijdragen. Bij het Groenfonds is nu nog sprake van een batig saldo. Op deze manier geniet de provincie een rentevoordeel. Er is echter sprake van een omslagpunt. De uitvoering krijgt steeds meer vorm. Het valt niet uit te sluiten, dat volgend jaar het saldo bij het Groenfonds ontoereikend zal zijn om alle betalingen te kunnen verrichten. Dat betekent, dat de provincie dan gebruik zal moeten maken van de leenfaciliteit bij het Groenfonds met de bijbehorende kosten.
2	Risico's op gegarandeerde geldleningen	

Risicogevolg	Maatregel	Schade- bedrag
1. Vertraging in projecten, beleggen en borgen van aansturing van projecten vertraagd en bemoeilijkt. 2. Versnipperde en ongecoördineerde aanpak van kennismanagement in de organisatie.	Directie en management stap voor stap meenemen in bepalen opgaven prioritering en aansturing van kennismanagement.	
Bij liquiditeits-problemen van de instellingen of ambtenaren waaraan de leningen zijn verstrekt, kan de aflossing van de totale openstaande lening in gevaar komen of vertraagd worden. Voor de revolving funds geldt dat de provincie risicodragend is als de hypotheek-nemers niet aan hun aflossing kunnen voldoen. Omdat meerdere hypotheek-nemers worden verstrekt is het risico groter, de impact is alleen kleiner omdat het om een deel van de totale verstrekte lening gaat.	Voor leningen aan RTV Drenthe en Essent geldt een hypothecaire zekerheidsstelling. De provincie dreht te geven toekenningsbeschikkingen af voor het verstrekken van hypotheek-nemers uit het nationaal restauratiefonds. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Ook voert het Nationaal Restauratie Fonds een kredietbeoordeling uit; Hypotheken verstrekt aan ambtenaren hebben ook een onderpand. Provincie Drenthe is altijd 1e schuldeiser.	
Extra kosten voor herstel	vervangende huisvesting regelen	
Extra kosten bij plotselinge stijging van de rente's	Spreiding in looptijd op basis van een rentevisie	
Vertraging plan-procedures als gevolg van de advies- en beroepsprocedures bij het voldoen aan planologische regelingen en/of diverse vergunningen.	Van belang is dat dit risico al tijdens de bestemmingsplan-procedure wordt geïnventariseerd.	
wegvallen (deel)werkplekken	Bewakingpersoneel + videoregistratie. Bedrijfs hulpverlening organisatie Brandvertragende maatregelen. 1. schotten 2. sprinkeler	
Extra kosten; niet halen planning en kosten uitvoering		
Extra kosten bij plotselinge stijging van de rente's op de kapitaalmarkt	De meest effectieve beheersmaatregel is temporisering van de uitvoering. Dat ligt echter niet voor de hand. Een adequate beheersmaatregel is om de in het verleden onstane rentebaten waar nodig te gebruiken voor eventuele rentekosten.	
Indien een instelling in gebreke blijft bij het aflossen van de lening, dan staat de provincie borg voor aflossing aan de bank voor de omvang van het bedrag waar zij garant voor staat.	In deze sector worden geen nieuwe garanties afgegeven.	

Risico-score	Gebeurtenis	Opmerking risico
2	Uitvoering PUP verkeer en vervoer, water-, archeologie-, flora- en fauna-toets.	
2	Vergunningen en procedures (het betreft een clustering van 17 risico's benoemd door de projectgroep Dwingelderveld)	
2	Voedselvergiftiging	Dit kans dat dit risico plaats vind is uiterst gering. De afgelopen decennia is dit bij grote organisaties toch 1 of 2 maal voorgekomen.
2	Opnieuw ontstaan van wachtlijsten in de jeugdzorg van 2012 t/m 2015	afgestemd met E. Georgius 30-5-2011, beheersmaatregel nr 63 toegevoegd, besproken met accounthouder voor BJZ
2	Toegankelijkheid tot informatie neemt toe	Door de toenemende digitalisering zijn burgers steeds beter geïnformeerd. Men weet beter wat er speelt. Parallel daaraan zijn burgers de afgelopen decennia steeds mondiger geworden. Steeds sneller worden bij vermeend onrecht claims ingediend bij de verantwoordelijke autoriteit.
2	Onvoldoende controle op autorisatie	
2	Onbevoegden hebben toegang tot provinciale gebouwen	Diefstal komt af en toe voor, maar is wel beperkt. Ook door diverse maatregelen o.a. camerabeveiliging van het gebouw en parkeerplaats.
1	Omgeving(het betreft een clustering van 14 risico's benoemd door de projectgroep Dwingelderveld)	
1	Uitvoering PUP verkeer en vervoer, onteigening	Veelal worden gronden langs minnelijke weg geworven. In een aantal situaties is echter een onteigeningsprocedure nodig. Dit is tijdrovend, vertragend en kosten verhogend.

Risicogevolg	Maatregel	Schade- bedrag
Bij negatief resultaat kan het leiden tot een wijziging dan wel vertraging van het project		
Niet halen planning en meer budget nodig		
Massale uitval van personeel, imagoschade		
Naast extra kosten is er ook sprake van een groot maatschappelijk probleem	Voorkomen van instroom door het vormgeven van lokaal jeugd-beleid samen met gemeenten. Dit doen we o.a. door: d.m.v. pilot projecten de Drentse gemeenten betrekken bij het transitieproces. Hierdoor bereik je dat gemeenten goed voorgesorteerd zijn voor de uitvoering van de jeugdzorg en dat de organisatie die betrokken zijn bij de uitvoering geen noemenswaardige belemmeringen onder-vinden in de nieuwe situatie.	
Claims in geval misbruik		
Onbevoegden kunnen toegang krijgen tot het computersy- steem van de provincie		
Extra kosten bij diefstal	Toegangspoortjes in combinatie met toegangspasjes, registratiebe- zoekers. Bewakingsdienst inhuren cameratoezicht van het gebouw en de parkeerplaats	
Niet halen van de planning		
Vertraging in de procedures		

I.2.3

Onderhoud kapitaalgoederen

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de exploitatie gemeoid. In de paragraaf die hieraan wordt gewijd, worden de beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten daarvan weergegeven. In deze verantwoording doen wij verslag over de uitvoering van het onderhoud aan de kapitaalgoederen. Onder kapitaalgoederen verstaan we alle in eigendom van de provincie zijnde goederen met een meerjarig nut. Deze kapitaalgoederen hebben wij als volgt gerubriceerd:

- Wegen
- Vaarwegen
- Kunstwerken (viaducten, bruggen en dergelijke)
- Groen
- Gebouwen

Met betrekking tot achterstallig onderhoud kan gemeld worden, dat er op dit moment van achterstallig onderhoud geen sprake kan zijn bij alle kapitaalgoederen, omdat juist op dit moment in de betreffende kapitaalgoederen vernieuwingsinvesteringen worden gepleegd. Wij wijzen wij erop dat er bij het onderhoud van onze (vaar)wegen momenteel geen sprake is van achterstallig onderhoud. Bij de overdracht van de N34 aan de provincie is de afkoopsom in een reserve gestort. De stand van de reserve is voldoende voor het uitvoeren van het achterstallig onderhoud aan deze weg. Dit onderhoud wordt bovendien gecombineerd met investeringswerken. In het provinciehuis en in het Drents Museum hebben ingrijpende verbouwingen plaats gevonden, waarbij ook de in die gebouwen aanwezige technische installaties zijn vernieuwd en aangepast. Dat er geen aandacht wordt besteed aan eventueel achterstallig onderhoud komt dus voort uit het feit, dat er geen achterstallig onderhoud is.

Wegen

Kengetallen

De provincie Drenthe beschikt over ongeveer 467 km wegen, 13 km parallelwegen, 256 km fiets-paden, 26 km op- en afritten, 9 km dubbele rijbanen en 3 km voetpaden. Hierin bevinden zich 330 kruispunten/T-aansluitingen, 73 rotondes, 6 verkeersregelinstallaties en een groot aantal (circa 80) bushokjes.

Budget voor onderhoud

Het beschikbare budget voor onderhoud in de provinciale begroting wordt berekend op basis van een normbedrag.

De kosten van onderhoud van de wegen, zoals opgenomen in de begroting 2011, en de werkelijke kosten zijn als volgt:

Verantwoording 2011

Lasten	Begroot 2011	Realisatie 2011
Programma Beheer en onderhoud	€ 9.381.320,--	€ 9.067.922,--

Het beleidsplan beheer en onderhoud is nagenoeg afgerond. Hiermee wordt beleid voor de langere termijn opgesteld, waarmee ook inzicht komt in de kosten, en daarmee de benodigde middelen, voor het beheer en onderhoud. De hoofdlijnen uit het beleidsplan zijn onderdeel van

de totale provinciale meerjarenplanning en kaderstellend voor het uitvoeringsprogramma voor het daaropvolgende jaar.

Het cyclische beheer en onderhoud is in 2011 volgens planning verlopen.

Vaarwegen

Kengetallen

De provincie beheert circa 154 km vaarwegen, met daarnaast 21.200 are bermen en taluds en 24.900 meter watergangen. Het water in de vaarwegen wordt op peil gehouden door middel van 17 sluizen en 13 gemalen.

Vaarweg Meppel-De Punt

Kengetallen

Totale lengte is 64 km vaarweg: het Noord-Willemskanaal, de Drentsche Hoofdvaart en het Meppelerdiep. Over de vaarweg liggen 26 bruggen en het water wordt op peil gehouden door middel van 9 sluizen en 6 pompgemalen/aflaten.

Budget voor onderhoud

Het beschikbare budget voor onderhoud bestaat, naast een jaarlijks geïndexeerd normbedrag, voornamelijk uit bijdragen van derden (rijk en waterschappen). Opmerking hierbij is dat de vergoeding van het Rijk voor groot onderhoud met ingang van 2024 komt te vervallen.

Verantwoording 2011

Lasten	Begroot 2011	Realisatie 2011
Programma Beheer en onderhoud	1.677.841	€ 1.614.881
	Stand per 1 januari 2011	Stand 31 december 2011
Saldo reserve Beheer vaarweg MDP	5.271.178 (begrote onttrekking 340.000)	5.884.134

De geplande projecten zijn gerealiseerd, met uitzondering van de aanleg van de passantenhaven Dieverbrug. Deze is niet gerealiseerd in verband met bezwaren op de bestemmingsplanwijziging.

Zuidoost-Drentse vaarwegen

Kengetallen

De totale lengte is 91 km, waarin zijn opgenomen alle vaarwegen die in het beheer en onderhoud zijn van de provincie Drenthe en die niet vallen onder de vaarweg Meppel-De Punt. Over deze vaarwegen liggen 20 bruggen en wordt het water op peil gehouden door middel van 8 sluizen en 5 gemalen met aflatwerken.

Budget voor onderhoud

Het voor het onderhoud beschikbare budget bestaat naast een jaarlijks geïndexeerd normbedrag uit bijdragen die van derden (met name waterschappen) worden ontvangen.

Verantwoording 2011

Lasten	Begroot 2011	Realisatie 2011
Programma Beheer en onderhoud	1.964.327	1.731.574

Het dagelijks beheer en onderhoud van de vaarwegen is volgens de planning uitgevoerd.

Vaarverbinding Erica – Ter Apel

In 2011 zijn de volgenden onderdelen aanbesteed en gedeeltelijk gerealiseerd:

- baggeren Stadscompascuumkanaal
- aanbesteden van het traject Klazienaveen Noord
- het Scholtenskanaal baggeren en aanbrengen oeverbeschoeiing
- Fietsbrug en Trambrug
- aanbesteden van het Hondsrugtraject
- spaarsluis
- traject Bladderswijk inclusief aanleg van een brug

Kunstwerken (viaducten, bruggen en dergelijke)

Kengetallen

De provincie beheert een groot aantal kunstwerken: 450 duikers, 50 vaste bruggen, 11 houten bruggen, 46 beweegbare bruggen, 35 viaducten, 30 onderdoorgangen, 17 sluizen en 13 gemalen.

De kosten van exploitatie en onderhoud van de kunstwerken zijn in de Begroting verdisconteerd in het Programma beheer en onderhoud (zowel voor de wegen als de vaarwegen)

Groen

Kengetallen

Drenthe beheert 66.200 are bermen met ruim 30.000 bomen. De ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied is een randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de infrastructuur.

Gebouwen

Naast de steunpunten en dienstwoningen op het werkterrein van wegen en kanalen kent de provincie Drenthe nog een tweetal gebouwen waarvan zij het onderhoud heeft. Dit betreft:

- het provinciehuis
- het Drents Museum

Het provinciehuis

De vermeerderingen aan deze voorziening zijn vastgesteld op basis van een inschatting op het meerjarig onderhoudsplan voor de periode 2012-2022 zoals deze in de VJN 2011 is opgenomen. Op basis van het vernieuwde gebouwcomplex is door een extern bureau een onderhoudsplan opgesteld voor 25 jaren (waarvan de laatste 15 voorlopig). Het reguliere bedrag voor toevoeging aan de voorziening is op basis van 10 jaren vastgesteld op € 375.000,--. In 2010 is het planmatige onderhoud vanwege de revitalisering van het provinciehuis deels opgenomen binnen het Programma Provinciehuis van Morgen. In 2011 is ook het overige (geplande) deel van het planmatig onderhoud uitgevoerd. De voorziening op basis van 10 jaar is ingesteld om fluctuatie in de jaarlijkse (groot) onderhoudskosten te voorkomen.

Voor de uitvoering van het onderhoudsplan is in de Meerjarenbegroting 2011 en volgende jaren rekening gehouden met een uitgaaf van € 1.404.207,-- in 2011. Van dit bedrag wordt jaarlijks € 351.930,-- gestort in de Voorziening groot onderhoud provinciehuis.

	2011	2012	2013	2014
Provinciehuis	401.930	375.000	375.000	375.000

Het saldo van de Voorziening groot onderhoud provinciehuis bedraagt per 31 december 2011 € 840.163,-- .

Drents Museum

In 2001 heeft een daartoe gespecialiseerd bureau een rapport uitgebracht over het onderhoud van het Drents Museum.

Evenals bij het provinciehuis wordt bij het Drents Museum sinds 2002 gewerkt met een meerjaren-onderhoudsplan voor de gebouwen van het Drents Museum. De planning beslaat een periode van 25 jaar (waarvan de laatste 15 voorlopig). De vermeerderingen aan deze voorziening zijn vastgesteld op basis van een inschatting op het meerjarig onderhoudsplan voor de periode 2012-2022 zoals die in de VJN 2011 opgenomen zijn. De nieuwe onderhoudsplan voor de jaren 2012-2022 op basis van het vernieuwde gebouwcomplex is door een extern bureau opgesteld. Het reguliere bedrag voor toevoeging aan de voorziening is vastgesteld op € 165.000,--. Vanwege de uitbreiding en verbouwing van het Drents Museum in 2011 zijn (achterstallige) werkzaamheden gelijktijdig met de verbouwingswerkzaamheden uitgevoerd. De voorziening op basis van 10 jaar is ingesteld om fluctuatie in de jaarlijkse (groot) onderhoudskosten te voorkomen.

Voor de uitvoering van het onderhoudsplan is in de Meerjarenbegroting 2011 rekening gehouden met een uitgaaf van € 65.000,--. Jaarlijks wordt vanaf 2012 € 165.000,-- gestort in de Voorziening groot onderhoud Drents Museum.

Voor het dagelijks onderhoud is jaarlijks een exploitatiebudget in de Begroting opgenomen ter hoogte van het verschil tussen de structurele uitgaaf en de storting in de voorziening.

	2011	2012	2013	2014
Drents Museum	65.000	165.000	165.000	165.000

Het saldo van de Voorziening groot onderhoud Drents Museum bedraagt per 31 december 2011 € 329.381,--.

Depot Drents museum

Net als voor het provinciehuis en Drents Museum is op basis van een meerjaren-onderhoudsplan voor de gebouwen van het Depot Drents Museum in 2011 een voorziening aangemaakt. De planning beslaat een periode van 25 jaar (waarvan de laatste 15 jaar voorlopig). De vermeerderingen aan deze voorziening zijn vastgesteld op basis van een inschatting op het meerjarig onderhoudsplan voor de periode 2012-2037 zoals die in de 1e Bestuursrapportage 2011 opgenomen zijn. Het reguliere bedrag voor toevoeging aan de voorziening is vastgesteld op € 53.590,--. De voorziening is ingesteld om fluctuatie in de jaarlijkse (groot) onderhoudskosten te voorkomen.

	2011	2012	2013	2014
Depot Drents Museum	53.590	53.590	53.590	53.590

Het saldo van de Voorziening groot onderhoud Depot Drents Museum bedraagt per 31 december 2011 € 53.590,--.

I.2.4

Financiering

In de paragraaf financiering wordt informatie over het provinciale treasurybeleid gegeven. Deze financieringsparagraaf is in samenhang met het Treasurystatuut en de Financiële Verordening een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie. In de financieringsparagraaf komen aan de orde:

- Interne ontwikkelingen
- Ontwikkeling rentetarieven
- Risicobeheer
- Portefeuille uitzettingen
- Portefeuille leningen
- Meerjarige financieringspositie

Interne ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen:

De streefportefeuille is in 2010 opgesteld. In 2011 is begonnen met het inrichten van de portefeuille naar streefwaarden. Hierdoor vindt een verschuiving naar langere looptijden en andere producten plaats. De onrust op de financiële markt vertraagt de verdere invulling van de portefeuille. Het minimaliseren van risico's staat momenteel voorop.

De treasurycommissie zorgt voor een goede informatievoorziening tussen het ambtelijk apparaat en het bestuur. Hier is een balans tussen risico en rendement afgesproken. De huidige onzekere financiële markten hebben ertoe geleid dat de treasurycommissie regelmatig bijeenkomt. De liquiditeitsprognose wordt voortdurend bijgesteld.

Ontwikkeling rentetarieven

De Europese schuldencrisis speelde in 2011 een grote rol op de financiële markten. Het jaar 2011 werd gekenmerkt door een vertraging van de economische groei en een omslag in het renteverloop. In het begin van het jaar was de groei redelijk sterk, maar na het tweede kwartaal was de groei duidelijk lager. Bovendien liep de inflatie op. Daarnaast is sprake van aanhoudende onrust op de financiële markten door de eurocrisis. De ECB heeft in 2011 dan ook voor grote bedragen staatsobligaties opgekocht om de markt te reguleren.

Geldmarkt (≤ 1 jaar)

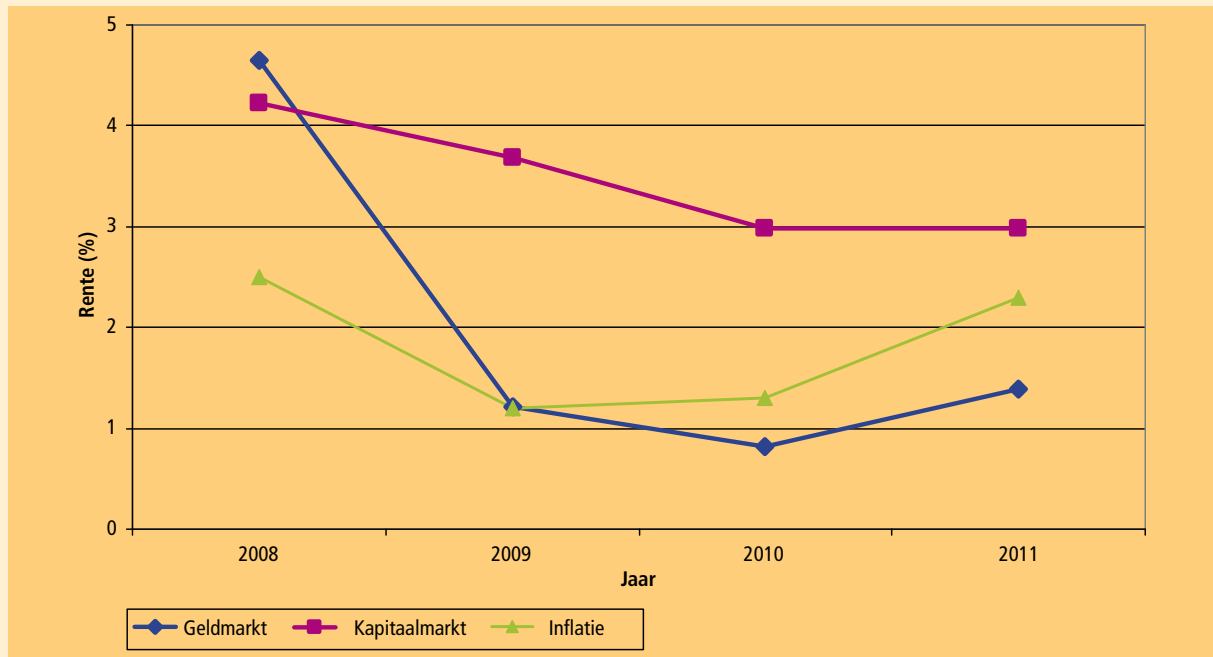
De geldmarkttarieven, goed zichtbaar in de 3-maands Euribor (zie grafiek), hebben in 2011 een licht stijgende lijn ingezet. Sinds de zomer is de 3-maands Euribor gestagneerd vanwege het aanhouden van financiële problemen in enkele EU lidstaten. De geldmarktrente¹ had in januari een waarde van 1,017%. In de daaropvolgende maanden is de Euribor verder gestegen om in december te eindigen op 1,426%.

1 3 maands Euribor

Kapitaalmarkt (≥ 1 jaar)

De kapitaalmarktrente had begin 2011 een waarde van circa 3,23%². Na een lichte stijging is vervolgens in het tweede kwartaal de rente gaan dalen om uiteindelijk uit te komen op een waarde van circa 2,38% eind 2011. De gemiddelde kapitaalmarktrente was 2,98% in 2011. In 2011 bedroeg de inflatie 2,3%³ in Nederland. In onderstaande grafiek zijn de renteontwikkelingen over de afgelopen jaren weergegeven.

Ontwikkeling geld- en kapitaalmarkt

Risicobeheer

In het Treasurystatuut zijn de risico's opgenomen die intern beheerst moeten worden. Hier wordt een analyse gemaakt van de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en het krediet- koers- en valutarisico op de tijdelijk uitgezette liquide middelen. Een belangrijk uitgangspunt in de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. In de Wet Fido is een toets gemaakt voor risico's op kortlopende schulden (kasgeldlimiet) en langlopende schulden (renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De Wet Fido geeft aan dat de netto vlottende schuld niet hoger mag zijn dan de kasgeldlimiet. Dit is bedoeld om de hoeveelheid kort aangetrokken leningen te begrenzen. Vooral bij korte financieringen kan het renterisico aanzienlijk zijn. In 2011 was de kasgeldlimiet bijna € 22 miljoen, terwijl slechts € 389.000,- aan kort opgenomen geldleningen uitstond. Hiermee is in 2011 ruimschoots binnen de toegestane limiet van 7% gebleven.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is, net als bij de kasgeldlimiet, het inkaderen van grote fluctuaties in de rentelasten. Als grondslag wordt aangehouden dat de provincie niet meer dan 20% van

2 10 jaars-Nederlandse staatslening

3 Centraal Bureau voor de Statistiek

haar begrotingstotaal in aanmerking mag laten komen voor herfinanciering. De provincie heeft geen langlopende geldleningen opgenomen. Daarom was de rente risiconorm niet van toepassing.

Kredietrisico

Het kredietrisico geeft de mate aan waarin de provincie een risico loopt over haar uitgezette gelden bij de diverse financiële ondernemingen. De diverse tegenpartijen zijn onderverdeeld in risicogroepen naar financiële zekerheid en variëren van extreem kredietwaardig tot twijfelachtig. De Wet Fido en Ruddy schrijven minimale kredieteisens voor. In 2011 is bij kredietwaardige financiële ondernemingen geld uitgezet, passend binnen wet- en regelgeving, om zo te streven naar minimale blootstelling aan risico's. De kredietwaardigheid (ratings) van financiële ondernemingen wordt nauwgezet gevolgd.

Koersrisico

In de portefeuille wordt een koersrisico gelopen bij uitzettingen in obligaties. De waarde van de obligaties kan namelijk tussentijds fluctueren. De beleggingsportefeuille kent een 'buy en hold' strategie waardoor obligaties in principe tot einde looptijd worden aangehouden. De eurocrisis zorgt voor een licht negatief effect op de koersen. Vanuit de liquiditeitspositie is verkoop voorlopig niet aan de orde, waardoor het koersrisico beperkt is.

Valutarisico

De provincie kent geen valutarisico, omdat het sluiten van transacties en het verlenen van garanties uitsluitend in euro plaatsvindt.

Portefeuille: uitzettingen

De tijdelijk overtollige liquide middelen zijn grotendeels kort uitgezet op deposito's en spaarrekeningen. Daarnaast is een gedeelte (15%) lang uitgezet in bancaire obligaties. Alle in 2011 geplaatste uitzettingen voldeden aan de wet- en regelgeving. De beleggingshorizon van de uitzettingen is gebaseerd op de meerjarige liquiditeitsprognose en de rentevisie. Op de korte gelduitzettingen is in de primaire begroting 2011 rekening gehouden met 2,5% rendement. Vanwege de eurocrisis is de rente in tegenstelling tot verwacht weer gedaald. Uiteindelijk is gemiddeld 1,5% aan rendement op korte uitzettingen gerealiseerd. De benchmark (3-maands Euribor) kwam uit op een gemiddelde van 1,39%. Op de lange gelduitzettingen was rekening gehouden met 3,5% rendement. In 2011 is een aantal bancaire obligaties gekocht. Hierop is gemiddeld 3,64% rendement behaald. De benchmark (10-jaars Nederlandse staat) leverde 2,98% op. Uiteindelijk was in het laatste kwartaal de kaspositie hoger dan verwacht met als resultaat een hoger absoluut rendement dan geprognosticeerd in derde begrotingswijziging. Ook hebben we in het laatste kwartaal een obligatie bij kunnen kopen. Hieronder volgt een overzicht van de liquide middelen per 31 december 2011.

Overzicht uitgezette gelden > 1 jaar

Bank	Uitgezet in euro
BNP Paribas	15.000.000
NWB	10.000.000
Rabobank	17.000.000
Totaal lang uitgezet	42.000.000

Overzicht uitgezette gelden < 1 jaar

Bank	Bedrag in euro
ABN AMRO	97.200.000
BNP Paribas	17.800.000
ING Bank	89.500.000
Rabobank	42.600.000
Totaal kort uitgezet	247.100.000
Totaal uitgezette gelden	289.100.000

Portefeuille: leningen

De leningenportefeuille bestaat in 2011 uit verstrekte langlopende geldleningen, opgenomen langlopende geldleningen en gewaarborgde geldleningen.

Verstrekte geldleningen

De leningportefeuille heeft per 31 december 2011 een omvang van € 73,5 miljoen aan verstrekte leningen. Dit bestaat voor ongeveer 32% uit verstrekte hypotheekleningen aan het personeel. Sinds 2007 worden geen nieuwe hypotheekleningen meer aan personeel verstrekt. De overige 66% zijn vanuit de publieke taak verstrekte leningen. Vanuit het Nationaal Restauratie Fonds is een kredietfaciliteit van bijna € 2,6 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van hypotheekleningen ten behoeve van monumenten restauratie. Hieruit is inmiddels € 357.000,- aan leningen verstrekt. De lening aan Edon is een achtergestelde lening. De lening aan RTV Drenthe loopt nog tot 2027. De lening aan de Drentse Participatie Maatschappij moet uiterlijk eind 2015 afgelost worden. De bruglening aan Enexis is opgedeeld in een viertal tranches met verschillende looptijden (aflossing variërend van 2012 tot 2019) en rentepercentages.

(x 1.000,-)	Stand 1-jan-11	Verstrekte leningen	Aflossing	Stand 31-dec-11
NV Edon (achtergesteld)	4.248			4.248
RTV Drenthe	3.508	5	182	3.331
Hypotheekleningen	24.726		1.735	22.992
Via Nationaal Restauratie Fonds	357			357
Drentse Participatie Maatschappij	1.000	500		1.500
Deelneming Enexis	41.059			41.059
	74.898	505	1.916	73.487

Opgenomen geldleningen

In 2011 lopen bij het groenfonds nog drie geldleningen. De leningen bij het groenfonds dienen de kavelruil van boeren te financieren. Aan het einde van de looptijd wordt afgelost. Tussentijds mag ook afgelost worden wat in 2011 bij één lening is gebeurd. Eén van de leningen loopt tot 2012 en de laatste twee lopen tot 2016.

(x 1.000,-)	Stand 1-jan-11	Aflossing	Stand 31-dec-11
Nationaal Groenfonds à 3,5%	587	451	136
Nationaal Groenfonds à 4,3%	100		100
Nationaal Groenfonds à 4,3%	153		153
	840		389

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen betreffen geldleningen verstrekt ten behoeve van instellingen in de gezondheidszorg. In deze sector worden geen nieuwe garanties afgegeven. Het totaal van de gegarandeerde geldleningen neemt in de toekomst verder af.

(x € 1.000,-)	Stand 1-jan-11	Stand 31-dec-11
Gewaarborgde geldleningen	5.582	5.001

Meerjarige financieringspositie

In 2011 is het financieringssaldo afgenomen tot € 195,7 miljoen.

x € 1.000,-	31-12-2010	31-12-2011
Vaste activa		
Materiële vaste activa	91.180	101.687
Financiële vaste activa	78.601	117.281
Subtotaal	169.781	218.968
Financiering		
Eigen vermogen	367.633	396.977
Voorzieningen	29.845	17.383
Opgenomen geldleningen	840	389
Subtotaal	398.318	414.749
Financieringssaldo	228.537	195.781

I.2.5

Bedrijfsvoering

Missie

De missie van de organisatie is om de ambities van het Drentse bestuur waar te maken, zo goed mogelijk - gefocust op de bestuurlijke speerpunten - en zo goedkoop mogelijk. Met een moderne bedrijfsvoering. De provincie is daarbij een solide partner die de zaken beheersmatig op orde heeft maar vooral ook ondernemend en flexibel inspeelt op nieuwe ontwikkelingen en veranderende behoeftes van bestuur, partners en burgers.

Ontwikkellijnen

Algemene ontwikkeling van de organisatie

Het Concernplan 2008-2011, Samen Sterker in de Slimme provincie, is in de afgelopen collegeperiode de leidraad geweest voor de wat onze organisatie wil bereiken op het gebied van bedrijfsvoering. De in 2007 doorgevoerde reorganisatie was vooral bedoeld om de positionering van het management te versterken en een nieuwe sturingsfilosofie in te voeren. In de End term review hebben we laten zien dat we daar goed in zijn geslaagd. Hoewel niet alle ambities, zoals op het terrein van de inzet van ICT, geheel zijn waargemaakt. In 2011 hebben we via een nieuw Organisatiebesluit een door de ombuigingen noodzakelijke correctie op de organisatiestructuur doorgevoerd, die aansluit op het nieuw geformuleerde ruimtelijk economisch profiel van de provincie. We hebben al goede stappen gemaakt in het terugbrengen van de formatie en de overhead. Hoewel we organisatorisch tot nu toe snel hebben kunnen inspelen op de (financiële) veranderingen maken we ons voor de komende jaren als werkgever zorgen over de draagkracht van onze organisatie ten aanzien van verdere interne en externe ontwikkelingen.

Voor de komende periode 2012- 2015 zullen we (ook in dat kader) een nieuw Concernplan maken. De eerste contouren daarvan zijn al voor u geschetst in de bedrijfsvoeringparagraaf van de Begroting 2012. Einde 2011 hebben we enkele onderzoeken uitgevoerd onder onze medewerkers. De resultaten daarvan worden in het eerste kwartaal van 2012 gepubliceerd en kunnen van invloed zijn op het definitieve Concernplan en het HR beleid.

Prioriteiten in 2011

De prioriteiten in 2011 waren: een goede afronding van de renovatie en digitalisering, opdat het 'nieuwe werken' benut kan worden voor kwaliteitsverbetering en ook voor de realisatie van de taakstelling, de realisatie van de financiële en personele taakstelling zelf, het verbeteren van de (integrale) resultaatgerichtheid en focus op een intensieve aanpak van de interne mobiliteit. In het al genoemde Concernplan zijn doelen en acties geordend in een aantal ontwikkellijnen. Deze ontwikkellijnen vormen de kapstok van deze paragraaf.

De ontwikkellijnen zijn de volgende.

1. Slimmere productie, verbeteren van primaire processen en programmering
2. Drenthe doet er toe!: Provincie Nieuwe Stijl
3. Provincie Nieuwe Stijl, HR opgave (voorheen genoemd Samen Sterker in Actie!)
4. Programma Provinciehuis van Morgen (renovatie en digitalisering)
5. Zaken op orde, verbetering van ondersteunende bedrijfsvoering

1 **Slimmere productie**

Planning en control

In 2011 zijn wij gaan werken vanuit een nieuw Collegeprogramma: “Focus en Verbinding in Drenthe” Daarbij stellen we voor de periode 2011 - 2015 vier speerpunten centraal: economie, natuur en landbouw, demografische ontwikkeling en klimaat. Het nieuwe Collegeprogramma is vertaald naar een meerjarige uitvoeringsstrategie en -programmering voor de collegeperiode door middel van de Voorjaarsnota 2011. De in dit document gepresenteerde kaderstelling is in de Begroting 2012 doorvertaald naar gewenste resultaten en zijn ambtelijk uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's.

Begrotingsopzet

In het verlengde van het nieuwe Collegeprogramma is ook de opzet van de provinciale begroting geactualiseerd en in overeenstemming gebracht met de wensen van de nieuwe Staten, het nieuwe College en de ambtelijke organisatie. In samenspraak met de Werkgroep Programmabegroting uit Provinciale Staten is het programmaplan van de Begroting 2012 aangepast en verbeterd. Er is een nieuwe indeling van de programma's gekomen en de informatie per programma is anders gestructureerd, meer passend bij de sturingsvraag. Daarbij is vooral methodisch aandacht besteed aan de kwaliteit van de beleidsinformatie. Verbetering van de inhoud is een continu proces. We moeten daar nog stappen in maken. Als onderdeel van de provinciale begroting is er de komende jaren versterkt aandacht voor sturing op de realisatie van de noodzakelijke bezuinigingen.

Programma's

Het programmatisch werken in onze organisatie is in 2011 verder geïmplementeerd. De verantwoording vindt nu geheel plaats via de reguliere P&C instrumenten (programmawerkplannen, managementrapportages en bestuursrapportages) en waar nodig wordt extra informatie verstrekt.

Noordelijke samenwerking bedrijfsvoering en ontwikkeling RUD

Het onderzoek naar de samenwerking tussen de drie Noordelijke provincies op het terrein van de bedrijfsvoering heeft eind 2011 geleid tot een uitgewerkte businesscase en een ontwerp voor de vorm en sturing. Dit resultaat is aangeboden aan de drie noordelijke besturen. Besluitvorming vindt plaats in 2012. Medewerkers zijn intensief betrokken geweest bij de tot standkoming en er is veel energie gestoken in de dialoog met die medewerkers. Dat geldt ook voor het proces naar de vorming van een RUD in 2013. In het afgelopen jaar hebben we veel geïnvesteerd in de dialoog met partners om tot een optimale variant voor alle partijen te komen. Die lijn zetten we door. De eigen medewerkers blijven we daarbij intensief betrekken.

2 **Drenthe dóet er toe!: Provincie Nieuwe Stijl**

Focus op PNS: Provincie Nieuwe Stijl

Vanuit de gedeelde ambitie die in Provincie Nieuwe Stijl (PNS) neergezet is, heeft de organisatie zich de afgelopen jaren op veel fronten vooruit bewogen. De samenwerking met partners heeft op verschillende vlakken onze beleidsprocessen verrijkt. De ambitie in het nieuwe Collegeprogramma 2011-2014 om tot concrete samenwerking te komen met gemeenten en andere partners, heeft een proces teweeg gebracht waarin op bestuurlijk niveau afspraken gemaakt zijn over die samenwerking. Het verbeteren van onze dienstverlening en, daardoor, onze zichtbaarheid, is een opgave die constant onze aandacht vraagt en ook hoge prioriteit zal blijven houden.

Uitwerking Provincie Nieuwe Stijl

In 2011 hebben we belangrijke stappen gemaakt in de voorbereiding naar een slanke en flexibele provinciale organisatie die zich focust op haar kerntaken en haar rol als gebiedsregisseur op passende wijze invulling geeft. Voorbeelden hiervan zijn de organisatorische ontwikkelingen en voorbereidingen om tot een Regionale Uitvoerings Dienst (RUD) te komen en het in gang zetten van het proces om met partners tot gebiedsagenda's te komen. Ook de afronding van PNS+, de overdracht van een groot aantal taken op het sociaal domein aan gemeenten en het focussen en aanscherpen van onze rol en taken op het cultureel domein, hebben in 2011 een vervolg gekregen en krijgen in de komende jaren verder hun beslag.

Omgevingsgericht werken en kennismanagement

De provinciale regierol kent verschillende vormen, afhankelijk van de opgave. Nu in 2011 gestart is met het ontwikkelen van gebiedsagenda's om samenwerking met partners en het definiëren van onze eigen rol in gebiedsopgaven, wordt duidelijk dat kennis over wat in de omgeving speelt en wat ambities van onze partners zijn, essentieel is. Dit is een van de uitgangspunten van de visie op kennismanagement die het afgelopen jaar als 'nulvisie' gereedgekomen is. De komende periode maken we deze visie aan de hand van leerervaringen volledig. Ook hebben we het afgelopen jaar in kaart gebracht welke kennis en expertise nodig zijn om onze kerntaken en onze rol als gebiedsregisseur optimaal invulling te kunnen geven. Op basis daarvan hebben we inzichtelijk gemaakt welke disciplines en kennis hiervoor nog nodig zijn. De komende periode werken we verder uit hoe we, met deze informatie, kennis op een goede manier in onze organisatie op peil houden en erover kunnen beschikken.

Pilot Integrale aanpak Zuidoost Drenthe

Wij hebben het integraal programmeren en realiseren van onze ruimtelijk-economische doelstellingen vormgegeven door in samenwerking met de Drentse gemeenten gebiedsagenda's te ontwikkelen. We beperken de samenwerking en het vormgeven aan onze rol als gebiedsregisseur daarom niet tot een pilot, maar zijn in 2011 een proces gestart om met alle Drentse gemeenten en andere belanghebbende partners tot deze gedragen gebiedsagenda's te komen. We maken daarin duidelijke afspraken over ieders rol en verantwoordelijkheden. De gebiedsagenda's worden daarmee een belangrijke leidraad voor de rol die de provincie in ruimtelijk-economische ontwikkelingen heeft en, zoals hierboven beschreven, voor de benodigde expertise, kennis en kennisnetwerken binnen onze organisatie.

Europa

In 2011 hebben wij voor medewerkers van de provincie Drenthe een cursus 'Kennismaken met Europa' georganiseerd. De verdiepingscursus staatssteun is in 2011 vervangen door een audit staatssteun van de subsidieregelingen. In 2012 zal opnieuw een cursus staatssteun worden aangeboden..In 2011 is een Europaparaagraaf in de PS-stukken opgenomen. Evenals in voorgaande jaren organiseren wij in 2011 een cursus 'Europa en Europees recht' voor betrokken medewerkers, (eventueel) in samenwerking met de provincies Groningen en Fryslân. Daarnaast bieden wij onze eigen medewerkers een verdiepingscursus 'staatssteun' aan. Met dit jaarlijks terugkerend opleidingsaanbod borgen wij het bewustzijn voor Europese aspecten. Europese middelen worden binnengehaald om provinciale doelen te realiseren. Vanaf 2011 is een Europaparaagraaf in de PS-stukken opgenomen.

Burgerparticipatie, profilering en dienstverlening

Het Handvest kwaliteit dienstverlening geeft een beschrijving van onze dienstverlening waaraan onze doelgroepen ons mogen houden. In 2011 hebben we een aantal projecten uitgevoerd om te voldoen aan ons kwaliteitshandvest. Dit betreft de projecten vorming KlantContactCentrum

(KCC) en Kanalenstrategie (de wijze waarop we diverse media willen gebruiken voor contacten). De aanbevelingen uit het gehouden klanttevredenheidsonderzoek voeren we ook projectmatig in. De projecten lopen door tot in 2012. De monitoring op de naleving van de norm betaling facturen heeft geleid tot een succesvolle verkorting van de betaaltermijnen. Rondom grote projecten of thema's hebben wij in 2011 de ingezette lijn doorgezet om deze meer te koppelen aan lobbytrajecten en belangrijke bestuurlijke dossiers. Corporate communicatie heeft verder vorm gekregen via een herijkt advertentiebeleid en een nieuwe vorm van arbeidsmarktcommunicatie. In 2011 hebben we ook een nieuw intranetsysteem gelanceerd en hebben we voorbereidingen getroffen voor een vernieuwde publieke website, welke in het tweede kwartaal van 2012 online gaat. In 2011 hebben we de Website al succesvol aangepast aan de Webrichtlijnen.

3 Provincie Nieuwe stijl, de HR opgave

Formatietaakstelling

De in de begroting opgenomen taakstelling op de formatie is voor 2011 gehaald. Dit kon volledig door natuurlijk verloop worden gerealiseerd. Ook is de organisatie binnen het als taakstelling vastgestelde budget voor externe inhuur gebleven. We zijn er in geslaagd vijf getalenteerde trainees (Drentalenten) te werven. In 2011 hebben we een langjarig personeelplan gemaakt en hebben wij de uitstroom en het voorzien in knelpunten in kaart gebracht.

Overhead 35%

De norm van 35% is niet gehaald (37%), omdat de realisatie van de ombuigingstaakstelling bij de lijnafdelingen door het natuurlijk verloop sneller gaat dan bij de stafafdelingen. In 2012 willen we de doelstelling van 35% halen, ook door een verhoogde inzet op interne mobiliteit.

HR visie en @Motion

Er is in overleg met de Ondernemingsraad een nieuwe HR visie vastgesteld, met nadruk op mobiliteit en arbeidsmarktcommunicatie. De visie is een HR uitwerking van de in 2010 geformuleerde organisatiedoelstellingen (Voorjaarsnota 2010 en Directiebrieven), de interne mobiliteit is sterk toegenomen, ook door de inspanning van het in 2011 gestarte mobiliteitspunt @Motion. Inmiddels zijn bijna 100 medewerkers bij @Motion ingeschreven en worden via persoonlijke trajecten begeleid.

Opleidingen

Wij hebben veel geïnvesteerd in opleidingen rond het nieuwe kantoorconcept en op individuele trainingen. Ook is veel geïnvesteerd in het ontwikkelen van het management, waarvan wij een sturende en inspirerend coachende rol verwachten. In 2011 hebben wij voor al onze inspanningen het keurmerk Persoonlijke ontwikkeling verworven.

Terugdringen van het ziekteverzuim

Het ziekteverzuim in 2011 is stabiel gebleven en ligt net onder de 5%, Wij vinden dat dit nog lager moet en gaan door met de intensieve aanpak. In 2011 is met name de focus gelegd op het voorkomen van kortdurend verzuim door inzet van het management dat werd gefaciliteerd door een verzuimcoach van de Arbo dienst.

4 Programma Provinciehuis van Morgen

Met de oplevering van het gerevitaliseerde provinciehuis in mei 2011 is het programma formeel beëindigd. Voor de revitalisering is in totaal € 20,8 miljoen beschikbaar gesteld. De realisatie is binnen het budget gebleven.

Revitalisering en tijdelijke huisvesting

De verbouwing van het provinciehuis is in 2011 grotendeels volgens planning gelopen. De laatste twee van de zes bouwdelen zijn in mei opgeleverd. De 230 medewerkers uit het pand de Lauwers zijn weer terugverhuisd naar het provinciehuis. De staten- en ontvangstzaal is eind juni door de staten in gebruik genomen. Alle voorgenomen klimaat- en energiemaatregelen zijn gerealiseerd, met uitzondering van de plaatsing van kleine windmolens op het dak van het provinciehuis. Er zal een nieuw energielabel voor het provinciehuis worden aangevraagd. Op de Westerbrink zal ter hoogte van de statenzaal een kunstwerk worden gerealiseerd. In 2011 is uit een selectie van kunstenaars het ontwerp gekozen van de beeldend kunstenaar Giny Vos. Het definitief ontwerp is in december vastgesteld. Het kunstwerk *The Window of your Eyes* wordt uiterlijk 1 juni 2012 opgeleverd.

Drenthe Digitaal (oranje)

In 2011 zijn in totaal 8 van de 11 geplande werkprocessen opnieuw ontworpen en gedigitaliseerd in gebruik genomen. Daarmee kan 80% van het werk digitaal gedaan worden en kan binnen het kantoorconcept gewerkt worden. Niet alle processen konden helaas binnen de looptijd van het programma Provinciehuis van Morgen worden afgerond. De veranderingen hebben een grote druk gelegd de programmaorganisatie en de gebruikersorganisatie. Daarom is temporisering verstandig. De digitalisering van de resterende processen en de inrichting van de beheerorganisatie wordt nu opgepakt door het programma Drenthe Digitaal II. Eind juni 2012 zijn alle werkprocessen gedigitaliseerd en is het beheer ingericht. Een logische vervolgstap om de interne en externe informatievoorziening en (e)dienstverlening te optimaliseren is de invoering van zaakgericht werken (een overheidsstandaard ten behoeve ook van digitale uitwisseling).

5 Zaken op orde

De ontwikkellijn Zaken op orde richt zich op een betere bedrijfsvoering. Onze doelen met deze ontwikkellijn zijn: betere sturing, minder bureaucratie, een slanke staf en betere en uniforme werkprocessen.

Planning en Control (interne managementcyclus)

Op basis van het in 2007 vastgestelde besturing- en managementconcept *Meer Samen, nóg sterker!* is een algehele vernieuwing van het instrumentarium voor onze bedrijfsvoering tot stand gebracht. Deze is in 2011 toegepast en er is vooral gestuurd op een resultaatgerichte sturing. Afdelingen maken nu concrete uitvoeringagenda's op basis van de begroting en het Concernplan. De managers worden hierbij ondersteund en kritisch geadviseerd door de nieuw ingevoerde functie afdelingscontroller. De bestuursrapportages en de managementrapportages worden nu een via één keer uitvragen samengesteld (voor het bestuur resp. de directie) waardoor de rapportagedruk wordt verminderd. Inmiddels is een project gestart om dit proces verder digitaal te ondersteunen met nieuw informatiesysteem. Ook is een project gestart (Staat van Drenthe) om via Webtechnologie te sturen op een set van relevante beleidsindicatoren.

Risicomanagement

In 2011 is de organisatie via een nieuw geïntroduceerde systematiek en informatiesysteem (NARIS) doorgelicht op risico's. De informatie die in dit kader is geactualiseerd vormde de basis van de paragraaf weerstandsvermogen in de provinciale begroting 2012. Op deze wijze wordt voldaan aan de wettelijke verplichting, risico's in de begroting aan Provinciale Staten voor te leggen. In 2011 is het risicomanagement verder geïntegreerd in de reguliere planning en controlcyclus van de provincie. Dit betekent dat er regulier meer aandacht is voor de provinciale risico's is. De komende tijd zal de nadruk leggen op actualisatie en het volgen van beheersmaatregelen.

ICT en informatiebeveiliging (oranje)

De inspanningen op het terrein van de ICT hebben zich in 2011 vooral gericht op het beschikbaar stellen van nieuwe werkplekfaciliteiten en mobiele telefonie in het nieuwe kantoorconcept. Ook zijn tabletcomputers geïntroduceerd voor Statenleden en pilotgroepen in de ambtelijke organisatie. Doordat de integratie met de centrale systemen en het beheer complex is, zijn we er nog niet in geslaagd alle gewenste functionaliteit te leveren en stabiel aan te bieden. Door een juridisch conflict met een leverancier over opslagsystemen is deze vernieuwing (nog) niet gerealiseerd, evenals de gewenste externe uitwijklocatie. Wel hebben we in het provinciehuis een tweede ICT ruimte ingericht voor (gegevens) backup. Gelet op deze zorgen spannen we ons maximaal in om de ICT op een hoger plan te brengen. Het bureau Berenschot heeft opdracht gekregen een audit op de ICT functie, de infrastructuur en de ICT gerelateerde kosten uit te voeren. De resultaten daarvan verwachten we in maart 2012.

Drenthe heeft tijdig haar geografische informatie digitaal beschikbaar gesteld en voldoet hiermee aan de Europese richtlijn INSPIRE. De door het Rijk voorgeschreven ingangsdatum over aansluiting op Basisregistraties zijn deels uitgesteld. Zo is voor de provincies het gebruik van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) uitgesteld naar 1 juli 2012. Andere Basisregistraties lopen eveneens vertraging op zoals de komst van het Nieuwe Handelsregister (NHR) en daarmee ook e-Herkenning Herkenning (het DigiD voor bedrijven).

In 2011 is de informatiebeveiliging op het nagestreefde peil gebracht op basis van het beleidskader en de nieuwe interprovinciale normen Informatiebeveiliging. Er is veel aandacht gegeven aan de bewustwording in de Week van de Informatiebeveiliging en andere campagnes. De verdere verhoging van informatiebeveiliging blijft een continu aandachtspunt. Ook door een toenemend gebruik van Internet en sociale media en mobiele voorzieningen. In 2012 zullen we de stand van zaken in een quick scan toetsen.

I.2.6

Verbonden partijen

Algemeen

Deze paragraaf schenkt aandacht aan de verbonden partijen van de provincie Drenthe, conform het BBV. In het BBV wordt onder ‘verbonden partijen’ verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Voor wat betreft het financieel belang wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Een bestuurlijk belang betekent dat de provincie op enigerlei wijze zeggenschap heeft, hetzij omdat de provincie een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat ze mee kan stemmen. Een financieel belang houdt in dat de provincie middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement. Voorts heeft de provincie een financieel belang indien financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de provincie.

Het begrip ‘verbonden partijen’ houdt in dat participaties in NV’s, BV’s, v.o.f.’s, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen hieronder vallen. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder de verbonden partijen vallen, indien de provincie een zetel in het bestuur heeft en financiële risico’s loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij. Een eventuele morele verplichting tot betaling in geval van problemen kan het wel verstandig maken de stichting of vereniging in de paragraaf Weerstandsvermogen op te nemen. Indien de provincie een aanzienlijk bestuurlijk, maar geen financieel belang heeft, kan dit belang in het desbetreffende programma genoemd worden. Naast de hiervoor genoemde participaties maken ook deelnemingen, waarbij de provincie aandelen heeft in een NV of BV, deel uit van de verbonden partijen. In het BBV wordt over de verbonden partijen voorgeschreven dat in de Begroting in een aparte paragraaf tenminste aandacht moet worden geschonken aan:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma’s die zijn opgenomen in de Begroting;
- de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen.

Met andere woorden: Wat willen wij met deze partijen? Hoe past de uitvoering van de taken binnen onze provinciale programma’s? Hoe dragen zij bij aan het uitvoeren van het door de provincie gewenste beleid?

Beleid inzake verbonden partijen

Het beleid met betrekking tot de deelneming in besturen is verwoord in de Nota bestuursfuncties uit 2001. De uitgangspunten van deze nota zijn in feite nog steeds onverminderd van kracht. De tendens van de afgelopen jaren was dat zeer terughoudend is omgegaan met het bekleden van functies in privaatrechtelijke organisaties door leden van het provinciaal bestuur, zeker daar waar sprake kan zijn van ongewenste belangenverstrengelingen en potentiële belangentegengstellingen. Op dit moment is het provinciaal bestuur alleen vertegenwoordigd in besturen van organisaties waarvan doel en activiteiten in het verlengde liggen van de doelen en activiteiten van het provinciaal bestuur c.q. congruent zijn met de belangen die de provincie voorstaat. Momenteel zijn zowel het commissariaat bij de WMD als de bestuursfuncties in privaatrechtelijke organisaties in lijn met de uitgangspunten van de destijds vastgestelde Nota bestuursfuncties. Voor functies die op persoonlijke titel worden uitgeoefend blijft de gedragscode van kracht

zoals die wordt gehanteerd sinds de vaststelling van de Nota bestuursfuncties voor de CvdK, gedeputeerde, leden van PS en de provinciale ambtenaren. Deze gedragscode houdt in dat geen bestuursfuncties worden vervuld waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op de goede vervulling het ambt/functie of met het oog op de handhaving van hun integriteit en onafhankelijkheid of het vertrouwen daarin.

Verbonden partijen

I Opsomming van de verbonden partijen in onze provincie ingedeeld naar rechtsvorm

Deelnemingen

- N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM)
- N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)
- Groningen Airport Eelde N.V. (GAE)
- Enexis N.V.
- Attero N.V.
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
- Verkoop Vennootschap
- CBL (Cross Border Leases) Vennootschap
- Vordering op Enexis Vennootschap
- Claim Staat Vennootschap Enexis N.V.

Gemeenschappelijke regelingen

- Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)
- Bestuursacademie Noord-Nederland (BANN)
- Openbaar Vervoerbureau Groningen-Drenthe (OV-bureau)
- De Noordelijke Rekenkamer

Stichtingen/privaatrechtelijke rechtspersonen

- Vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO)
- Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie
- Stichting Drentse Bedrijvenlocaties (DBL)
- Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA)
- Stichting Drents Plateau
- Stichting Landinrichting en Bodemverontreiniging (SLB) en Stichting Bodembeheer Schoonebeek

Bestuursrechtelijke rechtspersonen

- Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe

II Verbonden partijen per programma en rechtsvorm

Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur

Privaatrechtelijke rechtspersoon

Vereniging IPO

De twaalf provincies werken samen in het IPO. Die samenwerking beoogt de condities waaronder de provincies werken te optimaliseren. Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies. Het IPO is in 2003 omgezet van een gemeenschappelijke regeling naar een vereniging. Het IPO heeft als doelen:

1. het behartigen van de belangen van provincies;
2. het bieden van een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring;
3. het stimuleren en entameren van vernieuwingsprocessen binnen de provincies.

Iedere provincie heeft het recht voor een zetel in het bestuur een bindende voordracht te doen. De voordracht wordt gemaakt door het college van GS. Daarnaast zijn twee Drentse staten-leden lid van de algemene vergadering.

Naast het bestuur en de algemene vergadering zijn er 10 adviescommissies en het Bestuurlijk Platform Europa. De adviescommissies en het Bestuurlijk Platform Europa bestaan in beginsel uit twaalf leden. Ieder college van GS benoemt uit zijn midden een lid.

De provincie Drenthe bevordert de goede positionering van de provincie via deze interprovinciale samenwerking. Slagvaardigheid wordt bewerkstelligd door het actief volgen van ontwikkelingen en tijdig inspelen hierop.

Naar aanleiding van de evaluatie van het IPO is besloten een commissie "Transitie IPO" vorm te doen geven aan het IPO Nieuwe Stijl. Inzet daarbij is onder meer een sterkere definiëring van de kerntaken van het IPO en het intensiveren van de contacten tussen het IPO en de provincies, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

De provinciale bijdrage aan het IPO bedroeg in 2011 € 578.957,--.

Gemeenschappelijke regelingen

SNN

De provincies Groningen, Fryslân en Drenthe hebben hun bestuurlijke krachten sinds 1992 gebundeld in het SNN. In SNN-verband ontwikkelt het Noorden gezamenlijk beleid en onderhandelt met het Kabinet over zaken die het hele Noorden aangaan. Kerntaak is het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Noord-Nederland. De hoofddoelstelling van het samenwerkingsverband is de samenwerking en het overleg tussen de deelnemende provinciale besturen te verbreden en te intensiveren. Verdere doelstellingen zijn coördinatie van beleid en het opstellen van gezamenlijke standpunten in de richting van rijksoverheid en Europese Unie en het gemeenschappelijk optreden daarbij.

De gezamenlijke visie op de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Noord-Nederland is omschreven in 'Strategische Agenda voor Noord-Nederland 2007-2013'. Deze visie met als motto 'Noord-Nederland zet in op een dynamische kenniseconomie, sterke steden en een vitaal platteland' ligt ten grondslag gelegen aan een tweetal uitvoeringsprogramma's, te weten 'Koers Noord: op weg naar de pieken' (een programma van het Ministerie van Economische Zaken en het SNN gezamenlijk voor de periode 2007-2010) en het Operationeel Programma EFRO (een programma van het SNN voor de periode 2007-2013).

De bestuurlijke organisatie is opgebouwd uit een algemeen bestuur (AB-SNN), een dagelijks bestuur (DB-SNN) en bestuurscommissies.

Het AB-SNN bestaat uit de drie commissarissen en twee gedeputeerden per deelnemende provincie, alsmede drie statenleden per deelnemende provincie. Naast de Commissaris van de Koningin J. Tichelaar maken de gedeputeerden R.W. Munnikma en mevrouw T. Klip-Martin deel uit van het DB-SNN namens de provincie Drenthe.

De provincie Drenthe is vanaf 1 juli 2011 voorzitter van het SNN.

De provinciale bijdrage in de uitvoeringskosten aan het SNN bedroeg in 2011 € 542.333,--.

BANN

De gemeenschappelijke regeling had, voordat deze is aangepast, tot doel de behartiging van het bestuursdienstonderwijs in Noord-Nederland. Het bestuursonderwijs is geprivatiseerd. De gemeenschappelijke regeling is in stand gebleven om de eventuele verplichtingen ten opzichte van voormalig personeel na te kunnen komen. In 2011 is aan de BANN geen financiële bijdrage meer verstrekt.

De Noordelijke Rekenkamer

De Provinciewet verplicht elke provincie tot het instellen van een Rekenkamer of het organiseren van een rekenkamerfunctie. Ook bestaat de mogelijkheid tot een gemeenschappelijke Rekenkamer, waar alle provincies, met uitzondering van Zeeland, voor gekozen hebben. Drenthe, Fryslan en Groningen hebben de de Gemeenschappelijke regeling Noordelijke Rekenkamer ingesteld. In de Gemeenschappelijke regeling is de concrete feitelijke situatie geregeld. Tevens is daarin ook een aantal voorzieningen getroffen waardoor de Rekenkamer haar taken in een onafhankelijke positie kan uitoefenen.

Het doel van de Rekenkamer is om vanuit een onafhankelijke positie PS te ondersteunen in de kaderstellende en controlerende rol. Dit gebeurt door onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur waarbij de vraag naar doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid centraal staat. De provinciale bijdrage aan de Noordelijke Rekenkamer bedroeg in 2011 € 273.000,--.

Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit

Gemeenschappelijke regeling

OV-bureau Groningen-Drenthe

Het OV-bureau verricht de overheidstaken voor het openbaar vervoer (OV) die de drie bestuursorganen (provincies Groningen en Drenthe en gemeente Groningen) voorheen elk afzonderlijk verrichtten. Het OV-bureau is als volgt georganiseerd: het bestaat uit een algemeen bestuur (AB), een dagelijks bestuur (DB) en een uitvoerende organisatie. De deelnemende bestuursorganen wijzen vanuit hun midden de leden aan van het AB en DB OV-bureau Groningen-Drenthe. Het AB bestaat uit de portefeuillehouders verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening en financiën. Het DB wordt gevormd door de portefeuillehouders verkeer en vervoer en de directeur van het OV-bureau. Het OV-bureau heeft de volgende verantwoordelijkheden:

1. zorgen voor en bevorderen van openbaar vervoer per auto en per bus en andere vormen van vervoer ter uitvoering van artikel 20 van de Wet personenvervoer;
2. zorgen voor een juiste naleving en uitvoering van de concessievoorschriften;
3. zorgen voor de voorbereiding en totstandkoming van nieuwe concessies.

Dit openbaar vervoer betreft alle streek- en stadsvervoer per bus, het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) en de treintaxi. In principe behoort het regionale spoorvervoer onder de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat de deelnemende bestuursorganen een definitief besluit hierover nemen nadat de financiële en personele consequenties in kaart zijn gebracht. De algemene taken die het Openbaar Lichaam OV-bureau heeft uit te voeren zijn:

1. het beheer van het openbaar vervoer (concessieverlening en aanbesteding) en ontwikkeling van openbaar vervoer (planvorming en coördinatie van de OV-aspecten);
2. de bundeling van de OV-taken en -verantwoordelijkheden van de drie overheden;
3. de advisering van de provincies en gemeenten in het OV-beleid in relatie tot het algemene beleidsproces van ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer.

De werkzaamheden zoals die door het OV-bureau uitgeoefend worden, liggen op het terrein van de uitvoering van de Wet personenvervoer 2000; zij behoren daarmee tot de competentie van de colleges van Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten van Drenthe en Groningen stellen in het kader van de totale provinciale en gemeentelijke begroting het budget voor het openbaar vervoer vast. Daarnaast hebben Provinciale Staten hun kaderstellende en controlerende bevoegdheid.

De verdeling van de kosten van het Openbaar Lichaam OV-bureau vindt plaats op basis van een verdeelsleutel die is gebaseerd op het totale stads- en streekvervoerbudget (omzet). De verdeelsleutel van de inzet per overheid is analoog aan de hoogte van de exploitatiesubsidie: 44% voor de provincie Groningen, 35% voor de provincie Drenthe en 21% voor de gemeente Groningen. Wanneer het takenpakket van het Openbaar Lichaam OV-bureau wordt uitgebreid met andere vormen van openbaar vervoer dan die hiervoor genoemd, dient de verhouding te worden herberekend naar rato van het dan ingebrachte OV-budget. Dit zal in elk geval geschieden wanneer definitief wordt besloten het regionale spoorvervoer onder het OV-bureau te brengen.

Uiteraard zal de verdeelsleutel ook worden gewijzigd indien er sprake is van een uitbreiding van de deelnemende bestuursorganen aan deze gemeenschappelijke regeling.

De dekking van de kosten voor het Openbaar Lichaam OV-bureau wordt bereikt door de inzet van de Drentse exploitatiesubsidie en personele gelden naar rato van deze exploitatiesubsidie.

De bijdrage over 2010 van de provincie Drenthe aan het OV-bureau bedroeg € 237.850,-- voor een bijdrage in de apparaatskosten van het OV-bureau en € 19.989.274,-- voor het openbaar vervoer zelf.

Een belangrijk risico rond het OV-bureau wordt veroorzaakt door het geconstateerde structurele financiële tekort bij het OV-bureau. Dit tekort is opgelost door middel van een extra bijdrage uit de Brede Doeluitkering (BDU).

Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur

Privaatrechtelijke rechtspersoon

Stichting Drents Plateau

De Stichting Drents Plateau (voorheen Erfgoedhuis van Drenthe) is in 2001 opgericht om (deels wettelijke) taken en doelstellingen op het terrein van het Drents cultureel erfgoed uit te voeren voor provincie en gemeenten. Deze taken en doelstellingen zijn gericht op behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden, landschaps-, dorps- en stadsschoon, monumenten, archeologie, musea, regionale geschiedenis, erfgoededucatie, cultuurtoerisme en (moderne) architectuur. De provincie Drenthe is naast de Vereniging van Drentse Gemeenten en de Stichting Het Drentse Welstandstoezicht medeoprichter van de stichting. De organen van de stichting zijn de Raad van Bestuur (de directie), de RvT en de Raad van Advies. De directie (statutair bestaande uit een of meerdere personen) bestuurt de stichting. Drents Plateau heeft de B3-status, dat wil zeggen dat de stichting de rechtspositie van de provincie volgt.

De RvT heeft als taak het toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken. Alle leden van de RvT worden benoemd en ontslagen door GS. De provinciale bijdrage aan het Drents Plateau bedroeg in 2011 € 896.445,--.

Eind 2011 bleek dat de Stichting Drents Plateau in financiële moeilijkheden verkeerde, die niet uit eigen middelen konden worden opgelost. Dit levert voor de provincie bij een eventueel faillissement risico's op van verlies aan beleidsmatige output, maar ook imagoschade. Verder zijn er provinciale verplichtingen op het gebied van de ambtelijke status van een aantal medewerkers bij Drents Plateau.

Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem

SLB en Stichting Bodembeheer Schoonebeek

De stichtingen hebben als doel het versterken van de milieuhygiënische kwaliteit in relatie met landinrichting met het doel grondruil mogelijk te maken. De stichting stemmen de uitvoering van de uitvoerende maatregelen af met de uitvoering van het landinrichtingsplannen. De stichtingen wordt bestuurd door een directeur onder toezicht van een Raad van Toezicht (RvT). In de RvT hebben onder meer leden zitting die zijn benoemd door GS, het bestuur van het waterschap Velt en Vecht en burgemeester en wethouders van Emmen.

LMA

Het doel van de Stichting LMA is om alle relevante meldingen te registreren van binnenlandse transporten van gevaarlijk afval, bedrijfsafval en scheepsafval. De Stichting LMA stelt deze gegevens beschikbaar aan de overheid ten behoeve van de handhaving, beleid en vergunningverlening.

Deze taken worden ten behoeve van de provincies en het Rijk (Ministerie van VROM) uitgevoerd. Een deel van deze taken geschiedt op grond van het bepaalde in de WM. Het doel en de taken van de stichting betreffen een stuk verlengd rijks- en provinciaal bestuur.

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe

Het fonds heeft tot doel de werkzaamheden en taken te vervullen die de WM in artikel 15.47 voorschrijft of mogelijk maakt. Het fonds beheert de uit de opbrengsten van de nazorgheffing verkregen middelen, dat nodig is om de eeuwigdurende nazorg van de onder de wet vallende gesloten stortplaatsen te waarborgen.

Bij deze verbonden partij bestaan de risico's in het bijzonder uit een voortijdige sluiting van de stortplaats op een moment dat het noodzakelijke doelvermogen voor de nazorg nog niet bereikt is. Indien die situatie zich op dit moment zou voordoen, zou er nu sprake zijn van een tekort van ruim € 80 miljoen. Het voorkomen van de situatie is echter pas dan aan de orde, wanneer er sprake zou zijn van een faillissement van de eigenaar van de stortplaats en dit faillissement zou leiden tot sluiting van de stortplaats. Deze situatie is momenteel niet aan de orde.

Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Drentse Energie Organisatie (DEO)

Bij besluit van 2 februari 2011 hebben PS op basis van een unaniem aanvaarde motie besloten tot oprichting van de Drentse Energie Organisatie (hierna: DEO). Het gaat hierbij om een nieuwe rechtspersoon, met volledige rechtsbevoegdheid, in de vorm van een stichting. Om de betrokkenheid van de provincie als initiatiefnemer bij de DEO te verzekeren is in de conceptstatuten opgenomen dat de provincie een lid van de Raad van toezicht mag voordragen voor benoeming. Dit statutaire artikel is in overeenstemming met de provinciale beleidsnota

Bestuursfuncties. De stichting legt verantwoording af aan de provincie in het kader van de Algemene Subsidieverordening Drenthe; dit komt voort uit de subsidierelatie die de relatie tussen provincie en stichting in financiële zin kenmerkt. De subsidierelatie houdt tevens in, dat provinciale risico's daarmee overgaan naar de Stichting DEO.

Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt

Privaatrechtelijke rechtspersonen

NOM

De vennootschap heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de verbetering van de sociaaleconomische structuur en de werkgelegenheid in de provincies Groningen, Fryslan en Drenthe. Dit wordt gestalte gegeven door acquisitie, financiering van bedrijven door middel van het verwerven van aandelen en het verstrekken van achtergestelde leningen. Dit gebeurt bij zowel nieuwe bedrijven als bestaande bedrijven. De provincie Drenthe is, evenals de provincies Groningen en Fryslan, voor 0,01% aandeelhouder van de NV NOM. Voor de overige 99,97% is de Staat aandeelhouder.

Elk van de colleges van GS van de provincies Groningen, Fryslan en Drenthe heeft het recht tot het doen van een aanbeveling van een lid van de Raad van Commissarissen (RvC). De commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA).

In verband met de corporate governance code (code Tabaksblat), die in de nieuwe beleidslijn Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen 2006-2009 gehanteerd wordt door de staatssecretaris van EZ, zijn de aandeelhouders verzocht om in de nabije toekomst geen bestuurders of ambtenaren meer voor te dragen. Er is een profielschets voor de RvC vastgesteld, die het onder andere mogelijk maakt dat oud-bestuurders voorgedragen kunnen worden. Met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissarissen geldt dat de overheidscommissaris niet langer past binnen de gewenste code. Inmiddels is het Rijk dan ook niet langer vertegenwoordigd in de RvC. Het terugtrekken van deze commissarissen komt de transparantie van de besluitvorming binnen de organisatiestructuren ten goede en gaat de perceptie van eventuele belangenverstrengeling tegen.

De bijdrage aan de NOM is geïndexeerd. In 2011 bedroeg deze € 152.800,--.

Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie

Een van de doelen van de Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie is het vergroten van de aandacht voor de economische problematiek van Noord-Nederland. Door het verrichten van voor Noord-Nederland belangrijke onderzoeken, de organisatie van symposia en de samenwerking met provinciale afdelingen Economie geeft zij invulling hieraan.

Centraal in de Drentse ambitie staat een werkgelegenheidsontwikkeling en werkloosheidspercentage te realiseren die gunstig afsteekt ten opzichte van het nationale beeld. De activiteiten van de Stichting Regionale Leerstoel sluiten hierbij nauw aan.

DBL

De stichting heeft tot doel het stimuleren van de economische activiteiten, werkgelegenheid en bedrijvigheid in de provincie Drenthe. De stichting is opgericht ter uitvoering van een besluit van PS. De stichting is dus opgericht ter behartiging van een openbaar belang. Op grond van de statuten heeft de provincie het recht een bestuurslid te benoemen. Het bestuurslidmaatschap eindigt onder meer door verlies van de kwaliteit of de hoedanigheid waarop het werd benoemd. Het lid van het college is uit hoofde van zijn ambt voorzitter van de stichting. Aangezien hij als bestuurslid een openbaar belang behartigt, bestaat er een verantwoordingsplicht aan PS voor het

door hem gevoerde bestuur binnen de stichting. Behalve het feit dat de provincie bijdraagt in de kosten van de stichting is er verder geen belangenverstremgeling. In 2011 droeg de provincie in de kosten van de stichting € 53.764,-- bij.

Groningen Airport Eelde

Het doel van de vennootschap is de uitoefening van het luchthavenbedrijf, waaronder met name de aanleg, het onderhoud, de ontwikkeling en de exploitatie van het luchthaventerrein. Op dit moment zijn er geen private aandeelhouders. De statuten sluiten de mogelijkheid daartoe echter niet uit.

Bij GAE is minder sprake van een openbaar taakarakter. Het in stand houden van de luchthaven is van grote betekenis voor de infrastructuur. Uit het doel van de vennootschap, zoals in de statuten omschreven, komt dit aspect niet of nauwelijks naar voren.

De provincie heeft een aanmerkelijk financieel belang in GAE. De uitoefening van de rechten als aandeelhouder en verstrekker van financiële middelen kan voldoende mogelijkheden bieden voor beïnvloeding en toezicht. Het commissariaat wordt vervuld door een derde.

Tot 2002 droegen de regionale aandeelhouders bij in het exploitatietekort voor in totaal 60%.

Met ingang van 2003 tot en met 2012 verstrekken de regionale aandeelhouders jaarlijks een vaste kapitaalbijdrage van totaal € 1.021.005,--. Voor Drenthe kwam dit in 2011 neer op € 308.062,--. Deze kapitaalstortingen worden jaarlijks toegevoegd aan de agioreserve van GAE.

Aandelenverdeling

Provincie Drenthe	30%
Provincie Groningen	30%
Gemeente Groningen	26%
Gemeente Assen	10%
Gemeente Tynaarlo	4%

Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Enexis N.V.

Enexis is het netwerkbedrijf dat alle netwerkactiviteiten van het voormalige Essent bezit en beheert.

De Provincie bezit 2,28 % van de aandelen in Enexis. Gezien de wettelijke basis/status zijn de risico's voor de Provincie uitermate gering.

Attero N.V.

De voorgenomen verkoop van Essent Milieu, waarvan Essent NV de enige aandeelhouder was, heeft geen doorgang gevonden. Omdat evenwel Essent Milieu buiten de verkoop van Essent aan RWE is gebleven zijn de oorspronkelijke aandeelhouders van Essent nu aandeelhouder geworden van het milieubedrijf en dat betekent voor de provincie een aandeel van 2,28 %. Een groot belang van de provincie is gelegen in de aanwezigheid van de vuilverbrander en de stortplaats bij Wijster. Financiële risico's zitten in slecht presteren van het bedrijf en vooral in de effecten van een instortende afvalmarkt; die effecten zullen zich vooral doen gelden als lopende afvalcontracten aflopen en er nieuwe contracten verworven moeten worden tegen naar verwachting onder druk staande tarieven. De beoogde sluiting van de stortplaats is voorzien in 2075.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

In 2011 zijn de aandelen in Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. uiteindelijk doorgeleverd aan RWE AG; aan dit bedrijf waren de aandelen feitelijk ook al verkocht. Daarmee heeft de provincie Drenthe geen banden meer met Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Overige deelnemingen in de 'nalatenschap' van Essent N.V.

Uit de verkoop van de het provinciale belang in Essent N.V. is naast Enexis N.V. en Attero N.V. een aantal andere (tijdelijke) rechtspersonen overgebleven, waarin de provincie een aandeel van 2.28% houdt;

Verkoop Vennootschap

De Special Purpose Vehicle (SPV) Verkoop Vennootschap is o.a. belast met het beheer van en de afwikkeling van mogelijke claims op het gevormde risicofonds van € 800 miljoen, dat vanuit de betreffende verkoopopbrengst is gevormd ter dekking van eventuele aansprakelijkheden van de verkopende aandeelhouders in verband met de vervreemding van het productie- en leveringsbedrijf van Essent. Bij wijze van interim-dividend is door de Verkoop Vennootschap BV een deel van de geblokkeerde gelden in het general escrow fonds vrijgegeven van in totaal € 358 miljoen. Voor Drenthe hield dit in, dat van de Voorziening op vordering op verkoop Vennootschap BV een bedrag van € 8.166.159,-- kon vrijvallen.

CBL (Cross Border Leases) Vennootschap

De SPV CBL Vennootschap is belast met het beheer van en de afwikkeling van mogelijke claims op het gevormde escrowfonds, dat is gevormd ter dekking van eventuele aansprakelijkheden van de verkopende aandeelhouders in verband met de eerder door Essent afgesloten cross border leases op centrales en netten en de kosten van een mogelijke vrijwillige beëindiging van de thans nog resterende leases. Op 15 september 2011 is het restantbedrag in het CBL Escrow Fonds grotendeels vrijgevallen. Voor Drenthe betekende dat de uitbetaling van een dividend van € 1.635.048,--.

Vordering op Enexis

De SPV Vordering op Enexis is belast met de uitvoering van alle taken die verband houden met het beheer van de aan de aandeelhouders overgedragen bruglening, die eerder door de holding Essent was verstrekt aan haar voormalige netwerkbedrijf. Inmiddels is door Enexis de eerste tranche van de lening vervroegd afgelost. Deze en toekomstige vervroegde aflossingen houden een zeker renterisico voor de provincie in, dat telkens berekend moet worden op het moment dat een vervroegde aflossing plaatsvindt in vergelijking met de dan actuele rentes op de kapitaalmarkt. Die zullen naar verwachting lager zijn dan het rendement van de bruglening.

Claim Staat

De SPV Claim Staat is verantwoordelijk voor het vervolg van de lopende juridische procedure tegen de Staat, die eerder door Essent was opgestart in verband met de van rijkswege opgelegde verplichting tot afsplitsing van haar netwerkbedrijf en de daardoor door Essent geleden schade.

WMD

Het betreft hier een vennootschap die tot doel heeft de zorg voor en de instandhouding van de (drink)watervoorziening in haar verzorgingsgebied. Alleen de provincie Drenthe en de gemeenten in deze provincie kunnen aandeelhouder zijn. Statutair hebben de gezamenlijke gemeenten en de provincie elk 50 % van de aandelen. Het aantal aandelen is afhankelijk van het

aantal aansluitingen in de gemeente en eens per drie jaar wordt het aantal uitstaande aandelen bijgesteld.

De WMD is een structuurvennootschap waarbij een commissaris wordt benoemd door GS; drie door de gemeenten en de overige door de RvC. Er zijn dus vier commissarissen van overheidswege.

Schorsing en ontslag geschieden volgens de wet door degene die met de benoeming is belast.

De commissaris van overheidswege die door GS is benoemd, wordt dus ook door GS geschorst en ontslagen. De door GS benoemde commissaris is statutair tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen.

De WMD is een vennootschap die vooral een publiek belang moet dienen. Evenals met andere nutsbedrijven het geval is geweest, ontwikkelt ook de WMD zich meer in de richting van een bedrijf dat, ook marktgerichte dochterondernemingen heeft. Over deze ontwikkeling is al enige tijd een discussie gaande die moet leiden tot een ontvlechting van de productie en levering van drinkwateractiviteiten en de overige al dan niet commerciële activiteiten.

I.2.7

Grondbeleid

Op grond van artikel 9 van het BBV dient de Begroting een uiteenzetting te bevatten over het grondbeleid.

In het voorjaar van 2011 is de verkenning naar de mogelijkheden voor een provinciaal grondbeleid voor ruimtelijke opgaven afgerond. In het najaar van 2011 heeft de organisatorische borging zijn beslag gekregen middels een organisatiebrede werkgroep waarbij de inzet zich vooral richt op een meer planmatige aansturing en integratie van instrumenten voor grondverwerving met de daarbij noodzakelijke financiering. In hoeverre aanvullend nieuw instrumentarium nodig is voor een veranderende rol van de provincie maakt onderdeel uit van de taken van de werkgroep.

De provincie Drenthe ziet geen noodzaak voor het voeren van een substantieel (actief) grondbeleid. Op kleinere schaal worden naar behoefte, in verband met de realisatie van de infrastructuurele werken, soms stukjes grond aangekocht.

Grondverwerving ten behoeve van de EHS valt onder de werking van de ILG overeenkomst met het Rijk. De afspraken over werkwijze en financiering maken onderdeel uit van het deelakkoord Natuur).

Voorts merken wij op dat de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het eerder afgesloten convenant IPO-LNV voor de realisering van de EHS voortduren. Het betreft financieringsafspraken met het Groenfonds; de benodigde middelen maken, gelabeld, onderdeel uit van het Provinciefonds.

II

Jaarrekening

II.1 Programmarekening 2011

Lasten (* 1.000,-)

Programma	Realisatie 2010*	Primitieve begroting 2011*	Begroting 2011 na wijziging	Realisatie 2011	Vershil	Voordeel / Nadeel
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	3.424	2.777	3.279	2.872	407	V
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	64.047	69.192	63.805	62.126	1.679	V
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	9.137	24.312	1.079	519	560	V
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	70.371	66.615	69.347	68.474	873	V
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	11.051	15.427	9.082	8.955	126	V
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	9.829	8.865	6.542	5.269	1.273	V
Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	46.420	42.704	36.975	61.378	-24.403	N
Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	5.834	6.822	7.271	7.282	-10	N
Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	20.132	20.014	16.291	16.751	-460	N
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	55.467	55.997	54.914	53.739	1.175	V
Totaal lasten	295.714	312.724	268.585	287.365	-18.780	N

*Aangepast i.v.m. aangepaste programma-indeling

Baten (*1.000,-)

Programma	Realisatie 2010*	Primitieve begroting 2011*	Begroting 2011 na wijziging	Realisatie 2011	Vershil	Voordeel / Nadeel
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	10	12	254	173	81	N
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	38.549	41.842	44.285	44.905	-620	V
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	8.642	1.481	1.631	9.501	-7.870	V
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	36.471	35.638	37.231	37.742	-511	V
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	190	4.095	736	676	60	N
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	4.890	4.291	1.637	1.406	231	N
Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	41.130	36.396	31.168	57.850	-26.682	V
Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	165	0	643	690	-47	V
Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	8.477	6.394	1.795	1.600	195	N
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	132.638	139.032	170.260	173.510	-3.250	V
Totaal baten	271.161	269.180	289.642	328.053	-38.411	V

Recapitulatie (* 1.000,-)

Totaal lasten (1)	295.714	312.724	268.585	287.365	-18.780	N
Totaal baten (2)	271.161	269.180	289.642	328.053	-38.411	N
Resultaat voor mutaties in reserves (3=1-2)	24.553	43.544	-21.057	-40.688	19.631	V
Begrote stortingen in reserves (4)	187.362	1.066	30.260	30.260	0	-
Begrote onttrekkingen aan reserves (5)	215.271	44.610	9.203	9.203	0	-
Per saldo mutaties bestemmingsreserves begroot (6=4-5)	-27.909	-43.544	21.057	21.057	0	-
Resultaat na begrote mutaties in reserves (7=3+6)	-3.356	0	0	-19.631	19.631	V
Stortingen in reserves niet begroot (8)	-295	0	0	11.182	-11.182	N
Onttrekkingen aan reserves niet begroot (9)	-9.740	0	0	-625	625	V
Per saldo mutaties bestemmingsreserves niet begroot (10=8-9)	-9.445	0	0	11.807	-11.807	N
Per saldo mutaties bestemmingsreserves (11=6+10)	-18.464	-43.544	21.057	32.864	-11.807	N
Resultaat na verrekening met reserves (12=3+11)	3.356	0	0	-7.825	7.825	V

II.2 Toelichting op de saldi van de programmarekening 2011

Programma Saldi (* 1.000,--)	Realisatie 2010	Primitieve begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Realisatie 2011	Verschil	Voordeel / Nadeel
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	3.415	2.765	3.025	2.698	327	V
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	25.499	27.350	19.520	17.221	2.299	V
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	496	22.832	-552	-8.982	8.429	V
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	33.900	30.976	32.116	30.733	1.383	V
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	10.861	11.332	8.345	8.279	66	V
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	4.939	4.575	4.904	3.862	1.042	V
Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	5.290	6.308	5.807	3.529	2.279	V
Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	5.669	6.822	6.628	6.591	37	V
Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	11.654	13.620	14.496	15.151	-656	N
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	-77.170	-83.036	-115.346	-119.771	4.425	V
totaal saldi	24.553	43.544	-21.057	-40.688	19.631	V

Het rekeningsaldo over het boekjaar 2011 bedraagt € 19.631.000,--. Dit rekeningsaldo is samengesteld de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Hierin is bepaald dat het saldo van baten en lasten, ten opzichte van de begroting, na verrekening met begrote mutaties met bestemmingsreserves gepresenteerd dient te worden. Het betreft dan het saldo waarin de begroting inclusief begrotingswijzigingen heeft voorzien. Vorig jaar bedroeg het rekeningsaldo op dezelfde wijze berekend € 12.801.000,--.

Het saldo van verrekeningen van budgetten die relaties hebben met bestemmingsreserves bedraagt vanuit 2011 € 11.807.000,-- (in 2010 was dit € 9.445.000,--). Het rekeningsaldo na verrekening met bestemmingsreserves bedraagt dan per saldo € 7.825.000,-- tegen een bedrag van € 3.356.000,-- in 2010, € 1.334.000,-- in 2009, € 7.627.000,-- in 2008, € 16.364.000,-- in 2007 en € 17.383.000,-- in 2006.

De totale lasten waren € 18.780.000,-- hoger dan begroot en de baten waren € 38.411.000,-- hoger dan begroot. Het resultaat voor verrekening met reserves bedroeg daardoor per saldo € 19.631.000,--.

De begrote stortingen in reserves bedragen € 30.260.000,-- en de begrote onttrekkingen zijn € 9.203.000,--. De beoogde stortingen zijn € 11.182.000,-- hoger dan begroot en de onttrekkingen zijn € 625.000,-- lager dan begroot. Samen een bedrag van € 11.806.761,--. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

Mutaties reserves	Begroting	Realisatie	Voordeel / Nadeel	Verschil
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	222.000	613.000	N	-391.000
Bijdrage aan Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	0	196.000	N	-196.000
Bijdrage aan RSP reserve	11.916.000	20.345.000		-8.429.000
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG	1.738.000	3.673.000	N	-1.935.000
Bijdrage aan reserve grondwaterheffing	0	407.000	N	-407.000
Bijdrage aan reserve versterking economisch structuur	2.044.000	1.868.000	V	176.000
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	-2.000.000	-1.324.000	N	-676.000
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	0	-51.000	V	51.000
				-11.807.000

Het resultaat na verrekening met de reserves bedraagt € 7.825.000,--. Van dit bedrag is € 825.538,-- gereserveerd voor budgetoverheveling naar 2012. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	
Historische plek Kamp Westerbork (reeds voorgesteld bij 3e berap)	280.000
Onderwijskansen	42.000
Middelen voor dienstverleningsprojecten	60.000
BTW-middelen ten behoeve van Drents Plateau	147.538
Gebiedsontwikkeling Veenhuizen- Frederiksoord	200.000
Middelen Impuls duurzame kwaliteit leefomgeving	96.000
Totaal	825.538

Daarnaast willen we vanuit het rekeningssaldo een bedrag € 3.000.000,-- bestemmen voor ‘Green Deal’. Het betreft het resultaat op de decentralisatieuitkering die is ontvangen. Deze decentralisatieuitkering kon niet meer in een begrotingswijziging worden meegenomen en uitgaven hebben in 2011 niet meer kunnen plaatsvinden. In de decembercirculaire 2011 is een decentralisatie-uitkering voor een green deal tussen de Energy Valley-regio Noord-Nederland en rijksoverheid opgenomen. Het kabinet heeft met de noordelijke provincies en gemeenten een Green Deal gesloten die bijdraagt aan ver-duurzaming van de maatschappij op korte en langere termijn en die lonend is voor overheid en maatschappij. Daarom stellen wij voor het bedrag van € 3 miljoen als onderdeel van de bestemming van het resultaat over te hevelen naar 2012.

Van het geheel vrij besteedbaar resultaat van € 3.999.060,-- dat nu nog resteert, stellen wij voor dit toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden.

Het voordelig resultaat dat dan nog resteert ad € 3.999.000,-- is nog vrij te bestemmen. Voorgesteld zal worden dit toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Om de begroting 2011 sluitend te maken was begroot om de Reserve voor algemene doeleinden aan te spreken voor de bedrag van € 20.448.000,--. In feite werd dan ook uitgaan van een begroot nadeel over 2011. Bij het opstellen van de Jaarrekening blijkt dat dit nadeel van € 20.448.000,-- bijgesteld kan worden op een nadeel van € 16.449.000,--.

In de recapitulatie die u hierna aantreft worden per programma verschillen gespecificeerd. Het betreft verschillen groter dan € 50.000,-- tussen de begrote saldi (na verwerking begrotingswijzigingen) versus de gerealiseerde saldi van diverse kostensoort binnen de programma's en producten. Verschillende saldi worden verrekend met reserves. In de meest rechtse kolom treft u de saldi aan per programma na de voorgestelde verrekening met reserves. Conform motie 14 in de vergadering van provinciale Staten van 25/26 juni 2008 en de uitwerking daarvan worden afwijkingen ten opzichte van de begroting nog beperkt toegelicht.

Specificatie van verschillen (groter dan € 50.000,-) tussen begrote (na wijziging) en gerealiseerde saldi per programma en product.

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur				
Product 1.1. Drenthe goed bestuurd				
Middelen voor dienstverleningsprojecten	V	67.371		
Overige	V	192.680		
Totaal Product 1.1. Drenthe goed bestuurd	V	260.051		
Product 1.2. Zichtbaar Drenthe				
Overige	V	37.601		
Totaal Product 1.2. Zichtbaar Drenthe	V	37.601		
Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe				
Kosten Interprovinciaal overleg (IPO)	V	92.293		
Overige opbrengsten	N	-82.500		
Overige	V	19.177		
Totaal Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe	V	28.970		
Totaal Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	V	326.621		
Verrekeningen reserves			0	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	326.621

Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit				
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)				
Onderhoud en verbeteringswerken N34	V	676.146		
Overige	N	-7.142		
Totaal Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)	V	669.004		
Product 2.2. Verkeersveiligheid				
Kosten bevordering mobiliteit	V	54.483		
Overige	V	50.009		
Totaal Product 2.2. Verkeersveiligheid	V	104.491		
Product 2.3. Wegen				
Afwikkeling voorgaand jaar wegen onderhoud	V	350.429		
Overige	V	38.669		
Totaal Product 2.3. Wegen	V	389.098		
Product 2.4. Vaarwegen				
Zuidoost-Drentse vaarwegen	V	272.245		
Vaarwegverbinding Erica - Ter Apel	V	196.369		
Vaarweg Meppel-De Punt	V	391.415		
Bijdrage van waterschappen in voedingsgemalen	V	276.407		
Overige	V		0	
Totaal Product 2.4. Vaarwegen	V	1.136.436		
Totaal Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	V	2.299.029		
Verrekeningen reserves				
Bijdrage aan reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34			676.146	
Bijdrage aan Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel			196.369	
Bijdrage aan reserve beheer vaarweg Meppel - De Punt			391.415	
totaal			1.263.930	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	1.035.099

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP				
Product 3.2. RSP/REP				
Uitgaven Regio Specifiek Pakket (RSP)	V	559.577		
Bijdrage van regionaal Mobiliteitsfonds RSP	V	7.545.600		
Overige opbrengsten	V	324.142		
Overige	V	0		
Totaal Product 3.2. RSP/REP	V	8.429.319		
Totaal Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	V	8.429.319		
Verrekeningen reserves				
Bijdrage aan Reserve RSP			8.429.319	
totaal			8.429.319	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	0

Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur				
Product 4.1. Sociaal domein				
Flexgelden sociale domein	V	137.694		
Overige	V	73.406		
Product 4.1. Sociaal domein	V	211.100		
Product 4.2. Jeugd en onderwijs				
Flexgelden t.b.v. Jeugdzorg	V	174.138		
Overige	V	136.217		
Totaal Product 4.2. Jeugd en onderwijs	V	310.355		
Product 4.3. Sport				
Overige	V	43.415		
Totaal Product 4.3. Sport	V	43.415		
Product 4.4. Kunsten, erfgoed en media				
Versterken culturele infrastructuur Drenthe	V	252.000		
Flexgelden kunsten	V	104.004		
Gebiedsontwikkeling (Veenhuizen/Frederiksoord)	V	200.000		
BTW-middelen ten behoeve van Drents Plateau	V	147.538		
Overige	V	114.868		
Totaal Product 4.4. Kunsten, erfgoed en media	V	818.409		
Totaal Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	V	1.383.280		
Verrekeningen reserves				
			0	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	1.383.280

Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling				
Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)				
Tegengaan (verdere) verrommeling landschap (5.4e)	V	69.000		
Overige	V	82.493		
Totaal Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)	V	151.493		
Product 5.2. Stedelijke ontwikkeling (ISV)				
Overige	V	1.857		
Totaal Product 5.2. Stedelijke ontwikkeling (ISV)	V	1.857		

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)				
Uitvoeringskosten pMJP	V	79.811		
PMJP-8- Sociaal-economische vitalisering	N	-148.543		
Overige	N	-18.408		
Totaal Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)	N	-87.141		
Totaal Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	V	66.209		
Verrekeningen reserves				
Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG			-148.543	
totaal			-148.543	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	214.752

Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem				
Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)				
Kosten uitvoering Grondwaterwet	V	406.563		
Overige	N	-8.896		
Totaal Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)	V	397.667		
Product 6.2. Ontgroningen				
Leges en andere rechten t.a.v ontgroningen	V	72.825		
Overige	N	-21.444		
Totaal Product 6.2. Ontgroningen	V	51.381		
Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond				
Impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving		210.906		
Overige	V	39		
Totaal Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond	V	210.945		
Product 6.4. Luchtverontreiniging				
Uitvoering Besluit luchtkwaliteit		51.500		
Overige	V	0		
Totaal Product 6.4. Luchtverontreiniging	V	51.500		
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD				
Doorbetaalde leges aan gemeenten	V	96.715		
Uitvoeringsprogramma externe veiligheid	V	121.016		
Overige	V	40.724		
Totaal Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	V	361.411		
Product 6.6. Bodemsanering				
Kosten monitoring voormalige stortplaatsen	N	-51.406		
Kosten monitoring voormalige stortplaatsen		-93.126		
Overige	V	89.483		
Totaal Product 6.6. Bodemsanering	N	-55.050		
Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en –gebruik				
Overige	V	24.170		
Totaal Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en –gebruik	V	24.170		
Totaal Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	V	1.042.025		

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
Verrekeningen reserves				
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen			-51.406	
Bijdrage aan reserve grondwaterheffing			406.563	
totaal			355.157	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	686.869

Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw				
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP				
PMJP-2- Natuur	V	323.316		
PMJP-4- Recreatie en Toerisme	V	1.325.797		
PMJP-5- Landschap	V	947.642		
PMJP-6- Bodem	V	25.000		
PMJP-7- Water	N	-779.220		
PMJP-8- Versterking economische vitaliteit platteland	V	175.000		
Rente Groenfonds ILG	V	156.382		
Overige	V	104.789		
Totaal Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	V	2.278.706		
Totaal Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	V	2.278.706		
Verrekeningen reserves				
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG			2.173.916	
totaal			2.173.916	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	104.790

Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie				
Product 8.1. Klimaat en Energie				
Overige	V	36.806		
Totaal Product 8.1. Klimaat en Energie	V	36.806		
Product 8.2. Drentse Energie Organisatie				
Overige		0		
Totaal Product 8.2. Drentse Energie Organisatie		0		
Totaal Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	V	36.806		
Verrekeningen reserves			0	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	36.806

Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt				
Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht				
Bijdragen in projecten versterking economische structuur	N	-175.985		
Afwikkeling EPD Groningen-Drenthe 1997-1999 (SNN project)	N	-453.230		
Overige	V	36.735		
Totaal Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht	N	-592.480		
Product 9.2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, kennis, onderwijs en arbeidsmarkt				
Overige	V	22.995		
Totaal Product 9.2. Optimale aansluiting bedrijfsleven, kennis, onderwijs en arbeidsmarkt	V	22.995		

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat				
Overige	N	-20.327		
Totaal Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat	N	-20.327		
Product 9.4. Vrijtijdseconomie				
Overige	V	5.067		
Totaal Product 9.4. Vrijtijdseconomie	V	5.067		
Product 9.5 Versterken agribusiness (Landbouw)				
PMJP-3- Landbouw		-91.033		
Overige		20.271		
Totaal Product 9.5 Versterken agribusiness (Landbouw)		-70.763		
Totaal Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	N	-655.507		
Verrekeningen reserves				
Bijdrage van reserve versterking economisch structuur			-175.985	
Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG			-91.033	
totaal			-267.018	
Saldo programma na verrekening met reserves			N	-388.489

Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering				
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Niet gecompenseerde BTW	V	79.152		
Rente van belegd kasgeld	V	367.185		
Uitkering uit het Provinciefonds	V	3.205.670		
Opbrengst opcenten op hoofdsom motorrijtuigenbelasting	N	-373.287		
Dividend Publiek Electriciteitsproductie BV (PBE)	N	-154.855		
Overige	V	50.089		
Totaal Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	V	3.173.955		
Product 10.2. Personeel en organisatie				
Friciekosten LSM, IGM middelen en middelen Flankerend beleid	V	252.485		
Toegerekende apparaatskosten	V	744.897		
Bijdrage van de kostenplaats kapitaallasten	V	67.437		
Overige	V	179.028		
Totaal Product 10.2. Personeel en organisatie	V	1.243.847		
Product 10.3. ICT en facilitaire zaken				
Overige	V	7.068		
Totaal Product 10.3. ICT en facilitaire zaken	V	7.068		
Totaal Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering exclusief reserve mutaties	V	4.424.870		
Verrekeningen reserves				
Saldo programma na verrekening met reserves binnen programma 10 zelf			V	4.424.870
Totaal saldo jaarrekening voor bestemming reserves				
	V	19.631.359		
Mutaties reserves				
Bijdrage aan reserve grondwaterheffing	N	-406.563		
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	N	-391.415		
Bijdrage aan Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	N	-196.369		
Bijdrage aan RSP reserve	N	-8.429.319		

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG	N	-1.934.340		
Bijdrage aan reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	N	-676.146		
Bijdrage van reserve versterking economisch structuur	V	175.985		
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	V	51.406		
Mutaties reserves	N	-11.806.761		
Totaal Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering inclusief reserve mutaties	N	-7.381.891		
totale Verrekeningen reserves		N	-11.806.761	
Totaal saldo jaarrekening na bestemming reserves				7.824.598

II.3 Balans per 31 december 2011

(x € 1.000,--)

	31 december 2010	31 december 2011
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
- investeringen in economisch nut	33.797	43.308
- investeringen in maatschappelijk nut	57.383	58.380
Financiële vaste activa		
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	855	690
- overige verstrekte langlopende leningen	77.747	116.591
	169.781	218.969
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar		
- vorderingen op openbare lichamen	3.960	11.692
- verstrekte kasgeldleningen	95.124	77.300
- overige vorderingen	23.375	14.257
Liquide middelen	198.670	210.811
Overlopende activa	41.851	27.013
Voorraden		527
	362.979	341.599
Totaal activa	532.760	560.568
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	47.305	44.842
Bestemmingsreserves	304.008	340.329
Resultaat	12.801	19.631
	364.114	404.802
Voorzieningen		
Voorzieningen t.b.v. derden	2.101	2.217
Voorzieningen	27.743	17.383
	29.845	19.600
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	840	389
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
- overige schulden	19.874	16.268
- overlopende passiva	118.088	119.508
	137.962	135.777
Totaal passiva	532.760	560.568
De som van de gewaarborgde geldleningen bedraagt:	5.582	5.001

II.4 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

Algemeen

De programmaverantwoording is opgesteld met inachtneming van de waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling zoals vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Door invoering van het BTW-compensatiefonds zijn alle lasten netto, dus exclusief het betaalde BTW-deel, verantwoord.

Balans

Algemeen

De activa en passiva worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

De jaarlijkse afschrijvingen worden bepaald volgens de lineaire methode of volgens het annuïteitenprincipe.

Investering	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Sluizen	100
Bruggen en viaducten	90
Provinciale gebouwen	50
Meubilair	10
(Voorzieningen bij) waterwegen	30
(Aanleg van) wegen	20
Rotondes en verkeersdrempels ed	10
Immateriële activa	maximaal 5
Transportmiddelen ed	5
Hardware (automatisering)	4
Software (automatisering)	4
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	15

* Bijdragen aan activa in eigendom van derden m.b.t. investeringen Verkeer- en Vervoer worden vanaf 2009 in 1 jaar afgeschreven. Voor bijdragen aan activa in eigendom van derden m.b.t. Relatienotagebieden geldt een afschrijvingstermijn van 10 jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op historische kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Financiële vaste activa

De deelnemingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere verkrijgingsprijs. Aandelen waarvan de intrinsieke waarde lager is dan de nominale waarde of verkrijgingsprijs, worden tegen lagere marktwaarde opgenomen. De in het volgende dienstjaar te ontvangen aflossingsbedragen op de verstrekte langlopende leningen worden niet naar de vlottende activa overgebracht. Onder de Financiële vaste activa worden ook opgenomen alle bijdragen in investeringen van derden. De onder deze noemer geactiveerde uitgaven worden gewaardeerd op historische kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen.

De jaarlijkse afschrijvingen worden bepaald volgens de lineaire methode of volgens het annuïteitenprincipe.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Opgenomen geldleningen

De in het volgende dienstjaar te betalen aflossingsbedragen worden niet naar de vlottende passiva overgebracht.

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen zijn “binnenlijns” vermeld in de balans, tegen het nominale bedrag van de resterende borgstelling.

II.5 Toelichting op de balans per 31 december 2011

Inleiding

Het verloop van enkele posten gedurende het jaar is weergegeven in een mutatieoverzicht. De bedragen in de overzichten zijn in duizenden euro's. De balans is conform de voorgeschreven wijze van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgesteld.

Materiele vaste activa (€ 101.687)

(x € 1.000,--)	Boekwaarde 1 januari 2011	Investerings	Afschrij- ving	Bijdragen derden	Boekwaarde 31 december 2011
Bedrijfsgebouwen	24.390	11.149	818	5.196	29.525
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	57.308	6.940	3.975	1.977	58.296
Machines, apparaten en installaties	9.482	5.134	749	-	13.867
Totaal	91.180	23.222	5.542	7.172	101.687

De boekwaarde van de materiële vaste activa is ten opzichte van 31 december 2010 toegenomen met € 10.507.000,-- Dat de materiële vaste activa dit jaar sterk zijn toegenomen, heeft voornamelijk te maken met investeringen t.b.v. de uitbreiding van het Drents Museum, investeringen in verkeer en vervoer projecten en investeringen m.b.t. de revitalisering van het provinciehuis. De investeringen met betrekking tot grond-, weg- en waterbouwkundige werken hebben betrekking op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. De investeringen die betrekking hebben op de bedrijfsgebouwen, vervoersmiddelen en machines, apparaten en installaties hebben grotendeels betrekking op investeringen met een economisch nut. De kapitaallasten van investeringen die worden gefinancierd uit het krediet Investeringsverkeer en vervoer worden gedekt door de bestemmingsreserve Investeringsverkeer en vervoer.

Financiële vaste activa (€ 117.281)

De financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren

(x € 1.000,--)	1 januari 2011	31 december 2011
Deelnemingen	855	690
Hypotheek ambtenaren	24.726	22.992
Overige uitgegeven langlopende leningen	50.172	91.922
Bijdragen in activa in eigendom van derden	2.848	1.678
Totaal	78.601	117.281

Deelnemingen

De provincie Drenthe bezit belangen in diverse instellingen. Deze effecten zijn bestemd om duurzaam ten dienste van de eigen bedrijfsuitoefening te staan.

De volgende belangen zijn per 31 december 2011 in het bezit van de provincie Drenthe.

(x 1.000)	aandelen	Intrinsieke waarde	Boekwaarde per 31-12-11	Stille reserve	Nominale waarde
NV Bank Nederlandse Gemeenten	87.750	3.657	199	3.458	219
Groningen Airport Eelde	3.600	4.188	p.m.	4.188	1.252
Nederlandse Waterschapsbank	40	720	4	716	5
Enexis Holding NV	3.414.335	67.604	392	67.211	3.414
Vordering op Enexis BV	45.621	2		2	
Verkoop Vennootschap BV	45.621	17.787		17.787	
Attero Holding NV (v.h. Essent Milieu Holding NV)	3.414.335	5.873	76	5.797	34
CBL Vennootschap BV	45.621	5		5	
Claim Staat Vennootschap BV	45.621	2		2	
Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij	11	8	p.m.	8	5
Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)	973	21.112	18	21.094	49
Totaal		120.958	690	120.268	4.979

De dividendopbrengsten moeten worden verantwoord in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat. Omdat de algemene vergadering van aandeelhouders pas in het jaar t+1 beslist over het dividend, moet het dividend worden verantwoord in de jaarrekening van het jaar t+1. Op basis hiervan is de dividend opgenomen, die in 2011 is ontvangen. De aandelen zijn op de balans opgenomen tegen de nominale waarde. Om inzicht te geven in een meer reële waarde is tevens de stille reserve die in de waarde van de aandelen verscholen zit aangegeven. Deze waarde is berekend door rekening te houden met de intrinsieke waarde van de deelnemingen en de verhouding van het aandelenbezit van de provincie t.o.v. van de andere aandeelhouders. De aandelen van de NOM en Groningen Airport Eelde NV zijn p.m. gepresenteerd, aangezien de waarde van deze aandelen lager is dan de nominale waarde. In 2011 zijn de aandelen van Publiek Belang Electriciteitsproductie BV verkocht.

Hypotheekleningen ambtenaren

De door de provincie in het verleden verstrekte geldleningen inzake hypotheekleningen ambtenaren zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000)	Boekwaarde 1 januari 2011	Verstrekte leningen	aflossing	Boekwaarde 31 december 2011	Rente
	24.726		1.735	22.992	904

Overige uitgegeven langlopende geldleningen

De door de provincie verstrekte langlopende geldleningen zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)	Stand 1 januari 2011	Verstreekte leningen	Aflossing	Stand 31 december 2011	Rente
Verstreekte geldleningen (deposito's)		41.427		41.427	1.224
NV Edon(achtergesteld)	4.248			4.248	382
RTV Drenthe	3.508	5	182	3.331	123
Drentse Participatie Maatschappij	1.000	500		1.500	59
Leningen via NRF	357			357	5
Deelneming Enexis	41.059			41.059	1.908
	50.172	41.932	182	91.922	3.701

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)	Boekwaarde 1 januari 2011	Investerings	Afschrijving	Bijdragen derden	Boekwaarde 31 december 2011
	2.848		1.170		1.678

Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar (€ 103.248)

Vorderingen

(x € 1.000,--)	1 januari 2011	31 december 2011	Ontwikkeling
Debiteuren	4.722	15.866	11.144
Deposito's u/g	95.124	77.300	17.824-
Overige vorderingen	22.613	10.082	12.530-
Totaal	122.458	103.248	19.210-

Van het bedrag dat opgenomen is onder debiteuren heeft een bedrag van € 11.692.000,-- betrekking op vorderingen op openbare lichamen en de rest heeft betrekking op overige vorderingen. Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht van € 708.000,--. Van het saldo van de vorderingen op 31 december 2011 resteert per 8 februari 2012 6.498.000,--. Hiervan hadden 25.000 een vervaldatum van na 8 februari 2012.

Liquide middelen (€ 210.811)

Onder de liquide middelen zijn alle tegoeden opgenomen die per direct ter vrije beschikking van de provincie Drenthe staan.

(x € 1.000,--)	1 januari 2011	31 december 2011	Ontwikkeling
Bank Nederlandse Gemeenten			
ABN AMRO Bank	3.704	25.242	21.538
ING (Postbank)	10.020	42	9.978-
ABN AMRO Parkeerrekening	41.000	16.904	24.096-
Groenfonds	24.356	32.724	8.367
Groenfonds op Drentse Maat	644	1.558	914
Groenfonds Eerste bebossing landbouwgrond	1.045	1.342	297
ABN-AMRO Ondernemers Top Deposito	5.000	5.000	
ABN-AMRO Top Deposito	10.000	10.000	
ABN-AMRO Loyaal Deposito	10.360	5.000	5.360-
ING Bonus Zakenrekening	10.000	10.000	
ING Bonus Zakenrekening	10.000	10.000	
RABO Bedrijfsdeposito	2.500	2.500	
RABO Bedrijfsdeposito	2.500		2.500-
Groenfonds Klimaatbos Drenthe	727	658	69-
Gronfonds Garantielening Grondaankoop EHS Drenthe	1.138	1.145	8
Nationaal Restauratiefonds Hypotheken	2.585	2.591	6
RABO Bedrijfsbonusrekening	5.000	10.000	5.000
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten	724	542	182-
Nationaal Restauratiefonds Subsidies	860	337	522-
ING LMA	20.000	20.000	
RABO Bedrijfsplusrekening	1.500		1.500-
ABN-AMRO Ondernemers	5.000	5.000	
ING Zakelijke Rekening	1	1	
ABN-AMRO Ondernemers Top Deposito	5.000	5.000	
ING LMA Spaarrekening	20.000	20.000	
ABN-AMRO Ondernemers Deposito	5.000	5.000	
RABO	1	1	
RABO Streekrekening		5.000	5.000
ING Extra Bonus Zakenrekening		10.000	10.000
RABO		5.100	5.100
ING		20	20
ABN		41	41
Groenfonds Provincie Drenthe Compensatiefonds		54	54
Kas	5	7	2
Totaal	198.670	210.811	12.141

De ontwikkeling van het saldo van de Groenfondstrekening kan als volgt worden gespecificeerd.

	2011		Cumulatief t/m 2011	
Saldo RC Groenfonds begin	24.356		0	
Ontvangen van het Ministerie van LNV (ILG)	36.325		152.473	
Onttrokken ten behoeve van ILG	-28.235	28.235	-122.471	122.471
Ontvangen rente	289		2.782	
Kostenvergoeding	-12		-60	
Saldo RC Groenfonds eind	32.723		32.723	
Besteding ILG (excl. PNB)				
Besteding DR	7.398		32.223	
Besteding DLG	18.104		105.453	
Overig (provincie)	0		-2.151	
Correctie in verband met grondvoorraad	17.839		0	
Totaal	43.341	25.502	135.525	135.525
Financiering via groenfonds van rijksaandeel ILG		2.733		-13.054

Overlopende activa (€ 27.013)

(x € 1.000,-)	1 januari 2011	31 december 2011	Ontwikkeling
Nog te ontvangen inkomsten	17.187	9.394	7.793-
Nog te declareren bedragen	2.029	2.668	639
Gedeclareerde bedragen BCF	11.178	10.221	956-
Vooruitbetaalde kosten	10.618	4.039	6.579-
Overige overlopende activa	840	690	150-
Totaal	41.851	27.013	14.839-

Nog te ontvangen inkomsten

Dit betreft de raming van een aantal nog te ontvangen bedragen, die ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog niet waren afgewikkeld. De grootste bedragen hebben betrekking op spaar-, coupon- en depositorente 2011 ad. 3.409.000,- opcenten motorrijtuigenbelasting december 2011 ad. 3.729.000,-, de nog te ontvangen bijdrage van DLG in het kader van het project vaarverbinding Erica-Ter Apel ad. 912.000 en de bijdrage o.g.v. bedrijvenregeling ad. 579.000,-.

Nog te declareren bedragen

Dit betreft de nog in rekening te brengen bedragen bij derden, waarbij de afrekening in 2012 wordt gemaakt.

Vooruitbetaalde kosten

Deze post heeft voornamelijk betrekking op ILG, vooruitbetaalde subsidies/bijdragen, verzekeringspremies/abonnementsgelden 2012 en uitbetaalde factievergoedingen 1e kwartaal 2012.

Overige overlopende activa

Dit betreft de nog te coderen facturen in het kader van ILG en de terug te ontvangen middelen van derden in het kader van de Regeling verplaatsing agrarische bedrijven.

Voorraden (€ 527)

(x € 1.000,--)	1 januari 2011	31 december 2011	Ontwikkeling
Onderhanden werken derden		525	525
Vooruitbetalingen t.a.v. voorraden		2	2
Totaal	-	527	527

Onderhanden werken derden

Deze post heeft betrekking de aanleg van landbouwtunnels onder de N48. Dit project wordt in samenwerking van de provincie Overijssel uitgevoerd voor Rijkswaterstaat.

Eigen vermogen (€ 404.802)

Alle aangegane verplichtingen met betrekking tot de reserves zijn inde balans verwerkt.

(x € 1.000)	1 januari 2011	Storting	Uitname	31 december 2011
Algemene reserve	50.336	14.955	20.448	44.842
Bestemmingsreserve	313.778	42.878	16.327	340.329
Resultaat				19.631
	364.114	57.832	36.776	404.802

Een gedetailleerd overzicht van alle reserves is opgenomen in de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

Voorzieningen (€ 19.600)

Alle aangegane verplichtingen met betrekking tot de voorzieningen zijn in de balans verwerkt. De mutaties in voorzieningen kunnen als volgt worden weergegeven.

(x € 1.000,--)	1 januari 2011	Storting	Uitname	31 december 2011
Voorzieningen tbv derden	2.101	115		2.217
Voorzieningen	27.743	771	11.131	17.383
	29.845	887	11.131	19.600

Een gedetailleerd overzicht van alle voorzieningen is opgenomen in de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd >1 jaar (€ 389)

De langlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(x 1000,--)	1 januari 2011	Opgenomen	Aflossing	31 december 2011	Rente %
Opgenomen leningen					
Stichting Nationaal Groenfonds	587		450	136	3,50
Stichting Nationaal Groenfonds	100			100	4,30
Stichting Nationaal Groenfonds	153			153	4,30
	840		450	389	

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd <1 jaar (€ 135.777)

Overige schulden (€ 16.268)

De vlottende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	1 januari 2011	31 december 2011	Ontwikkeling
Overige schulden	15.417	10.873	4.544-
Rekening-courantsaldi	4.457	5.396	938
Totaal	19.874	16.268	3.606-

Het openstaande bedrag aan crediteuren, dat onder overige schulden is gerangschikt, is per 31 december 2011 € 10.863.000,--. Van het saldo overige schulden heeft € 3.318.000,-- betrekking op schulden aan openbare lichamen en de rest heeft betrekking op overige crediteuren. Van het saldo crediteuren op 31 december 2011 resteert per 8 februari 2011 nog € 1.693.000,--.

De saldi van diverse rekening-courantrekeningen hebben voornamelijk betrekking op Europese of regionale projecten, waarvoor de provincie de administratie voert.

Overlopende passiva (€ 119.508)

De overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	1 januari 2011	31 december 2011	Ontwikkeling
Nog te betalen posten	65.994	73.638	7.644
Verstekte voorschotten		1	1
Diverse overlopende posten	501-	8.397	8.898
Vooruitontvangen bedragen specifieke uitkeringen	51.030	35.633	15.397-
Nog af te dragen sociale premies en loonheffing	1.869	1.791	77-
Te verrekenen BTW	304-	48	352
Totaal	118.088	119.508	1.421

Nog te betalen posten

Onder de Nog te betalen posten is het totaal van de aangegane verplichtingen per 31 december 2011 verantwoord.

Diverse overlopende posten

Onder deze post zijn overige vooruit ontvangen inkomsten verantwoord.

Vooruit ontvangen bedragen specifieke uitkeringen

Onder deze post zijn middelen verantwoord die van derden (overheidslichamen) zijn ontvangen met een specifiek bestedingsdoel.

De vooruit ontvangen bedragen specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	1 januari 2011	31 december 2011	Ontwikkeling
BDU overig	6.499	4.383	2.116-
BDU openbaar vervoer	13.814	7.275	6.538-
Bodemsaneringen	2.767	2.681	86-
Saneringsmaatregelen industrielaawai	1.010	996	15-
Besluit locatiegebonden subsidies	472	160	313-
Stedelijke vernieuwing	2.336	106	2.230-
Jeugdzorg	1.077-	131	1.208
Investeringsbudget Landelijk Gebied	23.964	16.947	7.016-
BTW ILG-DLG	877	877	
Leren voor duurzaamheid	118	15-	133-
Overloop ontvangen gelden CPO	250	200	50-
ISV 3 Stadsvernieuwing en herstructurering		1.346	1.346
ISV 3 Geluid		58	58
ISV 3 Bodem		487	487
	51.030	35.633	15.397-

Nog af te dragen sociale premies en loonheffing

De inhoudingen die nog moeten worden verrekend betreffen voornamelijk loonheffing.

Te verrekenen BTW

Het betreft hier nog te verrekenen BTW over de maand december 2011 en overlopende BTW.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële langlopende verplichtingen

Conform artikel 53 Besluit begroting en verantwoording worden hieronder de volgende contracten vermeld met een langdurig karakter.

Catering	240
Beveiliging	200
Drukwerkmachines	130
Schoonmaak	200
Autohuur	50
Verzekeringen	155
Accountantskosten	33
Gas- en elektriciteit	265
Autolease	106
Onderhoud hard- en software	1.029
Telefonie	90
	2.498

II.6 Incidentele baten en lasten

Programma/Product	Rekening 2011	Begroting 2011	Afwijking
Incidentele lasten			
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur			
Drenthe goed bestuurd; Provincie Nieuwe Stijl	334.747	476.970	-142.223
Totaal Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	334.747	476.970	-142.223
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit			
Kapitaallasten projecten infrastructuur	31.818	31.818	-0
Bereikbaarheid: Onderhoud en verbeteringswerken N34	1.323.854	2.000.000	-676.146
Bereikbaarheid: Aanleg Meppelerdiepschutsluis	208.892	200.000	8.892
Vaarwegen: Vaarwegverbinding Erica - Ter Apel	5.373.300	5.606.669	-233.369
Totaal Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	6.937.864	7.838.487	-900.623
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP			
Regio Specifiek Pakket (RSP).	519.214	1.078.791	-559.577
Totaal Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	519.214	1.078.791	-559.577
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur			
Totaal sociaal domein	1.687.562	1.900.242	-212.680
Jeugd en onderwijs	1.980.662	2.261.251	-280.589
Totaal Erfgoed	245.770	652.870	-407.100
Totaal Kunsten (Drenthe in beeld)	124.329	125.000	-671
Totaal Kunsten (Flexmiddelen Culturele en Museale agenda)	328.673	439.640	-110.967
Totaal Kunsten (Het grote publiek)	909.934	900.500	9.434
Totaal Kunsten (Museumbeleid)	373.000	625.000	-252.000
Totaal Media (regionale omroep bibliotheken en archief).	142.768	212.000	-69.232
Totaal Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	5.792.698	7.116.503	-1.323.805
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling			
Stimulering Drentse woningmarkt	710.900	715.160	-4.260
ISV	3538575,83	3.730.060	-191.484
Totaal Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	4.249.476	4.445.220	-195.744
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem			
Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)	28.382	31.782	-3.400
Milieubeleid en ondergrond	993.109	801.762	191.347
Uitvoering Besluit luchtkwaliteit	23.500	75.000	-51.500
Vergunning verlening en handhaving	482.005	580.333	-98.328
Aardkundige waarden	5.907	25.000	-19.093
Totaal Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	1.532.903	1.513.877	19.026
Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie			
Projecten Milieu en Energie	713.238	698.652	14.586
Totaal Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	713.238	698.652	14.586
Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt			
Herstructureringsbedrijventerreinen (decentr. uitk)	435.000	400.000	35.000
Totaal Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	435.000	400.000	35.000
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering			
Digitalisering	491.170	490.400	770
Proceskosten en organisatieontwikkeling	513.723	483.342	30.381

Programma/Product	Rekening 2011	Begroting 2011	Afwijking
Financieel akkoord 2008 Rijk/IPO	5.000.000	5.000.000	0
Bijdrage aan reserve grondwaterheffing	406.563	0	406.563
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	612.956	221.541	391.415
Bijdrage aan saldireserve	4.954.681	4.954.681	0
Bijdrage aan reserve versterking economisch structuur	1.867.771	2.043.756	-175.985
Bijdrage aan Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	196.369	0	196.369
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG	3.672.526	1.738.186	1.934.340
Bijdrage aan RSP reserve	20.345.255	11.915.936	8.429.319
Bijdrage aan reserve vitaal platteland	25.000.000	25.000.000	0
Bijdrage aan Risicoreserve	10.000.000	10.000.000	0
ICT en facilitaire zaken	943.424	967.157	-23.733
Totaal Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	74.004.438	62.814.999	11.189.439
Totaal incidentele lasten	93.287.126	84.606.056	8.681.070

Programma/Product	Rekening 2011	Begroting 2011	Afwijking
Incidentele baten			
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur			
PUMA middelen (rijk)	-140.000	-140.000	0
Totaal Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	-140.000	-140.000	0
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit			
Vaarwegverbinding Erica - Ter Apel	-5.351.000	-5.388.000	37.000
Totaal Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	-5.351.000	-5.388.000	37.000
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP			
Regionaal Specifiek Pakket (RSP)	-9.500.756	-1.631.014	-7.869.742
Totaal Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	-9.500.756	-1.631.014	-7.869.742
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur			
Product 4.4. Kunsten, erfgoed en media	-606.631	-602.757	-3.874
Totaal Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	-606.631	-602.757	-3.874
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling			
Stedelijke ontwikkeling (ISV)	-362.545	-562.545	200.000
Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)	-299.200	-136.377	-162.823
Totaal Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	-661.745	-698.922	37.177
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem			
Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond	-244.718	-344.319	99.601
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	-196.715	-100.000	-96.715
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	-441.432	-444.319	2.887
Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie			
Product 8.1. Klimaat en Energie	-690.165	-643.274	-46.891
Totaal Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	-690.165	-643.274	-46.891
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering			
Bijdrage Rijk verzameluitkering EI&I natuur en milieu educatie (NME)	-15.000	-15.000	0
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	-1.323.854	-2.000.000	676.146
Bijdrage van reserve grondwaterheffing	-85.000	-85.000	0
Bijdrage van reserve Investeringsverkeer en vervoer	-31.818	-31.818	0
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	-51.406	0	-51.406
Bijdrage van Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten	-5.468.000	-5.468.000	0
Bijdrage van Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	-1.618.669	-1.618.669	0

Programma/Product	Rekening 2011	Begroting 2011	Afwijking
Bijdrage van de reserve voor algemene doeleinden	-20.448.370	-20.448.370	0
Bijdrage van de Financieringsreserve	-7.123.841	-7.123.841	0
Decentralisatie uitkering Groen Gas Hub Wijster	-3.840.000	-3.840.000	0
Decentralisatie-uitkering integratieuitkering Cultuurparticipatie	-298.118	-298.118	0
Decentralisatie-uitkering ISV	-2.702.364	-2.702.364	0
Decentralisatie-uitkering RSP (extrapolatie)	-866.129	-863.713	-2.416
Decentralisatie-uitkering stimulering van Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK)	-78.094	-78.094	0
Decentralisatie-uitkering uitname muskus- en beverrattenbestrijding	-50.668	-50.668	0
Dividend beleggingsfondsen	6.891	-6.891	13.782
Dividend CBL Vennootschap b.v.	-1.607.502	-1.635.048	27.546
Dividend Publiek Electriciteitsproductie BV (PBE)	-20.061.883	-20.052.158	-9.725
Electriciteitsvoorziening dividenden en winst (Enexis)	-7.491.452	-7.491.452	-0
Luchthavens 2011-2014	-61.140	-61.140	0
Totaal Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	-73.216.418	-73.870.344	653.926
Totaal incidentele baten	-90.608.148	-83.418.630	-7.189.518
Totaal generaal	2.678.978	1.187.426	1.491.552

Overige gegevens

III.1.1 Investeringsprojecten

Investeringsprojecten

In 2011 waren in totaal 137 lopende investeringsprojecten. Het merendeel van de projecten (79) wordt uitgevoerd ten behoeve van de bereikbaarheid volgens het Provinciaal Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer. De overige projecten hebben betrekking op wegen en vaarwegen (21), ICT en facilitaire zaken (35) en overig (2). De totale netto-investering op de provinciale investeringsprojecten in 2011 bedraagt € 16.050.000,- tegen € 27.187.000,- in 2010.

Van de 137 lopende projecten, zijn er 21 in financieel en technisch opzicht geheel afgerond (waarvan 9 verkeer en vervoer projecten). De begrote totale netto-investering van deze af te sluiten projecten is € 25.922.000,-. Dit bedrag is onderschreden met € 1.093.000,-. Hierbij laten de afgesloten verkeer- en vervoerprojecten een voordeel zien van € 771.000,- en de investeringen in revitalisering provinciehuis en digitalisering een voordeel van € 322.000,-. Het voordeel op de investeringskredieten vertaalt zich vanaf 2011 in lagere kapitaallasten, waarbij het voordeel van de lagere kapitaallasten op de afgesloten verkeer- en vervoerprojecten weer ten gunste komt van de reserve investeringen verkeer en vervoer.

Investeringsprojecten kunnen als volgt worden gerecapituleerd.

(x 1.000,-)	verstekte kredieten	realisatie	kredietruimte
116 lopende investeringsprojecten			
uitgaven 1 januari 2011		40.868	
investeringsprojecten 2011		16.082	
totale uitgaven	118.941	56.950	61.992
Bijdragen derden en reserves 1 januari 2011		5.437	
ontvangen bijdragen 2011		6.057	
totale bijdragen 2011	22.302	11.494	10.807
totaal netto	96.639	45.456	51.183
De dit jaar afgesloten 21 projecten			
uitgaven 1 januari 2011		29.843	
investeringsprojecten 2011		7.140	
totale uitgaven	37.728	36.983	745
Bijdragen derden en reserves 1 januari 2011		11.627	
ontvangen bijdragen 2011		1.115	
totale bijdragen 2011	12.394	12.742	-348
Totaal netto	25.334	24.241	1.093
Totaal generaal	121.973	69.697	52.276

netto investering in 2011 (x 1000)	
totale uitgaven 2011	23.222
totale inkomsten 2011	7.172
netto investering	16.050

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn op de navolgende wijze aan programma's doorberekend.

Programma	Budget	Realisatie	Vershil	V/N
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	8.029.599	8.029.599	0	-
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	1.153.456	1.153.456	0	V
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	345.680	352.774	-7.094	N
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	53.734	53.734	0	-
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	1.967.684	1.967.686	-2	N
Totaal	11.550.153	11.557.249	-7.096	N

De kapitaallasten die worden toegerekend aan programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit komen voor een groot deel ten laste van de reserve investeringen en vervoer.

Overzicht restant kredieten van lopende investeringsprojecten

Nummer	Omschrijving	Krediet	Kosten	Opbrengsten
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit				
2.1 Bereikbaarheid pup 2010 en eerder				
6300405	N853 ontsluiting Vierslagen	7.950.000	9.541.470	-845.088
6300502	N371 aanpassingen herinrichting	1.161.935	1.274.246	-20.000
6300515	Transferium: incl. omleiding N372 en aansluiting A7 bij Peizermade	1.274.690	1.169.587	0
6300517	Bijdrage prov. Bereikbaarheid Assen FVV Stationsomgeving/Peelo	5.000.000	3.000.000	0
6300520	Bijdrage prov. Bereikbaarheid Meppel FVV Fietsroute Koedijkslanden	500.000	0	0
6300602	N34 Fietstunnel Gieten	150.000	1.957.031	-1.817.995
6300604	UCSA6 Opw fietsrAss-Vri+aanpOVvz	1.140.000	1.787.563	-1.101.155
6300607	UCSC6 Herinri stationsomg Coevorden	500.000	0	0
6300613	TRO6 N375 Aanl rotonde west aansl A28	400.000	168.749	-75.000
6300705	N371 Aansluiting N371/N373 / Optimalisering aansluiting N371/N373 (Norgerbrug)	6.327.300	686.953	0
6300708	N372 Roden-Peizermade richtlijn EHK	700.000	556.695	-16.000
6300709	N386 aansluiting Peize-Zuid	375.000	859.997	-427.500
6300711	A28/N386 Versnelling Q-liner Assen-Groningen+ verbetering halte A28/N386	100.000	0	0
6300713	Q-liner Zuidlaren-Groningen	200.000	57.788	0
6300714	N386 Toegankelijkheid NP Drentse Aa	250.000	1.270.703	-449.776
6300716	OV-vriendelijke ontsluiting	250.000	120.000	0
6300718	Knooppunt Hoogeveen-oost (carpoolplaats + Haltevoorziening)	125.000	0	0
6300723	Ontsluiting woonwijken Nw. Amsterdamsestraat	328.000	0	0
6300724	Verdubbeling Nw. Amsterdamsestraat + Rotonde	300.000	0	0
6300727	Gemeente Emmen Dynamisch informatiesysteem	100.000	0	0
6300729	N379 Bargercompascuum microrotonde	250.000	250.000	0
6300732	Gieten Multimodaal knooppunt	1.000.000	1.517.121	-11.534
6300733	N374 Busstation Borger	800.000	86.908	0
6300734	N374 Dynamisch informatiesysteem	100.000	27.023	0

Reconstructie n374

restant/tekort	Af te sluiten	Opmerkingen
-746.383	Nee	Ontsluiting in gebruik in 2010, BDU-bijdrage 1,5 miljoen is nog niet verwerkt. Ook nog afrekening nodig met gemeente van 0,7 miljoen in 2012
-92.311	Nee	Afrekening volgt in loop 2012, project samen beoordelen met 6300734, 6300736 en 6300912
105.103	Nee	Afrekening in 2012.
2.000.000	Nee	Betreft reservering, is onderdeel RSP-afspraken
500.000	Nee	Project afgerond, afrekening met Meppel volgt.
10.964	Ja	Tunnel is in gebruik genomen
453.592	Nee	Assen-Vries is afgerond, uit onderbesteding is een bedrag van 140.000 toegevoegd aan budget, volgt nog bijdrage Regio Groningen-Assen van 110.000
500.000	Nee	Loopt volgens planning. Is nu onderdeel financiering RSP Coevorden.
306.251	Nee	afrekening in loop 2012. project hangt samen met 6300908. brief aan investeerder wordt verstuurd
5.640.347	Nee	politieke besluitvorming kost veel tijd; bestemmingsplanprocedure gemeente Midden-Drenthe is nu gestart
159.305	Nee	Loopt volgens planning
-57.497	Ja	Aansluiting is in gebruik.
100.000	Nee	Betreft bijdrage aan derden. Loopt volgens planning
142.212	Nee	Betreft bijdrage aan derden. Loopt volgens planning
-570.927	Nee	met DLG moet nog worden afgerekend
130.000	Nee	Dit project is vervallen, bijdrage beschikbaar gesteld voor: uitbreiding P&R-terrein (130.000) en fietsbrug Berggierslanden (120.000), projecten zijn uitgevoerd, afrekening in 2012
125.000	Nee	Project is uitgevoerd, afrekening in 2012
328.000	Nee	Convenantproject. Is afgerond. wordt in 2012 afgerekend
300.000	Nee	Convenantproject. Is afgerond. wordt in 2012 afgerekend
100.000	Nee	Project is gestart in 2011. Loopt volgens planning.
0	Ja	project was in maart 2011 gereed en is afgerekend
-505.587	Nee	Loopt volgens planning. 1e fase knooppunt is gereed en in bedrijf. 2e fase (binnenterrein busplein) is in uitvoering. Er wordt bijdrage gevraagd uit RSP HOV en Transferia van 0,6 miljoen.
713.092	Nee	project gereed, maar Borger is gefinancierd uit N34 budget; dit moet nog afgerekend worden
72.977	Nee	afrekening in loop 2012, project samen beoordelen met 6300502

Overzicht restant kredieten van lopende investeringsprojecten

Nummer	Omschrijving	Krediet	Kosten	Opbrengsten
6300736	N371 Wegvak Norgerbrug-Witytelerbrug (hm 5.1-27.5) richtlijn EHK.	160.000	1.164	0
6300740	Toegankelijkheid Dwingelderveld	250.000	0	0
6300807	N374/N857 Reconstructie aansluiting	700.000	0	0
6300809	Fietsenstalling Coevorden	125.000	0	0
6300810	Maatregelen Nw. Amsterdamsestraat	3.800.000	0	0
6300811	Schutstraat Hoogeveen	810.000	0	0
6300812	Fietsbrug Hoogeveenschevaart	1.000.000	0	0
6300813	N375/A32 Rotondes aansluiting	333.000	940.704	-669.427
6300814	Vormgeving Verbindingsweg	250.000	0	0
6300815	Parkeerverwijssysteem	200.000	0	0
6300818	N372/N386Vervanging VRI	1.000.000	8.594	0
6300819	N372 Busbaan Peizermade-Peize	800.000	2.957.736	-2.600.000
6300820	N919 DRIS Veenhuizen	100.000	0	0
6300821	N919 Traverse Veenhuizen: aansluiting Bankenbosch	400.000	112.764	0
6300822	N919 Herinrichting wegvakken hm. 3.0-6.9 enNorgerhaven-Laan Weldadigheid	1.222.475	1.933.675	0
6300823	N386 DRIS Vries-Zuidlaren	225.000	0	0
6300824	N386 DRIS Tynaarlo	100.000	0	0
6300904	N34 aansluiting Eext op verkeersplein Gieten (6e poot)	250.000	0	0
6300907	Bijdrage aan Station Emmen-Zuid	3.500.000	0	0
6300909	N48: Bijdrage nieuwe ontsluitingsweg Zuidwolde	750.000	37.980	0
6300910	N386: Planuitwerking 'Mooi zo, veilig zo' De Groeve	100.000	5.900	0
6300911	N374; herinr. wegvak Borger-Schoonloo, afslag Westdorp	1.111.482	441.140	0
6300912	N371: Herinr. Wegvak Norgerbrug-Hoogersmilde (incl. Bovensmilde en Smilde)	1.284.000	1.415.923	0
6300914	N353: Wegvak Darp-Wapserveen inrichten tot GOW B (markering)	78.240	0	0
6300915	N371: aanp. Wegvak Willelde-Havelte als GOW	149.960	35.673	0
6300917	N855: herinr. Bebouwde kom Wapse	350.000	440.314	0
6300919	Bijdrage kunstprojecten langs provinciale wegen	50.000	100.639	-50.000
6300921	A28: aanleg bewaakt parkeren voor vrachtauto's in Rogat	75.000	75.000	0
6300922	Aanleg 50 haltevoorzieningen langs prov. Wegen (onderdeel Kolibri)	250.000	164.672	0
6300924	Maatregelen spoor Zwolle-Emmen.	1.300.000	0	0
6300925	Binnenhavens en Vaarwegen voor de QuickWins in Coevorden	700.000	0	0
6301003	Kunstprojecten langs provinciale wegen	50.000	4.500	0
6301007	Aanleg 50 haltevoorzieningen langs prov. Wegen (Kolibri)	250.000	2.675	0
6301009	Studie Luchtvaartbeleid	80.000	70.000	0
	Studie OV + spoor in Drenthe	150.000	58.390	0
	Vervolgstudie Dryport c.a.	20.000	30.000	0
6301010	N919: Bijdrage voor maatregelen Poorten Veenhuizen	430.000	8.810	0
6301011	N379 Aanpassen wegvak hm. 0.3-4.3 aan richtlijn EHK	240.000	248.342	0
6301012	N386:Mooi zo, Veilig zo De Groeve	425.000	1.336.143	0
6301013	N386/N858; rotonde Donderen	525.000	13.539	0
6301014	(Fietstellers Mon./An.; fietstell./telpunten	125.000	33.899	0
6319956	Emmen-Ter Apel N391 9A256	3.935.096	13.198.104	-9.777.359
		56.936.178	48.008.115	-17.860.834

restant/tekort	Af te sluiten	Opmerkingen
158.836	Nee	afrekening in loop 2012, project samen beoordelen met 6300502
250.000	Nee	Betreft bijdrage aan derden. Loopt volgens planning
700.000	Nee	aanbesteding 1e kwartaal 2012
125.000	Nee	Stalling in gebruik, maar bijdrage moet nog afgerekend worden
3.800.000	Nee	Betreft bijdrage aan derden. Project is in afrondende fase
810.000	Nee	Betreft bijdrage Convenantproject
1.000.000	Nee	Convenantproject is vervallen en budget wordt aangewend voor uitvoering 2 fietspaden. Afrekening met Hoogeveen volgt nog
61.723	Ja	is afgerond en afgerekend
250.000	Nee	Convenant project is in uitvoering
200.000	Nee	Betreft bijdrage aan derden. Twijfel of project doorgaat
991.406	Nee	uitvoering in 2012, ism project 6300708
442.264	Nee	Infra is klaar, VRI's zijn geplaatst, in 2012 afrekening.
100.000	Nee	Gepland in 2012
287.236	Nee	6300821/6300822 hangen samen met 6301010. In uitvoering, klaar in 2012 is verwachting. Eindafrekening 2013/2014 ivm subsidie.
-711.200	Nee	Project is uitgevoerd, afrekening in 2012
225.000	Nee	Zit in planning 2012
100.000	Nee	Zit in planning 2012
250.000	Ja	Project wordt niet uitgevoerd
3.500.000	Nee	Betreft bijdrage aan derden. Is in afhandeling met emmen, afrekening in 2012
712.020	Nee	Afrekening in 2012
94.100	Nee	Plan is klaar, wordt in 2012 afgerekend. Beoordelen met 63010112
670.342	Nee	Deel project in 2010, deel in 2011 uitgevoerd, is in afrondende fase
-131.923	Nee	afrekening in loop 2012, project samen beoordelen met 6300502
78.240	Nee	wel afgerond, niet afsluiten ivm aanvullende maatregelen
114.287	Nee	Wegvak is aangepast, moet nog financieel worden afgewikkeld
-90.314	Nee	Afrekening in 2012
-639	Ja	dit deel afgerond. zie ook projecten: 63011010 en 6301003
0	Ja	Parkeerplaats is in gebruik
85.328	Nee	Project wordt in fase uitgevoerd. i.c.m. onderhoud
1.300.000	Nee	verbeterplan ZI-Emn in 2012 politiek beoordeeld, uitvoering vanaf 2014
700.000	Nee	Loopt volgens planning
45.500	Nee	Opdrachten worden in 2012 verstrekt
247.325	Nee	Project wordt in fases uitgevoerd, i.c.m. onderhoud
10.000	Nee	Loopt volgens planning
91.610		
-10.000		
421.190	Nee	zie opmerking bij 6300822 en 6300823
-8.342	Ja	Aanpassingen zijn uitgevoerd.
-911.143	Nee	Weg is aangepast, afrekening in 2012. Zie ook 6300910
511.461	Nee	start in 2012, beoordelen samen met 6311014 en 6312010.
91.102	Nee	Meerjarig project, loopt volgens planning
514.351	Ja	is afgerond en afgerekend
26.788.898		

Overzicht restant kredieten van lopende investeringsprojecten

Nummer	Omschrijving	Krediet	Kosten	Opbrengsten
2.1 Bereikbaarheid investeringsnota prioriteit 3.11 2011				
6311002	Nieuwe hoofdontsluiting langs Vliegveld Hoogeveen (bijdrage in kader convenant)	1.000.000	0	0
6311003	N386: Maatregelen fietsroute+ Vries-Zuidlaren (1e fase)	250.000	0	0
6311004	Vervolgstudie Transferium De Punt	100.000	22.500	0
6311005	Monitoring: Beleidsmonitoring: onderhoud tellers; licentie- en abonnementskosten	71.750	61.013	0
6311006	Onderzoek: Beleidsonderzoek en metingen Regionale bereikbaarheid	105.000	184.467	-150.000
6311007	PR en Communicatie	100.000	0	0
6311008	N372: herinrichting bebouwde kom Peizermade	1.500.000	1.120.941	0
6311009	N353: Herinrichting Wilhelminaoord	440.000	0	0
6311010	Kunstprojecten langs provinciale wegen	100.000	0	0
6311011	Projecten Mobiliteitsmanagement t.b.v. fiets en carpoolen	100.000	12.490	0
6311012	N381: Maatregelen knooppunt N381/A28 bij Beilen	600.000	61.426	0
6311013	Studies Spoor, OV, Regiotram en Luchtvaart	280.000	204.901	0
6311014	N386: aanvullende maatregelen i.r.m. aanleg Ronde kruispunt N386/N858	100.000	0	0
6311015	N375: realiseren volledige aansluiting Koekangerveld	500.000	0	0
6311016	Studies Veiligheid en Bereikbaarheid	75.000	15.621	-8.900
		5.321.750	1.683.359	-158.900
2.3 Wegen				
6331101	Bronhouderschap Basisregistratie Grootchalige topografie (BGT)	942.000	0	0
6331102	Incidentmanagemnet op de N34, N381 en N372	100.000	0	0
6331104	Zoutloods	1.500.000	0	0
		2.542.000	0	0
2.4 Vaarwegen				
6330006	Erica-Oranjesluis	120.000	22.870	0
	Reconstructie Ericasluis	2.080.000	0	0
6331103	Bedieningspost Stieltjeskanaalsluis	820.000	0	0
6331106	Vervanging BW-2645 brug 23 (Bladderswijk) ophaalbrug uit 1954	715.000	0	0
6331107	Vervanging N371-40750 Pijlebrug draaibrug uit 1922	1.320.000	0	0
6331108	Vervanging N372-07792 Fietsbrug Oude Peizerdiep houten fietsbrug uit 1974	27.500	0	0
6331109	Vervanging N374-38150 Fietsbrug Oude Diep - hout Fietsbrug uit 1974	82.500	0	0
6331110	Vervanging N376-36750 Duikerbrug Holslootsdiep duikerbrug beton uit 1935	275.000	0	0
6331111	Vervanging N386-08150 Oosterbroeksebrug betonbrug uit 1956	660.000	0	0
6331112	Vervanging N386-13550 brug Drentsche Aa betonbrug uit 1956	660.000	0	0
6331113	Vervanging N862-04210 Brug over het Bargerkanaal betonbrug uit 1935	220.000	0	0
6331114	Vervanging VHV-40620 Driftbrug draaibrug uit 1923	550.000	0	0
6331115	Vervanging VHV-41405 Dalerbrug draaibrug uit 1912	550.000	0	0
6331116	Vervanging VHV-43225 Hesselerbrug draaibrug uit 1913	550.000	0	0
6331117	Vervanging VHV-45615 Klenckerbrug draaibrug uit 1920	550.000	0	0
6331118	Vervanging VHV-47170 Haarbrug draaibrug uit 1914	550.000	0	0
6331119	Vervanging VHV-49010 Hoolbrug draaibrug uit 1920	550.000	0	0
6331120	Vervanging VHV-48145 Holslootbrug val verv.staal uit 1955	220.000	0	0
6331121	Vervanging DHV-42290 Paradijssluis houten deuren uit 1926	120.000	0	0
		10.620.000	22.870	0
Totaal programma 2		75.419.928	49.714.343	-18.019.734

	restant/tekort	Af te sluiten	Opmerkingen
	1.000.000	Nee	Afrekening met Hoogeveen volgt, afsluiten in 2012
	250.000	Nee	Project is in uitvoering
	77.500	Nee	Loopt volgens planning
	10.737	Nee	Loopt volgens planning
	70.533	Nee	Loopt volgens planning
	100.000	Nee	Loopt volgens planning
	379.059	Nee	afrekening volgt, beëindiging in 2012
	440.000	Nee	Uitvoerin in 2012
	100.000	Nee	Opdrachten worden in 2012 verstrekt
	87.510	Nee	Diverse onderzoeken gestart
	538.574	Nee	start in 2012, extra bijdrage van RWS van 600.000 toegezegd
	75.099	Nee	Loopt volgens planning
	100.000	Nee	zie tekst 6301013
	500.000	Nee	Volgens planning, in 2011 gestart
	68.279	Nee	Loopt volgens planning
	3.797.291		
	942.000	Nee	Start werkzaamheden staat gepland voor 2012
	100.000	Nee	Start werkzaamheden staat gepland voor 2012
	1.500.000	Nee	Start werkzaamheden staat gepland voor 2012/2013
	2.542.000		
	97.130	Nee	De voorbereiding is in volle gang. Groot onderhoud aan pompen staat gepland voor het najaar/winter. Het tijdstip van uitvoeren blijft echter afhankelijk van de weersomstandigheden, omdat onderhoudswerkzaamheden alleen maar uitgevoerd kunnen worden als er niet gepompt hoeft te worden.
	2.080.000	Nee	Uitvoering Reconstructie Ericasluis en en Oranje sluis worden gezamenlijk opgepakt.
	820.000	Nee	Aanbesteding van dit project zal in 2012 plaatsvinden en zal daar waar mogelijk gelijktijdig met het groot onderhoud worden uitgevoerd. De planning is dat de werkzaamheden in 2013 zullen worden afgerond.
	715.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2014
	1.320.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2013
	27.500	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2013
	82.500	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2013
	275.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2014
	660.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2014
	660.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2012
	220.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2015
	550.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2015
	550.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2015
	550.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2015
	550.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2015
	550.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2015
	550.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2015
	220.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2015
	120.000	Nee	Uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 2012
	10.597.130		
	43.725.319		

Overzicht restant kredieten van lopende investeringsprojecten

Nummer	Omschrijving	Krediet	Kosten	Opbrengsten
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur				
4.4. Kunsten, Erfgoed en media				
6830704	Uitbreiding Drents Museum	14.461.000	20.564.583	-6.200.000
Totaal Programma 4		14.461.000	20.564.583	-6.200.000
Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en Landschap en Landbouw				
7.1 Natuur en Landschap en diverse deelprojecten pMJP				
6628480	Aankoop relatienotagebieden	6.503.298	3.201.115	-16.990
Totaal Programma 7		6.503.298	3.201.115	-16.990
Programma 10. Middelen en Bedrijfsvoering				
10.3 ICT en facilitaire zaken				
5270610	Omgevingsvergunning 2006	225.000	62.940	0
5270611	Omgevingsvergunning 2006	75.000	24.430	0
5270705	Migratie Office XP 2007	186.800	0	0
5270803	Processen digitaliseren mbt.e-goverment	492.000	394.816	0
5270804	Hardware ERP 2008	277.000	45.983	0
5270805	Processen digitaliseren mbt.verstekken subsidies	96.000	44.017	0
5270806	Bekabeling netwerk 2008	265.500	265.500	0
5270807	Verbetering IT-huishouding/processen	525.000	91.757	0
5270808	Herstructurering IT-huishouding oa. Digid	175.000	101.402	0
5270901	Info- en comm. Basisvoorzieningen 2009	335.000	262.827	0
5271001	Vervanging lokaal netwerk 2010	157.000	0	0
5271002	Vervanging randapparatuur 2010	44.000	41.532	0
5271003	E-architectuur 2010	20.000	0	0
5271101	Zoekfunctie Intranet 2011	60.000	49.000	0
5271102	ICT VJN 2011 basisregistratie	1.000.000	0	0
5271103	ICT VJN 2011 Frontoffice	120.000	0	0
5271104	ICT VJN 2011 ZGW 1e fase	410.000	0	0
5271105	ICT VJN 2011 ZGW 12 processen	300.000	0	0
5271106	ICT VJN 2011 I-beleid en architectuur	75.000	0	0
5271107	ICT VJN 2011 migratie office	100.000	0	0
5271108	ICT VJN 2011 mobiele devices en dat encryptie	60.000	0	0
5271109	ICT VJN 2011 Ruimtelijk informatie systeem	100.000	0	0
5271110	ICT VJN 2011 telewerken op basis van VDI en thuisnet	100.000	0	0
5271111	ICT VJN 2011 van Novell naar MS	300.000	0	0
5271112	ICT VJN 2011 Migratie groupwise naar outlook	250.000	0	0
5271113	ICT VJN 2011 ontvlechting drechts museum	250.000	0	0
5271114	Verv. (2004) DM servers, werkplekken, basisvoorzieningen e.d.	150.000	0	0

restant/tekort	Af te sluiten	Opmerkingen
96.417	Nee	Na de afronding vorig jaar van het project "depot" is dit jaar het project nieuwbouw Drents Museum afgerond. Het SNN heeft de subsidie van 5 miljoen inmiddels definitief vastgesteld. Rond de zomer heeft het Drents Museum haar bijdrage van 1,2 miljoen beschikbaar gesteld. De bijdrage van de gemeente Assen in de aanlegkosten van de daktuin zal naar verwachting begin 2012 beschikbaar komen. Het daadwerkelijk sluiten van de boeken zal in 2012 geschieden zodra de laatste facturen en contracten zijn afgewikkeld.
96.417		
3.319.173	Nee	Dit krediet loopt door. Afhankelijk van marktaanbod kunnen er aankopen worden gedaan.
3.319.173		
162.060	Nee	Digitalisering II loopt door t/m juni 2012. Voor toelichting zie bedrijfsvoeringsparagraaf
50.570	Nee	De WABO is 1 oktober 2010 in werking getreden. De eerste WABO vergunningen zijn in de tweede helft van 2011 verleend. Eind 2011 is met behulp van een externe duidelijk geworden welke aanpassingen nog nodig zijn in de WFM/MPM applicatie. Deze aanpassingen zullen in het eerste kwartaal van 2012 worden gerealiseerd. In het tweede kwartaal zullen nog wat kleinere zaken afgehandeld worden. Na 2012 zullen er geen verplichtingen meer worden aangegaan voor dit budget. Dit betekent dat uiterlijk 2013 het investeringskrediet wordt afgesloten.
186.800	Nee	Migratie Office2010 gepland in 2012
97.184	Nee	Digitalisering II loopt door t/m juni 2012. Voor toelichting zie bedrijfsvoeringsparagraaf
231.017	Nee	SAN uitgesteld wegens jur. conflict. Nog migratie 2 HP-UX systemen
51.983	Nee	Digitalisering II loopt door t/m juni 2012. Voor toelichting zie bedrijfsvoeringsparagraaf
0	Ja	Projecten binnen programma Provinciehuis van Morgen zijn afgerond.
433.243	Nee	SAN (incl. uitwijk) uitgesteld wegens jur. conflict. Vervanging PO-systeem in 2012
73.598	Nee	Project Blauwdruk per half 2011 tijdelijk stilgelegd. Herstart begin 2012.
72.173	Nee	Deels gereed, loopt door in 2012
157.000	Nee	Gepland in 2012
2.468	Ja	Gereed
20.000	Nee	Vooronderzoek is afgerond uitvoering start begin 2012
11.000	Ja	Implementatie gestart in combinatie met nieuwe Intranet (Huisnet Drenthe)
1.000.000	Nee	Implementatie basisregistraties loopt nog enkele jaren (BAG, BGT, NHR)
120.000	Nee	Vervolg op NUP, met name e-Dienstverlening onderdeel.
410.000	Nee	ZGW start in 1e fase in 2012
300.000	Nee	Vervolgfase ZGW na 2012
75.000	Nee	Jaarlijks actueel houden I-Beleid en ICT architectuur
100.000	Nee	Kantoorautomatiseringsomgeving in 2012 actualiseren.
60.000	Nee	Beheerconcept mobiele devices in 2012 invoeren
100.000	Nee	Volledige upgrade GIS omgeving in 2012 uitvoeren.
100.000	Nee	Opschalen en verfijnen thuiswerkmogelijkheden in 2012.
300.000	Nee	Keuze en vervolgens migratie backend systemen in 2012.
250.000	Nee	Keuze en migratie mailomgeving in 2012.
250.000	Nee	Verzelfstandiging en beheer (aanbesteding) uit te voeren in 2012.
150.000	Nee	Vervanging apparatuur Drents Museum (met name werkplekken) in 2012.

Overzicht restant kredieten van lopende investeringsprojecten

Nummer	Omschrijving	Krediet	Kosten	Opbrengsten
5271203	Stateninfosysteem (verv. invest. vanuit 2007)	135.000	71.034	0
5280701	Revitalisering provinciehuis BWK	6.425.817	6.425.817	0
5280702	Revitalisering Prov.huis installaties	8.948.702	8.628.297	0
5280703	Revitalisering meubair + inrichting bestuursruimte	1.604.036	1.604.036	0
5280704	Revitalisering bestuursruimte BWK	708.000	708.000	0
5280705	Revitalisering warme-koudeopslag	375.000	375.000	0
5280706	Revitalisering isolatieglas	832.082	832.082	0
5280801	Huisvestingsbeleidsplan (ICT-voorzieningen)	412.500	423.989	0
Totaal Programma 10		25.589.437	20.452.458	0
TOTAAL		121.973.662	93.932.500	-24.236.724

Attrium verbouwde Drents museum

	restant/tekort	Af te sluiten	Opmerkingen
	63.966	Nee	Project is deels gerealiseerd, delen af te ronden in 2012.
	0	Ja	De revitalisering van het provinciehuis is als onderdeel van het programma Provinciehuis van Morgen afgerond.
	320.406	Ja	revitalisering is afgerond.
	0	Ja	revitalisering is afgerond.
	0	Ja	revitalisering is afgerond.
	0	Ja	revitalisering is afgerond.
	0	Ja	revitalisering is afgerond.
	-11.489	Ja	revitalisering is afgerond.
	5.136.979		
	52.277.887		

III.1.2

Stand en verloop van reserve en voorzieningen

Nr.		Saldo 31-12-2010 na bestemming resultaat reserves	2011 Begrote Rente	2011 Begrote Vermeerderingen	2011 Begrote Verminderingen	Saldo 31-12-2011 voor bestemming resultaat reserves	Resultaat op reserves	Saldo 31-12-2011 na bestemming resultaat reserves	Mutaties 2011 na bestemming resultaat reserves	2012 Begrote Rente	2012 Begrote Vermeerderingen	2012 Begrote Verminderingen	Saldo 31-12-2012
Algemene reserves													
050001	Reserve voor algemene doeleinden	25.119.184	-		20.448.370	4.670.814		4.670.814	20.448.370-	-		232.037	4.438.777
050002	Saldireserve	6.216.349		4.954.681		11.171.030		11.171.030	4.954.681			10.835.100	335.930
050005	Risicoreserve	19.000.000		10.000.000		29.000.000		29.000.000	10.000.000				29.000.000
		50.335.533	-	14.954.681	20.448.370	44.841.844		44.841.844	5.493.689-	-	-	11.067.137	33.774.707
Bestemmingsreserves													
060111	Reserve monitoring voormalige stortplaatsen	1.252.694				1.252.694	51.406-	1.201.288	51.406-			45.000	1.156.288
060117	Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten	10.858.000		-	5.468.000	5.390.000		5.390.000	5.468.000-		-	2.990.000	2.400.000
060124	Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt	5.271.178		221.541		5.492.719	391.415	5.884.134	612.956			340.000	5.544.134
060150	Reserve versterking economische structuur	5.354.836		2.043.756		7.398.592	175.985-	7.222.607	1.867.771				7.222.607
060161	Reserve grondwaterheffing	184.705			85.000	99.705	406.563	506.268	321.563			85.000	421.268
060199	Reserve Investerings verkeer en vervoer	22.347.273			31.818	22.315.455		22.315.455	31.818-			3.422.234	18.893.221
060211	Reserve vaarverbinding Erica-Ter Apel	8.828.876			1.618.669	7.210.207	196.369	7.406.576	1.422.300-			1.797.998	5.608.578
060212	Reserve verdubbeling N33	11.965.000	-			11.965.000		11.965.000	-	-		11.965.000	-
060214	Reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	8.153.153			2.000.000	6.153.153	676.146	6.829.299	1.323.854-			1.140.698	5.688.601
060215	Reserve provinciaal aandeel ILG	17.689.104		1.738.186		19.427.290	1.934.341	21.361.631	3.672.527			7.568.698	13.792.933
060218	Reserve Regio Specifiek Pakket	93.277.228	1.315.209	11.915.936		106.508.373	8.429.319	114.937.692	21.660.464	1.620.621	-	15.730.720	100.827.593
060221	Financieringsreserve (voorheen Dynamische cofinancieringsreserve)	128.596.368	642.982		7.123.841	122.115.509		122.115.509	6.480.859-			10.000.000	112.115.509
060222	Reserve Vitaal Platteland	-		25.000.000		25.000.000		25.000.000	25.000.000				25.000.000
		313.778.416	1.958.191	40.919.419	16.327.328	340.328.698		352.135.459	38.357.043	1.620.621	-	55.085.348	298.670.732
Totalen algemene reserves en bestemmingreserves		364.113.948	1.958.191	55.874.100	36.775.698	385.170.541		396.977.303	32.863.354	1.620.621	-	66.152.485	332.445.439
Nr.			2011 Begrote premie-inleg	2011 Vermeerderingen	2011 Verminderingen	Saldo 31-dec-2011				2012 Begrote premie-inleg	2012 Vermeerderingen	2012 Verminderingen	Saldo 31-dec-2012
Voorzieningen middelen derden													
072110	Voorziening spaarhypotheken	2.101.438	115.278	-		2.216.716				100.000	-		2.316.716
		2.101.438	115.278	-	-	2.216.716		2.216.716		100.000	-	-	2.316.716
Voorzieningen													
083173	Voorziening groot onderhoud provinciehuis	1.705.555		401.930	1.267.322	840.163					375.000	375.000	840.163
083177	Voorziening groot onderhoud Drents Museum	797.531		186.899	655.049	329.381					165.000	165.000	329.381
083179	Voorziening spaarverlof	141.360			41.723	99.637							99.637
083180	Voorziening op vordering op verkoop Vennootschap B.V.	18.248.444			8.166.159	10.082.285							10.082.285
083181	Voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa), (voorheen Reserve t.b.v. de in te stellen voorziening pensioenen)	6.850.459		128.993	1.001.120	5.978.332					140.000	500.000	5.618.332
083182	Voorziening groot onderhoud Depot Drents Museum	-		53.590	-	53.590					53.590	53.590	53.590
Totalen voorzieningen		27.743.350	-	771.412	11.131.373	17.383.388		17.383.388		-	733.590	1.093.590	17.023.389
Saldo reserves en voorzieningen		393.958.736	2.073.469	56.645.512	47.907.071	404.770.645		416.577.407		1.720.621	733.590	67.246.075	351.785.543
		2011 na bestemming				2012							2013
Bespaarde rente obv 3% over de reserve's (aanvang van het jaar)		10.923.000				11.555.000							9.973.000
saldo verminderingen en vermeerderingen				21.056.593							64.531.864-		

	2013 Begrote Rente	2013 Begrote Vermeerde- ringen	2013 Begrote Verminde- ringen	Saldo 31-12-2013	2014 Begrote Rente	2014 Begrote Vermeerde- ringen	2014 Verminde- ringen	Saldo 31-12-2014	2015 Begrote Rente	2015 Begrote Vermeerde- ringen	2015 Begrote Verminde- ringen	Saldo 31-12-2015	2016 Begrote Rente	2016 Begrote Vermeerde- ringen	2016 Begrote Verminde- ringen	Saldo 31-12-2016
	-		1.057.986	3.380.791		2.001.784		5.382.575			275.812	5.106.763				5.106.763
			20.310	315.620			220.310	95.310			95.310	-				-
				29.000.000				29.000.000				29.000.000				29.000.000
	-	-	1.078.296	32.696.411	-	2.001.784	220.310	34.477.885	0	0	371.122	34.106.763	-	0	0	34.106.763
				1.156.288				1.156.288				1.156.288				1.156.288
			1.400.000	1.000.000			1.000.000	-				-				-
			340.000	5.204.134			340.000	4.864.134			340.000	4.524.134		340.000	4.184.134	
				7.222.607				7.222.607				7.222.607				7.222.607
				421.268				421.268				421.268				421.268
			13.815.668	5.077.553			5.814.637	737.084-			2.461.325	3.198.409-				3.198.409-
			4.212.209	1.396.369			1.200.000	196.369				196.369				196.369
	-			-				-				-				-
			1.012.455	4.676.146			-	4.676.146				4.676.146				4.676.146
			7.875.568	5.917.365				5.917.365				5.917.365				5.917.365
	1.421.669	-	9.866.944	92.382.318	1.302.591		8.340.012	85.344.897	1.203.363	6.565.853		93.114.113	1.314.771			94.428.884
				112.115.509				112.115.509				112.115.509				112.115.509
				25.000.000				25.000.000				25.000.000				25.000.000
	1.421.669	-	38.522.844	261.569.557	1.302.591	-	16.694.649	246.177.499	1.203.363	6.565.853	2.801.325	251.145.390	1.314.771	0	340.000	252.120.161
	1.421.669	-	39.601.140	294.265.968	1.302.591	2.001.784	16.914.959	280.655.384	1.203.363	6.565.853	3.172.447	285.252.153	1.314.771	0	340.000	286.226.924
	2013 Begrote premie- inleg	2013 Vermeerde- ringen	2013 Verminde- ringen	Saldo 31-dec-2013	2014 Begrote premie- inleg	2014 Vermeerde- ringen	2014 Verminde- ringen	Saldo 31-dec-2014	2015 Begrote premie- inleg	2015 Vermeerde- ringen	2015 Verminde- ringen	Saldo 31-dec-2015	2016 Begrote premie- inleg	2016 Vermeerde- ringen	2016 Verminde- ringen	Saldo 31-dec-2016
	100.000			2.416.716	100.000			2.516.716	100.000			2.616.716	100.000			2.716.716
	100.000	-	-	2.416.716	100.000	-	-	2.516.716	100.000	0	0	2.616.716	100.000	0	0	2.716.716
		375.000	375.000	840.163		375.000	375.000	840.163		375.000	375.000	840.163		375.000	375.000	840.163
		165.000	165.000	329.381		165.000	165.000	329.381		165.000	165.000	329.381		165.000	165.000	329.381
			99.637					99.637				99.637				99.637
			10.082.285					10.082.285				10.082.285				10.082.285
		140.000	500.000	5.258.332		140.000	500.000	4.898.332		140.000	500.000	4.538.332				4.538.332
		53.590	53.590	53.590		53.590	53.590	53.590		53.590	53.590	53.590				53.590
	-	733.590	1.093.590	16.663.389	-	733.590	1.093.590	16.303.389				16.303.389	0	540.000	540.000	16.303.389
	1.521.669	733.590	40.694.730	313.346.073	1.402.591	2.735.374	18.008.549	299.475.488	1.303.363	6.565.853	3.172.447	304.172.257	1.414.771	540.000	880.000	305.247.029
				2014				2015				2016				
				8.828.000				8.420.000				8.558.000				
		38.179.471-						13.610.584-			4.596.769					-1.654.771

In voorgaand overzicht wordt per reserve een toelichting gegeven op de vermeerderingen en de verminderingen. In sommige gevallen bestaan de vermeerderingen uit inkomsten ten gevolge van een heffing zoals bij de grondwaterheffing. De saldi aanvang jaar 2011 zijn dezelfde als de eindsaldi in de Jaarrekening 2010 (na bestemming). In de navolgende toelichtingen worden de stand en het verloop van de reserves en voorzieningen weergegeven, waarbij onderscheid is gemaakt in:

1. algemene reserves
2. bestemmingsreserves
3. voorzieningen middelen derden
4. voorzieningen

050001	Reserve voor algemene doeleinden				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	25.119.184	4.670.814	4.438.777	3.380.791	5.382.575
Begrote onttrekking (2)	20.448.370	232.037	1.057.986	-	275.812
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	2.001.784	-
Bestemming resultaat (4)					
Saldo einde jaar (1-2+3+4)	4.670.814	4.438.777	3.380.791	5.382.575	5.106.763

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Dit is een vrij besteedbare reserve voor algemene doeleinden. De reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen van de provincie en wordt gebruikt voor het sluitend maken van de meerjarenbegrotingen. Overschotten die zich de komende jaren voordoen toe te voegen aan de Algemene Reserve om een verdere 'buffer' te hebben voor het opvangen van tegenvallers.
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk
Teamleider	E. Bos
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering
Product	Product 10.1 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Toelichting	Er wordt geen rente aan de reserve toegevoegd. De geraamde onttrekkingen zijn bedoeld om de begroting sluitend te maken. Het bedrag van 2011 bevat ook een bedrag van € 10 miljoen overheveling naar de Risicoreserve om toekomstige beleidsrisico's te kunnen opvangen conform VJN 2011.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?
	Een begrote onttrekking om de begroting sluitend te maken en een overheveling van € 10 miljoen naar de Risicoreserve.
	Wat is in 2011 gerealiseerd?
	De begrote onttrekkingen zijn gerealiseerd. De bestemming van het resultaat kan verwerkt worden na vaststelling van de Jaarstukken 2011
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.

050002	Saldireserve				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	6.216.349	11.171.030	335.930	315.620	95.310
Begrote onttrekking (2)	-	10.835.100	20.310	220.310	95.310
Begrote toevoeging (3)	4.954.681	-	-	-	-
Bestemming resultaat (4)					
Saldo einde jaar (1-2+3+4)	11.171.030	335.930	315.620	95.310	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Bedragen die worden overgeheveld naar volgende boekjaren worden via deze reserve van het ene naar volgende boekjaren overgeheveld. Overheveling vindt slechts plaats met instemming van PS.
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk
Teamleider	E. Bos
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering
Product	Product 10.1 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Toelichting	Overhevelingen zoals opgenomen in de afgelopen jaarrekeningen en bestuursrapportages, waartoe u inmiddels heeft besloten, zijn in dit overzicht verwerkt.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?
	Gepland was in 2011 toe te voegen de overhevelingen van 2011 naar 2012 zoals aangegeven in 2e en 3e Bestuursrapportage 2011. De begrote onttrekking is de toevoeging aan de exploitatie van de overhevelingen van 2010 naar 2011.
	Wat is in 2011 gerealiseerd?
	De begrote onttrekkingen en toevoegingen.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.

050005	Risicoreserve				
	2011	2012	2013	2014	2015
Verloop					
Saldo aanvang jaar (1)	19.000.000	29.000.000	29.000.000	29.000.000	29.000.000
Begrote onttrekking (2)	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	10.000.000	-	-	-	-
Saldo einde jaar (1-2+3)	29.000.000	29.000.000	29.000.000	29.000.000	29.000.000

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De reserve is bedoeld om incidentele tegenvallers op te kunnen vangen die niet door een specifieke voorziening of de algemene reserve worden gedekt. Deze reserve is onderdeel van de totale weerstandscapaciteit en wordt betrokken bij de paragraaf weerstandsvermogen.
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk
Teamleider	E. Bos
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering
Product	Product 10.1 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Toelichting	De omvang van deze reserve achten wij de minimumomvang van de totale algemene reserves. Deze reserve is bij het vaststellen van de Begroting 2008 ingesteld op een niveau van 19 miljoen. In de Voorjaarsnota 2012 is besloten de Reserve te verhogen tot 29 miljoen.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?
	In de Voorjaarsnota 2012 is tot een toevoeging besloten van € 10.000.000,- . De toevoeging is ten laste gebracht van de Reserve voor algemene doeleinden.
	Wat is in 2011 gerealiseerd?
	De begrote toevoeging is gerealiseerd.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.

060111	Reserve monitoring voormalige stortplaatsen				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	1.252.694	1.201.288	1.156.288	1.156.288	1.156.288
Begrote onttrekking (2)	-	45.000	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De reserve is ingesteld om onderzoeken, monitoring en beheer van voormalige stortplaatsen te waarborgen. Deze reserve is gevoed uit een extra opslag op de nazorgheffing en is in de Leemtewet gekoppeld aan voormalige stortplaatsen. Momenteel vindt geen heffing meer plaats.				
Portefeuillehouder	T. Klip - Martin				
Teamleider	E. Gosselink				
Programma	Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem				
Product	Product 6.6. Bodemsanering				
Toelichting	Deze reserve is gevoed middels de leemtewetheffing. De leemtewetheffing is in artikel 15.44 lid 1c van de Wet milieubeheer opgenomen. Wettelijk is bepaald dat deze heffing uitsluitend bedoeld is voor inventarisatie van voormalige stortplaatsen en monitoring van oude stortplaatsen. Dit zal ook in de periode 2010-2014 plaatsvinden voor de (potentiële) spoedlocaties en eventuele herontwikkelingslocaties. Een deel van de voormalige stortplaatsen heeft in deze periode geen prioriteit (geen actuele risico's voor mens en milieu) en zal na 2015 aangepakt worden. In 2012 zal bij circa 5 voormalige stortplaatsen een onderzoek worden gedaan naar de ecologische risico's. Verder wordt bij 1 voormalige stortplaats een monitoring uitgevoerd. VROM onderzoekt momenteel de mogelijkheid de aanpak (sanering) van voormalige stortplaatsen via Leemtewetheffing mogelijk te maken. Indien op basis van dit onderzoek besloten wordt de Leemtewetheffing ook in te zetten voor de aanpak van voormalige stortplaatsen, wordt dit in de toekomst ten laste van deze reserve gebracht.				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>Voor 2011 is geen planning opgenomen.</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>In 2011 is onderzoek gedaan bij 3 voormalige stortplaatsen waar herontwikkeling gaat plaatsvinden naar de mate van bodemverontreiniging en de risico's. Verder is een aantal voormalige stortplaatsen onderzocht in het kader van de aanpak van spoedlocaties. De totale kosten zijn € 51.406,-.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Een aantal voormalige stortplaatsen valt onder de aanpak spoedlocaties en is nader onderzocht voor het bepalen van spoed. Herontwikkeling bij 3 voormalige spoedlocaties.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Het saldo van de reserve daalt. Spoedlocaties in beeld, mate van bodemverontreiniging bij voormalige spoedlocaties in beeld, voormalige stortplaatsen kunnen worden opgeruimd bij herontwikkeling.</p>				
Begrote lasten programma (4)	-	45.000	-	-	-
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	51.406	45.000	-	-	-
Begrote baten programma (6)	-	-	-	-	-
Werkelijke/beoogde baten programma (7)	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	1.201.288	1.156.288	1.156.288	1.156.288	1.156.288

060117	Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	10.858.000	5.390.000	2.400.000	1.000.000	-
Begrote onttrekking (2)	5.468.000	2.990.000	1.400.000	1.000.000	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Deze reserve is bij de Voorjaarsnota PLUS 2007 ingesteld om gebiedsgerichte cofinanciering van relatief grote projecten mogelijk te maken, waarbij het met name gaat om cofinanciering voor Europese programma's of bijdragen aan relatief grootschalige projecten om zodoende financiering mogelijk te maken. RSP-projecten worden niet meer uit deze reserve gedekt. Hiervoor is een aparte reserve ingesteld.				
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk				
Teamleider	E. Bos				
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering				
Product	Product 10.1 Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Toelichting	Deze reserve is bij de Voorjaarsnota PLUS 2007 ingesteld om gebiedsgerichte cofinanciering van relatief grote projecten mogelijk te maken, waarbij het met name gaat om cofinanciering voor Europese programma's of bijdragen aan relatief grootschalige projecten om zodoende financiering mogelijk te maken. RSP-projecten worden niet meer uit deze reserve gedekt. Hiervoor is een aparte reserve ingesteld. Volgens planning is de reserve in 2014 uitgeput en kan hij worden opgeheven.				
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?				
	De reserve wordt volgens planning afgebouwd. In 2011 is een onttrekking begroot van € 5.468.000,--				
	Wat is in 2011 gerealiseerd?				
	De geplande onttrekking van € 5.468.000 is in 2011 gerealiseerd.				
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t.				
Begrote lasten programma (4)	5.468.000	2.990.000	1.400.000	1.000.000	-
	5.468.000	2.990.000	1.400.000	1.000.000	-
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)					
Begrote baten programma (6)	-	-	-	-	-
Werkelijke/beoogde baten programma (7)	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	5.390.000	2.400.000	1.000.000	-	-

060124	Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	5.271.178	5.884.134	5.544.134	5.204.134	4.864.134
Begrote onttrekking (2)	-	340.000	340.000	340.000	340.000
Begrote toevoeging (3)	221.541	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het onderhouden van de vaarverbinding Meppel-De Punt.
Portefeuillehouder	H. Brink
Teamleider	H. van den Eerenbeemt
Programma	Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit
Product	Product 2.3. Vaarwegen
Toelichting	De reserve is ingesteld om het beheer en onderhoud van de vaarweg Meppel-De Punt te waarborgen. Door het instellen van de reserve worden er geen extra claims op de provinciale middelen gelegd. Met behulp van de Brokx-Nat-systematiek wordt jaarlijks het Meerjaren(groot)onderhoudsplan bijgesteld, waarin de verwachte uitgaven voor het onderhoud aan de vaarweg worden vastgesteld. Deze verwachte uitgaven vormen de verminderingen die aan programmaonderdeel 33304 worden toegevoegd. Het saldo van de reserve moet tot 2024 toereikend zijn om het totale onderhoud uit te kunnen voeren. Na deze periode stopt de bijdrage voor groot onderhoud van het rijk en zal de grondslag van de reserve heroverwogen moeten worden. In het kader van de bezuinigingen 2011-2014 zijn de begrote onderhoudslasten met € 250.000,-- gereduceerd. Als gevolg van de lagere rijksinkomsten (btw-derving ad € 340.000) loopt het saldo van de reserve bij deze begrote onderhoudslasten per jaar met € 340.000,-- terug.
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>Reguliere onderhoudswerkzaamheden aan bruggen, sluizen en gemalen en bediening waren gepland. Verder was de uitvoering van onder meer 2 projecten bij Dieverbrug, nl. Fietsverbinding en Passantenhaven, gepland.</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>Het regulier en groot onderhoud is volgens planning uit gevoerd. De uitvoering van het project Passantenhaven is niet gerealiseerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Het project Passantenhaven Dieverbrug is door vertraging in procedures nog niet in uitvoering genomen.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>We verzoeken de niet bestede middelen toe te voegen aan de Reserve Beheer vaarweg Meppel-De Punt, zodat de uitvoering van de projecten ten laste van dit budget in 2012 kan plaatsvinden.</p>

060124	Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Begrote lasten programma (4)	1.677.841	2.290.715	2.360.730	2.360.730	2.360.730
Te verrekenen apparaatskosten (4a)	1.099.850	1.086.845	1.090.000	1.090.000	1.090.000
BTW derving vanaf 2010 opgenomen (4b)	340.000	340.000	340.000	340.000	340.000
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	1.612.208	2.290.715	2.360.730	2.360.730	2.360.730
Werkelijke/beoogde apparaatskosten (5a)	1.099.850	1.086.845	1.090.000	1.090.000	1.090.000
Werkelijke/beoogde BTW derving vanaf 2010 opgenomen (5b)	340.000	340.000	340.000	340.000	340.000
Begrote baten programma (6)	3.339.232	3.377.560	3.450.730	3.450.730	3.450.730
Werkelijke/beoogde baten programma (7)	3.665.014	3.377.560	3.450.730	3.450.730	3.450.730
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4+4a+4b-5-5a-5b-6+7)	5.884.134	5.544.134	5.204.134	4.864.134	4.524.134

060150	Reserve versterking economische structuur				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	5.354.836	7.222.607	7.222.607	7.222.607	7.222.607
Begrote onttrekking (2)	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	2.043.756	-	-	-	-
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het versterken van de sociaaleconomische structuur in Drenthe in brede zin, gericht op de verwezenlijking van een duurzame economische ontwikkeling. Naast de inzet op de nieuwe nationale en Europese economische programma's werken wij aan projecten en initiatieven die bijdragen aan de versterking van de economische structuur en/of de transitie naar de kenniseconomie, maar die buiten de reikwijdte van de nieuwe SNN-programma's vallen.				
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk				
Teamleider	M. Koekoek				
Programma	Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt				
Product	Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht				
Toelichting	De reserve VES behelst de voor de invulling van de verschillende ruimtelijk-economische regioprogramma's in SNN- en Interregverband noodzakelijke cofinancieringsmiddelen. De voortgang van de huidige programma's loopt voorspoedig. De pijlpin aan projecten is omvangrijk. In de Meerjarenbegroting is een structureel bedrag van € 3.841.977 opgenomen voor bijdragen in projecten ter versterking van de economische structuur. Voorlopig is in de meerjarenbegroting nog geen onttrekking opgenomen. Bij het opstellen van de komende (meerjaren)begroting of eerder bij de reguliere bestuursrapportages hopen wij hierover meer duidelijkheid te kunnen geven.				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>Voor 2011 was een bedrag van € 8,5 miljoen aan cofinanciering geraamd.</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>Bij de derde bestuursrapportage is dit vanwege vertraging in een paar projecten naar beneden bijgesteld tot € 7,9 miljoen. De uiteindelijke realisatie is € 8,1 miljoen.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Bij het ramen van cofinanciering voor projecten zijn we steeds afhankelijk van het tempo van onze externe partners, zowel projectindieners, als ministeries en SNN. Soms gaat het sneller dan verwacht, vaker duurt het wat langer. Dat kan betekenen dat een project een kalenderjaar en dus een begrotingsjaar later beschikt kan worden dan aanvankelijk gedacht.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Geen meerjarig effect.</p>				
Begrote lasten programma (4)	7.936.793	5.377.756	5.541.977	3.841.977	3.841.977
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	8.089.195	5.377.756	5.541.977	3.841.977	3.841.977
Begrote baten programma (6)	515.000				
Werkelijke/beoogde baten programma (7)	491.417				
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	7.222.607	7.222.607	7.222.607	7.222.607	7.222.607

060161	Reserve grondwaterheffing				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	184.705	506.268	421.268	421.268	421.268
Begrote onttrekking (2)	85.000	85.000	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het financieren van de wettelijke taak van de provincie op het gebied van grondwaterbeheer (waarnemen grondwaterstanden, beheer meetnet, uitvoeren onderzoek etc.). Daarnaast worden de middelen ingezet voor het stimuleren van projecten door derden, gericht op duurzaam grondwaterbeheer.				
Portefeuillehouder	T. Klip - Martin				
Teamleider	C. Hussels				
Programma	Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem				
Product	Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)				
Toelichting	De reserve wordt gevoed met de opbrengst van de grondwaterheffing. De Waterwet schrijft limitatief voor waaraan de opbrengst van de grondwaterheffing mag worden besteed. Er is bij de voorjaarsnota 2009 gekeken of deze reserve opgeheven kan worden, maar dat is in strijd met wettelijke voorschriften. Naast de inzet van de begrote opbrengst grondwaterheffing zal voor 2012 een bedrag van € 85.000,- extra worden ingezet. Wij streven naar een bufferomvang van € 150.000,-.				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>In 2011 zijn uitgaven gepland tot een bedrag van € 555.421,- voor bijdragen aan projecten van derden gericht op actief grondwater beheer, kosten voor onderzoek, kosten voor aanpassing grondwatermeetnet en apparaatskosten ten behoeve van grondwaterbeheer.</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>Gerealiseerd zijn uitgaven tot een bedrag van € 181.581,-. Met name voor het grondwatermeetnet, waaronder het verdrogingsmeetnet zijn kosten gemaakt. Daarnaast is onderzoek uitgevoerd ten behoeve van de grondwatervisie. De onderzoeken en reguliere werkzaamheden zijn conform de planning uitgevoerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>De totale afwijking betreft een voordeel van € 406.563,-. De voornaamste afwijking betreft het budget Uitvoering van het grondwaterbeheer, ter grootte van € 350.000,-. In 2011 is een aantal projecten gericht op duurzaam grondwaterbeheer (€ 150.000,-) niet tot stand gekomen. Eén van de voorziene projecten voldeed niet aan de gestelde voorwaarden en een ander project is vertraagd. Het voordeel wordt verder verklaard door het terugboeken van niet gerealiseerde verplichtingen uit voorgaande jaren.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Het is gebruikelijk dat het fonds jaarlijks fluctueert. We streven ernaar een buffer in deze reserve aan te houden van circa € 150.000,-.</p>				
Begrote lasten programma (4)	555.421	470.421	470.421	470.421	470.421
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	181.581	470.421	470.421	470.421	470.421
Begrote baten programma (6)	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000
Werkelijke/beoogde baten programma (7)	732.723	700.000	700.000	700.000	700.000
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	506.268	421.268	421.268	421.268	421.268

060199	Reserve Investerings verkeer en vervoer				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	22.347.273	22.315.455	18.893.221	5.077.553	737.084-
Begrote onttrekking (2)	31.818	3.422.234	13.815.668	5.814.637	2.461.325
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Egaliseren van de kapitaallasten van infrastructurele investeringen.				
Portefeuillehouder	H. Brink				
Teamleider	S.A.B. de Vries				
Programma	Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit				
Product	Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)				
Toelichting	<p>Geraamd zijn de onttrekkingen ter dekking van de kapitaallasten met betrekking tot investeringen verkeer en vervoer, dat betreffen dan zowel de investeringen IVV als de investeringen die gemoeid zijn met het nieuwe investeringsprogramma. De infrastructurele investeringen zijn gericht op veilige bereikbaarheid in Drenthe. Samen met het OV-bureau Groningen-Drenthe wordt ingezet op verdere productinnovatie binnen het openbaar vervoer. Waar mogelijk en wenselijk worden in de verkeers- en vervoerssector innovatieve en energiebesparende maatregelen toegepast. Op basis van cijfers van de jaarrekening 2010 en een nieuwe inschatting bij het opstellen van deze begroting zijn de toekomstige kapitaallasten berekend. Bij de Voorjaarsnota 2011 is vanaf 2015 het structurele normbedrag voor kapitaallasten extra verhoogd met € 2.100.000,- tot een bedrag van € 9.417.059,-. Dit is gedaan om de kapitaallasten van zowel de investeringen IVV oud als nieuw in de toekomst te kunnen dekken.</p>				
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?				
	In 2011 was voor 5 miljoen aan IVV projecten gepland.				
	Wat is in 2011 gerealiseerd?				
	De aanleg van twee rotondes op de N381 bij Beilen zijn aanbesteed en worden in 2012 uitgevoerd. De nieuwe hoofdontsluiting langs het vliegveld is in gebruik genomen. Ook is de herinrichting van Peizermade vrijwel klaar. De studie naar een Transferium bij De Punt loopt. Tevens is een bijdrage verstrekt aan de planstudie E233.				
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t.				
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t.				
Begrote lasten programma (4)	6.015.458	11.493.291	20.646.395	13.131.696	11.878.404
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	6.015.458	11.493.291	20.646.395	13.131.696	11.878.404
Begrote baten programma (6)					
Werkelijke/beoogde baten programma (7)					
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	22.315.455	18.893.221	5.077.553	737.084-	3.198.409-

060211	Reserve vaarverbinding Erica-Ter Apel				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	8.828.876	7.406.576	5.608.578	1.396.369	196.369
Begrote onttrekking (2)	1.618.669	1.797.998	4.212.209	1.200.000	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Herstel van de vaarverbinding Erica - Ter Apel.				
Portefeuillehouder	H. Brink				
Teamleider	R.B. Leemrijse				
Programma	Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit				
Product	Product 2.3. Vaarwegen				
Toelichting	<p>Bij besluit van 31 januari 2007 is door uw staten de Bestemmingsreserve Erica-Ter Apel ingesteld. Deze reserve is ingesteld vanuit de afkoopsom van de overdracht van de N34 en er is een storting gedaan van € 10 miljoen als aandeel van de provincie Drenthe in het totale investeringsvolume. Bij de 1e bestuursrapportage 2010 is voor de jaren 2013 en 2014 voorgesteld om vanuit deze reserve € 700.000 euro per jaar beschikbaar te stellen t.b.v. het onderhoud aan de N34 die van het rijk is overgenomen, maar waarvoor nog geen dekking is voor de extra onderhoudskosten. Na de realisatie van de vaarverbinding zal deze reserve worden opgeheven.</p>				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>Het aanbesteden en gedeeltelijk realiseren van</p> <ul style="list-style-type: none"> - baggeren Stadscompascuumkanaal - aanbesteden van het traject Klazienaveen Noord - het Scholtenskanaal baggeren en aanbrengen oeverbeschoeiing - Fietsbrug en Trambrug - aanbesteden van het Hondsrugtraject - spaarsluis - traject Bladderswijk inclusief aanleg van een brug <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>Conform bovenstaande.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>De uitgaven worden zo nauwkeurig mogelijk geraamd, doch bij het realiseren van deze uitgaven zijn wij afhankelijk van de voortgang in zaken als de aankoop van gronden en de realisatie van deelprojecten, waarmee relatief grote bedragen zijn gemoeid, maar waarvan het uitgavenpatroon zich niet verenigt met onze jaarschijven.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Geen. Inmiddels is het gehele traject obstakelvrij. Bijna alle werkzaamheden zijn aanbesteed. Conform overallplanning wordt realisatie en openstelling van het kanaal verwacht in 2013 en binnen de meerjarige financiële kaders van 34,8 miljoen euro.</p>				
Begrote lasten programma (4)	5.606.669	8.493.331	4.837.044	500.000	
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	5.373.300	8.493.331	4.837.044	500.000	
Begrote baten programma (6)	5.388.000	6.695.333	1.324.834	-	-
Werkelijke/beoogde baten programma (7)	5.351.000	6.695.333	1.324.834	-	-
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	7.406.576	5.608.578	1.396.369	196.369	196.369

060212	Reserve verdubbeling N33				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	11.965.000	11.965.000	-	-	-
Begrote onttrekking (2)	-	11.965.000	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Realisatie van de verdubbeling N33.				
Portefeuillehouder	H. Brink				
Teamleider	S.A.B. de Vries				
Programma	Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit				
Product	Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)				
Toelichting	<p>Bij besluit van 31 januari 2007 (2007-272) is door uw staten de Reserve verdubbeling N33 ingesteld en is daarin een storting gedaan van € 11,5 miljoen. Aan het saldo van deze reserve werd t/m 2009 een inflatiecorrectie-percentage van 2% toegerekend. Met ingang van 2010 is in het kader van de bezuinigingen afgezien van een inflatiecorrectie. De reserve is bedoeld als aandeel van de provincie Drenthe in de regionale bijdrage voor de verdubbeling van de N33 van maximaal € 50 miljoen (prijspeil 2005). Hiervan neemt de provincie Groningen een bedrag van € 30 miljoen voor haar rekening en provincie Drenthe en Drentse gemeenten staan voor € 20 miljoen garant. Op dit moment is nog niet zeker welke uitputting t.l.v. de reserve de komende jaren wordt verwacht. Met V&W zijn afspraken gemaakt over het in één keer betalen van het aandeel van de provincie Drenthe. In eerste instantie was dat gedacht bij oplevering van het project. Nu is in het convenant vastgelegd dat dat bij de gunning van het werk is. Dat wordt waarschijnlijk, als de procedures goed verlopen, in het jaar 2012.</p>				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Daarom is een onttrekking in de begroting 2012 opgenomen.</p> <p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>Vaststellen OTB/MER en concept Tracébesluit</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>OTB/MER vastgesteld en TB ter visie</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>				
Begrote lasten programma (4)	-	11.965.000	-	-	-
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	-	11.965.000	-	-	-
Begrote baten programma (6)	-	-	-	-	-
Werkelijke/beoogde baten programma (7)	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	11.965.000	-	-	-	-

060214	Reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	8.153.153	6.829.299	5.688.601	4.676.146	4.676.146
Begrote onttrekking (2)	2.000.000	1.140.698	1.012.455	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het wegwerken van achterstallig onderhoud en het treffen van verbeteringswerkzaamheden aan de N34.				
Portefeuillehouder	H. Brink				
Teamleider	S.A.B. de Vries				
Programma	Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit				
Product	Product 2.1. Bereikbaarheid (inclusief openbaar vervoer)				
Toelichting	Per 1 januari 2007 is het beheer en onderhoud van de weg N34 overgedragen van het Rijk aan de provincie. In de hiervoor ontvangen afkoopsom is een bedrag van € 36.454.893,- begrepen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud en het treffen van verbeteringswerkzaamheden. Bij statenbesluit van 20 december 2006 is hiervoor een Reserve achterstallig onderhoud en verbeteringswerken N34 ingesteld. In de komende jaren zal het bedrag aan de geplande werkzaamheden worden besteed en in de meerjarenbegroting opgenomen worden. Na de realisatie van onderhoud en verbeteringswerken zal de reserve worden opgeheven.				
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?				
	Reconstructie aansluiting Ees, reconstructie aansluiting Exloo, aanleg 6e poot verkeersplein Gieten.				
	Wat is in 2011 gerealiseerd?				
	Reconstructie aansluiting Ees.				
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?				
	Zorgvuldige afstemming van de reconstructie Ees heeft geleid tot uitstel van de oorspronkelijke planning en de planvorming Exloo. Daarmee is de uitvoering opgeschoven. Aanleg van het nieuwe OV-knooppunt bij het Verkeersplein Gieten heeft gevolgen voor de lijnvoering door Eext en daarmee de aanleg van de 6e poot.				
	wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?				
	Aanpassingen in de planning worden opgevangen in de Reserve N34.				
Begrote lasten programma (4)	2.000.000	1.140.698	1.012.455		-
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	1.323.854	1.140.698	1.012.455		-
Begrote baten programma (6)					
Werkelijke/beoogde baten programma (7)					
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	6.829.299	5.688.601	4.676.146	4.676.146	4.676.146

060215	Reserve provinciaal aandeel ILG				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	17.689.104	21.361.631	13.792.933	5.917.365	5.917.365
Begrote onttrekking (2)	-	7.568.698	7.875.568	-	-
Begrote toevoeging (3)	1.738.186	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Uitvoering geven aan de afspraken in de bestuurovereenkomst met het Rijk over de realisatie van prestaties in het landelijk gebied.				
Portefeuillehouder	R.W. Munnikma				
Programma manager	R. Klopstra				
Programma	Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw				
Product	Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP				
Toelichting	<p>Met het Rijk zijn meerjarige afspraken gemaakt over te realiseren prestaties in het Landelijk gebied. Hiervoor staan zowel het Rijk als de provincie garant voor een financieringsbedrag. Deze reserve is met ingang van 2007 ingesteld. Het programma ILG kent een tijdsperiode van 7 jaren en eindigt op 31 december 2013. Om de meerjarige afspraken te kunnen blijven uitvoeren is deze reserve ingevoerd. Jaarlijks wordt het provinciale aandeel in de kosten berekend. Indien het berekende provinciale aandeel afwijkt van het begrote bedrag, wordt dit verrekend met deze reserve. Op dit moment is een inschatting gemaakt van de jaarlijkse onttrekkingen t/m 2013. Aan het einde van de looptijd van de bestuurs-overeenkomst, zal de reserve naar de huidige inzichten nihil zijn.</p>				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>In 2011 was een saldo van € 3.724.000,-- respectievelijk € 2.625.000,-- voor de provinciale respectievelijk rijksdoelen gepland bij een begrote toevoeging van € 1.738.000,--.</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>De realisatie van inkomsten en uitgaven ten opzichte van de geactualiseerde begroting bedroeg € 3.231.000,-- respectievelijk € 1.184.000,--. De afwijking van € 493.000,-- respectievelijk € 1.442.000,-- wordt toegevoegd aan de reserve.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>In de 3e bestuursrapportage 2011 zijn de lopende begroting met betrekking tot de uitfinanciering van de lopende ILG-verplichtingen alsmede de inkomsten van derden en berekende bijdrage van het rijk geactualiseerd. De daadwerkelijke inkomsten van derden en betalingen ultimo 2011 wijken hiervan af. Het betaalaritme blijkt in de praktijk moeilijk te prognostiseren.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Op grond van het deelakkoord Natuur en het vervallen van de rijksbijdrage zal een herziening van de meerjarenbegroting moeten plaatsvinden.</p>				
Begrote lasten programma (4)	38.737.993	68.004.032	68.042.274	43.957.919	43.957.919
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	63.481.475	68.004.032	68.042.274	43.957.919	43.957.919
Begrote baten programma (6)	32.388.338	57.387.068	57.387.067	40.648.793	40.648.793
Werkelijke/beoogde baten programma (7)	59.066.161	57.387.068	57.387.067	40.648.793	40.648.793
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	21.361.631	13.792.933	5.917.365	5.917.365	5.917.365

060218	Reserve Regio Specifiek Pakket				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	93.277.228	114.937.692	100.827.593	92.382.318	85.344.897
Inflatiecorrectie/rente (2)	1.315.209	1.620.621	1.421.669	1.302.591	1.203.363
Begrote onttrekking (3)	-	15.730.720	9.866.944	8.340.012	-
Begrote toevoeging (4)	11.915.936	-	-	-	6.565.853

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het RegioSpecifieke Pakket (RSP) is de katalysator voor brede, integrale stedelijke gebiedsontwikkelingen. Het inhoudelijke en financiële raamwerk is door uw staten in de Kadernota's uitvoering RSP/RSP-plus Drenthe 2009 en 2010 goedgekeurd. Met uitzondering van de spoorlijn Zwolle-Emmen worden de projecten in een langjarig partnerschap met de steden uitgevoerd. De steden Assen, Emmen en Coevorden hebben hier de 'lead'. Provincie en gemeenten hebben de afgelopen periode nauw samengewerkt bij het formuleren van de ambities, de visie en de strategie.				
Portefeuillehouder	H. Brink				
Programma manager	E.A. Martens				
Programma	Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP				
Product	Product 3.2. RSP/REP				
Toelichting	Deze reserve is ingesteld omdat het programma Regio Specifiek Pakket een tijdsperiode van 2009 tot 2020 kent. Om de meerjarige afspraken met de verschillende partijen te kunnen blijven uitvoeren is met ingang van 2009 deze reserve ingesteld. Eenmalig is besloten om 64 miljoen euro uit het bronvermogen, verkoop aandelen Essent, aan deze reserve toe te voegen. Tevens wordt de decentralisatie uitkering RSP aan de reserve toegevoegd. Daarnaast wordt aan de reserve jaarlijks rente toegevoegd ter hoogte van de Index bruto overheidsinvesteringen (IBOI) om de projecten waardevast te houden. Volgens de meest recente gegevens van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) is dit percentage voor 2011 1,41% (2011 was eerder op 0,5% geraamd). Dit percentage gebruiken we ook voor de jaren 2012 en verder. De IBOI van een boekjaar wordt in het daaropvolgende voorjaar vastgesteld, waardoor jaarlijks een correctie gemaakt moet worden.				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>De jaarlijkse verrekening met de gemeente Assen inzake de FlorijnAs. Bij het opstellen van de begroting 2011 was de verwachting dat de Tunnel in Emmen in 2011 zou worden aanbesteed.</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>De jaarlijkse verrekening met de gemeente Assen (inzake FlorijnAs) is gerealiseerd. Het Rijk heeft een niet begroot voorschot in de RMF-middelen betaald.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>De aanbesteding van de Tunnel in Emmen is uitgesteld tot mei 2012. Er is geen betaling aan Emmen gedaan.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Alleen verschuiving in de jaren.</p>				
Begrote lasten programma (5)	1.078.791	24.896.447	18.837.866	18.479.765	10.022.870
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	519.214	24.896.447	18.837.866	18.479.765	10.022.870
Begrote baten programma (7)	2.494.727	9.165.727	8.970.922	10.139.753	16.588.723
Werkelijke/beoogde baten programma (8)	10.364.469	9.165.727	8.970.922	10.139.753	16.588.723
Saldo einde jaar (9=1+2-3+4+5-6-7+8)	114.937.692	100.827.593	92.382.318	85.344.897	93.114.113

060221	Financieringsreserve (voorheen Dynamische cofinancieringsreserve)				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	128.596.368	122.115.509	112.115.509	112.115.509	112.115.509
Inflatiecorrectie/rente (2)	642.982	-	-	-	-
Begrote onttrekking (3)	7.123.841	10.000.000	-	-	-
Begrote toevoeging (4)	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar (1+2-3+4)	122.115.509	112.115.509	112.115.509	112.115.509	112.115.509

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Beschikbaar stellen van middelen voor cofinanciering van programma's en projecten op het ruimtelijk-economische gebied, om de doelstellingen die de provincie hanteert voor het omgevingsbeleid en het beleid inzake de regionale economie te realiseren.
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk
Teamleider	E. Bos
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering
Product	Product 10.1 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Toelichting	<p>In de Voorjaarsnota 2012 is aangegeven dat de doelstelling van deze Reserve is gewijzigd. In plaats van hoge bijdragen te onttrekken voor cofinancieringsprojecten, waardoor de Reserve op termijn is uitgeput, wordt de reserve nu ingezet om voldoende structurele rentebaten te genereren die bijdragen aan structurele begrotingsruimte. Daarvoor wordt een bodemstand van deze reserve wenselijk geacht van minimaal € 80 miljoen. Gelet op de gewijzigde doelstelling is de naam van de Reserve gewijzigd in Financieringsreserve en wordt er met ingang van 2012 geen inflatiecorrectie meer aan toegevoegd. Overigens liet de stand van de reserve begin 2011 nog wel toe dat conform motie M2010-28 € 25 miljoen is afgesplitst voor de Reserve voor het Vitaal Platteland en dat in de VJN 2011 voor cofinanciering in het kader van regionale cofinanciering Rijks rep middelen € 10 miljoen aan de reserve is onttrokken.</p> <p>Voor de oprichting en financiering van de Drentse Energie Organisatie is in de Begroting 2012 een onttrekking van € 10 miljoen aan de reserve opgenomen en toegevoegd aan het budget voor de Drentse Energie Organisatie in 2012.</p> <p>In de Voorjaarsnota 2012 is verder aangegeven dat een bedrag van € 12 miljoen gereserveerd moet worden voor de integrale gebiedsontwikkeling (IGO) Emmen-Atalanta. Dit bedrag is nog niet daadwerkelijk ten laste gebracht van deze reserve. Bij het opstellen van de komende (meerjaren)begroting of eerder bij de reguliere bestuursrapportages hopen wij hierover meer duidelijkheid te kunnen geven. De aandeelhouders van Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV en Verkoop Vennootschap BV zijn op 30 juni 2011 unaniem akkoord gegaan met een schikking over de levering van de aandelen ERH (waaruit feitelijk het belang in "Borssele" bestaat) aan RWE. Na de levering resteert per saldo voor de aandeelhouders PBE een uitkering van ca. € 840 mln, die na de voorziene closing van de schikkingstransactie op 30 september a.s. zal worden uitbetaald. De definitieve opbrengst van de levering van de aandelen ERH aan RWE wordt bekendgemaakt na closing op 30 september 2011. In de Voorjaarsnota 2011 is uitgegaan van een schatting met een bandbreedte van € 15 – € 19 miljoen.</p>

060221	Financieringsreserve (voorheen Dynamische cofinancieringsreserve)				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Indien er tussen signing en closing geen problemen optreden zou de uiteindelijke opbrengst voor Drenthe ca. 2,28% van € 840 mln = € 19.152.000,-- kunnen zijn. In dit overzicht zijn wij uitgegaan van een nog te ontvangen bedrag van € 15 miljoen en hebben dat bedrag in dit overzicht meegenomen.</p> <p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>Voor 2011 was begroot aan de structurele begrotingsruimte € 7.123.841,-- bij te dragen. Aan inflatiecorrectie is een toevoeging aan de reserve geraamd van € 642.982,--</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>De begrote bijdrage en onttrekking zijn beide gerealiseerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p>				
	N.v.t.				

060222	Reserve Vitaal Platteland				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	-	25.000.000	25.000.000	25.000.000	25.000.000
Begrote onttrekking (2)	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	25.000.000	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Beschikbaar stellen van middelen voor de sociaal-economische vitalisering van het platteland en de versterking van de structuur van het landelijk gebied. Het is te verwachten dat een belangrijk deel van de middelen zal landen in de 'krimp-regio' Zuid- en Oost-Drenthe.
Portefeuillehouder	R.W. Munnikma
Teamleider	E. Bos
Programma	Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling
Product	Product 5.3. Vitaal platteland (inclusief Zuidoost Drenthe en Stuurgroep Veenkoloniën)
Toelichting	Er zijn nog geen onttrekkingen in de begroting 2012 opgenomen. Bij het opstellen van de komende (meerjaren)begroting of eerder bij de reguliere bestuursrapportages hopen wij hierover meer duidelijkheid te kunnen geven.
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>Via motie 2010-27 bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2010 is door PS aangegeven dat € 25 miljoen binnen deze reserve ingezet dient te worden voor de beleidsdoelen sociaal economische vitalisering van het platteland en de versterking van de structuur van het landelijk gebied. Bij de Voorjaarsnota 2011 is besloten het bedrag van € 25 miljoen uit de reserve Dynamische cofinanciering te halen en apart onder te brengen in de reserve Vitaal Platteland.</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>De begrote toevoegingen zijn gerealiseerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>
Begrote lasten programma (4)	-
Werkelijke/beoogde lasten programma (5)	-
Begrote baten programma (6)	-
Werkelijke/beoogde baten programma (7)	-
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	25.000.000

072110	Voorziening spaarhypotheken				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	2.101.438	2.216.716	2.316.716	2.416.716	2.516.716
Begrote premie-inleg (2)	115.278	100.000	100.000	100.000	100.000
Begrote onttrekking (3)	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging (4)	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar (1+2-3+4)	2.216.716	2.316.716	2.416.716	2.516.716	2.616.716

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het veiligstellen van de door de provinciale medewerkers gespaarde bedragen ten behoeve van aflossing van hypothecaire geldleningen.
Portefeuillehouder	T. Klip - Martin
Teamleider	E. Bos
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering
Product	Product 10.2. Personeel en organisatie
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2011 gepland?</p> <p>De voorziening is in het leven geroepen om de gespaarde middelen van medewerkers met een spaarhypothek te beheren. Per 1 januari 2007 is de hypotheekregeling opgeheven. Daardoor zal het aantal spaarhypotheken afnemen en op lange termijn ook de hoogte van de voorziening dalen. Voorlopig wordt ervan uitgegaan dat door premie-inleg het saldo de komende jaren nog zal toenemen. Door aflossing in verband met verkoop van woningen kan de voorziening in omvang afnemen, maar daar is geen rekening meegehouden omdat het effect hiervan niet in te schatten is. De stijging van het spaarsaldo heeft overigens voor de provincie geen gevolgen, omdat de voorziening gelijk is aan de schuldpositie. Meerjarig houden we daarom voorlopig rekening met een jaarlijkse stijging van het spaarsaldo van € 100.000,-.</p> <p>Wat is in 2011 gerealiseerd?</p> <p>Een toevoeging van € 115.278,-</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

083173	Voorziening groot onderhoud provinciehuis				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	1.705.555	840.163	840.163	840.163	840.163
Begrote onttrekking (2)	1.404.287	375.000	375.000	375.000	375.000
Begrote toevoeging (3)	401.930	375.000	375.000	375.000	375.000

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Voor nu en in de toekomst op een planmatige wijze werken aan een verantwoorde staat van bouwkundig en technisch onderhoud van het provinciehuis (alsook de bestrating en omheining) en daartoe de financiële middelen beschikbaar hebben.					
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk					
Teamleider	G. van der Ploeg					
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering					
Product	Product 10.3. ICT en facilitaire zaken					
Toelichting	De vermeerderingen aan deze voorziening zijn vastgesteld op basis van een inschatting op het meerjarig onderhoudsplan voor de periode 2012-2022 zoals deze in de VJN 2011 is opgenomen. Op basis van het vernieuwde gebouwcomplex is door een extern bureau een onderhoudsplanning opgesteld voor 25 jaren (waarvan de laatste 15 voorlopig). Het reguliere bedrag voor toevoeging aan de voorziening is op basis van 10 jaren vastgesteld op € 375.000,-. In 2010 is het planmatige onderhoud vanwege de revitalisering van het provinciehuis deels opgenomen binnen het Programma Provinciehuis van Morgen. In 2011 is ook het overige (geplande) deel van het planmatig onderhoud uitgevoerd. De voorziening op basis van 10 jaar is ingesteld om fluctuatie in de jaarlijkse (groot) onderhoudskosten te voorkomen.					
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?					
	In 2011 is naast de revitalisering van het provinciehuis ook een aantal zaken aan de buitenzijde uitgevoerd. Dit betreft werkzaamheden welke niet onder de revitalisering vielen en zijn o.a. het vervangen van de dakbedekking op diverse daken en een grote onderhoudsbeurt van het (voor)terrein, waaronder het opnieuw asfalteren en bestraten.					
	Wat is in 2011 gerealiseerd?					
	Zoals gepland.					
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?					
	N.v.t.					
Begrote lasten voorziening (4)	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?					
	N.v.t.					
	1.404.287	375.000	375.000	375.000	375.000	
	Werkelijke/beoogde lasten voorziening (5)	1.267.322	375.000	375.000	375.000	375.000
	Begrote baten voorziening (6)	401.930	375.000	375.000	375.000	375.000
	Werkelijke/beoogde baten voorziening (7)	401.930	375.000	375.000	375.000	375.000
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	840.163	840.163	840.163	840.163	840.163	

083177	Voorziening groot onderhoud Drents Museum				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	797.531	329.381	329.381	329.381	329.381
Begrote onttrekking (2)	65.000	165.000	165.000	165.000	165.000
Begrote toevoeging (3)	181.899	165.000	165.000	165.000	165.000

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Voor nu en in de toekomst op een planmatige wijze werken aan een verantwoorde staat van bouwkundig en technisch onderhoud van het Drents Museum en daartoe de financiële middelen beschikbaar hebben.					
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk					
Teamleider	G. van der Ploeg					
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering					
Product	Product 10.3. ICT en facilitaire zaken					
Toelichting	<p>Evenals bij het provinciehuis wordt bij het Drents Museum sinds 2002 gewerkt met een meerjaren-onderhoudsplan voor de gebouwen van het Drents Museum. De planning beslaat een periode van 25 jaar (waarvan de laatste 15 voorlopig). De vermeerderingen aan deze voorziening zijn vastgesteld op basis van een inschatting op het meerjarig onderhoudsplan voor de periode 2012-2022 zoals die in de VJN 2011 opgenomen zijn. De nieuwe onderhoudsplanning voor de jaren 2012-2022 op basis van het vernieuwde gebouwcomplex is door een extern bureau opgesteld. Het reguliere bedrag voor toevoeging aan de voorziening is vastgesteld op € 165.000,-. Vanwege de uitbreiding en verbouwing van het Drents Museum in 2011 zijn (achterstallige) werkzaamheden gelijktijdig met de verbouwing/werkzaamheden uitgevoerd. De voorziening op basis van 10 jaar is ingesteld om fluctuatie in de jaarlijkse (groot) onderhoudskosten te voorkomen.</p>					
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?					
	Naast de verbouwing van het Drents Museum is ook een aantal zaken aan de buitenzijde uitgevoerd. Dit betreft werkzaamheden welke niet onder de verbouwing vielen en zijn o.a. het restaureren van de klokkentoren, het restaureren van verschillende daken, het schilderen van de buitenzijde, het vervangen van de dakbedekking op enkele daken en een grote onderhoudsbeurt aan het lood- en zinkwerk op alle gebouwen en de vervanging van een deel van de klimaat- en regelinstallatie.					
	Wat is in 2011 gerealiseerd?					
	Zoals gepland.					
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?					
	N.v.t.					
Begrote lasten voorziening (4)	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?					
	N.v.t.					
	65.000	165.000	165.000	165.000	165.000	
	Werkelijke/beoogde lasten voorziening (5)	655.049	165.000	165.000	165.000	165.000
	Begrote baten voorziening (6)	181.899	165.000	165.000	165.000	165.000
	Werkelijke/beoogde baten voorziening (7)	186.899	165.000	165.000	165.000	165.000
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	329.381	329.381	329.381	329.381	329.381	

083179	Voorziening spaarverlof				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	141.360	99.637	99.637	99.637	99.637
Begrote onttrekking (2)	141.360	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar (1-2+3)	-	-	99.637	99.637	99.637

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Werknemers hebben de mogelijkheid afspraken te maken om verlof te sparen, met het doel tussentijds of aan het eind van hun loopbaan de gespaarde uren op te nemen.				
Portefeuillehouder	T. Klip - Martin				
Teamleider	E. Bos				
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering				
Product	Product 10.2. Personeel en organisatie				
Toelichting	Volgens planning is de voorziening vanaf 2012 niet meer nodig en kan hij worden opgeheven.				
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?				
	Er was een onttrekking gepland van € 141.360,-- Daarmee zou de voorziening uitgeput zijn en worden opgeheven.				
	Wat is in 2011 gerealiseerd?				
	In 2011 is voor vervanging van langdurig verlof van medewerkers € 41.723,-- onttrokken aan de voorziening.				
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?				
	Langdurig verlof kwam minder voor en kon vaker worden opgevangen binnen bestaande bezetting.				
Begrote lasten voorziening (5)	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?				
	De voorziening blijft ook in 2012 nog bestaan.				
	141.360	-	-	-	-
	41.723	-	-	-	-
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	99.637	99.637	99.637	99.637	99.637

083180	Voorziening op vordering op verkoop Vennootschap B.V.				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	18.248.444	10.082.285	10.082.285	10.082.285	10.082.285
Begrote onttrekking (2)	8.166.159	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Afdekking risico van nog af te wikkelen verplichtingen die voor rekening komen van de "vendors" van de aandelen Essent Holding N.V. aan RWE AG.				
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk				
Teamleider	E. Bos				
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering				
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Toelichting	Deze voorziening is ingesteld na verkoop van Essent. Met RWE is overeengekomen dat de aandeelhouders een voorziening treffen ten laste van de opbrengst verkoopopbrengst Essent. Het is mogelijk dat dan een gedeelte alsnog wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders, afhankelijk van het beroep dat op de voorziening moet worden gedaan vanwege nog af te wikkelen zaken. Indien alsnog tot uitkering wordt overgegaan, dan zal op dat moment de opbrengst in de begroting worden opgenomen. Begin 2011 is sprake geweest van vrijval van een bedrag € 8.166.159,--. Bij wijze van interim-dividend is door de Verkoop Vennootschap BV een deel van de geblokkeerde gelden in het general escrow-fonds vrijgegeven. Vooralsnog is van verdere vrijval geen sprake.				
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?				
	Er was voor 2011 een onttrekking gepland van € 8.166.159,--				
	Wat is in 2011 gerealiseerd?				
	De geplande onttrekking is gerealiseerd.				
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t.				
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t.				
Begrote lasten voorziening (4)	-	-	-	-	-
Beoogde/werkelijke lasten voorziening (5)	-	-	-	-	-
Begrote baten voorziening (6)					
Beoogde/werkelijke baten voorziening (7)					
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	10.082.285	10.082.285	10.082.285	10.082.285	10.082.285

083181	Voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa), (voorheen Reserve t.b.v. de in te stellen voorziening pensioenen)				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	6.850.459	5.978.332	5.618.332	5.258.332	4.898.332
Begrote onttrekking (2)	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Begrote toevoeging (3)	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De provincie is voor pensioenen van (ex-)gedeputeerden eigen risicodragers. Deze pensioenen zijn niet ondergebracht bij het ABP of een pensioenverzekeringsmaatschappij. De voorziening is ingesteld om ervoor te zorgen dat de opgebouwde pensioenrechten van (ex-)gedeputeerden ook daadwerkelijk kunnen worden betaald door de provincie.				
Portefeuillehouder	T. Klip - Martin				
Teamleider	E. Bos				
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering				
Product	Product 10.2. Personeel en organisatie				
Toelichting	De ingehouden pensioenpremies van de huidige gedeputeerden alsmede het werkgeversdeel pensioenpremie voor huidige gedeputeerden worden gestort in de voorziening. Aan de voorziening worden de daadwerkelijk betaalde pensioenen onttrokken. In 2009 is de voorziening op peil gebracht. Het werkgeversdeel in de pensioenpremie wordt begroot op de kostenplaats Oud GS en de totale pensioenpremies van gedeputeerden worden begroot als storting in de voorziening. Betaalde pensioenen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.				
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?				
	Er was rekening gehouden met het betalen van pensioenen tot een bedrag van € 500.000,--. Voor ingehouden premies en werkgeverslasten die tezamen de dotatie aan de voorziening vormen was een bedrag geraamd van € 140.000,--				
	Wat is in 2011 gerealiseerd?				
	In werkelijkheid is ruim € 1 miljoen aan de voorziening onttrokken.				
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?				
	Het gespaarde pensioen van een vertrokken gedeputeerde is overgedragen aan zijn nieuwe pensioenfonds.				
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t				
Begrote lasten voorziening (4)	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Werkelijke/beoogde lasten voorziening (5)	1.001.120	500.000	500.000	500.000	500.000
Begrote baten voorziening (6)	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
Werkelijke/beoogde baten voorziening (7)	128.993	140.000	140.000	140.000	140.000
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	5.978.332	5.618.332	5.258.332	4.898.332	4.538.332

083182	Voorziening groot onderhoud Depot Drents Museum				
Verloop	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo aanvang jaar (1)	-	53.590	53.590	53.590	53.590
Begrote onttrekking (2)	-	53.590	53.590	53.590	53.590
Begrote toevoeging (3)	53.590	53.590	53.590	53.590	53.590

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Voor nu en in de toekomst op een planmatige wijze werken aan een verantwoorde staat van bouwkundig en technisch onderhoud van het Depot Drents Museum en daartoe de financiële middelen beschikbaar hebben.				
Portefeuillehouder	A. van der Tuuk				
Teamleider	G. van der Ploeg				
Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering				
Product	Product 10.3. ICT en facilitaire zaken				
Toelichting	<p>Net als voor het provinciehuis en Drents Museum is op basis van een meerjaren-onderhoudsplan voor de gebouwen van het Depot Drents Museum in 2011 een voorziening aangemaakt. De planning beslaat een periode van 25 jaar (waarvan de laatste 15 jaar voorlopig). De vermeerderingen aan deze voorziening zijn vastgesteld op basis van een inschatting op het meerjarig onderhoudsplan voor de periode 2012-2037 zoals die in de 1e Bestuursrapportage 2011 opgenomen zijn. Het reguliere bedrag voor toevoeging aan de voorziening is vastgesteld op € 53.590,--. De voorziening is ingesteld om fluctuatie in de jaarlijkse (groot) onderhoudskosten te voorkomen.</p>				
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2011 gepland?				
	Planmatig onderhoud was in het eerste volledige jaar van gebruik nog niet noodzakelijk.				
	Wat is in 2011 gerealiseerd?				
	N.v.t.				
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t.				
Begrote lasten voorziening (4)	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t.				
	-	53.590	53.590	53.590	53.590
	-	53.590	53.590	53.590	53.590
	53.590	53.590	53.590	53.590	53.590
	53.590	53.590	53.590	53.590	53.590
Saldo einde jaar (8=1-2+3+4-5-6+7)	53.590	53.590	53.590	53.590	53.590

III.1.3

Overzicht personeelssterkte (fte)

Organisatie-eenheid/afdeling (zoals opgenomen in de kostenverdeelstaat)	Sterkte ultimo 2010 (werkelijk)	Sterkte ultimo 2011 (werkelijk)
Hulpkostenplaatsen		
Directie	2,00	2,00
Bestuur, Communicatie en Concernzaken*	35,47	42,37
Facilitaire Ondersteuning	109,45	105,13
Management Ondersteuning *	49,25	41,83
Totaal hulpkostenplaatsen	196,17	191,33
Hoofdkostenplaatsen		
Duurzame Ontwikkeling *	72,09	-
Programma- en Projectmanagement *	10,02	4,85
Ruimtelijk Ontwikkeling *	73,73	-
Sociaal-Economische Ontwikkeling *	75,53	-
Wegen en Kanalen	85,52	81,27
Economische Ontwikkeling, Mobiliteit en Cultuur *	-	62,81
Ruimtelijke Ontwikkeling, Milieu en Natuur *	-	86,62
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving *	-	59,51
Totaal hoofdkostenplaatsen	316,89	295,06
Totaal organisatieschema	513,06	486,39
Overig personeel		
Provinciale staten	41,00	41,00
Gedeputeerde staten	5,40	4,00
Oud-leden gedeputeerde staten/provinciale staten	20,80	23,60
Commissaris van de Koningin	1,00	1,00
Herplaatsen/Regelingen	5,44	3,84
Drenttalenten	-	5,00
Statengriffie *	6,23	7,79
Totaal overig	73,64	73,44
Totaal Generaal	586,70	559,83
Noordelijke Rekenkamer	5,70	5,70
BBL-ers	3,20	6,50

* In 2011 is de organisatie structuur aangepast, waardoor de onderlinge vergelijking tussen 2010 en 2011 niet mogelijk is.

III.1.4

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In het Besluit begroting en verantwoording is bepaald dat de arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume een onderdeel van de uitzetting over de financiële positie in de jaarrekening zijn. Wij beschrijven het verloop van deze verplichtingen ten opzichte van de begroting.

Premie Interprovinciale ziektekostenregeling (IZR)

Met ingang van 1 januari 2006 is het werkgeversaandeel in de premie IZR vervallen. Daarvoor in de plaats is gekomen vergoeding Ziekte Verzekering Wet (ZVW). De werkelijke lasten in 2011 zijn hiervan € 1.458.074,-- geweest. Deze vergoeding geldt totdat werknemers uit dienst treden.

Vakantiegeld

In de maand mei wordt het vakantiegeld over de afgelopen 12 maanden betaald. Aan het eind van het jaar ontstaat er daardoor een verplichting van 7 maanden vakantiegeld. Het bedrag van de verplichting per 31 december 2011 bedraagt € 1.955.636,--.

Pensioenen/wachtgelden

Er zijn per eind december nog 25 pensioenontvangende ex-leden van gedeputeerde staten. Daarnaast is er een aantal ex-gedeputeerden en ook voormalige leden van provinciale staten die wachtgeld ontvangen of wachtgeld mochten ontvangen, maar in 2011 een (tijdelijk) inkomen hadden. In 2011 zijn de lasten voor pensioenen en wachtgelden voor deze mensen € 688.858,-- geweest.

III.1.5

Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens

Met ingang van 1 maart 2006 is de WOPT (Staatsblad 2006, 95) van kracht. Deze wet regelt dat elke instelling die overwegend uit publieke middelen is gefinancierd jaarlijks het belastbaar jaarloon per individuele functionaris met wie zij een arbeidsrelatie heeft op functienaam zal publiceren, indien dit belastbaar jaarloon uitgaat boven dat van de minister. In 2010 bedroeg de norm € 193.000,-- en in 2011 gaat het eveneens om een bedrag van € 193.000,--. Het voorschrift in de WOPT houdt voor provincies en gemeenten in dat de informatie over topinkomens moet worden opgenomen in de Jaarrekening als bedoeld in artikel 201 van de Provinciewet en artikel 197 van de Gemeentewet. De wijziging in artikel I, onderdeel D, strekt ertoe dat deze informatie wordt opgenomen in de toelichting op de Programmarekening, die daarvoor een logische plaats is.

Voor de provincie Drenthe geldt dat geen functionaris op de loonlijst staat die vermeld moeten worden op basis van de definitie van de WOPT.

III.1.6

Rapportage Verordening Dwangsom

Rapportage i.v.m. Verordening dwangsom bij niet tijdig beslissen door de provincie Drenthe
over de periode 01/01/2011 t/m 31/12/2011

Productgroep / Strafgroep	Totaal aantal geregistreerde ingekomen stukken (incl. stukken met risico van dwangsom)	Aantal geregistreerde ingekomen stukken met risico van dwangsom	Aantal geregistreerde afgedane ingekomen stukken met risico van dwangsom	Aantal geregistreerde nog openstaande ingekomen stukken met risico van dwangsom	Aantal stukken met risico van dwangsom dat tijdig is afgehandeld	Aantal stukken met risico van dwangsom dat te laat is afgehandeld	% stukken met risico van dwangsom dat tijdig is afgehandeld *	% stukken met risico van dwangsom dat te laat is afgehandeld **	Overzicht lengte termijnoverschrijding afgedane stukken (in aantallen)					Overzicht redenen termijnoverschrijding afgedane stukken (in aantallen)						Aantal ingebrekestellingen ***	Aantal betaalde dwangsommen	Hoogte betaalde dwangsommen in euro's				
									0 < 2 weken	2 < 4 weken	4 < 6 weken	6 < 8 weken	> 8 weken	Complexiteit van de aanvraag	Inschakeling externe adviescommissie/org	Piekbelasting	Prioriteitstelling	Veel overleg nodig	Vrije toelichting				Geen reden opgegeven			
BC	308	8	6	2	6	0	75	0	0	0	0	0	0							0	0	0				
BC&C	177	1	1	0	0	1	0	100	0	0	1	0	0								1	0	0			
CC	7	0	0	0	0	0			0	0	0	0	0								0	0				
CS	6	0	0	0	0	0			0	0	0	0	0								0	0				
DIR	16	1	1	0	0	1	0	100	0	0	1	0	0	1							0	0				
DO	852	83	58	25	38	29	46	35	6	8	9	1	5								29	0	0			
EOM&C	322	130	80	50	32	23	25	18	7	14	1	0	1	0		0	0	0			23	0	0	1	1260	
FO	180	1	0	1	1	0	100	0	0	0	0	0	0								0	0				
MO	558	65	56	9	52	3	80	5	2	0	0	0	1	1							2	0	0	1	1260	
PPM	149	0	0	0	0	0			0	0	0	0	0								0	0				
RO	1498	789	691	98	289	88	37	11	13	5	2	17	51			5					83	0	0			
ROM&N	521	119	17	102	5	3	4	3	2	0	0	1	0								1	2	0	0		
SEO	1162	268	236	32	126	112	47	42	20	10	21	34	27								112	0	1			
SG	110	7	7	0	6	1	86	14	0	0	0	1	0	1							0	0				
VTH	319	63	41	22	35	6	56	10	1	5	0	0	0								6	0	1			
WK	1000	81	68	13	66	3	81	4	3	0	0	0	0								3	0	0	2	2520	
Totaal	7185	1616	1262	354	656	270			54	42	35	54	85	3	0	5	0	1	261	0	2	4	5040			

* Voor de hele rapportage geldt: de getallen kunnen ook stukken betreffen die weliswaar in de rapportageperiode zijn afgedaan of nog openstaan, maar die voorafgaand aan de rapportageperiode zijn ingekomen.

** Het betreft hier het % stukken dat tijdig c.q. te laat na de in wet- of regelgeving gestelde termijn is afgehandeld. Het % betreft het gedeelte van het aantal geregistreerde afgedane ingekomen stukken met risico van dwangsom (zie 4e kolom).

*** Een aanvrager van een beschikking kan binnen 6 weken nadat de termijn voor het geven van de beschikking is verstreken en er geen beschikking is gegeven, een schriftelijke ingebrekestelling sturen. De provincie heeft dan nog 2 weken de tijd alsnog een beschikking te geven. Gebeurt dit niet, dan is dwangsom verschuldigd.

Achtergrond

Per 1 oktober 2009 is de Wet dwangsom en beroep bij niet-tijdig beslissen in werking getreden en vervangt de provinciale Verordening dwangsom. De wijzigingen zijn onder andere:

- uitbreiding van de gronden voor het opschorten van de beslistermijn
- schriftelijke bevestiging aan de aanvrager in geval van beëindiging opschortingsperiode
- de bedragen en looptijd zijn gewijzigd
- de dwangsom mag niet verrekend worden met eventuele openstaande rekeningen van de aanvrager bij de provincie

Medio 2011 is er een organisatiewijziging doorgevoerd. De volgende afdelingen zijn gewijzigd: Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu & Natuur(ROM&N)(voorheen Duurzame Ontwikkeling), Economische Ontwikkeling, Mobiliteit en Cultuur(EOM&C)(voorheen Sociaal Economische Ontwikkeling), Bestuur, Communicatie en Concerttaken(BC&C)(voorheen Bestuur en Communicatie), Concernstaf(CS)is gewijzigd in Concerncontroller. Nieuwe afdeling: Vergunning, Toezicht en Handhaving(VTH). Tot het moment van organisatiewijziging heeft de registratie van de documenten nog plaats gevonden op de oude benaming van de afdeling. Hier treft u de rapportage aan. Bijgevoegde tabel geeft een overzicht over de provincie als totaal. Hieruit en uit een daartoe in de ambtelijke organisatie gemaakte analyse komt het volgende beeld naar voren.

Hoeveelheid geregistreerde ingekomen stukken met risico van dwangsom

Van de in de periode 1 januari tot en met 31 december 2011 totaal geregistreerde ingekomen stukken had 22,49% het risico van dwangsom in zich. Dat is 2% meer dan in de rapportage van 2010. In absolute aantallen zijn er in 2011(1.616) ook meer ingekomen stukken met risico van dwangsom dan in 2010 (1.460). Bij stukken met risico van dwangsom valt bijvoorbeeld te denken aan een aanvraag voor een subsidie of vergunning, een gedoogbesluit, een verzoek tot handhaving, een bezwaarschrift etc. Het merendeel van het aantal stukken met risico van dwangsom kwam binnen bij de afdeling Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu & Natuur, namelijk 56,3%. Ook wat betreft de beleidsterreinen op het gebied van Sociaal Economische Ontwikkeling en Economische Ontwikkeling, Mobiliteit en Cultuur kwamen relatief veel stukken binnen met het risico van dwangsom, namelijk 16,6% respectievelijk 8%. Op het gebied van wegen en kanalen was dit percentage 5%. Bij de afdeling Vergunning, Toezicht en Handhaving 9%. Tenslotte kwamen op de werkvelden van bestuur en communicatie, management-ondersteuning en facilitaire ondersteuning enkele stukken met risico van Dwangsom binnen (in totaal circa 5,1%).

Afhandeling stukken met risico van dwangsom

In totaal is het grootste deel 52% (ofwel in aantal 656) van de geregistreerde en afgedane ingekomen stukken met risico van dwangsom tijdig afgehandeld; 21,4% (ofwel in aantal 270) van de stukken is te laat afgehandeld. Het percentage tijdig afgehandelde stukken is ten opzichte van 2010 gedaald namelijk van 64% naar 52%. Voor de organisatie als totaal hadden van de te laat afgedane stukken de meeste (31,5%) een termijnoverschrijding van meer dan 8 weken. Dit is een verbetering ten opzichte van 2010: toen lag het zwaartepunt van termijnoverschrijdingen ook bij meer > dan 8 weken nl 38,3%. De afdeling Sociaal Economische Ontwikkeling Ruimtelijke Ordening hebben hierin het grootste aandeel.

Toelichting op termijnoverschrijdingen

De meeste termijnoverschrijdingen hebben plaatsgevonden binnen het sociale en culturele beleidsdomein. De belangrijkste verklaring hiervoor is dat op deze beleidsterreinen verreweg de meeste stukken met risico van dwangsom zijn binnengekomen. De termijnoverschrijdingen betreffen vrijwel allemaal subsidies. Door de al genoemde organisatiewijzigingen in de loop van 2011 is een heldere analyse van de cijfers tot op detailniveau niet echt goed mogelijk. Veel termijnen hadden aangepast kunnen worden, dit is in vele gevallen niet goed gezien en daarom en o.a. t.g.v. de boven genoemde organisatiewijziging niet gedaan. In de loop van 2011 zijn maatregelen genomen om de registratie te verbeteren. Een van die maatregelen is het instellen van een subsidieteam waardoor er een veel betere sturing komt op de behandeltermijnen.

Ingebrekestellingen en dwangsommen

In 2011 zijn 2 ingebrekestellingen ontvangen (in 2010 waren dat er 12). In 2011 zijn er 4 dwangsommen a € 1.260,- uitbetaald met een totaal bedrag van € 5.040,-. De oorzaken van deze dwangsommen liggen vooral op de volgende terreinen: Een uitspraak van een rechter in een WOB geval. In de overige drie gevallen heeft de provincie niet tijdig beslist op de ingediende bezwaarschriften. Het niet tijdig beslissen heeft weer te maken met de complexiteit van de gevallen.

Toelichting uitbetaalde dwangsommen

Casus 1:

Door een rechterlijke uitspraak achteraf werd de provincie 'veroordeeld' tot het uitbetalen van die dwangsom, Dit kon de provincie niet voorkomen.

Casus 2 en 3:

Deze twee dwangsomvergoedingen zijn toegekend omdat de provincie niet tijdig heeft beslist op hun bezwaarschrift tegen een aan hen verleende uitwegonthefing. De beslissing liet (te) lang op zich wachten omdat naar aanleiding van het bezwaarschrift het uitwegenbeleid is aangepast. Dat heeft geruime tijd in beslag genomen, onder meer omdat veelvuldig overlegd is met belanghebbenden.

Casus 4:

In 2011 is eenmaal een dwangsom toegekend aan de eigenaar van een provinciaal monument. De reden was het te laat beschikken door de provincie op een bezwaarschrift;

III.1.7 Rapportage single information single

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN		
I&M	E6	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009 Wet bodembescherming (Wbb), Besluit financiële bepalingen bodemsanering en Regeling financiële bepalingen bodemsanering; Provincies en gemeenten			Besteding 2011 uit Wbb	Besteding 2011 uit FES	
					Aard controle R	Aard controle R	
					€ 85.783	€ 0	
					Aantal saneringen (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	Aantal bodemonderzoeken (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	
I&M	E9	Programma Externe Veiligheid (EV) Subsidieregeling programmafinanciering Externe Veiligheid (EV)-beleid voor andere overheden 2006-2010 Provincies			Besteding 2011	Eindverantwoording ja/nee	
					Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
					€ 1.427	Ja	
I&M	E27	Brede doelluitkering verkeer en vervoer Wet BDU Verkeer en Vervoer (art. 10) Provincies en stadsregio's (Wgr+)			Eindsaldo-/reservering 2010	Rentebaten 2011	
					Aard controle R	Aard controle R	
					€ 23.710.186	€ 237.101	
					Eindsaldo-/reservering 2011	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	
					Aard controle R	Aard controle R	
					€ 11.254.987	€ 2.550.375	
Individuele bestedingen 2011 die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen	Individuele bestedingen 2011 die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen						
Omschrijving	Bedrag						
Aard controle n.v.t.	Aard controle R						
1	consessie Groningen Drenthe	€ 16.692.222					
I&M	E30	Quick wins binnenhavens Tijdelijke subsidieregeling Quick Wins Binnenvaart Provincies en gemeenten			Hieronder per regel één projectaanduiding en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding 2011 ten laste van rijksmiddelen	
					Aard controle n.v.t.	Aard controle R	
1	5000001276	€ 4.700					
EL&I	F3	Verzameluitkering EL&I (incl. oud LNV) Regeling verzameluitkering Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)			Besteding 2011 (incl. besteding 2009 en 2010 voor zover nog niet eerder verantwoord (zie nieuwsbrief IBI nr. 30)		
					Aard controle R		
€ 244.718							
VWS	H4	Verzameluitkering VWS (incl. oud JenG) Regeling verzameluitkering Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)			Besteding 2011 (incl. besteding 2009 en 2010 voor zover nog niet eerder verantwoord (zie nieuwsbrief IBI nr. 30)		
					Aard controle R		
€ 100.625							
VWS	H8	Doelluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg) Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009 Provincies en stadsregio's (Wgr+)			Aantal Onder toezichtstelling (OTS), jaar 2010	Aantal OTS 2010, overig	
					Aard controle D1	Aard controle D1	
					178	314	
					Aantal Individuele Traject Begeleiding 2010 (ITB), harde kern	Aantal ITB 2010, Criem	
					Aard controle D1	Aard controle D1	
					58	30	
					Aantal aanmeldingen 2011 aan het LBIO door bureau jeugdzorg	Aantal afmeldingen 2011 aan het LBIO door bureau jeugdzorg	
					Aard controle D2	Aard controle D2	
106	53						
Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt -deel justitietaken	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt aan stichting, die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg						
Zie Nota baten-lastenstelsel	Zie Nota baten-lastenstelsel						
Aard controle R	Aard controle R						
	€ 0						

audit (sisa)

	Eindverantwoording Ja/Nee	Uitgaven (Wbb) van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	Uitgaven (FES) van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	
	Aard controle n.v.t.	Zie Nota baten-lastenstelsel	Zie Nota baten-lastenstelsel	
	Nee	Aard controle R	Aard controle R	
	Aantal m2 gesaneerd oppervlakte (inclusief SEB) (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	Aantal m3 gesaneerde grond (inclusief SEB) (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	Aantal m3 gesaneerd verontreinigd grondwater (inclusief SEB) (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	
	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	
	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt			
	Zie Nota baten-lastenstelsel			
	Aard controle R			
	€ 0			
	Ontvangen BDU-bijdrage V&W 2011	Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstrekte middelen in 2011	Besteding 2011	Correctie over besteding 2010
	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
	€ 29.798.000	€ 21.514	€ 38.421.442	€ 1.539.996
	Overige bestedingen 2011	Eindverantwoording Ja/Nee	Uitgaven tlv rijksmiddelen van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	Overige uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt
	Aard controle R	Aard controle R	Zie Nota baten-lastenstelsel	Zie Nota baten-lastenstelsel
	€ 0	Nee	Aard controle R	Aard controle R
			€ 12.999	€ 0
	Aantal voorlopige voogdij 2010	Aantal voogdij 2010	Aantal jeugdreeclassering 2010	Aantal samenloop 2010
	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
	1	90	226	13
	Aantal scholing- en trainingsprogramma's (STP) 2010	Besteding 2011 aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt -deel justitietaken	Besteding 2011 aan stichting, die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg	Besteding 2011 aan zorgaanbod
	Aard controle D1	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
	0	€ 5.833.537	€ 6.275.335	€ 24.034.658
	Omvang egaliseringsreserve jeugdzorg per 31 december 2011	Eindverantwoording Ja/Nee		
	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
	€ 130.692			
	Uitgaven van vóór 2010, waarvan de uitgave in 2011 plaatsvindt aan zorgaanbod			
	Zie Nota baten-lastenstelsel			
	Aard controle R			
	€ 0			

In de Algemene maatregel van bestuur Single information single audit (Sisa) geeft het rijk aan dat van een aantal regelingen, waarvoor gemeenten en provincies van het rijk gelden ontvangen, verantwoording moet worden afgelegd in de jaarstukken. Eerdere jaren werden voor deze regelingen afzonderlijke verantwoordingen opgesteld met daarbij ook een afzonderlijke accountantsverklaring. Vanaf 2006 is dit teruggebracht tot één verantwoording in de jaarrekening en is er één controlemoment. Over 2011 worden 7 regelingen verantwoord via deze rapportage.

Het opgenomen overzicht is het door het rijk voorgeschreven. De verantwoorde bedragen zijn dit jaar gebaseerd op het stelsel van baten en lasten en niet meer, zoals voorheen was voorgeschreven op basis van het kastelsel. Voordeel hiervan is dat cijfers beter aansluiten op de provinciale administratie, waardoor eveneens de administratieve lasten verder worden beperkt.

In IPO-verband is afgesproken dat ook gemeenten via de Sisa methodiek kunnen verantwoord worden over diverse regelingen, waarover de provincies weer naar het rijk moeten verantwoord worden. Over 2011 dienen diverse Drentse gemeenten zich aan de provincie voor 3 regelingen te verantwoorden.

III.1.8

Portefeuilleverdeling GS-leden

Jacques Tichelaar
Commissaris van de Koningin

- Openbare orde en veiligheid
- Coördinatie belangenbehartiging, lobby en externe betrekkingen
- Voorzitter Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)
- Kabinetszaken
- Communicatie

Annette Imhof
algemeen directeur
provinciesecretaris

Rein Munniksma
(PvdA)

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Wonen, natuur en landschap
- Vitaal platteland en landbouw
- Cultuur (m.u.v. bibliotheken, archief, musea en mediabeleid)
- Krimp (demografische ontwikkelingen)
- Windenergie
- Lid Noordelijk Landbouwberaad
- Waarnemend Commissaris van de Koningin

Tanja Klip-Martin
(VVD)

- Milieu, lucht en bodem (incl. ontgroningen)
- Klimaat, energie, energielandschappen en energie-economie
- Water en waterschappen
- Cultuur (bibliotheken, archief, musea en mediabeleid)
- RTV Drenthe
- Biobased economy
- Stuurgroep Veenkoloniën
- Lid IPO-bestuur
- Tweede waarnemend Commissaris van de Koningin

Ard van der Tuuk
(PvdA)

- Financiën
- Economische zaken en arbeidsmarkt
- Recreatie en toerisme
- Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport (coördinatie PNS+)
- Informatisering, automatisering en facilitaire zaken
- Krimp (sociale sector)
- Dagelijks bestuur SNN

Gezamenlijk met Henk Brink

- RSP Emmen
- RSP Assen/Coevorden

Henk Brink
(VVD)

- Verkeer en vervoer
- Wegen en kanalen
- Bestuurlijke verhoudingen en toezicht
- Personeel en organisatie
- Coördinatie Europa
- Handhaving
- Dagelijks bestuur SNN

Gezamenlijk met Ard van der Tuuk

- RSP Assen/Coevorden
- RSP Emmen

III.1.9 Zetelverdeling

Zetelverdeling provinciale staten Drenthe	oude periode	nieuwe periode
PvdA	13	12
VVD	8	9
CDA	10	6
SP	5	4
PVV	0	4
ChristenUnie	3	2
GroenLinks	2	2
D66	0	2
	41	41

Zetelverdeling college van gedeputeerde staten	
PvdA	2
VVD	2

III.1.10

Afkortingenwijzer

AB	algemeen bestuur
ASV	Algemene subsidieverordening
AvA	algemene vergadering van aandeelhouders
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BDU	brede doeluitkering
BKV	beeldende kunst en vormgeving
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOAG	brede overleg- en adviesgroep
BOS	buurt, onderwijs en sport
BRTN	Beleidsvisie recreatietoervaart Nederland
BTO	bedrijfstakgericht opleiden
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van
CBK	Centrum Beeldende Kunst
CBM	Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CHW	cultuurhistorische waardenkaart
CKA	Cultureel Kwartier Assen
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de verkeerstechniek
CvdK	Commissaris van de Koningin
CBB	collectief vraagafhankelijk vervoer
CPO	collectief particulier opdrachtgeverschap
CWZ	cultuur, welzijn en zorg
DB	dagelijks bestuur
DBL	Drentse Bedrijfslokaties, Stichting
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DURP	digitale uitwisseling ruimtelijke plannen
ECB	Europese Centrale Bank
EHK	essentiële herkenbaarheidskenmerken
EHS	ecologische hoofdstructuur
FBE	faunabeheereenheid
FFW	Flora- en Faunawet
GAE	Groningen Airport Eelde
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GGOR	gewent grond- en oppervlaktewaterregiem
GS	gedeputeerde staten
GWW	Grondwaterwet
HR	human resource
IAD	Innovatief Actieprogramma Drenthe 2008-2010
IGGD	Integraal groen gebiedsplan Drenthe
ILG	Investeringsbudget landelijk gebied
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISP	Integraal structuurplan
ISV	Investeringsbudget stedelijke vernieuwing

iWSR	instrumentarium Watersysteemrapportage
IWV	Interprovinciaal Werkgeversverband
IZR	Interprovinciale ziektekostenregeling
KIK	Kunstenaarsinitiatief in Kolderveen
KO	Koninklijke onderscheidingen
KRW	Kaderrichtlijn Water
LGR	landelijk grondwaterregister
LMA	Landelijk Meldpunt Afvalstoffen
LVN	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ministerie van
MEP	Meerjarenexploitatieprogramma
m.e.r.	milieu-effectrapportage
MFD	Milieufederatie Drenthe
MFD	multifunctioneel dienstencentrum
MIRT	Meerjarenprogramma infrastructuur ruimte en transport
MOD	Multidisciplinaire Oefenstaf Drenthe
MOP	Meerjarenontwikkelingsprogramma
MOP	meerjarenonderhoudsplan
MRB	motorrijtuigenbelasting
MUP-VV	Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer
NaVoS	nazorg voormalige stortplaatsen
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NBW	Natuurbeschermingswet
NME	natuur- en milieueducatie
NMP	Nationaal Milieubeleidsplan
NNGB	Nederlandse norm gezond bewegen
NOA	Noordelijke ontwikkelingsas
NOM	Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij
NRK	Noordelijke Rekenkamer
NSW	Natuurschoonwet
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma
NVD	netwerk veilig Drenthe
NWW	niet-werkende werkzoekenden
OKI	onderwijs en kennisinfrastructuur
OOV	openbare orde en veiligheid
ov	openbaar vervoer
PCC	Provinciaal Coördinatiecentrum
pMJP	provinciaal Meerjarenprogramma
POP	Provinciaal omgevingsplan
POV	Provinciale omgevingsverordening
PPM	Programma- en Projectmanagement
PS	provinciale staten
PUP	Provinciaal uitvoeringsprogramma
PUVV	Provinciaal uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer
PvA	plan van aanpak
PvE	programma van eisen
PVVP	Provinciaal verkeers- en vervoersplan
RAO	regionaal ambtelijk overleg
RBO	regionaal bestuurlijk overleg
Regis	regionaal geohydrologisch informatiesysteem
ROT	Regionaal Operationeel Team

RPC	Rijkspanologische Commissie
RPCP	Regionaal Patiënten Consumenten Platform
RSP	Regiospecifiek Pakket
Ruddo	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
RvC	Raad van Commissarissen
RVT	Raad van Toezicht
SAN	Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer
SHN	Samenwerking Handhaving Drenthe
SIA	Sámen Sterker in Actie!
Sisa	Single information single audit
SLB	Stichting Landinrichting en Bodemverontreiniging
smb	strategische milieubeoordeling
SN	Subsidieregeling natuurbeheer
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
SOL	Subsidieverordening onderhoud landschapselementen
SOM	stedelijke ontwikkeling en mobiliteit
UILN-N	Uitvoeringsprogramma Innovatieve Landbouw Noord-Nederland
UvW	Unie van Waterschappen
VDG	Vereniging Drentse Gemeenten
VES	versterking economische structuur
VHR	Vogel- en Habitatrichtlijn
Vigeb	verbindingsoefening gemeenten en provincies
VINEX	Vierde nota op de ruimtelijke ordening extra
VRD	Veiligheidsregio Drenthe
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Ministerie van
VSV	voortijdig schoolverlaten
VTB	vliegende teambrigade
VVBD	Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wav	Wet ammoniak en veehouderij
WBB	Wet bodembescherming
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WiDD	Welkom in Digitaal Drenthe
WILG	Wet inrichting landelijk gebied
WKO	warmte-/koudeopslag
Wm	Wet milieubeheer
WMD	Waterleidingmaatschappij Drenthe
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOK	werk, onderwijs en kennisinfrastructuur
WOPT	Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens
Wro	Wet op de ruimtelijke ordening
WVO	Wet verontreiniging oppervlaktewateren
WWI	Wet werk en inkomen
WWZ	wonen, welzijn en zorg
ZVW	Ziekte Verzekering Wet
ZZL	Zuiderzeelijn

III.2 Controleverklaring accountant

Ernst & Young Accountants LLP

Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen
Postbus 997
9700 AZ Groningen
Tel: +31 (0) 88 - 407 1000
Fax: +31 (0) 88 - 407 2505
www.ey.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Provincie Drenthe

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2011 van de provincie Drenthe te Assen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de exploitatierekening over 2011 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de Sisa-bijlage en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het Gedeputeerde Staten

Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluitbegroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens. Tevens is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het college van Gedeputeerde Staten is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 217, tweede lid, van de Provinciewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten en het controleprotocol dat d.d. 9 november 2011 vastgesteld is door Provinciale Staten van de provincie Drenthe. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompijles 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24452944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie Drenthe. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is d.d. 9 november 2011 vastgesteld door Provinciale Staten van de provincie Drenthe.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van de provincie Drenthe per 31 december 2011 en van de baten en lasten over 2011 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder provinciale verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 217, lid 3, onder d, Provinciewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Groningen, 3 april 2011

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. B.W. Littel RA

III.3 Bestemming van het resultaat

Het resultaat over 2011, na verwerking van de begrote mutaties met reserves, bedraagt € 19.631.000,--.

Hieronder staan de grotere afwijkingen vermeld. Een detailoverzicht van afwijkingen groter dan € 50.000,-- is binnen paragraaf II.2 Toelichting op saldi van de programmarekening 2011 opgenomen. De verschillen hieronder zijn conform motie 14 in de vergadering van provinciale staten van 25/26 juni 2008 opgesteld, waarbij rekening is gehouden met de nieuwe indeling. Aangegeven is of de doelen die zijn gerelateerd aan de budgetten wel of niet zijn gerealiseerd, of de voornaamste oorzaak van de afwijking van interne of externe aard was en of het bedrag door ons beïnvloedbaar was. De toelichting is bij elk programma te vinden bij het onderdeel: Wat heeft het gekost?

Omschrijving	Saldo programma	toelichting nodig?	Bedrag	voordeel / nadeel	Resultaat behaald (ja/nee)	Oorzaak overwegend (intern/extern)	hoogte bedrag beïnvloedbaar (ja/nee)
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	326.621	nee					
Totaal kleinere verschillende binnen programma			326.621	V			
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	2.299.029	ja					
Onderhoud en verbeteringswerken N34			676.146	V	ja	extern	ja
Afwikkeling voorgaand jaar wegen onderhoud			350.429	V	ja	intern	ja
Zuidoost-Drentse vaarwegen			272.245	V	ja	intern	ja
Bijdrage van waterschappen in voedingsgemalen			276.407	V	ja	intern	nee
Vaarweg Meppel-De Punt			391.415	V	ja	intern	ja
Totaal kleinere verschillende binnen programma			332.388	V			
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	8.429.319	ja					
Uitgaven Regio Specifiek Pakket (RSP)			559.577	V	ja	extern	nee
Bijdrage van regionaal Mobiliteitsfonds RSP			7.545.600	V	ja	extern	nee
Overige opbrengsten			324.142	V	ja	intern	nee
Totaal kleinere verschillende binnen programma			0	V			
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	1.383.280	ja					
Versterken culturele infrastructuur Drenthe			252.000	V	nee	intern	ja
Gebiedsontwikkeling (Veenhuizen/Frederiksoord)			200.000	V	nee	intern	ja
Totaal kleinere verschillende binnen programma			931.280	V			
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	66.209	nee					
Totaal kleinere verschillende binnen programma			66.209	V			
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	1.042.025	ja					
Kosten uitvoering Grondwaterwet			406.563	V	ja	intern	ja
Impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving			210.906	V	ja	extern	nee
Totaal kleinere verschillende binnen programma			424.556	V			

Omschrijving	Saldo programma	toelichting nodig?	Bedrag	voordeel / nadeel	Resultaat behaald (ja/nee)	Oorzaak overwegend (intern/extern)	hoogte bedrag beïnvloedbaar (ja/nee)
Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	2.278.706	nee					
Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP			2.173.916	V	nee	extern	nee
Totaal kleinere verschillende binnen programma			104.790	V			
Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	36.806	nee					
Totaal kleinere verschillende binnen programma			36.806	V			
Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	-655.507	ja					
Afwikkeling EPD Groningen-Drenthe 1997-1999 (SNN project)			-453.230	N	ja	extern	nee
Totaal kleinere verschillende binnen programma			-202.276	N			
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	4.424.870	ja					
Rente van belegd kasgeld			367.185	V	ja	extern	nee
Uitkering uit het Provinciefonds			3.205.670	V	ja	extern	nee
Opbrengst opcenten op hoofdsom motorrijtuigenbelasting			-373.287	N	ja	extern	nee
Friciekosten LSM, IGM middelen en middelen Flankerend beleid			252.485	V	ja	intern	ja
Toegerekende apparaatskosten			744.897	V	ja	intern	ja
Totaal kleinere verschillende binnen programma			227.919	V			
Totaal rekeningssaldo voor verrekeningen met reserves			19.631.359				

Van het resultaat stellen wij u voor aan de reserves toe te voegen een bedrag van € 11.806.761,--. Het betreft hier een saldo van toevoegingen en onttrekkingen die afwijken van de begrote toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Deze afwijkingen worden veroorzaakt door lagere kosten en of hogere opbrengsten van budgetten die aan deze reserves zijn gekoppeld. Het totaal bedrag dat voorgesteld wordt aan de reserves toe te voegen kan als volgt worden gespecificeerd:

mutaties reserves	Begrote toevoeging	Werkelijk toevoeging	Voordeel/ Nadeel	Verschil
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	221.541	612.956	N	-391.415
Bijdrage aan Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	0	196.369	N	-196.369
Bijdrage aan RSP reserve	11.915.936	20.345.255	N	-8.429.319
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG	1.738.186	3.672.526	N	-1.934.340
Bijdrage aan reserve grondwaterheffing	0	406.563	N	-406.563
Bijdrage aan reserve versterking economisch structuur	2.043.756	1.867.771	V	175.985
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	-2.000.000	-1.323.854	N	-676.146
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	0	-51.406	V	51.406
				-11.806.761

Na verwerking van de voorgestelde mutaties die niet begroot zijn resteert een voordeel van € 7.824.598,--. Van dit resultaat stellen wij u voor een bedrag van € 825.538,-- in te zetten voor de hieronder genoemde zaken voor uitvoering in 2012.

Omschrijving	
Historische plek Kamp Westerbork (reeds voorgesteld bij 3e berap)	280.000
Onderwijskansen	42.000
Middelen voor dienstverleningsprojecten	60.000
BTW-middelen ten behoeve van Drents Plateau	147.538
Gebiedsontwikkeling Veenhuizen- Frederiksoord	200.000
Middelen Impuls duurzame kwaliteit leefomgeving	96.000
Totaal	825.538

Daarnaast willen we vanuit het rekeningsaldo een bedrag € 3.000.000,-- bestemmen voor ‘Green Deal’. Het betreft het resultaat op de decentralisatieuitkering die is ontvangen. Deze decentralisatieuitkering kon niet meer in een begrotingswijziging worden meegenomen en uitgaven hebben in 2011 niet meer kunnen plaatsvinden. In de decembercirculaire 2011 is een decentralisatie-uitkering voor een green deal tussen de Energy Valley-regio Noord-Nederland en rijksoverheid opgenomen. Het kabinet heeft met de noordelijke provincies en gemeenten een Green Deal gesloten die bijdraagt aan verduurzaming van de maatschappij op korte en langere termijn en die lonend is voor overheid en maatschappij. Daarom stellen wij voor het bedrag van € 3 miljoen als onderdeel van de bestemming van het resultaat over te hevelen naar 2012.

Van het geheel vrij besteedbaar resultaat van € 3.999.060,-- dat nu nog resteert, stellen wij voor dit toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden.

Resumerend stellen wij u voor:

- een bedrag van € 11.806.761,-- per saldo toe te voegen aan diverse reserves;
- een bedrag van in totaal € 3.825.538,-- te bestemmen voor overheveling van budgetten;
- een bedrag van € 3.999.060,-- toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden.

